

Nowe przygody

Olka i Ady

Autorka
Wiesława Żaba-Żabińska

Autorka scenariuszy zajęć umuzykalniających
Bożena Forma

Autorzy tekstów opowiadań
Małgorzata Strękowska-Zaremba
Agata Widzowska

Kierownik projektu
Marzena Czarnowska-Mazurek

Projekt i koncepcja artystyczna
Agnieszka Serwicka

Projekt okładki i ilustracje
Alicja Gapińska
Agnieszka Serwicka

Redakcja merytoryczna
Agnieszka Kalinowska

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwilk
Krystyna Bajor

Skład i łamanie
Tomasz Ptak

ćwiczenia i zabawy ruchowe

wskazówki dla nauczyciela

ćwiczenia logopedyczne

odwołanie do książki
Nowe przygody Olka i Ady

ciekawostka

zabawa badawcza

karty pracy

karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady*.
Przygotowanie do czytania, pisania,
liczenia

karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady*.
Litery i liczby

odwołanie do wyprawki plastycznej

odwołanie do tablic
demonstracyjnych*

* propozycje zajęć dla N. korzystających z tablic demonstracyjnych

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Przestrzegaj praw, jakie im przysługują. Udostępniając książkę lub jej fragmenty, rób to wyłącznie w zakresie dozwolonego użytku, który określają przepisy prawa. Zawartość książki możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Kopując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

© 2019 Wydawnictwo JUKA-91

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich. Osoby, których nie udało nam się ustalić, prosimy o kontakt z wydawnictwem.

ISBN 978-83-7874-965-3

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.
02-230 Warszawa, ul. Jutrzenki 118
infolinia 800 650 300
www.juka.edu.pl

Spis treści

1. Ogólny rozkład materiału	4
2. Słowo od zespołu autorskiego i redakcyjnego	5
3. Metoda projektów w przedszkolu	6
4. Scenariusze zajęć	
Styczeń, tydzień 1. Mijają dni, miesiące, lata	9
Dzień 1. Postanowienia noworoczne	9
Dzień 2. Dwanaście miesięcy	14
Dzień 3. Drzewo w czterech porach roku	20
Dzień 4. Kalendarz obserwacji przyrodniczych	24
Dzień 5. Pływające miesiące	28
Styczeń, tydzień 2. Zima i zwierzęta	32
Dzień 1. Ptaki zimą	32
Dzień 2. Ile ptaków jest w karmniku?	38
Dzień 3. Ptasi bar	42
Dzień 4. Ptaki z figur	46
Dzień 5. Las zimą	49
Styczeń, tydzień 3. Babcia i dziadek	53
Dzień 1. Dziadek z brodą	53
Dzień 2. Karnawał z babcią i dziadkiem	60
Dzień 3. Wesoła para	65
Dzień 4. Życzenia dla babci i dziadka	70
Dzień 5. Bal z babcią i dziadkiem	73
Styczeń, tydzień 4. Projekt <i>Bezpieczeństwo zimą</i>	75
Dzień 1.	76
Dzień 2.	82
Dzień 3.	87
Dzień 4.	92
Dzień 5.	99
Luty, tydzień 1. Baśnie, bajki, bajeczki	102
Dzień 1. Stare baśnie	102
Dzień 2. Nasi ulubieńcy	110
Dzień 3. Kapelusz czarodzieja, kapelusz dla wróżki	115
Dzień 4. Wokół baśni <i>Śnieżka</i>	119
Dzień 5. Śpiąca królewna	124
Luty, tydzień 2. Muzyka wokół nas	126
Dzień 1. Wykonujemy instrumenty	126
Dzień 2. Liczymy instrumenty	134
Dzień 3. Czarodziejski koncert	138
Dzień 4. Malowanie nastroju utworu muzycznego	142
Dzień 5. Muzyka jest wszędzie	146
Luty, tydzień 3. Nie jesteśmy sami w kosmosie	150
Dzień 1. <i>P jak planety</i>	150
Dzień 2. 10 ufoludków	157
Dzień 3. Obrazek o kosmosie	162
Dzień 4. Dzień Kosmosu	166
Dzień 5. Mikołaj Kopernik	169
Luty, tydzień 4. Projekt <i>Mój wymarzony zawód</i>	172
Dzień 1.	173
Dzień 2.	177
Dzień 3.	180
Dzień 4.	184
Dzień 5.	187
Propozycja zabaw i aktywności z użyciem wybranych tablic demonstracyjnych (do wykorzystania według wyboru N.)	189

Ogólny rozkład materiału

STYCZEŃ				
Lp.	Mijają dni, miesiące, lata	Zima i zwierzęta	Babcia i dziadek	Projekt Bezpieczeństwo zimą
1.	Postanowienia noworoczne, s. 9	Ptaki zimą, s. 32	Dziadek z brodą, s. 53	s. 76
2.	Dwanaście miesięcy, s. 14	Ile ptaków jest w karmniku?, s. 38	Karnawał z babcią i dziadkiem, s. 60	s. 82
3.	Drzewo w czterech porach roku, s. 20	Ptasi bar, s. 42	Wesoła para, s. 65	s. 87
4.	Kalendarz obserwacji przyrodniczych, s. 24	Ptaki z figur, s. 46	Życzenia dla babci i dziadka, s. 70	s. 92
5.	Pląsające miesiące, s. 28	Las zimą, s. 49	Bal z babcią i dziadkiem, s. 73	s. 99
LUTY				
Lp.	Baśnie, bajki, bajeczki	Muzyka wokół nas	Nie jesteśmy sami w kosmosie	Projekt Mój wymarzony zawód
1.	Stare baśnie, s. 102	Wykonujemy instrumenty, s. 126	P jak planety, s. 150	s. 173
2.	Nasi ulubieńcy, s. 110	Liczmy instrumenty, s. 134	10 ufoludków, s. 157	s. 177
3.	Kapelusz czarodzieja, kapelusz dla wróżki, s. 115	Czarodziejski koncert, s. 138	Obrazek o kosmosie, s. 162	s. 180
4.	Wokół baśni Śnieżka, s. 119	Malowanie nastroju utworu muzycznego, s. 142	Dzień Kosmosu, s. 166	s. 184
5.	Śpiąca królewna, s. 124	Muzyka jest wszędzie, s. 146	Mikołaj Kopernik, s. 169	s. 187

Przewodniki z serii *Nowe przygody Olka i Ady* umożliwiają pracę w grupach 5-latków, 6-latków i grupach łączonych 5-latków i 6-latków. Zastosowaliśmy w nich szereg rozwiązań mających na celu podniesienie komfortu Państwa pracy.

Na początku każdego z przewodników zamieściliśmy ogólny rozkład materiału będący także swoistego rodzaju spisem treści. W każdym ze scenariuszy dnia znajdziecie Państwo zarówno propozycje zapisów w dzienniku, jak i punkty z obszarów podstawy programowej – tym samym w jednym miejscu zgromadziliśmy dla Państwa informacje potrzebne przy uzupełnianiu dziennika zajęć. Pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji poszczególnych zabaw oznaczyliśmy wyrazistym kolorem czcionki. To cenne rozwiązanie zwłaszcza dla tych z Państwa, którzy będą korzystać z wybranych zabaw i aktywności proponowanych w scenariuszach. Na końcu przewodnika (s. 189) zostały zamieszczone przykładowe scenariusze zajęć, uwzględniające wykorzystanie tablic demonstracyjnych. Aby ułatwić pracę w grupach łączonych – 5-latków i 6-latków, wprowadziliśmy system tabel oznaczonych kolorystycznie. W kolumnach oznaczonych różowym paskiem zawarliśmy treści dla 5-latków, a w kolumnach oznaczonych turkusowym paskiem – dla 6-latków. Zajęcia są opisane w taki sposób, aby mogli Państwo równocześnie pracować z 5- i 6-latkami na odpowiednim do ich rozwoju poziomie. Na szczególną uwagę zasługują, zastosowane w przewodniku metodycznym, ikony, które ułatwią Państwu odnalezienie interesujących Państwa treści.

Konstruując poszczególne scenariusze zajęć, Autorki zadbały o wspieranie całościowego rozwoju dziecka będącego głównym celem wychowania przedszkolnego. Dzielą się one z Państwem wiedzą zdobytą w czasie swojej wieloletniej pracy z dziećmi.

Wychodząc naprzeciw założeniom podstawy programowej i najnowszym badaniom, opisaliśmy w przewodnikach cztery projekty edukacyjne (projekt nr 1 – w cz. 2 przewodnika, projekt nr 2 i projekt nr 3 – w cz. 3 przewodnika, projekt nr 4 – w cz. 5 przewodnika). Jako że część z Państwa nie pracowała dotychczas metodą projektów w opisach, poprowadzimy Państwa „za rękę”. Pokażemy, jak pracować tą metodą i jakie są jej założenia. Zachęcamy do zapoznania się na wstępie z artykułem dr Barbary Bilewicz-Kuźnii (s. 6), w którym opisuje ona metodę projektów w kontekście edukacji przedszkolnej.

Oddając Państwu niniejszą publikację, wyrażamy wielką nadzieję, że spełni swoje zadanie – pomoże uczynić zajęcia z dziećmi wspaniałą przygodą i zrealizować założenia podstawy programowej.

Zespół autorski i redakcyjny

Metoda projektów w przedszkolu

Pobyt dziecka w przedszkolu ma być czasem przygody poznawczej, eksplorowania świata i badania jego fenomenów, stawiania pytań o sprawy interesujące i szukania na nie odpowiedzi. Wartość takiej edukacji płynie z najnowszych doniesień badawczych, wskazując na to także aktualne dokumenty wyznaczające pracę przedszkola. Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego (Rozporządzenie z dnia 14 lutego 2017 r.) wyraźnie kładzie nacisk na wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to ma umożliwić dziecku gromadzenie doświadczeń pozwalających na odkrywanie własnych możliwości, działania i odkrywanie sensu tego działania. W związku z takimi priorytetami i potrzebami zmieniają się style myślenia i metody dydaktyczne pracy przedszkola. Odchodzenie od metod tradycyjnych, którym towarzyszą: transmisja wiedzy, pokaz i instrukcja, na rzecz metod aktywnych, w których nauczyciel bardziej organizuje proces gromadzenia nowych doświadczeń i badania, niż przekazuje wiedzę, okazuje się znacznie bardziej korzystne rozwojowo dla dzieci. Metody aktywne, takie jak metoda projektów, zaczynają być w przedszkolu główną metodą pracy.

Czym jest metoda projektów?

Metoda projektów należy do grupy metod aktywizujących o charakterze holistycznym, o szerokim spektrum oddziaływania, czyli wspierających dziecko całościowo, we wszystkich sferach. To metoda związana z działaniem i aktywnym uczestnictwem w niej wszystkich zaangażowanych na każdym etapie realizacji. Sam projekt z definicji jest pogłębionym badaniem, w którym grupa ludzi analizuje problem i wielostronnie go bada, by potem zaprezentować innym swoją wiedzę, swoje umiejętności. Metoda wywodzi się z praktyki rozwiązywania problemów w szkołach zawodowych. Jej głównym popularyzatorem w USA był John Dewey. Jako rozwiązanie metodyczne była znana i praktykowana w Polsce już po II wojnie światowej. Współcześnie publikują na jej temat: Agnieszka Mikina, Bogusława Gołębiak, Krystyna Chałas, Teresa Parczewska, Barbara Bilewicz-Kuźnia, Małgorzata Milczewska. Jako model pracy, który na stałe przyjął się w rzeczywistości przedszkolnej, jest realizowana we Włoszech, w miasteczku i rejonie Reggio Emilia. Przedszkola w regionie, jak i samo Centrum Reggio Children (www.reggiochildren.it/centro-internazionale-loris-malaguzzi), stanowią od lat dla całego świata wzór praktycznej realizacji metody projektów i związanego z tym podejścia pedagogicznego.

Filozofia edukacyjna metody

Metoda projektów nie jest jedynie metodą. Poza charakterystycznymi dla niej etapami praktycznymi zawiera szereg praw, które określają jej fenomen. To przede wszystkim podejście, nastawienie nauczyciela do własnej pracy, do dzieci oraz do zasobów osobistych i materialnych przestrzeni, w której są dzieci.

Przyglądając się roli nauczyciela, należy podkreślić, że jest on przede wszystkim organizatorem. Współaranżuje warunki do gromadzenia przez dzieci doświadczeń i budowania wiedzy – nie tylko fizycznej, ale i społecznej. Dorosły wie, że przedszkole, sala i inne przestrzenie są źródłem nowych doświadczeń i uczenia się, dlatego dba o właściwą ich organizację. Wie, że im bogatsze i bardziej przemyślane otoczenie, tym lepiej dla rozwoju dziecka. W metodzie projektów przestrzeń jest bowiem trzecim nauczycielem. Stąd w sali przedszkolnej powinno być dużo (ale nie za dużo) stymulujących, bogatych kącików zainteresowań z materiałami do eksploracji poznawczych, społecznych i twórczych. Środowisko to ma być eksploracyjnie zachęcające do działań i badań. Nowe ośrodki (kąciki), materiały, okazy do badania gromadzi i tworzy się wspólnie. Ich współtwórcami są dorośli, nauczyciel, rodzice, dziadkowie, pracownicy przedszkola, dorośli społeczno-kulturowego otoczenia przedszkola i wreszcie, a może przede wszystkim, dzieci.

Pracujący metodą projektów kierują się zasadą, że etap przedszkolny to etap budowania wiedzy indywidualnej, okres gromadzenia doświadczeń. Dziecko może w tym okresie jeszcze błądzić, tylko obserwować – jeszcze nie działać, zastanawiać się, nie umieć pytać i od razu odpowiadać na pytania. Nie od razu jest też badaczem, eksploratorem – może być początkowo tylko obserwatorem. Dorosły z taką wiedzą i empatyczną percepcją jest cierpliwy; wie, że edukacja to proces, nie cel. Organizuje proces uczenia się; wie, że dzieci uczą się same, nie że są nauczane. Nie stawia zatem celów operacyjnych do pojedynczych zajęć projektowych czy jednostkowej aktywności; wie, że procesy gromadzenia doświadczeń wymagają czasu. Projekt też wymaga czasu. Trwa zazwyczaj co najmniej tydzień, a najlepiej od 2 do 3 tygodni. Na każdym etapie cechują nauczyciela duży szacunek i duże zaufanie do możliwości dziecka, postawa

słuchająca, rozumiejąca, empatyczna, ale i inspirująca. Taki dorosły wie, że nie on jest głównym źródłem wiedzy. Bardzo szanuje wiedzę osobistą dziecka i wie, że większą wartość, niż przekaz wiedzy, ma wspólne, zespołowe rozwiązywanie problemów i badanie zjawisk oraz poszukiwanie odpowiedzi poprzez sięganie do różnych źródeł wiedzy, np. wiedzy eksperta. Wie też, że nie mniej ważne jest umożliwienie dzieciom dzielenia się zdobytą wiedzą.

Metodyczne procedury metody projektów

Praca metodą projektów obejmuje 3 etapy. Zastanawiając się, nad jakim projektem będziemy pracować, możemy sięgnąć do treści wybranego programu wychowania przedszkolnego, wybrać zagadnienie ogólne, wieloaspektowe i np. zrealizować projekty: strażak, lekarz, las itp., lub wybrać wąskie, sensu stricto badawcze obiekty/tematy (np. chleb, dynia, gleba, minerały itp.). Dobrze jest także podążać za zainteresowaniami dzieci, obserwować je i słuchać, co je interesuje, jakie tematy, problemy, zagadnienia chciałoby bardziej zgłębić. Takimi dość uniwersalnymi dziecięcymi tematami są np. psy, koty, dinozaury, kosmos. Można też skupić się na jakimś ważnym lokalnie czy kulturowo problemie, zagadnieniu zdrowotnym czy związanym z przyrodą. Można także zapytać dzieci, o czym by chciały się czegoś więcej dowiedzieć, czego nauczyć, co je interesuje.

Etap 1. dotyczy zatem wyboru tematu, rozeznania się w tym, jaką dzieci mają o nim wiedzę, oraz czego nowego chciałyby się dowiedzieć. Mamy zatem trzy niezbędne elementy etapu 1. Wybór tematu, który musi być ważny z punktu widzenia zainteresowań dzieci, wagi problemu lub treści programowych. Po drugie: należy przekonać się, co dzieci już wiedzą na ten temat. Jest to bardzo ważny element pracy i właściwie punkt wyjścia do dalszych działań. Brak takiego rozeznania powoduje, że z góry zakładamy, że dzieci posiadają określone zasoby wiedzy, których tak naprawdę nie znamy. Wyzwała to u nauczyciela strategię raczej kierowniczą niż konstruktywistyczną. A w założeniu tej ostatniej dziecko ma budować wiedzę na tych podstawach, które już ma, aby tworzyć nowe jej struktury. W praktyce nauczyciel zapyta dzieci, np. przy projekcie lekarz: *Co wiecie na temat pracy lekarza? Kto to jest lekarz? Czym się zajmuje?*; a przy projekcie chleb: *Co wiecie na temat chleba? Co to jest chleb? Jak wygląda chleb? Jakie są chleby?* Warto jest tę dziecięcą wiedzę przedstawić graficznie. W tym celu można przygotować duży arkusz papieru i w formie mapy myśli zanotować odpowiedzi dzieci. Powstaje wtedy tzw. siatka wstępna/siatka wiedzy. Tworząc taką siatkę, nauczyciel może również na niej notować, kto powiedział daną rzecz, np. *Lekarz leczy ludzi* (Krzyś). Innym sposobem jest nagrywanie wypowiedzi dzieci na dyktafon i później prezentowanie ich. Uczy to lepszego precyzowania własnych myśli i zaspokaja potrzebę uznania. Dodatkowo, jest punktem wyjścia do kolejnych działań. Po stworzeniu siatki wiedzy nauczyciel może zachęcić dzieci, by w domu spróbowały się jeszcze czegoś więcej dowiedzieć na dany temat. Gdy dzieci zgłoszą posiadanie nowej wiedzy, nauczyciel doda nowe informacje do opracowanej siatki wiedzy. Tu ważne jest też poinformowanie rodziców, nad jakim tematem obecnie grupa pracuje, i zachęcenie ich do zaangażowania się w różny sposób, np. przyniesienie materiałów edukacyjnych na dany temat, zaproszenie do bycia ekspertem itp.

W pierwszym etapie projektu istotne jest także stworzenie siatki pytań, które mogą być zapisane lub nagrane. Dorosły pyta zatem: *Co chciałbyście o tym wiedzieć więcej? O co chciałbyście zapytać? Co was interesuje w związku z tym tematem?* Na tym etapie można też postawić i zapisać hipotezy dzieci, wynikające z analizy kilku ich pytań. Np. Jeśli dzieci (też dzięki sugestii dorosłego) chciałyby się dowiedzieć, jak się robi chleb, można je zapytać: *A jak myślicie? Czego potrzebujemy do upieczenia chleba?* (Zapisujemy odpowiedzi dzieci). *Kto mógłby nam o tym powiedzieć, pokazać to? Gdzie możemy pójść, kogo zaprosić?* W dalszej kolejności nauczyciel planuje, jaką aktywność zaproponuje dzieciom, by pozwoliła dowiedzieć się więcej o badanym obiekcie, zjawisku, fenomenie.

Etap 2. powinien zawierać więc **działania badawcze** (o różnych charakterze, czasem typowe badanie fizyczne, a czasem badanie zjawiska bardziej od strony społecznej), **wizytę eksperta i/lub wyprawę terenową**. Jeśli temat jest bardziej społeczny, problemy i pytania są rozwiązywane często podczas wyprawy terenowej i/lub wizyty eksperta. Jeśli problem jest badawczy, np. dzieci chcą się dowiedzieć, jaki jest chleb i co w nim jest (mogą badać jego fizyczne właściwości), analizują, badają i rozpatrują temat pod kątem postawionych sobie pytań, z wykorzystaniem narzędzi badawczych i pomiarowych. W tym celu warto założyć w sali kącik badaw-

czy, w którym zgromadzone będą narzędzia i środki do badań, np.: lupy, dyktafon, podkładki do notowania, narzędzia miernicze itp. Poza działaniami w placówce ważne są wyjścia w teren i wycieczki. Jeśli nie ma takiej możliwości, wartościowym doświadczeniem jest spotkanie z ekspertem, który wyjaśni dzieciom interesujące je kwestie lub przygotuje dla nich pokaz. Podczas takich wyjść lub spotkań poszczególne dzieci otrzymują zadania. Może to być np. przywitanie eksperta, zadawanie mu pytań, robienie zdjęć, nagrywanie rozmowy na dyktafon, naszkicowanie czegoś, odnalezienie informacji na dany temat, zanotowanie jakiejś informacji, przyjrzenie się czemuś i zdanie z tego relacji itp. Elementy te wykorzystują wartość uczenia się społecznego (od innych ludzi), więc nauczyciel nie jest jedynym źródłem wiedzy; są nim też eksperci. Mogą być nimi rodzice, dziadkowie i pracownicy przedszkola – wszyscy, którzy mogą się podzielić swoją osobistą lub profesjonalną wiedzą. Tego rodzaju sytuacje powodują nie tylko budowanie bliskości poznawczej, intelektualnej, a także zacieśniają więzi społeczne.

W etapie 3. istotną rolę odgrywa **rozmowa podsumowująca** oraz **przygotowanie wydarzenia kulminacyjnego**, by umożliwić dzieciom dzielenie się z innymi swoją wiedzą. Formami autoprezentacji mogą być: przedstawienia, spotkania tematyczne z rodzicami, wystawa prac, giełda przedmiotów, zabawa tematyczna, pokaz dla innych grup itp. W toku pracy metodą projektów nauczyciel dokonuje obserwacji rozwoju dziecka, sporządza notatki, gromadzi wytwory jego aktywności (prace plastyczne, zdjęcia, książeczki, gazetki itp.), a dzieci mogą stworzyć pamiątkową kronikę projektu.

Dlaczego warto realizować projekty w przedszkolu?

Praca metodą projektów badawczych realizuje w praktyce holistyczną koncepcję edukacji. Biorąc udział w projekcie, dziecko uczy się rzeczywistego rozwiązywania problemów i zrozumienia zjawisk, samodzielnego ich zgłębiania.

Metodyka projektu rozbudza i realizuje dziecięce potrzeby poznawcze (pytania, eksplorowania, eksponowania), wspiera eksplorację świata i jego zjawisk, buduje struktury wiedzy, wspomaga indywidualny rozwój każdego jej uczestnika.

Udział w projekcie jest uceniem się w działaniu; nadaje procesowi edukacji przedszkolnej emocjonalny, ważny sens.

Wykonywanie projektu integruje osoby, grupy i środowiska.

Praca metodą projektów jest zgodna z wytycznymi nowej podstawy programowej.

Barbara Bilewicz-Kuźnia

Zakład Pedagogiki Przedszkolnej

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Określanie, co Ada robiła w poszczególnych porach dnia i w nocy. Czytanie wyrazów w ramkach. Rysowanie szlaczka po śladach, a potem – samodzielnie. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17.		IV 4, IV 16 IV 8 I 5
II.1. Z nowym rokiem – składanie postanowień noworocznych. Cele: rozwijanie mowy; zapoznanie z różnymi rodzajami kalendarzy.		IV 2
2. Odkrywanie litery s , S . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszych głosek w słowie <i>ser</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery s : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>ser</i> , <i>Sara</i> . Cele: rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słuchowej słów o prostej budowie fonetycznej; rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Uciekamy przed śnieżką</i> ; zabawy na śniegu w ogrodzie przedszkolnym – wspólne lepienie bałwana, chodzenie po śladach, rzucanie śnieżkami do celu.		I 5
III. Słuchanie piosenki <i>Biegnie miesiąc za miesiącem</i> . Rozmowa na temat jej tekstu. Układanie zdań ze słowami: <i>czas, rok, tydzień, pory roku</i> . Zabawa ruchowa – <i>Taniec z bibułą</i> . Uzupełnianie tabeli obrazkami zegarów w różnych kolorach.		IV 7, IV 16 IV 2, IV 4 IV 7 IV 8, IV 11

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- zapoznanie z różnymi rodzajami kalendarzy,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słuchowej,**
- **rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- dostrzega różnice i podobieństwa między kalendarzami,
- **rysuje po śladach rysunków,**
- **dzieli słowa na sylaby i na głoski,**
- **rozpoznaje i nazywa poznane litery.**

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 54.
Określanie, co Ada robiła w poszczególnych porach dnia i w nocy. Czytanie wyrazów w ramkach. Wskazywanie na obu kartach takich samych obrazków zegarów.

- Karta pracy, cz. 2, s. 55.

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.

- **Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17.**

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Stój! Idź.*

Po usłyszeniu hasła: *Idź*, dzieci spacerują po sali w różnych kierunkach. Jeśli usłyszą hasło: *Stój!* muszą się zatrzymać. Ponownie zaczynają chodzić, zmieniając kierunek, po usłyszeniu hasła: *Idź*. Początkowo hasła podaje N., a potem robią to dzieci.

- Ćwiczenia tułowia – *Najpiękniejszy ukłon.*

Dzieci witają się z kolegami stojącymi w pobliżu, wykonując wymyślony przez siebie ukłon.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Ubieramy się na zimowy spacer.*

Dzieci naśladują zakładanie butów, kurtki, czapki, szalika, rękawiczek.

- Ćwiczenia równowagi – *Brodzimy po głębokim śniegu.*

Dzieci chodzą po sali, unosząc wysoko kolana.

- Podskoki – *Zmarznięte wróbelki.*

Dzieci wykonują drobne skoki obunóż w różnych kierunkach i naśladują ćwierkanie.

- Ćwiczenie uspokajające.

Dzieci maszerują zgodnie ze wskazówkami N.: po obwodzie koła, od... (podanie imion prowadzących dzieci), idą przez środek sali, na prawo, przez środek sali, na lewo, po obwodzie koła itp.

II

Zajęcia 1. Z nowym rokiem – składanie postanowień noworocznych.

- Rozmowa na temat nowego roku.

Wycięty karton w kształcie chmurki.

N. pyta:

- *Jak dorośli witają nowy rok?*
- *Jak się nazywa ostatni dzień starego roku?*
- *Z czym kojarzy się nowy rok?*

N. wyjaśnia, że dorośli składają wtedy różne postanowienia. Np.: że schudną, przestaną palić papierosy, zrobią prawo jazdy...

- *Czy wy moglibyście w nowym roku złożyć jakieś postanowienia? Podajcie przykłady tego, do czego moglibyście się zobowiązać.*

N. zapisuje propozycje dzieci na kartonie w kształcie chmurki. Np.:

Nauczmy się czytać.

Będziemy życzliwi dla wszystkich.

Nie będziemy jeść dużo słodyczy.

- Rozwiązywanie zagadek o kalendarzu.

N. mówi, że ten przedmiot (kalendarz) nierozdzielnie jest związany z nowym rokiem.

Od początku roku gubi kartek wiele,

czarne w dni powszednie, czerwone w niedziele.

Mamy w nim miesiące, tygodnie i dni.

Czy już wiecie, o co pytam? Kto odpowie mi? (kalendarz)

N. mówi, że z nadejściem nowego roku zmieniamy kalendarze na nowe.

- Oglądanie różnych kalendarzy.

Różne kalendarze, np.: ściennie, reklamowe, kieszonkowe, biurowe.

Dzieci oglądają kalendarze, wypowiadają się na ich temat (wyglądu, budowy, elementów dekoracyjnych); porównują je ze sobą i określają, do czego służą.

- Sprawdzanie w wybranych przez dzieci kalendarzach oznaczenia dzisiejszego dnia; określanie, a następnie sprawdzanie, jaki dzień był wczoraj, a jaki będzie jutro.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 40. Określanie pierwszych głosek w słowie *ser* i w nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczenie liter **s, S** w wyrazach.

- Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **ser**.

Karta pracy Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby, cz. 1, s. 68.

N. pyta:

- *Co robili Ada i Olek?*
- *Dla kogo robili serki smakowe?*
- *Co było głównym składnikiem serków?*
- Analiza i synteza słuchowa słowa *ser*.
Dzieci określają pierwszą głoskę w słowie *ser*. Podają przykłady słów, w których głoskę *s* słyszą na początku (słoń, schody, słońce...), na końcu (las, kontrabas, kłos...), w środku (oset, deska, jaskółka...).
- Budowanie schematu słowa *ser*.
Białe kartoniki dla każdego dziecka.
Dzieci dzielą słowo *ser* na sylaby, układają białe kartoniki. Potem wypowiadają całe słowo. Następnie układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *ser*. Wymawiają głośno głoski i dotykają kolejnych kartoników.
- Budowanie schematu słowa *Sara*.
Białe kartoniki dla każdego dziecka.
N. wyjaśnia, że jedna z koleżanek Ady ma na imię *Sara*.
Dzieci dzielą słowo *Sara* na sylaby i na głoski. Układają z białych kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonują jego syntezy.
- Określanie rodzaju głoski *s*.
Dzieci wypowiadają głoskę *s*:
długo: sssyyyy...
krótco: s, s, s, s...
Głoski *s* nie możemy wypowiadać długo, bo zmienia brzmienie, pojawia się przydźwięk *y*. To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.
- Budowanie modeli słów: *ser, Sara*.
Kartoniki: czerwone, niebieskie (dla każdego dziecka).
Dzieci głośno wymawiają kolejne głoski w słowach: *ser, Sara*. Pod schematami słów: *ser, Sara*, zaznaczają miejsca głoski *s* niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski w słowach: *ser, Sara*, i umieszczają pod nimi czerwone kartoniki. Pozostałe spółgłoski zaznaczają niebieskimi kartonikami.

B+

	- Odkrywanie litery s – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Kartoniki: z literami s, S, czerwone i niebieskie (dla każdego dziecka). N. prezentuje litery s, S – małe i wielkie. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają litery s, S pod modelami słów: <i>ser, Sara</i>. Przypominają, kiedy stosujemy wielką literę. - Uzupełnianie wyrazów poznanymi wcześniej literami. Kartoniki z literami: a, r, e (dla każdego dziecka). Dzieci umieszczają kartoniki z poznanymi literami pod modelami słów: <i>ser, Sara</i>. Odczytują wyrazy. - Karta pracy <i>Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby</i>, cz. 1, s. 68–71. - Dzielenie nazw obrazków na głoski. - Rysowanie pod obrazkami odpowiedniej liczby okienek. - Zaznaczanie na niebiesko liter s, S w wyrazach. - Czytanie sylab, wyrazów i tekstu wyrazowo-obrazkowego. - Nazywanie obrazków, skreślanie niepotrzebnych liter w ich nazwach. Czytanie wyrazów powstałych z połączenia sylab. - Czytanie zdania wyrazowo-obrazkowego. - Rysowanie swojej ulubionej maskotki. - Rysowanie palcem po literze s – małej i wielkiej. Pisanie liter po śladach, a potem – samodzielnie.
--	---

B+

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Uciekamy przed śnieżycą*.

Tamburyn, bębenek.

Dzieci poruszają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Dźwięki bębena są sygnałem, że rozpętała się śnieżycy i dzieci muszą jak najszybciej się przed nią schronić – uciec do wyznaczonego miejsca. Dźwięki tamburynu zapraszają do ponownego poruszania się.

- Zabawy na śniegu w ogrodzie przedszkolnym – wspólne lepienie bałwana, chodzenie po śladach, rzucanie śnieżkami do celu.

III

- Słuchanie piosenki *Biegnie miesiąc za miesiącem* (śl. i muz. Jolanta Kucharczyk). Rozmowa na temat jej tekstu.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Bie - gnie mie - siąc za mie - sią - cem, sty - czeń, lu - ty, ma - rzec.

W sty - czniu, lu - tym zim - no, ma - rzec więc o wio - śnie ma - rzy.

I przy - cho - dzi wio - sna. Kwie - cień za - kwi - ta kwia - ta - mi,

tań - czy z ma - jem, tań - czy z czer - wcem, ra - zem z mo - ty - la - mi.

I. *Biegnie miesiąc za miesiącem,
styczeń, luty, marzec.
W styczniu, lutym zimno,
marzec więc o wiosnie marzy.
I przychodzi wiosna.
Kwiecień zakwita kwiatami,
tańczy z majem, tańczy z czerwcem,
razem z motylami.*

II. *Latem, w lipcu, lipy kwitną
miododajnym kwieciem.
W sierpniu żniwa, więc od sierpa
miesiąc ten tak zwie się.
A we wrześniu kwitną wrzosy.
W sadach i ogrodach
mnóstwo warzyw i owoców
ma dla nas przyroda.*

III. *W październiku zwykle bywa
piękna złota jesień.
Z drzew listopad zrywa liście,
deszcze, słoty niesie.
Grudzień jest miesiącem,
który przychodzi wraz z zimą,
ukochanym mikołajem,
choineczką miłą.*

Parlando – 1. wersja:
*Dwanaście miesięcy rok cały ma,
umiesz je wymienić tak jak ja?
Styczeń, luty, marzec, kwiecień,
maj, czerwiec, lipiec, sierpień,
wrzesień, październik, listopad, grudzień.*

N. pyta:

- Czy potraficie wymienić nazwy kolejnych pór roku?
 - Co się dzieje w przyrodzie, kiedy nadchodzi zima?
- Podobne pytania dotyczą wiosny, lata i jesieni.
- Określanie nastroju, tempa i metrum piosenki.
- Zaznaczenie kłaśnięciem pierwszej miary taktu. Taktowanie w metrum czterodzielnym.
- Układanie zdań ze słowami: *czas, rok, tydzień, pory roku.*
- Pierwsze zdanie układa N. Potem propozycje zdań podają dzieci.
- Np.
*Wszystkie zegary odmierzają czas.
 Minął rok i jesteśmy o rok starsi.
 Tydzień to siedem dni.
 Wiosna, lato, jesień, zima. Gdy jedna pora roku się kończy, to druga się zaczyna.*

- Zabawa ruchowa – *Taniec z bibułą*.

Paski bibuły dla każdego dziecka, nagranie skocznej muzyki, odtwarzacz CD.

Dzieci wykonują improwizacje taneczne z paskami bibuły przy nagraniu skocznej muzyki. Podczas przerwy w nagraniu układają z pasków bibuły kształty poznanych liter, wymienionych przez N. (6-latkę), lub kwiatuszka (5-latkę).

- Karta pracy, cz. 2, s. 56.

Uzupełnianie tabeli obrazkami zegarów w odpowiednich kolorach, odszukanyymi wśród naklejek. Rysowanie zegarów po śladzie, bez odrywania kredki od kartki.

Styczeń, tydzień 1

Dzień 2

Mijają dni, miesiące, lata

Dwanaście miesięcy

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Oglądanie obrazków; określanie, co wydarzyło się wcześniej, a co – później. Naśladowanie odgłosów zegarów przedstawionych na zdjęciach. Rebusy fonetyczne – <i>Kto wpadł w śnieg?</i> Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17.	IV 5, IV 16 IV 2 I 5
II.1.	Słuchanie opowiadania Janiny Porazińskiej <i>O dwunastu miesiącach</i> . Cele: rozwijanie mowy; poznawanie nazw miesięcy. Zabawa ruchowa – <i>Prześlij uśmiech</i> .	IV 5, IV 16 I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 9. Cel: rozwijanie szybkości i zwinności. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie drzew i krzewów w zimowej szacie; zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Na rozkaz zimy</i> .	I 8 I 5, IV 18
III.	Ćwiczenia oddechowe – <i>Kolorowe balony</i> . Zabawa rozwijająca reakcję na sygnały muzyczne – <i>Pory roku</i> .	IV 2 IV 7, IV 16
	Kolorowanie rysunku. Określanie, czy wszyscy są odpowiednio ubrani. Układanie trzech zdań na temat rysunku.	IV 2, IV 4, IV 8, IV 18
	Utrwalanie poznanych liter.	
	Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Zabawy na śniegu</i> .	I 5

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- poznawanie nazw miesięcy,
- rozwijanie szybkości i zwinności.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- wymienia nazwy miesięcy,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

Tablica URODZINY – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 1, s. 179).

- Karta pracy, cz. 2, s. 57.
Oglądanie obrazków w każdym szeregu. Określanie, co wydarzyło się wcześniej, a co – później. Naśladowanie odgłosów zegarów przedstawionych na zdjęciach.
- Rebusy fonetyczne – *Kto wpadł w śnieg?* (Dla 6-latków; 5-latki słuchają).
N. wymienia nazwy przedmiotów, zwierząt, roślin, powtarzając je kilka razy. Dzieci słuchają, a potem łączą pierwsze głoski z tych nazw. Podają powstałe imiona dzieci, które wpadły w śnieg. Np.
aparat, lato, arbuzy (Ala)
lustro, ekran, nogi, koty, astry (Lenka)
model, igła, krowa, osa, łopata, aparat, jajka (Mikołaj)...
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17 (przewodnik cz. 3, s. 10).

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Janiny Porazińskiej *O dwunastu miesiącach*.

- Określanie, o czym będzie opowiadanie.
N. pyta:
 - *Po czym można poznać, że upływa czas?* (Zachodzą zmiany w wyglądzie ludzi, roślin, zwierząt).
 - *Wymieńcie nazwy pór roku.*
 - *Czy wiecie, co to jest styczeń, luty, marzec, kwiecień... grudzień?*
 - *Jak dzielimy upływający czas?* (Na dni, tygodnie, miesiące, pory roku, lata).
- Słuchanie opowiadania.

Była w chacie gospodyni. Miała córkę i pasierbicę. Pasierbica była dobra, a córka była dokuczliwa. Ludzie na sierotkę mówili: ładniutka, a na córkę – brzydula. Więc macocha sierotki strasznie nie lubiła. Tak umyśliła sobie: – Pozbędę się jej, do lasu wyślę... może tam przepadnie!

Nadszedł grudzień. Spadł śnieg i przyszedł mróz, a srogie wichury po polach pędziły i tumanami śniegu miotaly.

Raz woła macocha sierotkę i mówi: – Idź mi zaraz do lasu i nazbieraj fiołków. Jak ich nie uzbierasz, to się tu nie pokazuj, bo cię do izby nie wpuszczę.

Aż się biedna sierotka za głowę chwyciła: – A gdzie ja w tym śniegu fiołki znajdę?

– Szukaj, gdzie chcesz. Albo dziś do wieczora fiołki przyniesiesz, albo się nie pokazuj w chałupie...

Co było robić. Wzięła dziewczynka chustkę i poszła w las. Idzie, idzie lasem i wcale nie wie, gdzie tu można fiołki znaleźć. Nawet na wiosnę ich tu nie widziała. Uszła spory kawałek. Aż tu widzi: ogień się pali, a dookoła ognia dwunastu mężczyzn siedzi. A może to rozbójnicy? Iść tam czy nie iść? Ale ośmieliła się i ku siedzącym idzie. A jak podeszła bliżej, poznała, że to bracia miesiące. Przywitała ich. Odpowiedzieli jej i pytają:

– Który z nas najbardziej ci się podoba?

– Wszyscy mi się podobacie, boście wszyscy potrzebni.

Spojrzeni bracia po sobie (spodobała im się grzeczna odpowiedź) i pytają: – Po coś tu przyszła, dziewczynko?

– Macocha kazała mi fiołków nazbierać, ale gdzie ich zimą szukać?

– E, nie martw się, może i znajdziesz...

Usiadł Kwiecień na miejscu Grudnia. Zaraz śnieg zaczął topnieć, zazieleniły się borówkowe, jagodowe krzaczki, a ptaszki zaczęły śpiewać. Z głębi lasu powiał dech świeży, kwitnącą czeremchą pachnący.

– Idź, sierotko, za tę pierwszą sosnę, fiołków poszukaj.

Idzie dziewczyna, patrzy... a tam aż modro od kwiatków! Rwie, rwie... pół koszyka narwała. Przykryła mchem kwiaty, żeby nie zmarzły. I wróciła do ogniska, Kwietniowi podziękować.

– Idźże w spokoju do domu. A jak będziesz znów w potrzebie, przyjdź do nas.

Biegnie sierotka do domu, a nadziwić się nie może, że wcale teraz zimna nie czuje. Usłyszała macocha, że dziewczyna do sieni wchodzi, wyszła z izby i woła: – Jeśli nie masz fiołków, wynocha!

– Mam, mam, popatrzcie! – woła dziewczynka i stawia koszyk na stole...

W izbie zapachniało jak w ogrodzie wiosną.

– Naprawdę, fiołki prawdziwe – mamrocze macocha i pojąć nie może, gdzie je sierotka znalazła. – W lesie były?

Minęły trzy dni, mróz jeszcze bardziej się nasilił, wichry jeszcze bardziej nasrożyły, a macocha woła do sierotki: – Biegnij mi zaraz do lasu, nazbieraj poziomek, żeby były piękne i dojrzałe. A jak nie znajdziesz, to nie wracaj!

– Gdzie ja biedna teraz poziomeki znajdę? – myśli sierotka. – Pójdę do miesięcy, może i pomogą. Ale czy do nich dojdę?

Idzie, idzie, wiatr ją szarpie, mróz na wylot przejmując, ale jakoś doszła do lasu i dwunastu braci. A Grudzień mówi: – To ty, dziewczyno. Cóż teraz chciałabyś mieć?

– Poziomek bym chciała, pięknych, dojrzałych – szepcze nieśmiało sierotka.

– To się zrobi... to się zrobi... – mówi Grudzień.

Wstał ze swego siedziska, a na jego miejsce przyszedł młody Czerwiec. Dookoła śnieg stopniał, głogowe krzaki stanęły w różowym kwieciu, ptaki zapełniły las muzyką.

– Idź, dziewczyno, za tę sosnę poszukaj!

Idzie dziewczynka, a na polanie za sosną aż czerwono od poziomek! Zaczęła je zbierać i do dzbanek sypać. Zerwała liść paproci, dzbanek nakryła i z wielką radością poszła Czerwcowi podziękować.

– Teraz idź spokojnie do domu. A jak będziesz czegoś potrzebowała, to przyjdź do nas.

Idzie dziewczyna do domu i, tak jak za pierwszym razem, wcale nie jest jej zimno i droga niedaleka. Usłyszała macocha, że dziewczyna wchodzi do sieni, wyszła z izby i woła: – Jeśli nie masz poziomek...

Ale poziomeki pachną jak na leśnej polanie, gdy je czerwcowe słońce grzeje. Na wieczór matkę z córką poziomeki zjadły. Sierocie nic nie dały.

Minęło kilka dni. Gospodyni myśli: – Głupia byłam, że chciałam fiołków. Że chciałam poziomek. Kwiatki zwiędły, poziomeki się zjadły. Teraz każę sierocie przynieść z lasu talarów. Więc mówi do dziewczyny: – Leć do lasu i przynieś talarów. Żeby były ciężkie, ze szczerzego srebra. Jak ich nie znajdziesz, to się nie pokazuj!

Zima była sroga – wkoło leżał śnieg, mróz trzymał, a zła macocha znów kazała sierotce iść do lasu, aby przyniosła talarów. Biedna sierotka idzie i znów przed braćmi miesiącami staje.

– Talarów kazała macocha przynieść, aby były ze szczerzego srebra.

Podumał, podumał Grudzień, aż mówi:

– Przychyl się, weź sobie węgielków z ogniska. Nie bój się. A jak jeszcze raz cię macocha wyśle, to już do niej nie wracaj, u nas zostań. W naszej zagrodzie będziesz mieszkała, gospodarkę będziesz nam prowadziła.

Dziewczynka kupkę węgielków zebrała, podziękowała i wraca. Ale bardzo się boi, że jej węgielki dziurę w zapasce wypalą. Weszła do sieni, a macocha woła:

– Masz talary? Dużo ich masz?

Nie śmie sierotka o tych węgielkach powiedzieć. Wytrząsa je z zapaski... A tu brzdęk, brzdęk... srebrne talary lecą i dźwięczą, i błyszczą, aż w całej izbie pojaśniało. Rzuciła się macocha z córką! Talary zagarniają, oglądają, liczą...

– Tyleś tylko przyniosła? A gdzie masz więcej? Może gdzieś pod śniegiem schowałaś? Leć zaraz i wszystkie przynieś!

Owinęła się sierotka chustką i poszła w las, i więcej nie wróciła. Do dwunastu braci miesięcy na służbę przystała. Czekala macocha do późnej nocy. Czekala cały ranek, cały dzień i znowu cały wieczór. Sierotki nie widać... Tak mówi do córki:

– Nie wiadomo, co się z nią stało. Może w polu zamarzła. Teraz ty pójdziesz!

– Chcesz, żebym i ja przepadła?

– Nie bądź głupia! Tamta co na sobie miała? Letnią sukienkę i chustkę. A ciebie w kożuch odzież i w buty po kolana. Nie bój się, nie poczujesz zimna, a talarów przyniesiesz. Potrafiła tamta, potrafiśz i ty.

– Może potrafię. Jeszcze więcej przyniosę.

Poszła córka. A dzień był piękny. Wiatr ustał. Słońce przez mgłę świeciło, sypał śnieżek drobniutki i suchy. Poszła córka w pole, weszła w las. Ciepło jej, wesoło. A rozgląda się dookoła, gdzie te talary leżą. A coś tam w lesie jarzy się i migoce. Pewnie te bogactwa tak jaśnieją! Biegnie dziewczyna, o małe świerczki śniegiem przysypane się potyka i przewraca. Przybiegła! Patrzy, a to ognisko, a dookoła ognia dwunastu braci siedzi. Poznała, że to bracia miesiące. Ale wielce była rozgniewana, że się tak tym ogniem oszukała. Myślała, że to talary świecą, a tu, ot co!

– Dzień dobry, dziewczynko. A może nam powiesz, kto my jesteśmy? – zawołał Grudzień.

A ona ze złością: – Ten to Marzec – kłapie szczęką jak starzec. A ten Maj – tylko mu kij żebraczy daj. A ten – Luty – ma koślawe buty. Stary Grudzień – największy leń...

I tak długo jeszcze miesiącom przygadywała, aż się bracia rozgniewali. Podniósł się Grudzień, a na jego miejsce usiadł Luty. Dopiero jak nie zacznie się sroga zima! Zaczął wiać wicher, pochwycił tumany śniegu i rozhulał się zamięcią.

Myśli córka: – Trzeba do domu uciekać! Ale drogę znaleźć trudno. A mróz coraz silniejszy i zasy py coraz większe. I nie znalazła talarów w lesie, i droga do domu daleka... Bo nie znajdzie szczęścia ten, co nieżyczliwość w sercu nosi.

- Rozmowa na temat opowiadania.

Dzieci wypowiadają się na temat postępowania macochy i jej córki wobec sierotki.

- Ocenianie zachowania macochy, jej córki i sierotki. Podawanie odpowiednich określeń. Np.:

macocha – chytra, zła...

córka – niemająca własnego zdania, leniwa...

sierotka – dobra, pracowita, posłuszna...

- Podawanie nazw miesięcy.

Dzieci nazywają miesiące; starają się łączyć je z odpowiednimi porami roku.

N. wymienia pory roku, a dzieci – nazwy miesięcy (z pomocą N.):

wiosna – marzec, kwiecień, maj,

lato – czerwiec, lipiec, sierpień,

jesień – wrzesień, październik, listopad,

zima – grudzień, styczeń, luty.

- Podawanie przez dzieci nazw miesięcy, w których się urodziły.

- Zabawa ruchowa – *Miesiące urodzin*.

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Na przerwę w grze N. podaje nazwy miesięcy. Dzieci urodzone w danym miesiącu tworzą koło i przez chwilę poruszają się w nim. Dźwięk tamburynu zaprasza je do ponownego poruszania się po sali.

- Dopowiadanie nazw miesięcy.
N. powoli wymienia nazwy miesięcy, opuszczając niektóre z nich. Dzieci kontynuują wymienianie, podają nazwy opuszczonych miesięcy. Np.: styczeń... marzec, kwiecień... czerwiec... sierpień, wrzesień... listopad, grudzień.
- Podawanie przykładów przysłów związanych z miesiącami.
N. podaje przykłady przysłów. Dzieci je powtarzają i jednocześnie klaszczą. Np.
 - *Kiedy styczeń najostrzejszy, wtedy roczek najpłodniejszy.*
 - *Idzie luty, podkuj buty.*
 - *W marcu jak w garncu.*
 - *Kwiecień plecień, bo przeplata trochę zimy, trochę lata.*
 - *W maju jak w raju.*
 - *Czerwiec temu się zieleni, kto się do pracy nie leni.*
 - *Gdy w lipcu upały, wtedy wrzesień doskonały.*
 - *Jeśli w sierpniu gorąco wszędzie, zima długa będzie.*
 - *Gdy we wrześniu plucha, będzie jesień sucha.*
 - *Październik chodzi po kraju, wygania ptaki z gaju.*
 - *W listopadzie goło w sadzie.*
 - *Jak się grudzień zaczyna – taka będzie zima.*

- Karty pracy, cz. 2, s. 58–59.
Oglądanie obrazków. Słuchanie nazw miesięcy. Określanie, z czym kojarzą się poszczególne miesiące. Rysowanie po śladach. Określanie, z jakimi porami roku kojarzą się te rysunki.

- Zabawa ruchowa – *Prześlij uśmiech*.
Dzieci stoją w kole. Wybrane dziecko podchodzi do dowolnego kolegi, uśmiecha się do niego najpiękniej jak potrafi i zamienia się z nim na miejsce. Dzieci przekazują sobie uśmiechy do chwili, aż wszystkie ten uśmiech otrzymają.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 9.

Gumowa piłka dla każdego dziecka, bębenek.

Dzieci maszerują po obwodzie koła, wyjmują z kosza po jednej gumowej piłce.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *W górę i w dół*.
Dzieci biegają swobodnie po sali, trzymając piłki oburącz przed sobą. Na sygnał – jedno uderzenie w bębenek – zatrzymują się, podrzucają piłki oburącz w górę i starają się łapać je w dłonie. Na dwa uderzenia w bębenek odbijają piłki od podłogi i łapią je w dłonie.
- Ćwiczenie z elementem rzutu i chwytu.
Dzieci siedzą w siadzie skrzyżnym, w luźnej gromadce. Podrzucają piłki wysoko w górę, klaszczą w dłonie i starają się złapać piłki.
- Zabawa ruchowa rozwijająca zręczność, z elementem toczenia.
Dzieci, w siadzie skulnym, toczą piłki po podłodze, pod ugiętymi nogami, następnie wokół siebie, na zmianę: w prawą stronę, w lewą.
Utrudnienie: dzieci przetaczają piłki pod nogami uniesionymi nad podłogą, następnie opuszczają nogi i toczą piłki wokół siebie.
- Ćwiczenia w kozłowaniu.
Dzieci stoją w sali, w luźnej gromadce. Po pokazie N. próbują kozłować piłki oburącz, następnie prawą ręką, lewą.
Utrudnienie: dzieci kozłują piłki, chodząc po sali.
- Ćwiczenie mięśni brzucha.
Dzieci w siadzie prostym, umieszczają piłki między stopami. Przechodzą do leżenia tyłem,

kładą ramiona za głowę, przenoszą wyprostowane nogi z piłkami za głowę (leżenie przewrotne) i starają się włożyć piłki stopami w dłonie. Następnie opuszczają nogi na podłogę i wracają do siadu prostego.

- Zabawa ruchowa z elementem kopania – *Kopnij i zatrzymaj*.
Dzieci stoją w szeregu po jednej stronie sali (w przypadku większej liczby ćwiczących tworzą dwuszereg: najpierw ćwiczą dzieci z pierwszego szeregu, a potem – z drugiego). Na podłodze przed każdym dzieckiem leży piłka. Dzieci lekko kopią piłki w przód, następnie biegną za toczącymi się piłkami i starają się je zatrzymać, stawiając na nich stopy. Ćwiczenie wykonują na zmianę: prawą nogą, lewą.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Skaczemy jak piłeczki*.
Dzieci stoją w luźnej gromadce. Uderzają piłkami o podłogę, następnie podskakują, naśladując odbicie piłki od podłoża.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Masujemy stopy*.
Każde dziecko staje na jednej nodze. Drugą ugina w kolanie i kładzie stopę na piłce leżącej na podłodze. Toczy piłkę stopą w przód, do wyprostowania kończyny, i z powrotem, do pozycji wyjściowej. Ćwiczenie wykonuje na zmianę: prawą nogą, lewą.
- Zabawa ruchowa rozwijająca koordynację wzrokowo-ruchową – *Zderzenie piłek*.
Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach naprzeciwko siebie, w przysiadzie, w odległości czterech–pięciu metrów. Piłka leży na podłodze przed każdym dzieckiem. Pierwsze dzieci z rzędów wykonują energiczny wyprost ramion, jednocześnie odpychając piłkę w przód tak, by toczyła się po linii prostej i zderzyła z piłką kolegi. Po wykonaniu zadania wstają, zabierają piłki i idą na koniec swoich rzędów.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie drzew i krzewów w zimowej szacie.
- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Na rozkaz zimy*.
N. jest zimą, która mówi, co dzieci mają naśladować. Np. *Zróbcie dziesięć kul. Zróbcie orła na śniegu. Ulepcie bałwana...*

III

- Ćwiczenie oddechowe – *Kolorowe balony*.
Balon dla każdego dziecka, bębenek.
Dzieci zajmują miejsca na krzeselkach ustawionych w okręgu. Każde z nich otrzymuje balon. W rytmie wystukiwanym na bębnie dzieci nabierają powietrze nosem, następnie je wypuszczają, nadmuchując balony.
- Zabawa rozwijająca reakcję na sygnały muzyczne – *Pory roku*.
4 opaski w kolorach pór roku, bębenek, nagranie piosenki *Biegnie miesiąc za miesiącem*, odtwarzacz CD.
Dzieci, podzielone na cztery grupy, tworzą wężyki. Na początku wężyków zajmują miejsca dzieci, które są porami roku (oznaczone opaskami w różnych kolorach). W rytmie wystukiwanym na bębnie wężyki przemieszczają się w dowolnych kierunkach. Kiedy dźwięki stają się szybsze, rozpoczynają bieg drobnymi krokami. Mocne uderzenie w bębenek oznacza przejście do przysiadu. Nagranie piosenki *Biegnie miesiąc za miesiącem* zaprasza do utworzenia dużego koła. N. wchodzi do jego środka. Podczas trwania piosenki klaszcze, tupie, maszeruje w miejscu, podskakuje. Dzieci naśladują ruchy N. (Zmiany ruchu następują co cztery takty. Należy zwrócić uwagę na zachowanie rytmu piosenki). Miejsce N. po pewnym czasie zajmują wybrane dzieci.

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 41.
- Kolorowanie rysunku. Określanie, czy wszyscy są odpowiednio ubrani. Układanie trzech zdań na temat rysunku.
- Utrwalanie poznanych liter.
Kartoniki z poznanymi literami (dla każdego dziecka).
Dzieci starają się układać wyrazy z poznanych liter: **o, a, m, e, i, t, d, k, l, y, r, s**. Np.: **sok, domy, las, lis, serek, miska, rosa, nosy, laska, maska, dres, klasa...**

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Zabawy na śniegu*.
N. podaje nazwy zabaw na śniegu, a dzieci je naśladową. Np. jazda na nartach, rzuty śnieżkami, jazda na łyżwach...

Styczeń, tydzień 1

Dzień 3

Mijają dni, miesiące, lata

Drzewo w czterech porach roku

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Wykonanie cyfr służących do dotykania. Zaznaczanie siedmiu różnic pomiędzy obrazkami tortów. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17.		IV 8, IV 15 IV 8, IV 9, IV 15 I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Biegnie miesiąc za miesiącem</i> . Cele: rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej; rozwijanie reakcji na ustalony sygnał. Zabawa ruchowa – <i>Pospiesz się!</i>		IV 7, IV 16 I 5
2. Malowanie drzewa w czterech porach roku. Cel: rozwijanie sprawności manualnej; utrwalanie oznak pór roku. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa rozwijająca poczucie tempa – <i>Zegary</i> ; zabawy na śniegu.		IV 8, IV 16, IV 18 I 5
III. Rozpoznawanie cyfr za pomocą dotyku. Zabawy słowno-muzyczno-ruchowe – <i>Styczniowe zabawy</i> .		IV 8, IV 15 IV 7
Zabawy swobodne w wybranych kącikach.	Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków.	I 6, IV 2

Cele główne

- rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej,
- rozwijanie reakcji na ustalony sygnał,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- utrwalanie oznak pór roku.

Cele operacyjne

Dziecko:

- porusza się w rytmie akompaniamentu wykonywanego na określonym instrumencie,
- reaguje odpowiednim ruchem na podany sygnał,
- maluje drzewo w różnych porach roku,
- wymienia oznaki pór roku.

Przebieg dnia

I

Tablica URODZINY – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 1, s. 179).

- Wykonanie cyfr służących do dotykania.

4 zestawy kartoników z cyframi, o wymiarach: 10 x 7 cm, klej w płynie, kawałki bibuły lub inny materiał dla każdego dziecka.

N. przygotowuje 4 zestawy kartoników z cyframi i dzieli dzieci na 4 grupy. Dzieci smarują każdą cyfrę na kartoniku klejem w płynie, kładą na niej kuleczki z bibuły lub inny materiał, mocno dociskają, zostawiają do wyschnięcia.

- Karta pracy, cz. 2, s. 60.

Zaznaczanie siedmiu różnic pomiędzy obrazkami tortów Ady i Olka. Rysowanie tyłu świeczek, ile lat ma Ada.

N. pyta:

- *Przy jakich okazjach je się tort?*
- *Powiedzcie kilka zdań (3 lub 4) na temat tortów Ady i Olka.*
- *Jaki tort chcielibyście mieć na urodziny? Narysujcie go.*

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17 (przewodnik cz. 3, s. 10).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Biegnie miesiąc za miesiącem*.

- Ćwiczenie koordynacji słuchowo-ruchowej.

Dowolny instrument perkusyjny, klocki dla każdego dziecka.

Dzieci poruszają się w rytmie akompaniamentu na wybranym instrumencie:

- rytm do marszu – maszerują między klockami rozłożonymi w dowolnych miejscach,
- rytm do biegu na palcach po okręgu,
- miarowe dźwięki w tempie umiarkowanym – chodzą na piętach,
- przerwa w grze – zatrzymują się na hasło: *Stop!*,
- wyraziste dźwięki w różnym tempie – podskakują obunóż (zgodnie z rytmem).

- Zabawa *Bracia miesiące i pory roku* – rozwijanie poczucia rytmu.

Kastaniety.

Dzieci wypowiadają nazwy kolejnych miesięcy w ustalonym metrum – najpierw w tempie wolnym, następnie w tempie szybszym. W celu ułatwienia zadania rytm podaje N., grając na kastanietach, wyraźnie akcentując pierwszą miarę taktu.

- Zabawa *Cicho – głośno* – reagowanie na ustalony sygnał.

Dowolny instrument perkusyjny.

Dzieci maszerują w rytmie wystukiwanym na instrumencie, po okręgu. Kiedy nastaje cisza, dzieci skradają się po cichu, w dowolnych kierunkach. Dźwięk instrumentu oznacza powrót do koła i marsz po jego okręgu.

- Zabawa przy piosence.

Nagranie piosenki *Biegnie miesiąc za miesiącem*, odtwarzacz CD.

Ustawienie: w półkołu, przodem do N.

Dzieci:

Zwrotka I

Takty: 1.–4.

takty: 5.–8.

takty: 9.–10.

takty: 13.–14.

biegają w miejscu,

podają sobie ręce w parach, wykonują obroty w małych kołach,

biegną do środka koła drobnymi krokami,

podają sobie ręce w parach, wykonują obroty w małych kołach,

Zwrotka II

Takty: 1.–4.

takty: 5.–8.

takty: 9.–10.

takty: 11.–12.

takty: 13.–14.

w parach przechodzą do dużego koła, maszerują para za parą,
tworzą dwa koła: w kołach wewnętrzne tworzą chłopcy, zewnętrzne
– dziewczynki; w kołach maszerują w przeciwnych kierunkach,
miarowo klaszczą,
wracają do pozycji wyjściowej,
podają sobie ręce w parach (chłopiec, dziewczynka), wykonują
obroty w małych kołach,

Zwrotka III

Zwrot przodem do N.

Takty: 1.–4.

przechodzą do lekkiego rozkroku, rękami zataczają przed sobą
duże koło,

takty: 5.–8.

unoszą ręce w górę, następnie swobodnie je opuszczają,

takty: 9.–16.

tworzą dwa koła: z jednej strony dziewczynki, z drugiej – chłopcy,
maszerują po ich okręgach, na zakończenie wykonują zwrot do N.

Parlando

Dwanaście miesięcy rok cały ma. Umiesz je wymienić tak jak ja? – wykonuje wybrane dziecko.
Styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad,
grudzień – nazwę każdego miesiąca śpiewają kolejno wybrane dzieci.

- Ćwiczenie rozwijające reakcję na ustalony sygnał – *Oddaj woreczek.*

Tamburyn, woreczek z grochem dla każdego dziecka.

Dzieci w parach trzymają się za ręce. W rytmie wystukiwanym na tamburynie maszerują w rozsypce, w określonym kierunku. Jedno dziecko w parze trzyma woreczek wypełniony grochem. Jedno uderzenie w tamburyn jest sygnałem do podania woreczka koledze z pary, dwa uderzenia – do rzutu woreczkiem do siebie, trzy uderzenia – do odwrócenia się tyłem do siebie, stanięcia w lekkim rozkroku, wykonania skłonu i podania woreczka między nogami.

- Zabawa ruchowa – *Pospiesz się!*

Woreczki z grochem dla każdego dziecka, tamburyn.

N. rozkłada woreczki na obwodzie koła. Dzieci ustawiają się przy nich. Na sygnał tamburynu rozbiegają się w różnych kierunkach i poruszają się zgodnie z rytmem. Na hasło: *Na miejsca!* wracają jak najszybciej na swoje miejsca.

Zajęcia 2. Malowanie drzewa w czterech porach roku.

- Wymienianie nazw czterech pór roku.

N. pyta:

- *Do jakiej pory roku należą: grudzień, styczeń, luty?*
- *Do jakiej pory roku należą: marzec, kwiecień, maj?*
- *Do jakiej pory roku należą: czerwiec, lipiec, sierpień?*
- *Do jakiej pory roku należą: wrzesień, październik, listopad?*

- Powtarzanie rymowanki za N.

*Wiosna, lato, jesień, zima –
gdy jedna pora się kończy,
to druga się zaczyna!*

N. pyta:

- *Ile pór roku musi przeminąć, aby minął rok?*
- *Po czym poznajemy, że zmieniają się pory roku?*
- *Czym różni się wygląd drzewa jesienią od wyglądu drzewa wiosną (np. kasztanowca)?*

- Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.

Kartki formatu A3, podzielone na cztery części, farby, pędzle dla każdego dziecka.

Dzieci dostają kartki A3 podzielone na cztery części. W każdej części malują drzewo w danej porze roku: wiosną, latem, jesienią, zimą.

- Oglądanie prac (po wyschnięciu), wskazywanie najciekawszych. Umieszczenie prac w kącie dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa rozwijająca poczucie tempa – *Zegary*.
Dzieci stoją w rozsypance. Odtwarzają ruchami tempo pracy zegarów.
Duży zegar – dzieci wolno uderzają rękami o uda i mówią: *bim-bam...*
mniejszy zegar – uderzają szybciej niż poprzednio o uda i mówią: *tik-tak, tik-tak...*
zegarek – uderzają szybko o uda i mówią: *tiki-tak, tiki-tak...*
- Zabawy na śniegu.
Dzieci лепią figury ze śniegu, wydeptują ślady według podanych szlaczków, rzucają śnieżkami w pień drzewa.

III

- Rozpoznawanie cyfr za pomocą dotyku.
Kartoniki z cyframi do dotykania.
Dzieci bawią się w parach. Jedno dziecko zasłania sobie oczy, drugie wybiera kartonik z cyfrą do dotykania. Kładzie go przed partnerem i prowadzi jego dłoń do kartonika. Dziecko dotyka cyfry, wodzi po niej palcem, stara się ją rozpoznać.
- Zabawy słowno-muzyczno-ruchowe – *Styczniowe zabawy*.
Śpiewanie nazw zimowych miesięcy – grudzień, styczeń, luty – na wymyślone przez siebie melodie.
- Zabawa *Gwiazdki*.

Sylwety gwiazdek narysowane na kartonie, nożyczki dla każdego dziecka, tamburyn.

- Dzieci wycinają gwiazdki narysowane na kartonie. Po uprzątnięciu miejsc pracy stoją w rozsypance, trzymając swoje gwiazdki w rękach. Poruszają się z nimi po sali zgodnie z dźwiękami tamburynu. Gdy muzyka milknie, kładą swoje gwiazdki na podłodze i obrysowują ich kontury kolejnymi palcami prawej dłoni. Przy drugiej przerwie w grze obrysowują kontury gwiazdek kolejnymi palcami lewej dłoni.
- Szeregowanie gwiazdek.

Zestaw siedmiu papierowych gwiazdek różniących się wielkością.

Napis płatki.

N. wspólnie z dziećmi odczytuje wyraz i umieszcza go nad obrazkiem płatka śniegu.

• Zabawy swobodne w wybranych kącikach.	• Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków. Koszyczek, obrazki, kartoniki: niebieskie i czerwone (dla każdego dziecka). Dzieci losują po trzy obrazki. Układają pod nimi kartoniki – czerwone i niebieskie. Głosują kolejno nazwy obrazków, dotykając odpowiednich kartoników.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Łączenie obrazków tortów z ich cieniami. Rysowanie tylu świeczek, ile dzieci mają lat. Zabawa <i>Chodzimy według wzoru</i> . Zabawa <i>Miesiące</i> – wyrabianie poczucia rytmu. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17.	IV 8, IV 15 I 5, IV 12, IV 14 IV 7 I 5
II.1.	Założenie kalendarza obserwacji przyrodniczych – hodowanie tulipanów. Cele: obserwowanie wzrostu roślin; zachęcanie do zakładania hodowli roślin. Zabawa ruchowa kształtująca postawę ciała – <i>Kwiatki rośnie</i> .	II 11, IV 18 I 5
2.	Ćwiczenia słuchowe – <i>Wokół miesięcy</i> . Cele: rozwijanie słuchu fonematycznego; utrwalanie nazw miesięcy. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie ludzi, zwracanie uwagi na ich ubrania (czy są ciepłe); zabawa ruchowa – <i>Pajacyk</i> .	IV 2, IV 16 I 5, IV 18
III.	Rozmowa na temat ubierania się zimą. Układanie gry matematycznej <i>Zbieramy punkty</i> . Zabawa ruchowa – <i>Pospiesz się!</i>	IV 5, IV 18 IV 8, IV 15 I 5

Cele główne

- zachęcanie do zakładania hodowli roślin,
- obserwowanie wzrostu roślin,
- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- utrwalanie nazw miesięcy.

Cele operacyjne

Dziecko:

- hoduje rośliny,
- obserwuje wzrost tulipana i ilustruje go w kalendarzu obserwacji przyrodniczych,
- dzieli słowa na sylaby i na głoski,
- wymienia nazwy miesięcy.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 61.
Łączenie liniami obrazków tortów z ich cieniami. Rysowanie tylu świeczek, ile dzieci mają lat.
- Zabawa *Chodzimy według wzoru*.
Sznurki.
N. układa na dywanie ze sznurka różne wzory, np.: spiralę, zygzaki, fale, korony...
Dzieci poruszają się po wzorach i określają kierunki podczas wykonywania poszczególnych ruchów. Następnie chętne dzieci same wymyślają i układają wzory, a potem poruszają się po nich, określając kierunki, w których się poruszają.
- Utrwalanie zabawy przy piosence *Biegnie miesiąc za miesiącem* (przewodnik, s. 13).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
- Zabawa *Miesiące* – wyrabianie poczucia rytmu.

Wypowiadanie nazw kolejnych miesięcy w różnym metrum i w różnym tempie.

2/4
 Sty - czeń lu - ty ma - rzec kwie - cień maj czer - wiec li - piec sier - pień wrze - sień pa - ździer - nik li - sto - pad gru - dzień

3/4
 Sty - czeń lu - ty ma - rzec kwie - cień maj czer - wiec li - piec sier - pień wrze - sień

 pa - ździer - nik li - sto - pad gru - dzień

4/4
 Już rok no - wy się za - czy - na - wios - na la - to je - sień zi - ma

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17 (przewodnik cz. 3, s. 10).

II

Zajęcia 1. Założenie kalendarza obserwacji przyrodniczych – hodowanie tulipanów.

- Czytanie całościowe wyrazu **tulipany**.

Kartonik z wyrazem tulipany, obrazek tulipana z cebulką i korzonkami.

N. czyta wyraz **tulipany**, dzieci powtarzają. Dzielą nazwę na sylaby; wskazują poznane litery.

- Przypomnienie, czego potrzebują rośliny, żeby rosnąć.

N. pyta:

- Czego potrzebują rośliny, żeby rosnąć? (Światła, wody, ciepła).
- Czego jeszcze potrzebują rośliny uprawiane przez człowieka? (Plewienia).

- Założenie hodowli tulipanów.

Doniczki, ziemia, konewka z wodą, podstawki, łopatki, cebulki tulipanów, kartoniki z imionami dzieci.

Dzieci oglądają przygotowane materiały. Dotykają cebulek kwiatowych. Potem wysypują do doniczek ziemię, wsadzają cebulki. Dosypują ziemi, lekko ją ubijają, a następnie podlewają. Na doniczkach nakleją kartoniki z imionami. Tak przygotowane doniczki z cebulkami umieszczają na parapecie okna.

Pędzenie tulipanów: cebule wkładamy do doniczek w okresie od IX do XII. Podlewamy obficie wodą i przenosimy do ciemnego i chłodnego miejsca (o temp. około 10°C). Po dziesięciu tygodniach przenosimy cebule do cieplejszego, zacienionego pomieszczenia. Po kolejnym tygodniu doniczki ustawiamy w chłodnym miejscu, w pełnym świetle. Z cebul posadzonych we wrześniu otrzymamy w grudniu kwitnące tulipany.

- Zabawa ruchowa kształtująca postawę ciała – **Kwiatek rośnie**. Dzieci ustawione w rozsympce. Powoli podnoszą się z klęku, aż do wyprost, unoszą ręce do góry.
- Wskazywanie i nazywanie części tulipana przedstawionego na obrazku.

Obrazek tulipana z cebulką i korzeniami.

N. pokazuje obrazek tulipana. Dzieci wskazują i nazywają części rośliny: korzenie, cebulka, łodyga, liście, kwiat.

- Założenie kalendarza obserwacji przyrodniczych.

Kartki podzielone na cztery części (z jednej strony i z drugiej strony) dla każdego dziecka.

N. pyta:

- W jaki sposób możemy dokumentować obserwacje wzrostu tulipana?

Dzieci podają swoje propozycje, uzasadniają je.

N. rozdaje dzieciom kartki podzielone na cztery części z jednej strony i na cztery – z drugiej. Na jednej części, oznaczonej kropką (lub 1), jest narysowana doniczka z cebulką. Pozostałe części są ponumerowane kropkami (od dwóch do ośmiu dla dzieci 5-letnich) lub liczbami (od 2 do 8 dla dzieci 6-letnich). Przez siedem tygodni, w poniedziałki, dzieci będą wykonywać rysunek odzwierciedlający aktualny wygląd tulipana w doniczce.

Zajęcia 2. Ćwiczenia słuchowe – Wokół miesięcy.

- **Muzyczne rozmowy** – improwizacje muzyczne dotyczące miesięcy (według Bożeny Formy).

Nagranie dowolnej melodii, odtwarzacz CD.

N. na dowolnej melodii śpiewa zdania związane z miesiącami. Dzieci powtarzają zdania – najpierw wszystkie razem, a następnie indywidualnie. N. zachęca dzieci do samodzielnego wymyślania melodii do proponowanych tekstów.

(Inną propozycją może być rytmizowanie tekstu z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych).

*Styczeń, styczeń, śnieżek pada,
świąteczna będzie dziś zabawa.*

*Mróz odwiedził luty,
więc zakładaj ciepłe buty.*

*Przybył do nas marzec,
miesza wciąż pogodę w garze.*

*Świeci słońce, deszcz popada,
z kwietniem świąteczna jest zabawa.*

*W maju kwiaty zbieramy,
będzie bukiet dla mamy.*

*W czerwcu ptaki śpiewają,
rodziny zakładają.*

*Lipiec, sierpień to czas wakacji,
czeka na nas wiele atrakcji.*

*Owoców, warzyw bez liku
niesiemy we wrześniu w koszyku.*

*W październiku już jesień
smutną pogodę ze sobą niesie.*

*W listopadzie szaro, ponuro,
na niebie płyną chmura za chmurą.*

*Grudzień przybył, a z nim zima
panowanie swe zaczyna.*

- **Liczenie słów w wybranych zdaniach.**
N. powtarza wybrane zdania, dzieci liczą na palcach słowa.
W czerwcu ptaki śpiewają, rodziny zakładają. (6)
Mróz odwiedził luty, więc zakładaj ciepłe buty. (7)
W maju kwiaty zbieramy, będzie bukiet dla mamy. (8).

- Dzielenie nazw miesięcy na sylaby (wybranych nazw miesięcy – na głoski).
Dzieci wymieniają nazwy kolejnych miesięcy, a potem dzielą je na sylaby (6-latki dzielą wybrane nazwy na głoski).

styczeń – sty-czeń

luty – lu-ty (l-u-t-y)

marzec – ma-rzec (m-a-rz-e-c)

kwiecień – kwie-cień

maj – maj (m-a-j)

czerwiec – czer-wiec

lipiec – li-piec

sierpień – sier-pień

wrzesień – wrze-sień

październik – paż-dzier-nik

listopad – li-sto-pad

grudzień – gru-dzień

- Wymyślanie rymów do podanych (wybranych) nazw miesięcy.

Np.:

luty – buty,

marzec – starzec,

maj – gaj,

kwiecień – plecień...

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie ludzi, zwracanie uwagi na ich ubrania (czy są ciepłe).
- Zabawa ruchowa – *Pajacyki*.
Dzieci za N. naśladują ruchy pajacyka, z jednoczesnym głośnym liczeniem.

III

- Rozmowa na temat ubierania się zimą.
N. pyta:
 - *Jak powinniśmy się ubierać zimą? Dlaczego?*
 - *Co powinniśmy nosić na głowie?*
 - *Jak powinniśmy chronić szyję?*
 - *Co to znaczy, że trzeba ubierać się na cebulkę?*
 - *Czy zdrowo jest ubierać się za ciepło, przegrzewać się?*
- Układanie gry matematycznej *Zbieramy punkty*.

Kartki: białe, czerwone, niebieskie, kartki z kropkami (lub liczbami), pionki (zrobione z nakrętek na słoiki), kostki, napisy: **start, meta.**

Dzieci układają chodniczek z kartek. Ustalają zasady gry (co się stanie, gdy pionek zatrzyma się na określonym polu). Np.:

kartka czerwona – wracasz na start,

kartka niebieska – przesuwasz się o trzy pola do przodu,

kartka z kropkami (lub liczbą) – bierzesz tyle klocków – punktów.

N. pomaga liczyć, pilnuje przebiegu gry.

- Zabawa ruchowa – *Pospiesz się!* (przewodnik cz. 3, s. 22).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Oglądanie zdjęć z różnych okresów życia N. i dzieci. Dostrzeganie upływu czasu. Ćwiczenia w parach, według Metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17.	IV 5, IV 16 I 8 I 5
II.1.	Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej <i>Płaszące miesiące</i> . Cele: rozwijanie mowy; utrwalanie nazw miesięcy. Zabawa ruchowa rozwijająca reakcję na sygnał – <i>Jak tańczymy?</i>	IV 5, IV 16 I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 9. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy na śniegu; zabawa ruchowa – <i>Rozgrzewamy się</i> .	I 8 I 5
III.	Słuchanie fragmentu wiersza Apolinarego Nosalskiego <i>O dwunastu braciach</i> . Zabawa badawcza – zapoznanie ze zjawiskiem krystalizacji. Utrwalanie zabaw muzycznych z całego tygodnia.	IV 5, IV 16 IV 18, IV 19 IV 7

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- utrwalanie nazw miesięcy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- wymienia nazwy miesięcy,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie zdjęć z różnych okresów życia N. i dzieci. Dostrzeganie upływu czasu.

Zdjęcia dzieci i N.

N. pokazuje i omawia swoje zdjęcia z różnych okresów życia. Dzieci układają je chronologicznie. Potem chętne dzieci pokazują swoje zdjęcia i układają je chronologicznie. Dzieci dostrzegają zmiany, omawiają je. N. podkreśla uwidoczniony na zdjęciach upływ czasu.

- Ćwiczenia w parach, według Metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne.
Dzieci dobierają się w pary.

- *Przesuwamy partnera* – jedno dziecko leży przodem, a drugie stara się je przesunąć; potem zamieniają się rolami.
- *Przekładamy naleśnik* – jedno dziecko leży na brzuchu, przylegając ściśle do podłoża, a partner próbuje je odwrócić na drugą stronę.
- *Wstajemy razem* – dzieci siedzą tyłem do siebie, opierając się plecami, próbują – nie odrywając się od siebie – razem wstać.

- Dzieci tworzą koło wiązane, trzymają się za ręce.
- Ćwiczmy *wspólnie* – wszystkie razem, trzymając się za ręce, wykonują przysiad, a potem stanie na palcach.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 17 (przewodnik, cz. 3, s. 10).

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Pląsające miesiące*.

- Wspólne wymienianie nazw miesięcy z podziałem na sylaby, z równoczesnym rytmicznym uderzaniem dłońmi w uda.
- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 34–35) dla każdego dziecka.

Dzieci słuchają opowiadania i oglądają ilustracje w książce.

W przedszkolu Ady od wielu tygodni dzieci brały udział w projekcie pt. „Pląsające miesiące”. Przedszkolaki, nawet maluchy, znały już wszystkie pory roku: wiosnę, lato, jesień i zimę. Teraz nadszedł czas na poznanie nazw dwunastu miesięcy. W tym celu grupa Ady przygotowała występ teatryku. Każde dziecko miało odpowiednie przebranie i знаło na pamięć wierszyki i piosenki. Ada była narratorem, czyli osobą, która opowiada o tym, co się dzieje na scenie. Długo przygotowywała się do tej roli, powtarzając zapamiętany tekst przed lustrem w sypialni rodziców.

Nadszedł dzień premiery. Widzami były dzieci z młodszych grup oraz rodzice i dziadkowie. Nauczycielka zadbała o ciekawą scenografię i rekwizyty, czyli tło i przedmioty, które wzbogacają występ. W większości były to plansze z papieru, umocowane na patykach, przedstawiające: słońce, niedźwiedzia, skowronka, kolorowe liście, bałwanka i wiele innych. Dzieci przedstawiające cieplejsze miesiące miały na sobie lekkie, kolorowe ubrania, czasem słomkowy kapelusz lub okulary przeciwsłoneczne. Inne, reprezentujące jesień lub zimę, trzymały parasolki, koszyk na grzyby, parę ciepłych rękawiczek lub szalik. Ada była ubrana w swoją ulubioną zieloną sukienkę, która świetnie pasowała do jej rudych włosów uczesanych w kitki. Wyglądała bardzo ładnie. Śmiało stanęła na scenie i wygłosiła swoją kwestię:

*„Z wielką radością wszystkich witamy
i na teatrzyk nasz zapraszamy!
Będziemy pląsać, jak to miesiące,
czasem na śniegu, czasem na łące!”*

Spektakl zaczął się od prezentacji miesięcy jesiennych, takich jak: wrzesień, październik i listopad. Kasia wyszła na scenę przebrana za wiewiórkę. W rękach trzymała koszyk pełen orzechów.

*„Październik pachnie jesienią,
liście kolorem się mienią,
wiewiórka liczy orzeszki...
Ogon się w dziupli nie zmieści!”*

Dziewczynka udawała, że liczy orzeszki, których jest tak dużo, że dla niej samej nie starczy już miejsca w dziupli.

*Potem na scenę wyszedł Tomek, który wyrecytował:
„W listopadzie, w listopadzie
miś się do łóżeczka kładzie.
W leśnej norce, chrapu-chrap,
na poduszce z miękkich łap”.*

Chłopiec uniósł do góry planszę przedstawiającą niedźwiedzia, ale dzieci na widowni zaczęły niespodziewanie chichotać. Co się dzieje?

Okazało się, że Tomek pomylił plansze i zamiast wielkiego miśka trzymał w rękach rysunek kolorowego motyla.

- Zabawa *Jest miesiąc – nie ma miesiąca*.
N. podaje nazwy miesięcy (w różnej kolejności), a dzieci je powtarzają i odmieniają (kogo? czego? nie ma – dopełniacz). Np.:
Jest styczeń – nie ma stycznia.
Jest maj – nie ma maja.
Jest listopad – nie ma listopada...

- Zabawa ruchowa rozwijająca reakcję na sygnał – *Jak tańczymy.*

Tamburyn, bębenek, grzechotka.

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Gdy usłyszą dźwięki bębna, dobierają się w pary i poruszają się w dwuosobowych kółeczkach. Gdy usłyszą dźwięki grzechotki – tworzą duże koło i poruszają się w nim.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz. 3, s. 18).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawy na śniegu (według wyboru dzieci).
- Zabawa ruchowa – *Rozgrzewamy się.*

Bębenek.

Dzieci maszerują po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym, w różnych kierunkach. Na hasło: *Rozgrzewamy się*, dmuchają w dłonie, następnie krzyżują ręce i uderzają dłońmi w plecy, a potem mocno tupią nogami. Uderzenie w bębenek jest sygnałem do ponownego marszu.

III

- Słuchanie fragmentu wiersza Apolinarego Nosalskiego *O dwunastu braciach – styczeń*.

*Pierwszy co roku
zjawia się styczeń
i bardzo mroźny
bywa zazwyczaj.*

*Srebrzyste iskry
sypie po śniegu
i wszystkie rzeki
wstrzymuje w biegu.*

- Rozmowa na temat wiersza.
– *Którym miesiącem z kolei jest styczeń?*
– *Co to znaczy, że „srebrzyste iskry sypie po śniegu”, „rzeki wstrzymuje w biegu”?*
– *Jaki bywa zazwyczaj styczeń?*

- Zabawa badawcza – zapoznanie ze zjawiskiem krystalizacji.

Słoik, metalowy kubek, łyżeczka, ołówek, nitka, sól kuchenna, Kuchenka elektryczna.

N. rozpuszcza w metalowym kubku z wodą sól kuchenną – dokładając łyżeczkę po łyżeczce; miesza, aż do pozostania soli na dnie kubka. Następnie przelewa roztwór soli (przesycony) do słoika. Zanurza w nim nitkę przywiązaną do ołówka, który kładzie na słoiku. Słoik z nitką zanurzoną w roztworze umieszcza w ciepłym miejscu (w pobliżu kaloryfera). Przez kilka dni dzieci mogą obserwować zachodzące zmiany (ubywanie roztworu w słoiku i pojawiające się na nitce kryształki soli).

N. wyjaśnia, że sól wykryształizowała.

- Utrwalanie zabaw muzycznych z całego tygodnia.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rozpoznawanie i nazywanie ptaków zimujących w Polsce. Zabawa z elementem dramy – <i>Rozmowa głodnych ptaszków</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18.		IV 5, IV 18 IV 1 I 5
II.1. Słuchanie wiersza Hanny Ożogowskiej <i>Wróblek</i> . Cele: rozwijanie mowy; poznawanie nazw ptaków zimujących w Polsce.		IV 5, IV 18
Układanie sylwet ptaków z klocków w kształcie figur geometrycznych.	Wprowadzenie zapisu dodawania. Cel: utrwalanie poznanych znaków matematycznych.	IV 8, IV 12, IV 18, IV 15
Zabawa ruchowa – <i>Zmarznięte ptaszki</i> .		I 5
2. Odkrywanie litery n, N . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszych głosek w słowie <i>narty</i> i nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery n : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Cele: rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter; układanie schematów i modeli słów: <i>narty, Nela</i> .	IV 2, IV 4, IV 8
III. Zabawy na świeżym powietrzu: chodzenie po śniegu pod dyktando N.; obserwowanie nielicznych ptaków, wyszukiwanie ich śladów na śniegu. Zabawa ruchowa <i>Zmarznięty ptaszek – wesoły ptaszek</i> . Umieszczenie karmnika na parapecie za oknem. Wsypanie karmy dla ptaków. Obserwowanie ptaków przylatujących do karmnika. Słuchanie piosenki <i>Ptasi bar</i> . Zabawa rozwijająca pamięć i szybką reakcję na sygnał – <i>Baw się z nami</i> .		I 5, IV 18 I 5 II 10, IV 18 IV 7 IV 7

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- poznawanie nazw ptaków zimujących w Polsce,
- utrwalanie poznanych znaków matematycznych,
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- rozpoznaje i nazywa wybrane ptaki zimujące w Polsce,
- rozpoznaje i nazywa znaki: +, =, <, >,
- rysuje po śladach rysunków,
- rozpoznaje i nazywa poznane litery,
- dzieli słowa na głoski.

Przebieg dnia

I

T Tablica 22 – WĘDRÓWKI PTAKÓW – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 4, s. 198).

- Rozpoznawanie i nazywanie ptaków zimujących w Polsce.

Obrazki/atlas ptaków pozostających w Polsce na zimę.

Oglądanie obrazków wybranych ptaków pozostających w Polsce na zimę; rozpoznawanie ich i prawidłowe nazywanie; porównywanie wyglądu, wskazywanie różnic i podobieństw.

- Zabawa rytmiczna – *Różne ptaki*.

Podczas rytmicznego wypowiadania rymowanki dzieci realizują rytm w różny sposób, np. tupią, podskakują, klaszczą.

Wro-na, wró-bel, si-ko-ra to są pta-ki, któ-re nie od-la-tu-ją, tyl-ko u nas zi-mu-ją.

- Zabawa dramatowa – *Rozmowa głodnych ptaszków*.

Dzieci w parach prowadzą krótkie dialogi pomiędzy dwoma ptaszkami, starając się wyrazić, jak mogą się czuć głodne, zmarznęte ptaki i o co mogą prosić ludzi.

- **Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18.**

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Posłuszne koła*.

Tamburyn.

Dzieci biegają po sali. Na mocne uderzenie w tamburyn dziewczynki i chłopcy tworzą osobno dwa koła. Na dwa uderzenia – tworzą koła współśrodkowe (w zależności od liczby dziewczynek i chłopców N. wcześniej umawia się z dziećmi, które koło będzie wewnątrz, a które na zewnątrz). Dzieci w kołach poruszają się w przeciwnych kierunkach, zgodnie ze wskazaniem N.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *W poszukiwaniu pożywienia*.

Dzieci są głodnymi ptaszkami. Maszerują po sali, co pewien czas wykonują skłon tułowia w przód i prostują się – *szukają pożywienia*.

- Ćwiczenie szyi – *Ptaszki piją wodę*.

Dzieci znajdują się w różnych miejscach sali, wszystkie w siadzie podpartym. Wykonują głowami skłony w przód, następnie w tył – *ptaszki piją wodę*.

- Podskoki – *Spłoszone wróbelki*.

Dzieci są wróbelkami. Skaczą obunóż w miejscu – spłoszone przez miauknięcie kota, którego głos naśladuje N. lub wybrane dziecko; odlatują – biegną z ramionami wyciągniętymi w bok, w inne miejsce. Gdy kota nie słyszą, wróbelki skaczą dalej.

- Ćwiczenie uspokajające – *Marsz z klaskaniem*.

Dzieci maszerują po obwodzie koła, rytmicznie klaszczą i powtarzają rymowankę:

Chociaż wokół sroga zima, nie zgłodnieje nam ptaszyna.

My o ptakach pamiętamy i je zawsze dokarmiamy.

II

Zajęcia 1. Słuchanie wiersza Hanny Ożogowskiej *Wróbelek*.

- Ćwiczenie warg – *Ptaszki*.

Dzieci układają usta w dziobek i mówią: *ćwir, ćwir, ćwir*.

- Słuchanie wiersza.

*Odleciały sobie ptaszki
hen, w dalekie strony.
Tylko wróbel na gałęzi
siedzi nastroszony.*

*Oj, nie żałuj, miły ptaszku,
że zostałeś z nami.
Będziemy cię zimą karmić
chleba okruszkami.*

- Rozmowa na temat wiersza.

– *Gdzie odleciały niektóre ptaki?*

– *Czy pozostał tylko wróbel?*

– *Dlaczego ptaki mają nie żałować pozostania z nami?*

– *Czym możemy nakarmić ptaki?*

- Układanie na tablicy karmnika z gotowych elementów.
Trójkąt, 3 prostokąty, w tym jeden dłuższy jako podstawa karmnika (długości najdłuższego boku trójkąta).

- Zapoznanie z bywalcami karmnika.
Sylwety ptaków: wróbla, sikory, gila, jasiołuszki, sroki, gawrona, wrony.
N. umieszcza na tablicy sylwety ptaków: wróbla, sikory, gila, jasiołuszki, sroki, gawrona, wrony (obok siebie, w szeregu). Dzieci opowiadają, jak wygląda pierwszy, drugi... siódmy ptak. N. pomaga nazywać ptaki.
- Dodawanie w zakresie 7.
Sylwety ptaków, znaki, cyfry, liczmany.
N. stwarza sytuacje, układając sylwety ptaków względem karmnika (na karmniku, w karmniku). Dzieci odzwierciedlają sytuacje za pomocą liczmanów.
Np. *W karmniku było 5 ptaków, a na karmniku usiadły 2 ptaki. Ile ptaków było razem?*
Liczą liczmany (ptaki) i podają ich liczbę (5-latk).
Dzieci 6-letnie układają zapis:
5 i 2 to 7
N. wprowadza znak + (= dzieci już znają), układa zapis:
5 + 2 = 7
i go odczytuje: *pięć dodać dwa równa się siedem.*
Potem N. stwarza inne sytuacje; wspólnie z dziećmi liczy i układa zapisy na dodawanie.

• Układanie sylwet ptaków z klocków w kształcie figur geometrycznych.	• Karty pracy <i>Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby</i>, cz. 1, s. 72–73. Czytanie zapisów, uzupełnianie ostatniego działania. Liczenie kredek po lewej stronie i po prawej stronie, wpisywanie odpowiednich liczb. Odczytanie zapisów.
---	--

Zabawa ruchowa – *Zmarznięte ptaszki.*

Tamburyn.

Dzieci biegają po sali przy dźwiękach tamburynu. Na przerwę w grze i hasło: *Zmarznięte ptaszki*, dzieci w parach przykucają i przytulają się bokiem do siebie – chronią się przed zimnem.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery n, N.	Zajęcia 2. Odkrywanie litery n: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.
B • Karta pracy <i>Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i>, s. 42. Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie <i>narty</i> i nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie litery n, N w wyrazach.	B+ • Karta pracy <i>Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby</i>, cz. 1, s. 74. • Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – narty. Analiza i synteza słuchowa słowa <i>narty</i>. Dzieci dzielą słowo <i>narty</i> na sylaby i na głoski. Wyróżniają pierwszą głoskę. Wymieniają słowa, w których głoskę <i>n</i> słychać na początku (<i>nora</i>, <i>numer</i>, <i>notes</i>...), na końcu (<i>pan</i>, <i>tulipan</i>, <i>baran</i>...), w środku słowa (<i>bank</i>, <i>ananas</i>, <i>dentysta</i>...). • Budowanie schematu słowa <i>narty</i>. Białe kartoniki dla każdego dziecka. Dzieci ponownie dzielą słowo <i>narty</i> na sylaby, układając i rozsuwając odpowiednio

kartoniki. Potem zsuwają kartoniki i wypowiadają całe słowo. Następnie układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *narty*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejnych kartoników.

- Budowanie schematu słowa *Nela*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. wyjaśnia, że na ilustracji jedna z dziewczynek na górcie ma na imię Nela. N. dzieli imię *Nela* na głoski. Dzieci, po dokonaniu syntezy, wypowiadają całe imię. Potem dzielą imię na sylaby i na głoski. Układają z kartoników schemat imienia.

- Budowanie modeli słów: *narty*, *Nela*.

Kartoniki: niebieskie, czerwone (dla każdego dziecka).

Dzieci najpierw określają głoskę *n*. Wypowiadają ją:

długo: *nynyny...*

krótco: *n, n, n, n, n...*

Głoska *n* jest spółgłoską. Oznaczamy ją na niebiesko.

Dzieci umieszczają pod schematami słów: *narty*, *Nela*, niebieskie kartoniki w miejscach występowania spółgłoski *n*. Potem wskazują pozostałe spółgłoski i zaznaczają je niebieskimi kartonikami. Głoski, które pozostały, oznaczają na czerwono. To samogłoski. Kolejno wybrzmiewają głoski. Porównują liczbę spółgłosek i samogłosek w tych słowach.

- Odkrywanie liter **n**, **N**.

Litery **n, **N** dla każdego dziecka.**

N. pokazuje litery, dzieci omawiają ich wygląd. Następnie umieszczają litery **n**, **N** pod modelami słów: *narty*, *Nela*.

N. pyta:

– Kiedy stosujemy wielką literę?

- Umieszczenie pod modelami słów: *narty*, *Nela*, poznanych wcześniej liter.

Litery: **r, **t**, **y**, **e**, **l**, **a** (dla każdego dziecka).**

Dzieci układają pod modelami słów: *narty*, *Nela*, poznane wcześniej litery i odczytują wyrazy.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 1, s. 74–77.

- Dzielenie nazw obrazków na głoski. Rysowanie pod obrazkami odpowiedniej liczby okienek. Zaznaczanie w wyrazach litery **n**, **N** na niebiesko.

- Czytanie sylab, wyrazów, tekstu. Uzupełnianie liter w nazwach obrazków (naklejki). Czytanie wyrazów, podawanie do nich zdrobnień.
- Wodzenie palcem po literze **n** – małej i wielkiej. Pisanie liter **n**, **N** po śladach, a potem – samodzielnie.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Chodzenie po śniegu pod dyktando N.
Dzieci stoją w rozsypcy. Poruszają się pod dyktando N. Np. *trzy kroki do przodu, dwa kroki w lewą stronę, jeden krok do tyłu, cztery kroki w prawą stronę...*
- Obserwowanie nielicznych ptaków, wyszukiwanie ich śladów na śniegu. Nasypianie ziaren (przez N.) do karmnika stojącego przed przedszkolem. Obserwowanie z pewnej odległości ptaków przylatujących do karmnika.

III

- Zabawa ruchowa – *Zmarznięty ptaszek* – *wesoły ptaszek*.
Na hasło: *Zmarznięty ptaszek*, dzieci kulą się i przykucają. Na hasło: *Wesoły ptaszek* – prostują się, wyciągają ręce w bok i poruszają nimi, naśladując machanie skrzydełkami.
- Umieszczenie karmnika (np. wykonanego przez rodzica) na parapecie za oknem.

Karmnik, pokarm dla ptaków.

Wysypanie do niego karmy przez N. Obserwowanie ptaków przylatujących do karmnika. Nazywanie ich wspólnie z N.

- Ćwiczenie tempa wypowiedzi – *Ptaki*.
N. opowiada o ptakach przylatujących do karmnika, np. gawronach i wróblach. Ruchy skrzydeł ptaków (ruchy rąk) pomagają regulować tempo wypowiedzi.
Najpierw le-cą po-wo-li ga-wro-ny (dzieci naśladują). *Im bliżej karmnika, tym lecą coraz szybciej* – i tu następuje zmiana tempa wykonywania ruchów rękami i tempa wypowiedzi.
Wróbelki lecą szybko, bo zobaczyły, że karmnik jest pełny (szybkie ruchy rękami). *A co to? Do karmnika przyleciały gawrony – wró-bel-ki le-cą teraz po-wo-li* (wolne ruchy rękami). *Może uda się coś zjeść w karmniku.*
Potem N. zastępuje dziecko, które powoli wypowiada słowa: *Pta-ki le-cą po-wo-li*. Dzieci ruszają rękami powoli. N. mówi szybko: *Ptaki lecą szybko*, i dzieci poruszają szybko rękami.
- Słuchanie piosenki *Ptasi bar* (śl. i muz. Krystyna Gowik).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Przy-szła zi-ma, ot-wie-ra-my pta-si bar, pta-si bar, w któ-rym za-wsze jest we-so-ło, za-wsze

gwar. Pan wró-be-lek jest kel-ne-rem, wo-ła głos-no tak: „Za-pro-

sze-nie tu-taj ma każ-dy ptak!” Ref.: Pta-si bar czyn-ny jest ca-ły dzień.

Moż - na do - stać tu śnia - dan - ko i o - bia-dek też. Nie od - le - ci - zą - mą stąd

ża - den gło - dny ptak. Karm - nik to jest pta - si bar - tak, tak, tak!

- I. Przyszła zima, otwieramy ptasi bar, ptasi bar,
w którym zawsze jest wesoło, zawsze gwar.
Pan wróbelek jest kelnerem, woła głośno tak:
„Zaproszenie tutaj ma każdy ptak!”

Ref.: Ptasi bar czynny jest cały dzień.
Można dostać tu śniadanko i obiadek też.
Nie odleci zimą stąd żaden głodny ptak.
Karmnik to jest ptasi bar – tak, tak, tak!

- II. W ptasim barze pełno gości, dziobią tu, dziobią tam,
ziarno, chlebek i słodkości dla nich mam.
Dwie sikorki już czekają na słoninki smak.
Zaproszenie tutaj ma każdy ptak.

Ref.: Ptasi bar...

- III. Miło tutaj i wesoło, gwizdże kos, ćwierka gil,
lubię spędzać tu codziennie kilka chwil.
I choć wicher śnieg przywiewa – mroźny zimy znak,
zaproszenie tutaj ma każdy ptak.

Ref.: Ptasi bar...

- Rozmowa na temat tekstu piosenki.
N. zadaje dzieciom pytania:
 - Co oznaczają w piosence słowa „ptasi bar”?
 - Jakie ptaki odwiedzają karmnik w czasie zimy?
 - Czym karmimy ptaki zimą?
 - Czym nie wolno karmić ptaków?
 - Dlaczego powinniśmy dokarmiać ptaki?
 - Czy w czasie zimy napełniamy ptakom poidelka?
- Rozmowa na temat charakteru melodii piosenki. Określanie jej metrum.
Nauka pierwszej zwrotki i refrenu piosenki. Zaznaczanie refrenu tupnięciem lub uderzeniem w kolano. Wyklaskiwanie przebiegów rytmicznych w wybranych fragmentach piosenki.
- Zabawa rozwijająca pamięć i szybką reakcję na sygnał – Baw się z nami.
Nagranie piosenki Ptasi bar, odtwarzacz CD.
Dzieci maszerują w rytmie piosenki. Podczas przerwy w muzyce zostają dodane kolejne ruchy lub figury:
 - marsz, wykonanie zwrotu w tył – ponowny marsz,
 - marsz, wykonanie zwrotu w tył, klaśnięcie – ponowny marsz,
 - marsz, wykonanie zwrotu w tył, klaśnięcie, uderzenie w kolano – ponowny marsz...

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Nauka kolejnych zwrotek piosenki <i>Ptasi bar</i> . Przeliczanie wróbli na obrazkach, prawidłowe odmienianie rzeczowników. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18.	IV 7 IV 5, IV 15 I 5
II.1.	<i>Ptasi bar</i> – ćwiczenia matematyczne. Cele: rozwijanie orientacji przestrzennej; rozwijanie umiejętności liczenia.	IV 15
	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 8.	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 8. IV 8, IV 15
	Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Co robi ptak?</i>	I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 9. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.	I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: ćwiczenia logorytmiczne – <i>Wróble tu i tam</i> ; zabawa ruchowa – <i>Wszyscy latają</i> .	I 5
III.	Ćwiczenia akcentu zdaniowego.	IV 2
	Opowieść ruchowa przy muzyce – <i>W karmniku</i> .	IV 1
	Wykonanie formy przestrzennej z gazet – <i>Ptaszek gazeciuszek</i> .	IV 8

Cele główne

- rozwijanie orientacji przestrzennej,
- **rozwijanie umiejętności liczenia,**
- **zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 8,**
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- określa położenie przedmiotów względem siebie,
- **liczy w dostępnym mu zakresie,**
- **rozpoznaje i nazywa liczbę 8,**
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Nauka kolejnych zwrotek piosenki *Ptasi bar* na zasadzie echa muzycznego (przewodnik, s. 36).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
Śpiewanie, zbiorowe i indywidualne, wybranych fragmentów piosenki.
- Ćwiczenia emisyjne na sylabach: *tiu, fiu, kra*.
- Zabawa hamująco-pobudzająca – *Ile ptaszków jest w karmniku?*
Nagranie piosenki *Ptasi bar*, bębenek, marakas, tamburyn, odtwarzacz CD.
Dzieci biegają swobodnie w rytmie piosenki *Ptasi bar*. Podczas przerwy w muzyce N. gra na bębnieku. Dzieci liczą uderzenia w bębenek i klaszczą tyle samo razy.
W celu utrudnienia zadania N. gra na dwóch lub trzech instrumentach. Dźwiękom instrumentów są przyporządkowane określone ruchy:
bębenek – klaskanie,

marakas – tupanie,
tamburyn – uderzenia w kolana.

- Przeliczanie wróblu na obrazkach, prawidłowe odmienianie rzeczowników (jeden wróbel, dwa wróble... sześć wróbli).
- Ćwiczenia rąk.
Stukanie palcem w podłogę – *ptaszek zbiera pokarm*,
kreślenie w powietrzu spirali – *ptaszek fruwa*,
robienie z palców (kciuka i wskazującego) dziobka.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18 (przewodnik cz. 3, s. 33).

II

Zajęcia 1. *Ptasi bar* – ćwiczenia matematyczne.

- Karta pracy, cz. 2, s. 62.
Oglądanie pętli ze zwierzętami i wydzielonej w niej pętli z ptakami. Wyjaśnianie, dlaczego tak jest. Słuchanie nazw zwierząt, wskazywanie ich na zdjęciach.
- Inscenizowanie sytuacji matematycznych przez dzieci.
Sylwety 8 ptaków, opaski z sylwetami ptaków, skakanki, kartoniki z literami: k, a, r, m, n, i, k.
N. układa na podłodze ze skakanek kontury dużego karmnika. Chętne dzieci 6-letnie układają z liter nazwę **karmnik**. Dzieci 5-letnie odczytują napis, litera po literze, za 6-latkami.
N. pokazuje sylwety 7 ptaków: wróbla, 2 gili, jemiółuszki, 2 sikor, sroki. Dzieci nazywają ptaki. Następnie 7 osób zakłada opaski z sylwetami ptaków. Dzieci te ustawiają się względem karmnika ze skakanek według poleceń N. Np. *Trzy ptaki były w karmniku, dwa – na karmniku, jeden ptak spacerował nad karmnikiem, a jeden nadlatywał z lewej strony karmnika*.
N. pyta:
 - *Jakie ptaki były w karmniku? Jakimi ptakami były na karmniku?*
 - *Ile ptaków było pod karmnikiem?*
 - *Z której strony nadlatywał ptak? Jaki to był ptak?*

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 8.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 43.
- Rysowanie na nitce 8 koralików.
- Odwzorowywanie kwadratów znajdujących się po lewej stronie linii osi według podanych wskazówek.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 8.

- Przeliczanie ptaków w karmniku.
Kartoniki z liczbami: 1, 7, kartonik z ośmioma kropkami.
Dzieci liczą ptaki w karmniku. Oznaczają je kartonikiem z odpowiednią liczbą (7). N. opowiada o tym, jak do karmnika doleciał jeszcze jeden gil. Dzieci układają zapis:
7 + 1 = tu okienko z 8 kropkami
W miejscu wyniku umieszczają kartonik z ośmioma kropkami.
- Pokaz zapisu cyfrowego liczby 8.
Kartonik z cyfrą 8.
N. pokazuje kartonik z cyfrą 8. Dzieci oglądają cyfrę, omawiają jej wygląd, kreślą jej kształt w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów.
- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 1, s. 78–79.
- Oglądanie cyfry 8, pisanej i drukowanej; rysowanie odpowiedniej liczby ptaków.

- Łączenie pętli z ośmioma elementami z liczbą 8. Pisanie cyfry 8 po śladach, a potem – samodzielnie.
- Łączenie liczb z polami z odpowiednią liczbą elementów. Dorysowywanie rysunków figur tak, aby w każdym szeregu było ich po 8. Kolorowanie koralików: 8 na czerwono, 8 – na zielono, 8 – na różowo.

Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Co robi ptak?*

Dzieci naśladowują czynności wykonywane przez ptaka, których nazwy podaje N. Np.: *ptak fruwa, siedzi na gałęzi, zjada nasiona...*

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz.3, s. 18).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Ćwiczenia logorytmiczne – *Wróble tu i tam.*

Dzieci rytmizują tekst. łączą tę czynność z wykonywaniem prostych ruchów.

*Wróble tu, wróble tam –
skaczą śmiesznie: hopsasa.
Kroczek w prawo, kroczek w lewo,*

*obskakują grube drzewo.
Dziobem w ziemię postukują*

i skrzydełka swe prostują.

Dzieci:

wskazują ręką na lewo i na prawo,
wykonują trzy podskoki obunóż w miejscu,
wykonują krok w prawą stronę, a następnie w lewą stronę,
poruszają się drobnymi krokami wokół własnej osi,
w przysiadzie, stukają zgiętym palcem wskazującym o podłogę,
przyjmują pozycję stojącą, wyciągają ramiona na boki.

- Zabawa ruchowa – *Wszyscy latają.*

N. rozpoczyna zabawę od opowiadania, w czasie którego wymienia nazwy zwierząt zimujących w naszym kraju. Gdy dzieci usłyszą nazwę ptaka, zaczynają biegać i poruszać rękami, naśladować ruchy skrzydeł. Gdy usłyszą nazwę innego zwierzęcia, zwalniają i chodzą w różnych kierunkach, wysoko podnosząc nogi. Od czasu do czasu N. podaje hasło: *Wszyscy latają* – wtedy wszystkie dzieci rozbiegają się w różnych kierunkach.

Nazwy zwierząt powinny być wymieniane na zmianę, tak aby dzieci zbyt długo nie biegały lub chodziły.

III

- Ćwiczenia akcentu zdaniowego.

Sylwety: ptaków, karmnika, bębenek.

N. opowiada o ptakach, które przylatywały do nowego karmnika przygotowanego przez dzieci. Każdy ptak chciał być najważniejszy i dlatego, zbliżając się do karmnika, głośno zapowiadał swoje wejście, np.: Idzie **gil**. Idzie **sroka**. Idzie **wrona**. Akcentowane słowo N. wypowiada głośniej, uderzając w bębenek i prezentując następujący rozkład natężenia dźwięku:

Gil i - dzie. Sro - ka i - dzie. Wro - na i - dzie.

■ ○ ○ ■ ○ ○ ○ ■ ○ ○ ○

Je - mio - łusz - ka i - dzie.

○ ■ ○ ○ ○ ○

- Dzieci wymawiają zdania i wystukują dźwięki, akcentując główne słowo. Ciemny kwadrat oznacza dźwięk najmocniejszy, czyli akcentowaną sylabę w akcentowanym słowie.
- **Opowieść ruchowa przy muzyce – W karmniku.**
Nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD lub tamburyn.
Dzieci obrazują ruchem słowa N. do odpowiednio dobranego przez niego akompaniamentu.
N.
Ciekawe, gdzie się podziały wszystkie ptaki.

*O! Fruną, fruną do ogrodu!
W ogrodzie stoi karmnik.
Dzieci śpią do niego ziarno.
Ptaki się cieszą, bo nie będą głodne.*

Mają wodę w poidelkach.

Nagle pojawia się kot, ptaki uciekają.

Dzieci:
unoszą bok dłoni do czoła, głowy do góry i, odwracając ją, spoglądają raz w lewą stronę, raz w prawą stronę, naśladują ruchy i głosy ptaków,

naśladują sypanie ziaren,
przechodzą do siadu kłębnego, pochylają się do przodu – naśladują zbieranie ziaren, opuszczają głowy w dół, następnie unoszą je do góry – naśladują picie wody, machają rękami i drobnymi krokami biegną w wyznaczone miejsce.
- **Masaż w parach – Wesoły wróbel.**
Dzieci dobierają się w pary. Siadają jedno za drugim. Dziecko siedzące z tyłu wykonuje na plecach partnera ruchy, zgodnie ze słowami i pokazem N.
Dzieci:
naprzemiennie uderzają palcami dłoni w górę i w dół pleców partnera, masują obiema rękami plecy partnera, uderzają delikatnie całymi dłońmi, w górę i w dół pleców partnera, uderzają palcami, delikatnie i szybko, w plecy partnera, kreślą palcami wskazującymi spirale na plecach partnera, kreślą obiema rękami sylwetkę wróbelka na plecach partnera, palcem wskazującym rysują uśmiech na plecach partnera.
- **Ptaszek gazeciuszek – wykonanie formy przestrzennej z gazet.**
Zdjęcie wróbla (formatu A4).
- Wymienianie cech ptasich na podstawie wróbla.
N. pokazuje zdjęcie wróbla, dzieci wymieniają części jego ciała.
N. mówi:
– *Powiedzcie mi, po czym poznajemy, że wróbel jest ptakiem.* (Ciało ma pokryte piórami; ma dziób, skrzydła, kończyny dolne zakończone szponami, fruwą).
- Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.
Gazeta dla każdego dziecka.
Dzieci dostają gazety. Gniotą je i formują, nadając kształt ptaszka.
Oglądają wspólnie swoje prace i umieszczają je w kąciku dla rodziców.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rymowanka <i>Kiedy wkoło sroga zima.</i>		IV 2
Układanie wymyślonych ptaków z klocków w kształcie figur geometrycznych.	Rysowanie odpowiedniej liczby figur nad liczbami w działaniach.	IV 8, IV 11, IV 12, IV 15
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18.		I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Ptasi bar</i> . Cele: reagowanie ruchem na dźwięki o różnych wysokościach; reagowanie na ustalone sygnały.		IV 7
Zabawa ruchowa – <i>Po ile ptaków...?</i>		I 5, IV 15
2. Lepienie figurek ptaków z plasteliny. Cele: rozwijanie sprawności manualnej; utrwalanie wyglądu i nazw ptaków zimujących w Polsce.		IV 8, IV 18
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Budzimy ptaki</i> ; spacer w pobliżu przedszkola – szukanie ptaków, obserwowanie ich zachowania, rozpoznawanie ich i prawidłowe nazywanie; szukanie śladów na śniegu.		I 5, IV 18
III. Dzielenie nazw ptaków na sylaby (i na głoski).		IV 2
Opowiadanie historyjki obrazkowej.		IV 5
Zabawa ruchowa – <i>Po ile ptaków...?</i>		I 5, IV 15

Cele główne

- reagowanie ruchem na dźwięki o różnej wysokości,
- reagowanie na ustalone sygnały,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- utrwalanie wyglądu i nazw ptaków zimujących w Polsce.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje dźwięki o różnej wysokości i reaguje na nie ruchem,
- reaguje odpowiednimi ruchami na ustalone sygnały,
- lepi figurkę ptaka z plasteliny,
- rozpoznaje i nazywa wybrane ptaki zimujące w Polsce.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *Nasze rymy*.
Dzieci dopowiadają zakończenia zdań zaproponowanych przez N. w taki sposób, aby się rymowały, np.
Wróbel w kącie siadł, chętnie by coś... (zjadł).
Chodzi w koło czarna... (wrona), dzisiaj głodna i... (spragniona).
Leci wróbel do... (karmnika), aby ziarna się... (nałykać).
Sroka sobie głośno... (skrzeszy), prosi tak o pokarm... (dzieci).
Brzuszek gila jest... (czerwony) i grubiutki z każdej... (strony).

- Rymowanka *Kiedy wkoło sroga zima*.
Dzieci wypowiadają rymowaną w różnym tempie i z różną dynamiką, wymyślają proste ruchy do jej zilustrowania.

*Kiedy wkoło sroga zima,
mróz wokoło mocno trzyma.
Marzną wtedy wszystkie ptaki,*

*dobrze wiedzą to dzieciaki.
Uśmiechnięte miny mają,
głodne ptaki dokarmiają.*

- Układanie wymyślonych ptaków z klocków w kształcie figur geometrycznych. Liczenie użytych figur.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 1, s. 80.
Wpisywanie wyników po lewej stronie karty. Rysowanie odpowiedniej liczby figur nad liczbami w działaniach po prawej stronie karty. Wpisywanie wyników.

B+

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18 (przewodnik, cz. 3, s. 33).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Ptasi bar*.

- Ćwiczenia oddechowe – *Ptasie odgłosy*.
Dzieci stają w lekkim rozkroku. Wykonują nosem wdech, a na wydechu wypowiadają sylaby: *tiu, tiu, tiu, tiu, tiu* lub *fiu, fiu, fiu, fiu*.
- Marsz po okręgu w rytmie wystukiwanym na tamburynie.

Tamburyn.

Dzieci maszeruje w rytmie wystukiwanym na tamburynie przez N. Przeskakują z nogi na nogę, przechodzą do przysiadu podczas przerwy w muzyce, na mocne uderzenie w tamburyn wykonują dwa kroki w tył i ponownie maszerują.

- Zabawa przy piosence *Ptasi bar*.

Opaski z szablonami ptaków zimujących w Polsce, karmnik, nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Dzieci są ustawione w półkolu. Na głowach mają opaski z szablonami ptaków, które pozostają u nas na czas zimy. Między nimi znajduje się kelner wróbelek. Na środku, przed półkolem, stoi karmnik.

Zwrotka I

Przyszła zima, otwieramy ptasi bar, ptasi bar,

w którym zawsze jest wesoło, zawsze gwar.

Pan wróbelek jest kelnerem, woła głośno tak:

„Zaproszenie tutaj ma każdy ptak!”

Refren

Ptasi bar czynny jest cały dzień.

Można dostać tu śniadanko i obiadek też.

Nie odleci zimą stąd żaden głodny ptak.

Karmnik to jest ptasi bar – tak, tak, tak!

Dzieci:

maszerują w miejscu, rękami naśladują machanie skrzydłami, wykonują: obrót wokół siebie, dwa klaśnięcia podczas pauz, na środek wychodzi wróbelek, wyciągają ręce przed siebie, wskazują na wróbelka, wróbelek wskazuje na wszystkie dzieci; wykonują trzy klaśnięcia podczas pauz,

maszerują do środka koła, wracają do pozycji wyjściowej, wykonują obrót wokół siebie, rękami naśladują machanie skrzydłami, klaszczą w rytmie ćwierćnut,

Zwrotka II

*W ptasim barze pełno gości,
dziobią tu, dziobią tam,
ziarno, chlebek i słodkości dla nich mam.
Dwie sikorki już czekają na słoninki smak.
Zaproszenie tutaj ma każdy ptak.*

Refren:

Zwrotka III

*Miło tutaj i wesoło, gwizdże kos, ćwierka gil,
lubię spędzać tu codziennie kilka chwil.*

*I choć wicher śnieg przywiewa –
mroźny zimy znak,
zaproszenie tutaj ma każdy ptak.*

Refren:

biegną po okręgu, wokół karmnika,

zatrzymują się i klaszczą w rytmie ósemek,
ponownie biegną po okręgu,
w czasie pauz trzy razy klaszczą,

tak samo jak po pierwszej zwrotce,

podają ręce w parach, wykonują obroty
w małych kołach,
wystawiają przed siebie na przemian:
raz prawą, raz lewą nogę, klaszczą
podczas pauz,
ponownie podają ręce w parach
i wykonują obroty w małych kołach,
wystawiają przed siebie, na przemian,
raz prawą, raz lewą nogę, klaszczą
podczas pauz,
tak samo jak po pierwszej zwrotce.

- Zabawa *Ptaki i dziki* – reagowanie ruchem na dźwięki o różnych wysokościach.

Nagranie muzyki do marszu, dzwonki, odtwarzacz CD.

Dzieci swobodnie maszerują w rytmie akompaniamentu. Kiedy N. gra na dzwonkach dźwięki wysokie, dzieci zamieniają się w ptaki – ręce wyciągają na boki i naśladują ruchy skrzydeł. Kiedy N. gra dźwięki niskie – dzieci zamieniają się w dziki i na czworakach przemieszczają się w różnych kierunkach sali, nie potrącając innych.

- Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Szukamy karmnika.*

Szablony ptaków w różnych kolorach, szablony dla N. (po jednym z każdego koloru), 2 obręcze, tamburyn.

Dzieci otrzymują szablony ptaków w różnych kolorach do zawieszenia na szyi (ptaki w jednym kolorze dla czworga dzieci). Na środku sali zostaje umieszczona obręcz. Dzieci, które są ptakami, poruszają się po sali w rytmie granym na tamburynie, wydając dowolne ptasie odgłosy. Na mocne uderzenie w tamburyn N. unosi szablon ptaka, np. w niebieskim kolorze. Dzieci mające szablony w takim samym kolorze zajmują miejsca w obręczy – *ptaki odpoczywają* – pozostają w niej przez chwilę, podczas gdy pozostałe dzieci ponownie naśladują lot ptaków. Zabawę powtarzamy, zmieniając kolor szablonu. Dodając jedną obręcz, można pokazać dzieciom równocześnie dwa szablony w różnych kolorach.

- Zabawa ruchowa – *Po ile ptaków...?*

Obręcz dla każdego dziecka, kartoniki z różną liczbą kropek (lub liczb), bębenek.

Dzieci są ptakami. Poruszają się pomiędzy rozłożonymi na podłodze obręczami w rytmie wystukiwanym na bębnie. Podczas przerwy w grze odwracają się w kierunku N., który podnosi w górę kartoniki z różną liczbą kropek (lub z liczbami). Dzieci przykucają przy obręczach, które są oznakowane taką samą liczbą kropek (lub liczbą), jaką N. prezentuje na kartoniku.

Zajęcia 2. Lepienie figurek ptaków z plasteliny.

- Czytanie całościowe wyrazów: **gil, wrona, sroka**. Umieszczenie napisów nad zdjęciami ptaków.

Zdjęcia ptaków: gila, wrony, sroki, napisy: gil, wrona, sroka.

- Słuchanie ciekawostek o gilu, wronie, sroce.

Gil: Grzbiet ma szaroniebieski, czerwoną pierś, czarną czapeczkę i podbródek oraz czarny ogon. Żyje w lasach iglastych i mieszanych. Odżywia się pędami, nasionami i jagodami. Gniazdo – zbudowane z gałązek świerka i wyścielone korzonkami, włosiem i mchami – zakłada niewysoko nad ziemią, w świerku lub jałowcu. Samica składa od 4 do 6 jasnoniebieskich jaj w czarne i brązowe plamki. Młode opuszczają gniazdo po dwóch tygodniach. Po okresie lęgowym gile tworzą niewielkie stadka.

Sroka: Tego ptaka, o kontrastowo białą-czarnym upierzeniu, trudno pomylić z innymi z rodziny krukowatych. Ma niezwykle długi ogon, stanowiący około 1/3 długości ciała ptaka. Buduje charakterystyczne gniazda. Są to duże, kuliste budowle, wykonane z patyków, wewnątrz wylepione gliną i wyścielone trawami. Wejście do gniazda znajduje się z boku. Samica składa od 4 do 7 jaj, z których po 18 dniach wysiadywania wykluwają się pisklęta. Młode opuszczają gniazdo przed upływem miesiąca od wylęgu. Sroki odżywiają się zarówno pokarmem zwierzęcym, jak i roślinnym. Podstawą ich diety są głównie owady i gryzonie, czasem jaja lub pisklęta innych ptaków. Sroka wydaje ochryple dźwięki. W niewoli często uczy się naśladować różnorodne odgłosy, piski i pojedyncze słowa.

Wrona siwa: Jest to podgatunek wrony występujący w Polsce. Ubarwienie tułowia ma szare, pozostała część upierzenia jest czarna, także dziób i nogi. Wrona ta zamieszkuje w pobliżu pól i łąk. W okresie połęgowym spotykana jest dość często na wysypiskach śmieci, w parkach miejskich, często nad brzegami zbiorników wodnych. Wrony znoszą od 3 do 7 jaj. Wysiadywanie trwa około 20 dni. Młode opuszczają gniazdo po miesiącu. Wrony siwe są ptakami wszystkożernymi. Czasem uważane są za szkodniki, gdyż odżywiają się jajami i lęgami innych ptaków; mogą wyrządzać znaczne szkody (głównie w lęgach ptaków łownych). Ostatnio jednak wrony siwe spotykane są w Polsce coraz rzadziej i dlatego od 2001 roku znalazły się na liście gatunków podlegających częściowej ochronie.

- Naśladowanie odgłosów wydawanych przez wybrane ptaki.
N. naśladuje odgłosy wybranych ptaków, a dzieci je powtarzają. Np.:
wróbel – ćwir, ćwir, ćwir,
wrona – kra, kra, kra,
gołąb – grochu, grochu, grochu,
sroka – kek-kek, kek-kek, kek-kek.
Chętne dzieci naśladowują odgłosy ptaków, które demonstrował N. Grupa stara się rozpoznać, co to za ptak, i podać jego nazwę.
- Oglądanie ptaków przedstawionych na zdjęciach.
Zdjęcia wybranych ptaków, np.: wróbla, jasiołuszki, gila, sroki, wrony, sikory.
N. wiesza obok zdjęć gila, wrony, sroki zdjęcia innych ptaków, np.: wróbla, jasiołuszki, sikory... Dzieci nazywają ptaki, dzielą ich nazwy na sylaby.
Przypominają budowę ptaków, określają ich kolorystykę.
- Wykonanie prac przez dzieci.
Plastelina w różnych kolorach, kartoniki w kształcie kwadratu (dla każdego dziecka).
N. przypomina, że dzieci będą lepiły figurkę wybranego ptaka. Dzieci wybierają plastelinę w kolorach potrzebnych do jego ulepienia. Gotowe figurki ptaka umieszczają na kwadracie z kartonu.
- Rozpoznawanie ulepionych figurek ptaków.
Autorzy prac pokazują swoje figurki, a pozostałe dzieci starają się rozpoznać, który to ptak.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Budzimy ptaki*.

Grzechotka.

Dzieci przykucają w wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Są śpiącymi ptakami. N. spaceruje między nimi i potrząsa grzechotką nad głową wybranego ptaka. Obudzony ptak wstaje i chodzi za N., który budzi kolejne ptaki, do momentu, aż wszystkie zostaną obudzone. Kiedy to się stanie, ptaki biegają po ogrodzie przy akompaniamencie grzechotki. Podczas przerwy w grze ponownie zasypiają – dzieci przykucają.

- Spacer w pobliżu przedszkola – szukanie ptaków i obserwowanie ich zachowania; rozpoznawanie ich i prawidłowe nazywanie; szukanie śladów ptaków na śniegu.

III

- Dzielenie nazw ptaków na sylaby (5-latki) i na głoski (6-latki).

- Karta pracy, cz. 2, s. 63.

Oglądanie obrazków historyjki. Opowiadanie jej. Rysowanie po śladach karmników. Liczenie w nich ptaków.

- Karta pracy, cz. 2, s. 64.

Kolorowanie rysunku gila. Oglądanie obrazków. Określanie, w którą stronę jest zwrócona sikora.

- Zabawa ruchowa – *Po ile ptaków...?* (przewodnik, cz. 3, s. 44).

Styczeń, tydzień 2

Dzień 4

Zima i zwierzęta

Ptāk z figur

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Rysowanie ptaka według wzoru. <i>Zabawa Jakże ptaki odwiedziły karmnik?</i> Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18.	IV 8 IV 2, IV 18 I 5
II.1. Opowieść <i>Jak to z ptakami było</i> . Cele: rozwijanie wyobraźni; utrwalanie wyglądu i nazw poznanych figur geometrycznych. <i>Zabawa ruchowa – Posłuszne ptaszki</i> .	IV 11, IV 12 I 5
2. Zabawa badawcza – <i>Dlaczego ziemia zamarza?</i> Cele: poznawanie zjawisk przyrody nieożywionej; zachęcanie do podejmowania zabaw badawczych. <i>Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowo-naśladowcza – Jestem ptakiem; zabawy na śniegu</i> .	IV 18, IV 19 I 5
III. Układanie zdań na temat obrazka o dokarmianiu ptaków. Liczenie słów w zdaniach. <i>Zabawa utrwalająca pojęcia: wysoko, nisko – Ptaki fruwią.</i> <i>Wykonanie pracy plastycznej Głodne ptaszki</i> .	IV 2, IV 5, IV 15 IV 7 IV 8, IV 18

Cele główne

- rozwijanie wyobraźni,
- utrwalanie wyglądu i nazw poznanych figur geometrycznych,
- poznawanie zjawisk przyrody nieożywionej,
- zachęcanie do podejmowania zabaw badawczych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- układa z figur geometrycznych różne kształty,
- rozpoznaje i nazywa koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt,

- wie, dlaczego ziemia zamarza,
- chętnie uczestniczy w zabawach badawczych.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 65.
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Rysowanie ptaków według wzoru.
- Zabawa *Jakie ptaki odwiedziły karmnik?*

Sylwety ptaków, karmnik.

N. układa przed dziećmi sylwety wybranych ptaków. Opisuje ich wygląd, a dzieci rozpoznają, o jakim ptaku mówi. Wybierają jego sylwetę spośród innych i umieszczają w karmniku. Chętne dzieci mogą również opisywać ptaki bez podawania ich nazw.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18 (przewodnik, s. 33).

II

Zajęcia 1. Opowieść *Jak to z ptakami było.*

N. układa figury i opowiada historię. Dzieci układają z figur ptaka, karmnik, Olka.

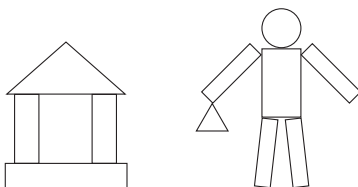
Zestaw figury geometrycznych dla każdego dziecka.

N. mówi:

Mały gil był bardzo głodny. Cały dzień fruwał, ale nie znalazł nic do jedzenia.

Pomyślał, że jest jeszcze jedno miejsce, gdzie można znaleźć pożywienie. To dom starszego pana, który lubi ptaki. I miał rację. Już z daleka ujrzał karmnik, który wisiał na drzewie.

A wnuk pana niósł pożywienie do karmnika.

- Karty pracy, cz. 2, s. 66–67.
Nazywanie figur. Kolorowanie jednakowo figur tego samego rodzaju. Liczenie ich. Zaznaczanie ich liczby kropkami przy odpowiednich figurach na dole karty. Rysowanie po śladach rysunków z figur. Kończenie rysowania figury według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.

- Zabawa ruchowa – *Posłuszne ptaszki.*

Szarfy w trzech kolorach lub emblematy ptaków, instrumenty perkusyjne, np.: tamburyn, grzechotka, kołatka.

N. dzieli dzieci na trzy grupy: wróble, sikory, gile. Rozdaje każdej grupie szarfy w jednym kolorze (lub emblematy ptaków). Dzieci przykucają w różnych miejscach sali. Każde z nich porusza się tylko wtedy, kiedy usłyszy dźwięk odpowiedniego instrumentu, np. tamburynu – wróble, grzechotki – sikory, kołatki – gile. Dźwięki kolejnego instrumentu są sygnałem do podjęcia ruchu przez przypisane do niego ptaki, a dla pozostałych – do przykucnięcia.

Zajęcia 2. Zabawa badawcza – *Dlaczego ziemia zamarza?*

Próbki ziemi z różnych miejsc w ogrodzie przedszkolnym, słoiczek po dżemie, chusteczki higieniczne, naczynie z gorącą wodą, spodeczek, granatowe kartki, biała kreda.

- **Co powoduje zamarzanie ziemi?**

N. przynosi z ogrodu przedszkolnego próbki ziemi (z różnych miejsc, np.: z piaskownicy, z ogródka). Zwraca uwagę na trudność w kopaniu ziemi – jest zmarznięta.

Po pewnym czasie (dwóch, trzech godzinach) dzieci wspólnie z N. sprawdzają, co stało się z ziemią (czy wygląda tak jak wcześniej). Dzieci zauważają, że ziemia rozmarzła. Dochodzą do wniosku, że w przedszkolu jest dużo cieplej niż na dworze, więc ziemia ogrzała się.

- **Dlaczego ziemia na dworze zamarza?**

N. kładzie chusteczkę higieniczną na wierzchu każdej próbki. Dnem słoiczka po dżemie wciska delikatnie chusteczkę w ziemię (do każdej próbki używa nowej chusteczki). Po wykonaniu ćwiczenia N. wyjmuje chusteczki. Dzieci dokładnie je oglądają i zauważają mokre plamy. Podają wyjaśnienie, skąd się wzięły te plamy. N. wyjaśnia, że w czasie przygniatacia chusteczki wyciskał z ziemi obecną tam wodę, która wsiąkała w chusteczkę i zostawiła na niej mokry ślad. N. przypomina dzieciom wcześniejsze doświadczenia i zwraca ich uwagę, co dzieje się z wodą na mrozie. Podkreśla, że skoro w ziemi jest woda, to pod wpływem mrozu zamarza, a to powoduje zamarzanie ziemi.

- **Szron – lodowy malarz.**

N. pokazuje dzieciom, jak powstaje szron. Jeśli na dworze jest mróz, stawia na parapecie okna naczynie z gorącą wodą przykryte spodeczkiem; jeśli nie ma mrozu, można uzyskać podobny efekt, wstawiając naczynie do zamrażalnika lodówki. Po pewnym czasie dzieci obserwują, że w miejscu stykania się talerzyka z parą wodną powstał szron. N. wyjaśnia: *Para wodna, która jest zawarta w powietrzu, pod wpływem mrozu zamienia się w lód. Wtedy na gałęziach drzew, trawie, ogrodzeniach, samochodach i innych przedmiotach pozostających na dworze tworzy się biały lodowy nalot – szron.*

- **Jak powstają lodowe wzory?**

Na zamarzniętych szybach szron tworzy lodowe wzory. Jeśli jest taka możliwość, dzieci obserwują lodowe wzory na szybach. Powstają one, bo w pokoju jest dużo cieplej niż na dworze, szyba od strony pokoju jest więc ciepła, ale ta warstwa od strony dworu jest bardzo zimna. Para wodna zawarta w powietrzu styka się z szybą i jest od razu chłodzona, więc się skrapla, czyli powstaje z niej woda, która, zamarzając na mrozie, rozplywa się najpierw po szybie. W jednym miejscu jest jej więcej, a w drugim mniej – stąd biorą się przeróżne wzory.

- **Nasze lodowe wzory** – rysowanie przez chętne dzieci na granatowej kartce białą kredą różnych przenikających się linii, tworzenie lodowych wzorów.

Zabawy na świeżym powietrzu

- **Zabawa ruchowo-naśladowcza – Jestem ptakiem.**

Dzieci naśladują ruchy wykonywane przez ptaki. Np. ptaki fruwać, śpić, jeść ziarenka.

- **Zabawy na śniegu.**

Dzieci budują igloo, rzucają śnieżkami w pień drzewa, chodzą po śladach...

III

- **Karty pracy, cz. 2, s. 68–69.**

Oglądanie obrazka. Określanie, co się na nim dzieje. Układanie zdań na temat obrazka. Liczenie słów w zdaniach.

Nazywanie ptaków. Liczenie ptaków: w karmniku, pod karmnikiem, lecących w lewą stronę, lecących w prawą stronę. Określanie, co dla ptaków przygotowali dziadek i Olek.

- **Realizowanie prostych tematów rytmicznych z wykorzystaniem bębenka.**

Bębenki.

N. wystukuje na bębnie proste układy rytmiczne. Dzieci klaszczą, wiernie je odtwarzając. Następnie N. rozdaje dzieciom bębny. Dzieci powtarzają rytm wyklaskiwany przez N., potem wystukują go na bębenkach (w przypadku posiadania małej liczby instrumentów dzielimy dzieci na grupy).

- Zabawa *Gdzie są ptaki?* – rozwijanie umiejętności skupienia uwagi podczas działania. **Obrazki różnych gatunków ptaków znanych dzieciom, nagrania głosów ptaków na płycie CD (głosy ptaków widniejących na obrazkach), odtwarzacz CD.**

Dzieci zajmują miejsca na dywanie, przodem do N. Ich zadaniem jest rozpoznanie, do jakiego ptaka należy słyszany głos, i wybranie odpowiedniego obrazka.

- Zabawa utrwalająca pojęcia: *wysoko, nisko – Ptaki fruwią.*

Woreczki, nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.

W dowolnych miejscach są rozrzucone woreczki – karmniki.

Dzieci biegają między woreczkami w rytmie muzyki – *ptaki fruwią* między karmnikami.

N. wypowiada hasła kolejno, głosem wysokim, niskim, średnim.

Dzieci:

Ptaki fruną wysoko.

biegną na palcach, ręce mają uniesione w górę,

Ptaki fruną nisko.

maszerują, rękami naśladują machanie skrzydłami,

Ptaki w karmnikach.

przechodzą do przysiadu obok najbliższej leżącego

woreczka – karmnika.

- Wykonanie pracy plastycznej *Głodne ptaszki.*

Wyprawka, karta 13, kredki dla każdego dziecka, obrazki ptaków, np.: trznadla, gila, jemioluski, sikory.

Oglądanie zdjęć ptaków, które zimują w Polsce. (Są to m.in. trznadel, gil, jemioluska, sikora modraszka). Kolorowanie rysunków ptaków kredkami, wzorując się na zdjęciach. Kończenie kolorowania obrazka według własnego uznania.

Styczeń, tydzień 2

Dzień 5

Zima i zwierzęta

Las zimą

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rebusy fonetyczne – <i>Kto karmił ptaki?</i>		IV 2
Ćwiczenia analizy i syntezy wzrokowej – <i>Złóż obrazek ptaka.</i>		IV 2
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18.		I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby <i>Zimowy las.</i>		IV 5, IV 18
Cele: rozwijanie mowy; utrwalanie nazw zwierząt leśnych.		
Zabawa ruchowa – <i>Przy paśniku.</i>		I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 9. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.		I 8
Zabawy na świeżym powietrzu: przygotowanie choinki dla ptaków, na drzewach w ogrodzie przedszkolnym; obserwowanie przylatujących ptaków.		I 5, IV 18
III. Zabawa <i>Zwierzęta z sylab.</i>		IV 2
Zabawa relaksacyjna – <i>Zwierzę z lasu.</i>		IV 1
Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Jesteś...</i>		I 5
Słuchanie wypowiedzi na temat niedokończonego obrazka. Liczenie w niej zdań. Kolorowanie rysunku.	Ćwiczenia w czytaniu – dobieranka sylabowa z wykorzystaniem poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 5, IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- utrwalanie nazw zwierząt leśnych,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat opowiadania,
- rozpoznaje i nazywa wybrane zwierzęta leśne,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

T Tablica ZIMA– Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 3, s. 189, 190).

- Karta pracy, cz. 2, s. 70.
Nazywanie ptaków przedstawionych na zdjęciach. Rysowanie po szarych ramkach tych zdjęć, które przedstawiają ptaki zimujące w Polsce. Rysowanie po śladzie drogi wróbla lecącego do karmnika.
- Rebusy fonetyczne – *Kto karmił ptaki?*
Obrazki przedstawiające: ogórka, lasy, kapustę, rolkę papieru, cebulę, linę, namiot, balon, arbuza, rybę, tacę, ekran, kota, okno, lupę, garnek, aparat fotograficzny, antenę, narty, telefon, ekran, klatkę.
- N. prosi, żeby dzieci (5-latki) połączyły pierwsze sylaby z nazw obrazków, a dowiedzą się, kto karmił ptaki. Np.:
ogórek – lasy (Ola); kapusta – rolka papieru (Karol); cebula – lina – namiot (Celina)
- N. prosi, żeby dzieci (6-latki) połączyły pierwsze głoski z nazw obrazków, a dowiedzą się, kto karmił ptaki. Np.:
balon – arbus – ryba – taca – ekran – kot (Bartek)
okno – lupa – garnek – aparat fotograficzny (Olga)
antena – narty – telefon – ekran – klatka (Antek)
- Ćwiczenia analizy i syntezy wzrokowej – *Złóż obrazek ptaka.*
Koperty z obrazkami/zdjęciami ptaków (podzielone na części) dla każdego dziecka.
Dzieci dostają koperty z obrazkami/zdjęciami ptaków podzielonymi na części. Ich zadaniem jest złożenie obrazków/zdjęć w całość (bez wzoru) i nazwanie przedstawionych na nich ptaków.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 18 (przewodnik, s. 33).

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby *Zimowy las*.

- Słuchanie rymowanki.

*Zima – piękny, ośnieżony las.
Na śniegu śladów wiele*

*– to zrobiły głodne zwierzęta.
Czy zimą ktoś o nich pamięta?*

- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 36–37) dla każdego dziecka.

Dzieci słuchają opowiadania i oglądają ilustracje w książce.

To dopiero frajda tak jechać przez las, w śniegu, na saniach ciągniętych przez najprawdziwszego konia! Ada i Olek dawno aż tak się nie cieszyli. Dziadkowie wybrali się do znajomego leśniczego i wzięli wnuki ze sobą. Ostatni etap podróży, przez las zasypany śniegiem, odbyli na saniach powożonych przez woźnicę ubranego w ciepły kożuch.

– Z drogi, śledzie, Olek jedzie! – wykrzyknął Olek. Był tak zachwycony sanną, że zapomniał o zachowaniu cizy.

Ada poszła jego śladem i dodała swoją rymowankę: – Z drogi, niedźwiedzie, bo Ada jedzie.

– Ciszej, płoszyście zwierzęta – zwróciła im uwagę babcia.

Ada i Olek natychmiast umilkli. Byli gotowi przeprosić mieszkańców lasu za hałasy, ale wokoło panowała niezmacona cisza. Wydawało się, że cały las śpi pod białą pierzynką.

– Nie widzę żadnych zwierząt – powiedziała Ada szeptem.

– Gdybyście uważnie obserwowali okolicę, zobaczylibyście, że ktoś się nam przygląda.

– Dziadek wskazał odległe krzaki jałowca. Między ciemną zielenią gałęzi i białą śniegu widać było rude futerko.

– Lisek! – pisnęła zachwycona Ada i zakrztusiła się śniegiem, bo ciężka śnieżna czapa spadła jej na głowę. Śnieg zsunął się z gałęzi wysokiego świerka, pod którym przejeżdżali. Chociaż... nie wiadomo, czy się zsunął, czy ktoś go zrzucił. Na świerkowej gałęzi siedziały dwa czarne jak noc ptaki i przyglądały się przejeżdżającym.

– To kruki? – spytał Olek.

– Gawrony. Kruki są większe – odpowiedział dziadek.

– Czy ktoś jeszcze nas obserwuje? Nie chciałabym znów dostać śniegiem po głowie – powiedziała Ada. I zaraz przyłożyła dłonie do ust, żeby nie wykrzyknąć.

Na gałęziach jarzębin siedziały ptaszki – tak kolorowe jak tęcza. Miały czerwone brzuszki, czarne główki i czarne skrzydła ozdobione białym skośnym pasem. Te piękności zajadały się zmrożonymi owocami jarzębin.

– Jakie śliczniutki – zachwyciła się Ada.

– Gile. A tam... – Dziadek wskazał w głąb lasu, gdzie na polanie pod wysoką sosną stał paśnik, czyli leśna stołówka dla zwierząt. Trzy sarny posilały się sianem, a z boku, ukryty między korzeniami, szary zajaczek chrupał coś zawzięcie i rozglądał się przy tym trwożnie. Wtem rozległ się trzask łamanych gałęzi. Spłoszone sarny zniknęły dzieciom z oczu, zajęc też gdzieś zwiął, za to z lasu wyszły dziki. One także przyszyły napełnić puste brzuchy. W paśniku czekały na nie żołędzie i inne przysmaki.

Czy można się dziwić, że Olek i Ada także przypomnieli sobie o jedzeniu? Chyba nie.

– Zgłodniałam – westchnęła Ada. „Burr” – zaburczało jej w brzuchu.

– Ciszej, bo obudzisz niedźwiedzie – zażartował Olek.

– Niedźwiedzie w zimie śpią, prawda, dziadku?

– Prawda, ale czasem się budzą. Lepiej wtedy nie wchodzić im w drogę. Na szczęście już dojeżdżamy. Widzicie leśnicówkę?

Sanie wyjechały z lasu i mknęły teraz połą drogą, która prowadziła aż na podwórkę. W drzwiach leśnicówki stał pan leśniczy w zielonym mundurze. Z oddali wyglądał jak jeszcze jeden krzak jałowca. Z tą różnicą, że jałowce nie wymachują rękami na powitanie, a znajomy dziadka machał i machał.

Wreszcie sanie wjechały na podwórkę.

– Witam kochanych gości! – Gospodarz leśnicówki zasypał „kochanych gości” pytaniami. Chciał wiedzieć wszystko: ile czasu trwała podróż, jak się im jechało, co widzieli po drodze, czy bardzo zmarzli. Na koniec zaś spytał: – Co u was słychać?

– Burczenie w brzuchu – bez namysłu odpowiedziała Ada.

Olek aż zasłonił dłońią oczy, za to dorośli wybuchnęli gromkim śmiechem.

- Rozmowa na temat opowiadania.
- Gdzie Ada i Olek pojechali z dziadkami?
- Jakie zwierzęta widzieli w lesie?
- Co to jest paśnik?
- Określanie, co znajduje się w paśniku zimą.

Obrazki, zdjęcia zwierząt (sarny, wiewiórki, gila, sikory, zajęca) oraz pokarmy, które spożywają (siano, sól, orzechy, żołędzie, ziarno, jarzębina, słonina, marchew, ziemniaki).

Dzieci przyporządkowują pokarm do konkretnych zwierząt, umieszczając obrazki przy zdjęciach tych zwierząt.

sarna – siano, sól,

wiewiórka – orzechy, żółędzie,

wróbel – ziarno,

gil – jarzębina,

sikora – słonina,

zając – marchew, ziemniaki.

- Karta pracy, cz. 2, s. 71.

Kolorowanie rysunku. Określanie, jak leśnicy dbają o zwierzęta zimą. Rysowanie po śladzie rysunku drogi sarny do paśnika.

- Zabawa ruchowa – *Przy paśniku*.

Obręcz.

N. dzieli dzieci na kilka grup: sarny, wiewiórki, zające, dziki i ptaki. Na środku dywanu kładzie obręcz – paśnik.

Dzieci zbliżają się do paśnika na hasło – nazwę zwierzęcia. Wywołana grupa porusza się, naśladując ruchy zwierzęcia, którym jest, a przy paśniku naśladuje sposób jedzenia pokarmu przez to zwierzę. Np. na hasło: *Sarny i zające*, dzieci, które są sarnami, poruszają się na czworakach, a dzieci, które są zającami, kicają. Przy paśniku sarny naśladują jedzenie siana, poruszając szczękami, a zające – chrupanie marchewki. Itd.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz. 3, s. 18).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Przygotowanie choinki dla ptaków w ogrodzie przedszkolnym.

Pojemniki po jogurtach, ze stopionym tłuszczem wymieszanym z nasionami słonecznika, ziarnami zbóż, kiście jarzębiny, słonina, cały słonecznik.

Dzieci z N. wieszają na gałęziach drzew przygotowany pokarm dla ptaków: pojemniki ze stopionym tłuszczem wymieszanym z nasionami słonecznika, ziarnami zbóż, kiście jarzębiny, słoninę na sznureczkach, słonecznik.

Potem dzieci z pewnej odległości obserwują ptaki i próbują je nazywać.

III

- Zabawa *Zwierzęta z sylab*.

N. podaje pierwsze sylaby z nazw zwierząt występujących w opowiadaniu *Zimowy las*. Dzieci dopowiadają pozostałe sylaby, pokazują zwierzęta w książce, mówią ich całe nazwy. Np. *ga...* (wrony), *dzi...* (ki), *sar...* (ny), *za...* (jące), *gi...* (le), *li...* (sek).

- Zabawa relaksacyjna – *Zwierzę z lasu*.

Dzieci kładą się na dywanie i zamykają oczy.

N. mówi: *Niech każde z was wyobrazi sobie, że jest zwierzęciem, które żyje w lesie pod wysokimi drzewami. Wspinacie się na duży gałąz, który ogrzał się w promieniach słońca i jest teraz przyjemnie ciepły. Kładziecie się w małym wgłębieniu, aby przespać się w słońcu. Wszyscy wasi przyjaciele, pozostałe zwierzęta leśne, znajdują się na swoich miejscach. Ptaki kołyszą was do snu swoimi melodiami. Wszystko wokół jest takie przyjemne i spokojne. Jesteście zupełnie odprężeni i zadowoleni ze swojej leśnej ojczyzny. Jakim zwierzęciem jesteście?*

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Jesteś...*

Dzieci swobodnie biegają po sali. Na hasło: *Jesteś wróblem*, naśladują fruwanie ptaka. Gdy usłyszą: *Jesteś niedźwiedziem* – kładą się na dywanie i śpią. Na hasło: *Jesteś zającem* – naśladują kicanie zająca.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisanie, liczenie*, s. 44.

- Ćwiczenia w czytaniu – dobieranka sylabowa z wykorzystaniem poznanych liter.
Koperty z sylabami dla każdego dziecka.

Słuchanie wypowiedzi na temat niedokończonego obrazka. Liczenie w niej zdań. Kolorowanie rysunku.	N. rozdaje dzieciom koperty z sylabami składającymi się z poznanych liter. Zadaniem dzieci jest ułożenie z sylab wyrazów i ich odczytanie. Np. san-, lal-, ko-, ra-, no-, -ki, -ka, -ty, -ki, -sy (sanki, lalka, koty, raki, nosy).
---	---

Styczeń, tydzień 3

Dzień 1

Babcia i dziadek

Dziadek z brodą

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rozmowy indywidualne na temat babć i dziadków dzieci. Tworzenie opisu babci i dziadka – poszukiwanie jak największej liczby określeń przymiotnikowych określających wygląd i cechy charakteru babci i dziadka. Czytanie całościowe wypowiedzeń: To mama i tata mamy. To mama i tata taty. Rysowanie szlaczków po śladach, a potem samodzielnie.	III 2, IV 5 IV 5
	Czytanie wypowiedzeń: To mama i tata mamy. To mama i tata taty. Porównywanie liczby obrazków w każdej parze. Wpisywanie odpowiednich liczb i znaków.	IV 4, IV 8, IV 15
	Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19.	I 5
II.1.	Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej <i>Broda</i>. Cele: rozwijanie mowy; wzbudzanie szacunku dla osób starszych. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Babciu, dziadku, to dla was.</i>	III 6, IV 5 I 5
2.	Odkrywanie litery b, B. Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszych głosek w słowie <i>balony</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	IV 2, IV 4, IV 8
	2. Odkrywanie litery b: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>balony, Borys</i>. Cele: rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słuchowej; rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.	
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy na śniegu; zabawa rozwijająca koordynację wzrokowo-ruchową – <i>Cień</i>.	I 5
III.	Słuchanie piosenki <i>Wesoła para</i>. Zabawa <i>Upominek dla babci i dziadka</i> – rozwijanie orientacji w przestrzeni. Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.	IV 7 IV 7, IV 14 IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- wzbudzanie szacunku dla osób starszych,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słuchowej,**
- **rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat opowiadania,
- szanuje swoje babcię i swoich dziadków,

- rysuje po śladach rysunków,
- dzieli słowa: *balony, Borys*, na sylaby i na głoski
- rozpoznaje i nazywa poznane litery – małe i wielkie.

Przebieg dnia

I

T Tablica 15 – BABCIA I DZIADEK – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 3, s. 194)

- Rozmowy indywidualne na temat babć i dziadków dzieci.
N. pyta dzieci o imiona ich dziadków, ich pracę zawodową, co dzieci lubią najbardziej robić z babcią i z dziadkiem...
- Tworzenie opisu babci i dziadka – poszukiwanie jak największej liczby określeń przymiotnikowych określających wygląd i cechy charakteru babci i dziadka.

Serca z kartonu dla każdego dziecka.

Dzieci podają określenia babci i dziadka, a N. zapisuje je na kartonowych sercach. Np.

Babcia jest – dobra, łagodna, mądra, wesoła...

Dziadek jest – mądry, spokojny, wysoki, silny...

• Czytanie całościowe z N. podanych wypowiedzi. To mama i tata mamy. To mama i tata taty. • Karty pracy <i>Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i>, s. 45. Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.	• Czytanie wypowiedzi. To mama i tata mamy. To mama i tata taty. • Karty pracy <i>Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby</i>, cz. 2, s. 3. Porównywanie liczby obrazków w każdym szeregu. Wpisywanie odpowiednich liczb i znaków.
--	---

B

- Karta pracy, cz. 2, s. 72.
Rysowanie po śladzie drogi do babci i dziadka Olka i Ady. Rysowanie po śladach rysunków serduszek, bez odrywania kredki od kartki. Kolorowanie serduszek na czerwono.

• **Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19.**

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Najpiękniejsze ukłony.*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie: marsz, bieg, podskoki. Podczas przerwy w grze wykonują najpiękniejsze ukłony na powitanie babci i dziadka.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Odkurzamy mieszkanie.*
Dzieci, w lekkim skłonie, naśladują odkurzanie podłogi – pomagają babci i dziadkowi posprzątać mieszkanie.
- Ćwiczenia tułowia – *Naciągamy pościel.*
Dzieci ustawione parami, w rozkroku, twarzami do siebie, podają sobie ręce, napinają i, na przemian, przeciągają ramiona, naśladując naciąganie pościeli – pomagają babci naciągając pościel.
- Ćwiczenie wyprostne – *Kwiaty dla babci i dziadka.*
Dzieci zamieniają się w kwiaty, przykucają i powoli podnoszą się z przysiadu do wspięcia na palce.
- Podskoki – *Taki jak dziadek.*
Dzieci starają się podskoczyć obunóż jak najwyżej, aby być tak wysokie jak dziadkowie.
- Ćwiczenie równowagi – *Sprytne wnuki.*
Dzieci w pozycji stojącej, spletają ręce przed sobą. Starają się przełożyć nogę przez okienko powstałe ze plecionych rąk i wyjąć ją z powrotem. Przy powtórzeniu zabawy ćwiczą drugą nogą.
- Zabawa uspokajająca – *Wypoczęty dziadek i zmęczony dziadek.*

Dzieci maszerują niedbale po obwodzie koła – naśladują chód zmęczonego dziadka, a potem maszerują rytmicznie – naśladują chód radosnego, wypoczętego dziadka.

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej Broda.

- Rysowanie oburącz w powietrzu, na dywanie serduszek – małych i dużych.
- Ćwiczenia pantomimiczne – *Ulubione zajęcia z babcią i z dziadkiem*. Chętnie dzieci naśladują ruchem, mimiką, gestem różne czynności, które lubią wykonywać z babcią i z dziadkiem. Pozostałe osoby starają się odgadnąć, jakie to są czynności.
- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 38–39) dla każdego dziecka.

Dzieci słuchają opowiadania i oglądają ilustracje w książce.

Babcia i dziadek wraz z Olkiem wybrali się do domu kultury na przedstawienie, w którym brała udział Ada. Wszystkie przedszkolaki świętowały Dzień Babci i Dzień Dziadka i z radością przygotowywały się do występu. Ada przez cały tydzień uczyła się na pamięć długiego wiersza i była bardzo zmartwiona tym, że wypadł jej kolejny mleczny ząb.

– Pseś ten ząb seplenię – żaliła się Olkowi.

– Nie martw się. Wciąż jesteś bardzo miłym pseckolakiem – żartował Olek.

W dodatku pani wybrała taki wiersz, który zupełnie nie pasował do dziadka Ady, ponieważ nosił tytuł „Dziadek z brodą”, a jej dziadek był zawsze dokładnie ogolony i pachniał cytrynową wodą kolońską.

Dzieci przygotowały dla ukochanych babć i dziadków wiele niespodzianek: kolorowe laurki, czekoladowe babeczki z żurawiną i występy artystyczne. Uroczystość rozpoczęły piosenką o dziadku do orzechów, który okazał się prawdziwym dziadkiem. Potem były taniec i piosenka pt. „Babciny rock and roll”. Wreszcie nadeszła kolej na Adę. Pięknie ubrana, wyszła na sam środek sceny, ukloniła się i wyrecytowała wierszyk:

Dziadek z brodą

*Kiedy się przyglądam dziadkom,
rzadko widzę buzię gładką –
większość nosi modną bródkę,
a golarkę, myk, na kłódkę!*

*Broda to oznaka męstwa,
znak przygody i zwycięstwa.
Dziadek z brodą, choć przez chwilę,
może stać się morskim wilkiem!*

*Zarost niesie moc radości:
kłuje babcię, kłuje gości,*

*lubi hece i wybryki,
czasem czesze się w kucyki,
a ponadto, gdy się schylisz,
dziadzi z dzidzią nie pomylisz!*

*Dziadek z zarośniętym pysiem
jest milutki tak jak misiek
i w dodatku, jak wieść głosi,
w swojej brodzie mądrość nosi.*

*Gdy się zacznie golić gładko,
to pomyłką go z sąsiadką!*

Wszyscy słuchacze roześmiali się radośnie i nagrodzili dziewczynkę głośnymi brawami. Ada odszukała wzrokiem swojego dziadka i swoją babcię i nagle oniemiała ze zdziwienia. Dziadek, który nigdy nie nosił brody, nagle okazał się zarośnięty jak Rumcajs, rozbójnik z ulubionej bajki Olka! Dziadek puścił oko do Ady i poglądził się po brodzie. To chyba sen!

Po zakończeniu części artystycznej dzieci od razu pobiegły przywitać się ze swoimi babciąmi i dziadkami. Podarowały im samodzielnie wykonane laurki i kolorowe zakładki do książek. Ada delikatnie pociągnęła dziadka za brodę, żeby sprawdzić, czy jest prawdziwa.

– Cha, cha, cha! – roześmiał się dziadek. – Ale ci zrobiłem psikusa! Myślisz, że dokleiłem sobie sztuczną brodę?

– Dziadku, teraz pasujesz do mojego wierszyka! – ucieszyła się Ada.

– I teraz pokłujesz babcię... – zauważył Olek.

– Ach! Wasz dziadek z brodą wygląda bardzo przystojnie – powiedziała babcia, dumna, że ma takiego przystojnego męża.

– Wyobrażcie sobie, że nie goliłem się już dwa tygodnie. Codziennie spoglądałem w lustro i pytałem sam siebie, czy to ja, czy nie ja?

– A skąd wiedziałeś o wierszyku? – zapytała Ada, która lubiła rozwikłać każdą zagadkę.

– Wszystkie ptaki o tym śpiewały – roześmiał się dziadek.

– A kukułka wykukała – dodał Olek.

– Tą kukułka na pewno była mama... – stwierdziła Ada.

– Ale by było śmiesznie, gdyby to babcia zapuściła brodę! – zachichotał Olek. – Wtedy byłaby jeszcze większa niespodzianka.

– Och! Ja z brodą? – roześmiała się babcia.

– No, to chociaż wąsy – dodała Ada, coraz bardziej rozbawiona.

Wszystkie przedszkolaki razem ze swoimi babciami i dziadkami usiadły przy stolikach, żeby spróbować pysznych babeczek i cieszyć się swoją obecnością. Ada pomyślała, że kocha babcię i dziadka bez względu na to, czy mają brodę, czy nie. Bo są po prostu kochani – tacy jacy są.

- Rozmowa na temat opowiadania.

– Z jakiej okazji przyjechali do przedszkola babcia i dziadek Ady?

– Kto im towarzyszył?

– Co przygotowały przedszkolaki dla dziadków?

– O jakim dziadku recytowała wiersz Ada?

– Co zmieniło się u jej dziadka? Dlaczego?

- Słuchanie tekstu czytanego przez N., 5-latkę lub starszych kolegów – 6-latkę.

Książka (s. 38–39) dla każdego dziecka.

- Podawanie zdrobnień do słów: babcia, dziadziuś.

Babcia, babunia, babunieczka...

Dziadek, dziadziunio, dziadziuniemek...

- Malowanie portretów babci i dziadka.

Farby plakatowe, pędzle, kartki podzielone na pół (dla każdego dziecka).

Dzieci malują swoją babcię i swojego dziadka, starając się zachować podobieństwo.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – Babciu, dziadku, to dla was.

Krążek dla każdego dziecka, klocki, krzeselka.

Każde dziecko dostaje krążek imitujący tacę, na której będzie niosło poczęstunek dla babci i dziadka (kilka większych klocków). N. wytycza krzeselkami drogę (trasę), po której będą chodzić dzieci. Ich zadaniem jest donieść poczęstunek na tacach do wyznaczonego miejsca.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **b, B**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **b**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 46. Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *balony* i w nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie liter **b, B** w wyrazach.

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **balony**.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 2, s. 4.

N. pyta:

- Czym była udekorowana sala na balu w przedszkolu Ady?

- Ćwiczenia oddechowe.

Dzieci naśladują nadmuchiwanie balonika, a potem wypuszczanie z niego powietrza, mówiąc na jednym wydechu: pssyyyy...

B+

- Analiza i synteza słuchowa słowa *balony*.
Dzieci dzielą słowo *balony* na sylaby i na głoski. Liczą sylaby i głoski w słowie *balony*. Określają pierwszą głoskę. Podają słowa rozpoczynające się głoską *b* (bal, buda, brama...), mające ją w środku (abecadło, ubranie, obrazek...).
- Budowanie schematu słowa *balony*.
Dla każdego dziecka białe kartoniki.
Dzieci ponownie dzielą słowo *balony* na sylaby, układając i rozsuwając odpowiednio kartoniki; wyklaskują sylaby i je nazywają. Następnie układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *balony*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejnych kartoników.
- Budowanie schematu słowa *Borys*.
Dla każdego dziecka białe kartoniki.
N. pyta: *Za kogo był przebrany na balu kolega Ady – Borys?* N. wymawia słowo *Borys* podzielone na głoski. Dzieci wypowiadają całe imię (synteza). Potem dzielą imię na sylaby i na głoski. Układają z kartoników schemat imienia.
- Budowanie modeli słów: *balony, Borys*.
Dla każdego dziecka niebieskie kartoniki i czerwone kartoniki.
Dzieci określają, jakiego rodzaju jest głoska *b*. Wypowiadają ją:
długo: *bybybyyy...*
krótko: *b, b, b, b, b...*
Głoska *b* jest spółgłoską. Oznaczamy ją na niebiesko.
Dzieci zaznaczają miejsca spółgłoski *b* pod schematami słów: *balony, Borys*, niebieskimi kartonikami. Potem wskazują pozostałe spółgłoski i zaznaczają je niebieskimi kartonikami. Głoski, które pozostały, oznaczają na czerwono. Są to samogłoski. Kolejno wybrzmiewają głoski. Porównują liczbę spółgłosek i samogłosek w tych słowach.
- Odkrywanie litery **b, B**.
Litery **b, B, modele słów: *balony, Borys*.**
N. pokazuje litery **b, B**; dzieci omawiają ich wygląd. Następnie umieszczają litery **b, B** pod modelami słów: *balony, Borys*. Dzieci przypominają, kiedy używamy wielkiej litery.

- Umieszczenie kartoników z brakującymi, wcześniej poznanymi, literami pod modelami słów: *balony, Borys*.

Dla każdego dziecka litery: a, o, l, n, y, s.

Dzieci układają poznane wcześniej litery pod modelami słów: *balony, Borys*, i odczytują wyrazy.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Liter y i liczby*, cz. 2, s. 4–7.
- Oglądanie obrazków. Rysowanie pod nimi tylu okienek, z ilu głosek składają się ich nazwy.
- Zaznaczenie na niebiesko liter **b, B** w wyrazach. Czytanie sylab, wyrazów, zdań.
- Wodzenie palcem po śladzie, czytanie imion właścicieli balonów, kolorowanie ich odpowiednio.
- Układanie wyrazów z podanych liter. Odświadczenie ich wśród naklejek i naklekanie w odpowiednich miejscach.
- Czytanie wyrazów powstałych z połączenia sylab.
- Wodzenie palcem po literze **b** – małej i wielkiej, pisanie liter **b, B** po śladach, a potem – samodzielnie.

B+

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawy na śniegu.
Dzieci wydeptują kształty na śniegu; lepią ze śniegu domki dla ludzików; toczą śniegowe kule...
- Zabawa rozwijająca koordynację wzrokowo-ruchową – *Cień*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko porusza się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym, a drugie chodzi za nim jak cień, naśladując jego ruchy.

III

- Słuchanie piosenki *Wesoła para* (sł. i muz. Krystyna Gowik).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Mo - ja bab - cia i mój dzia - dek za - wsze da - ją so - bie ra - dę.

Czy to w zi - mie, czy to w le - cie, smu - tków u nich nie znaj - dzie - cie.

A gdy mi się ma - rzy tak coś do - bre - go zjeść, to wo - ła - ją mnie,

to wo - ła - ją mnie: – Chodź tu i cias - te - czko weź! Da - ba dam, da - ba dam,

da - ba dam, da - ba dam. Dzia-dków we - so - łych mam. Da ba dam, da - ba dam,
da - ba dam, da ba dam. I ni - ko - mu ich nie od - dam. od - dam.

I. *Moja babcia i mój dziadek zawsze dają sobie radę.*

*Czy to w zimie, czy to w lecie,
smutków u nich nie znajdziecie.
A gdy mi się marzy tak coś dobrego zjeść,
to wołają mnie, to wołają mnie:
– Chodź tu i ciasteczko weź!*

Ref: *Daba dam, daba dam, daba dam, daba dam.*

Dziadków wesołych mam.

Daba dam, daba dam, daba dam, daba dam.

I nikomu ich nie oddam.

II. *Moja babcia i mój dziadek to sportowcy jak marzenie.*

*Na siłowni ćwiczą w parku i pływają na basenie.
A gdy chcę na spacer z dziadkami gdzieś się przejść,
to wołają mnie, to wołają mnie:
– Tylko pieska z sobą weź!*

Ref: *Daba dam...*

III. *Moja babcia i mój dziadek*

*tak mnie zawsze rozśmieszają.
Czy kolacja, czy obiadek,
to wesołe minki mają.
A gdy muszę wracać i mówię dziadkom: cześć!
To wołają mnie, to wołają mnie:
– Dobry humor od nas weź!*

Ref: *Daba dam...*

- Rozmowa na temat tekstu piosenki.
- Ćwiczenia emisyjne na sylabach: *da, ba*.
- Nauka refrenu piosenki na zasadzie echa muzycznego.
- Zabawa *Babcia to wróżka* – zachęcanie do swobodnych muzycznych wypowiedzi.

Dzwoneczek, nagranie piosenki Wesoła para, odtwarzacz CD.

N. jest babcią wróżką. Trzyma w ręce dzwoneczek. Dzieci maszerują po okręgu w rytmie piosenki *Wesoła para*. Na przerwę w muzyce i dźwięki dzwoneczka zatrzymują się i stoją przodem do środka koła. N. wypowiada w różnym rytmie zdania, które mogą wywołać na twarzach dzieci zadowolenie.

- *Lubię, kiedy babcia zabiera mnie na lody.*
- *Babcia ma zawsze dla mnie niespodzianki.*
- *Z dziadkiem chodzę do kina i na spacer.*

N. zachęca dzieci do wyrażania swojego zadowolenia poprzez uśmiech.

- Zabawa *Upominek dla babci i dziadka* – rozwijanie orientacji w przestrzeni.

Nagranie piosenki Wesoła para, kastaniety, odtwarzacz CD.

Dzieci dobierają się w pary (chłopiec, dziewczynka). N. przypomina o sposobie odpowiedniego ustawienia dzieci względem niego (lustrzane odbicie lub tyłem). Dzieci swobodnie maszerują w parach, w określonym kierunku, w rytm piosenki *Wesoła para*. Podczas przerwy w muzyce N. wydobywa dźwięk z kastanietów. Dzieci ustawiają się zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami:

jeden dźwięk	– obok siebie
dwa dźwięki	– dziewczynki (chłopcy) z przodu
trzy dźwięki	– dziewczynki (chłopcy) z tyłu
cztery dźwięki	– dziewczynki (chłopcy) z prawej strony
pięć dźwięków	– dziewczynki (chłopcy) z lewej strony.

- Karta pracy, cz. 2, s. 73.
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Rysowanie małych serduszek wewnątrz dużych. Kolorowanie ich.

Styczeń, tydzień 3

Dzień 2

Babcia i dziadek

Karnawał z babcią i dziadkiem

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rysowanie portretów babć i dziadków. Kolorowanie kwiatów z serduszek. Ćwiczenie koordynacji słuchowo-ruchowej – <i>Marsz</i> – rozwijające umiejętność wypowiadania tekstu z różnym natężeniem głosu. Ćwiczenie poranne – zestaw nr 19.	IV 8, IV 20 IV 2, IV 14 I 5
II.1.	<i>Maski i stroje balowe</i> – ćwiczenia matematyczne. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia; rozpoznawanie i nazywanie masek i strojów balowych.	IV 15
	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 9. Kolorowanie pól na wskazane kolory.	IV 8, IV 15
	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 9. Cel: utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.	IV 8, IV 15
	Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Co robią babcia i dziadek?</i>	I 5, III 20
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 10. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.	I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Zaprzęgi</i> ; zabawa ruchowa – <i>Kto ulepi największą kulę?</i>	I 5
III.	Dzielenie nazw prezentów na sylaby (lub na głoski). Kolorowanie wybranych rysunków.	IV 2, IV 8
	Nauka wiersza Bożeny Formy <i>Kocham babcię i dziadka</i> .	IV 5
	Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Co robią babcia i dziadek?</i>	I 5, III 20

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- rozpoznawanie i nazywanie masek i strojów balowych,
- utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy w dostępnym zakresie,
- rozpoznaje maski i stroje balowe, nazywa je,
- rozpoznaje i nazywa cyfry: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 74.

Rysowanie po lewej stronie karty portretów babć, a po prawej stronie – portretów dziadków. Ozdabianie ramek wokół portretów. Opowiadanie o swoich babciach i dziadkach. Kolorowanie kwiatów z serduszek.

- Nauka pierwszej zwrotki piosenki *Wesoła para*; utrwalanie jej refrenu. Próby śpiewania kolejnych zwrotek.
- Ćwiczenie koordynacji słuchowo-ruchowej – *Marsz* – rozwijające umiejętność wypowiadania tekstu z różnym natężeniem głosu.
- Dzieci stoją na okręgu. W rytmie marsza dotykają, na przemian: lewą ręką prawego kolana, następnie prawą ręką lewego kolana.
- Dzieci maszerują, unoszą zgięte w kolanach nogi, dotykają, na zmianę: raz lewym, raz prawym łokciem przeciwległego kolana.
- Dzieci, zwrócone twarzami do środka koła, obrazują ruchem wiersz Bożeny Formy recytowany przez N.

Wersja I

*Każdy może dziś spróbować,
czy potrafi maszerować.
Trzymaj mocno swe kolana,
to jest sztuka niesłychana.
Brzuch, kolano, nos, kolano –
raz i dwa, i znów tak samo.
Gimnastyka – rzecz wspaniała,
więc do ćwiczeń bierz się zaraz.*

Dzieci:

maszerują w miejscu,

maszerują, trzymając się za kolana,

wskazują wymienione części ciała,

maszerują w miejscu, unoszą ręce w górę i na boki.

Wersja II

Dzieci recytują kolejne wersy wiersza naprzemiennie: raz cicho, to znów głośno, z równoczesnym pokazywaniem.

- Wykonanie koperty na obrazek dla babci.

(Kopertę można wykorzystać także do innych celów, np.: jako ozdobną torebkę na drobiazgi dla babci, na laurkę itp.).

Kartki w kształcie kwadratu (dla każdego dziecka).

Dzieci składają kwadratowe kartki wzdłuż przekątnych, aby wyznaczyć środek. Ponownie rozkładają kartki. Następnie składają przeciwległe rogi kartki, zaginając je do środka, i skleją. Czwarty róg pozostawiają niesklejony. Dolny róg należy zagiąć trochę głębiej, aby łatwiej można było skleić kopertę.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19 (przewodnik, s. 54).

II

Zajęcia 1. Maski i stroje balowe – ćwiczenia matematyczne.

- Zabawa matematyczna – *Stroje balowe*.

Sylwety z elementami stroju wróżki: 9 sukienek, 7 czapek, 6 różdżek, kartoniki z krążkami (od 1 do 9), kartoniki z liczbami (od 1 do 9).

N. odsłania tablicę, na której są umieszczone elementy stroju wróżki: czapki, różdżki, sukienki. Proponuje, aby dzieci odgadły, ile dziewczynek ma zamiar przebrać się na bal za wróżkę.

Dzieci segregują elementy stroju według rodzaju. Liczą je, umieszczają pod nimi kartoniki z krążkami (5-latk) lub odpowiednimi liczbami (6-latk). Jest 9 sukienek, 7 czapek i 6 różdżek.

- Dzieci określają liczbę dziewczynek, które chcą się przebrać za wróżki (9).
- Określają, czy każda wróżka ma kompletny strój (6), a jeśli nie, to czego im brakuje (czapek i różdżek).
- Zastanawiają się, ile trzeba dorobić czapek (2), ile różdżek (3). Pokazują to za pomocą kartoników z krążkami (5-latki) lub kartoników z liczbami (6-latki).

- Zabawa dydaktyczno-ruchowa – *Dopełniamy do 9*.

Obrazek z określoną liczbą masek, kapeluszy, peleryn – charakterystycznych dla stroju Zorro, kartoniki z krążkami: od 1 do 9 (kartoniki z liczbami: od 1 do 9), tamburyn.

N. rozkłada w sali kartoniki z krążkami (lub liczbami): od 1 do 9. Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Na przerwę w grze zatrzymują się i patrzą na N., który pokazuje obrazek z określoną liczbą masek, kapeluszy i peleryn, charakterystycznych dla stroju Zorro. Dzieci liczą elementy na obrazku, odszukują kartonik z odpowiednią liczbą krążków i ustawiają się przy nim (5-latki) lub odszukują kartonik z odpowiednią liczbą (ustawiają się przy nim 6-latki), odpowiadającą liczbie brakujących elementów, aby dziewięcioro dzieci w takim stroju mogło wybrać się na bal. Np. na obrazku jest 5 kapeluszy. Dzieci ustawiają się pod kartonikiem z pięcioma krążkami lub z liczbą 5. Na obrazku jest 4 maski. Dzieci ustawiają się pod kartonikiem z czterema krążkami lub z liczbą 4 (kartoników z liczbą jednego rodzaju jest kilka).

- Zabawa *Pomieszane maski*.

Sylwety trzech półek, pudełko z maskami: kotów (4), kwiatków (6), misiów (7).

N. proponuje dzieciom, aby odwiedziły stoisko z maskami karnawałowymi. Odsłania tablicę, na której są przypięte sylwety trzech półek. Prosi dzieci, aby na każdej półce umieściły maski jednego rodzaju, np. na pierwszej – maski kotów (4), na drugiej – maski kwiatków (6), a na trzeciej – maski misiów (7), które są umieszczone w pudełku.

- Dzieci umieszczają maski na półkach, licząc maski każdego rodzaju, przy sylwecie półki umieszczają odpowiedni kartonik z krążkami lub z liczbą.
- N. otwiera jeszcze jedno pudełko. Znajdują się w nim maski, które dopiero dostarczono do sklepu (są one takiego samego rodzaju, ale w innym kolorze: kotki – 5; kwiatki – 3; misie – 2).
- Dzieci umieszczają na półkach dodatkowe maski. Określają, ile ich przybyło. W niewielkiej odległości od pierwszego kartonika z krążkami lub z liczbą umieszczają ten, który odpowiada liczbie masek, które dołożyły.
- N. zwraca uwagę dzieci, że liczba masek na każdej półce wzrosła. Dzieci liczą, ile ich jest teraz na każdej półce razem (musi być wszędzie po 9), i w niewielkiej odległości od dwóch poprzednich kartoników umieszczają kartoniki z krążkami lub z liczbą 9. Wyjaśniają, jak to obliczyły: bo cztery i pięć to dziewięć, sześć i trzy to dziewięć, siedem i dwa to dziewięć.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 9.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 9.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 47.
- Rysowanie na nitce 9 korali.
- Kolorowanie dziewięciu rysunków kwiatów dla babci.

Dzieci układają działania ilustrujące liczbę masek na poszczególnych półkach:

$$4 + 5 = 9$$

$$6 + 3 = 9$$

$$7 + 2 = 9$$

- Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 9. **Kartoniki z dziewięcioma krążkami, liczba 9, kartoniki dla każdego dziecka.**

N. dokłada na półki po jednej masce każdego rodzaju. Dzieci układają działania (wszędzie takie same).

$$8 + 1 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \end{array}$$

N. pokazuje kartonik z liczbą **9**. Dzieci oglądają ją, a potem umieszczają obok kartonika z dziewięcioma krążkami.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 2, s. 8–9.
- Oglądanie zapisów cyfrowych liczby **9**. Ryśowanie obok odpowiedniej liczby kwiatów.
- Uzupełnianie liczby kwiatów do **9**. Pisanie cyfry **9** po śladach, a potem – samodzielnie.
- Kolorowanie dziewięciu rysunków. Numerowanie kredek. Określanie koloru pierwszej, drugiej... dziewiątej kredki.

B+

- • Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Co robią babcia i dziadek?*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze N. podaje hasło: *Babcia* lub *Dziadek*, a dzieci naśladują czynności, jakie mogą oni wykonywać.

- **Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 10.**

Kubeczki (dla każdego dziecka), bębenek.

I. Część wstępna

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Zabierz kubeczek*.

Dzieci poruszają się ostrożnie w rytmie wystukiwanym na tamburynie, pomiędzy kubeczkami rozłożonymi w rozsypce na podłodze. Podczas przerwy w grze podnoszą najbliższy kubeczek i wyciągają rękę z nim w górę. Kiedy pojawi się akompaniament, odkładają kubeczki na podłogę i swobodnie się poruszają.

II. Część główna

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Wędrujący kubeczek*.

Dzieci przekładają kubeczki z ręki do ręki: z przodu, z tyłu, pod kolanem, nad głową – w pozycji stojącej i w ruchu.

- Ćwiczenie tułowia – *Rzuć i podnieś*.

Dzieci stają w małym rozkroku, kubeczki kładą na głowach; wykonują skłon głową w celu upuszczenia kubeczka na podłogę; następnie wykonują skłon tułowia z jednoczesnym podniesieniem kubeczka i umieszczeniem go ponownie na głowie (podczas skłonu nogi dzieci są proste).

- Ćwiczenia mięśni grzbietu – *Turlamy kubeczek*.

Dzieci w siadzie prostym, kubeczki trzymają oburącz na wyprostowanych nogach. Turlają kubeczki po nogach jak najdalej w kierunku stóp i z powrotem, mając nogi proste w kolanach.

- Skrętoskłony – *Obuwie z kubeczków*.

Dzieci w siadzie rozkrocznym, kubeczki trzymają w prawej ręce. Wykonują skrętosklon do lewej nogi, próbują położyć kubeczki na palcach lewej stopy. Prostują się, następnie wykonują skrętosklon do prawej nogi i próbują założyć kubeczki lewą ręką na prawą stopę. Podczas wykonywania ćwiczenia kolana mają proste.

- Ćwiczenie mięśni brzucha – *Zajrzyj do kubeczka*.

Dzieci w leżeniu przodem, trzymają kubeczki w wyciągniętych rękach przed sobą. Na hasło: *Zaglądamy do kubeczka*, unoszą ręce i głowę do góry, utrzymując je krótko w tej pozycji, następnie je puszczają.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *W prawo i w lewo*. Kubeczki stoją na podłodze. Dzieci maszerują na czworakach dookoła kubeczków w prawą stronę, a następnie, po usłyszeniu uderzenia w bębenek, w lewą stronę.
- Ćwiczenie mięśni grzbietu i brzucha – *Niezwykłe spotkanie*. Dzieci w leżeniu tyłem, kubeczki trzymają w rękach wyciągniętych za głowę; jednocześnie wznoszą ręce i nogi i dążą do spotkania rąk z kubeczkiem ze stopami, a następnie powracają do pozycji wyjściowej.
- Ćwiczenia oddechowe – *Do góry i na dół*. Dzieci w leżeniu tyłem, kubeczki mają położone na brzuchach. Przy wdechu – uwypuklają brzuch – dzieci obserwują wznoszenie się kubeczka do góry; przy wydechu – obserwują jego opadanie.
- Ćwiczenie równowagi – *Jesteśmy uważni*. Dzieci w pozycji stojącej, kładą kubeczki na głowie. Wykonują trzy kroki marszu, a potem powolny przysiad i powrót do pozycji wyjściowej – tak aby kubeczek nie spadł.
- Zabawa bieżna – *Na drugą stronę*. Dzieci ustawiają się w szeregu po jednej stronie sali, kubeczki stoją na podłodze przed nimi. Na hasło: *Na drugą stronę*, dzieci podnoszą kubeczki, biegną na drugą stronę sali i ustawiają je na podłodze.
- Rzuty – *Sprytne ręce*. Dzieci podrzucają kubeczki obiema rękami, a następnie jedną ręką łapią (w miejscu i w ruchu). Potem podrzucają kubeczki, klaszczą w ręce i łapią kubeczki.

III. Część końcowa

- Ćwiczenie stóp – *Sprawne stopy*. Dzieci w pozycji stojącej, podnoszą palcami stóp kubeczki i podają sobie do rąk. Wykonują siad skulny podparty, kubeczki trzymają pomiędzy stopami. Podnoszą stopy z kubeczkami do góry i powracają do pozycji wyjściowej. W pozycji stojącej turlają kubeczki od jednej stopy do drugiej.
- Ćwiczenie wyprostne – *Jak najwyżej*. Dzieci maszerują na palcach po obwodzie koła, ręce z kubeczkami wyciągają jak najwyżej nad głowami, następnie maszerują na całych stopach.
- Ćwiczenia rytmiczne – *Podaj rytm*. Dzieci siedzą skrzyżnie. N. wystukuje na bębenu prosty rytm, który dzieci starają się zapamiętać. Na umówiony sygnał powtarzają podany rytm, stukając denkiem kubeczka o podłogę.
- Dzieci maszerują po obwodzie koła i rytmicznie powtarzają rymowanekę: *Gimnastyka – ważna sprawa. Dla nas, dzieci, to zabawa*. Odkładają kubeczki na wskazane miejsce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Zaprzęgi*.
Tamburyn.
Dzieci dobierają się trójkami. Dwoje dzieci staje z przodu. To będą konie. Podają zewnętrzne ręce dziecku stojącemu z tyłu – woźnicy.
Zaprzęgi poruszają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym przy dźwiękach tamburynu. Na przerwę w grze zatrzymują się, a konie kopią w śniegu raz lewą, raz prawą nogą. Dźwięki tamburynu są sygnałem do poruszania się zaprzęgów. Po chwili następuje zmiana woźniców.
- Zabawa ruchowa – *Kto ulepi największą kulę?*
Dzieci lepią po jednej śnieżnej kulce. Stają w jednej linii, wydeptanej przez N. Na hasło: *Start!* kładą kulki na śniegu i je toczą. Zwycięża osoba, która utoczy największą kulę.

III

- Karta pracy, cz. 2, s. 75.
Dzielenie nazw prezentów na sylaby (lub na głoski). Kolorowanie wybranych rysunków. Nazywanie kwiatów przedstawionych na zdjęciach.
- Nauka wiersza Bożeny Formy *Kocham babcię i dziadka* fragmentami, metodą ze słuchu.

*Kocham mocno babcię, dziadka –
to nie żarty, moi mili,
dzisiaj im życzenia składam,
by sto latek jeszcze żyli.
Kiedy smutek mnie ogarnia
i wszystkiego mam już dosyć,
dziadek mocno mnie przytuli,
o to go nie trzeba prosić.*

*Gdy pomyślę o łakociach,
babcia zaraz coś upiecze.
Muszę przyznać, te wypieki
najwspanialsze są na świecie.
Babcia z dziadkiem w wolnych chwilach
przekazują wciąż wytrwale
swoim kochanym wnukom, wnuczkom
rad życiowych całą gamę.*

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Co robią babcia i dziadek?* (przewodnik, cz. 3, s. 63).

Styczeń, tydzień 3

Dzień 3

Babcia i dziadek

Wesoła para

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Wykonanie obrazka dla babci i dziadka. Nauka wiersza Agaty Widzowskiej <i>Dla babci i dziadka</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19.	III 6, IV 8 IV 5 I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Wesoła para</i> . Cele: umuzykalnianie dzieci; rozwijanie umiejętności wyrażania świata komunikatami niewerbalnymi. Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Goście – do stołów</i> .	IV 1, IV 7 I 5, IV 14
2. Wykonanie laurki dla babci i dziadka – <i>Piękne tulipany</i> . Cele: rozwijanie sprawności manualnej; zachęcanie do sprawiania przyjemności dziadkom. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer – obserwowanie zimowego krajobrazu; zabawa z elementem skoku – <i>Zaspa</i> .	II 6, III 6, IV 8 I 5, IV 18
III. Oglądanie obrazków. Opowiadanie, jak Olek i Ada pomagają babci i dziadkowi. Rysowanie, jak dzieci pomagają swoim dziadkom. Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Goście – do stołów</i> .	III 6, IV 5, IV 8 I 5, IV 14

Cele główne

- umuzykalnianie dzieci,
- rozwijanie umiejętności wyrażania świata komunikatami niewerbalnymi,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- zachęcanie do sprawiania przyjemności dziadkom.

Cele operacyjne

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- porusza się rytmicznie podczas zabawy przy piosence,
- wykonuje papierowe tulipany,
- dba o sprawianie przyjemności dziadkom.

Przebieg dnia

I

- Wykonanie obrazka dla babci i dziadka.

Dla każdego dziecka kartki formatu A5, kredki.

Dzieci dostają kartki formatu A5. Rysują na nich obrazki dla babci i dziadka. Składają je i wkładają do kopert wykonanych dzień wcześniej. Koperty podpisują lub ozdabiają według własnych pomysłów.

- Nauka wiersza Agaty Widzowskiej *Dla babci i dziadka*. (Podzielonego po dwa wersy między dzieci. Nauka metodą ze słuchu).

*Mieć babcię i dziadka, to znaczy mieć słońce
i gwiazdki do spania, i całus w kieszonce,
przygody, spacer, dawne opowieści
i stosy prezentów. Aż trudno je zmieścić!*

*A co damy dziadkom tak bardzo kochanym?
Szczerbą piosenkę, z tęczy tulipany,
pomoc przy zakupach, wykopki w ogródku
i sprytny odkurzacz do sprzątania smutków.*

*Mama nam pomoże upiec pyszną babkę
(bo dziadek na babkę od dawna ma chrapkę!).
Można z tobą, dziadku, robić słodkie miny
do babci... to znaczy do pięknej dziewczyny!*

*Mamy także
tu, na buzi,
uśmiech, który się nie nudzi,
cmok dla babci, cmok dla dziadka.
Całus jest jak czekoladka!*

*Oto dla Was
cud obrazek,
samodzielny bohomazek.
O! Jest na portrecie babcia.
Dziadek chwali: – Cudna żabcia!*

*Babciu, dziadku, czy Wy wiecie,
że najpiękniej jest na świecie,
gdy bawicie się z wnukami?
Chodźcie porozrabiać z nami!*

- Nauka dalszych zwrotek piosenki *Wesoła para* (przewodnik, cz. 3, s. 59).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19 (przewodnik, cz. 3, s. 54).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Wesoła para*.

- Utrwalanie piosenki *Wesoła para* (przewodnik cz. 3, s. 50).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Dzieci zajmują miejsca na okręgu. Śpiewają kolejno po cztery takty piosenki. Następnie wykonują następujące po sobie fragmenty naprzemiennie: raz głośno, raz cicho.

- Wyklaskiwanie rytmu w wybranych przez N. fragmentach piosenki.
- Zabawa przy piosence.

Dzieci są ustawione w parach, w formie szachownicy, bokiem do N., przodem do siebie.

Zwrotka I

Moja babcia i mój dziadek zawsze dają sobie radę.

Czy to w zimie, czy to w lecie,

smutków u nich nie znajdziecie.

Dzieci:

*na raz – uderzają w uda, na dwa
– klaszczą w swoje dłonie,
następnie na raz w dłonie kolegi,
wykonują zwrot przodem do N.
i miarowo tupią,
miarowo klaszczą,*

A gdy mi się marzy tak coś dobrego zjeść,

to wołają mnie, to wołają mnie:

– Chodź tu i ciasteczko weź!

Refren:

Daba dam, daba dam,

daba dam, daba dam.

Dziadków wesołych mam.

Daba dam, daba dam,

daba dam, daba dam.

I nikomu ich nie oddam.

Zwrotka II

Moja babcia i mój dziadek

to sportowcy jak marzenie.

Na siłowni ćwiczą w parku

i pływają na basenie.

*A gdy chcę na spacer z dziadkami
gdzieś się przejść,*

to wołają mnie, to wołają mnie:

– Tylko pieska z sobą weź!

Refren:

Zwrotka III

Moja babcia i mój dziadek

tak mnie zawsze rozśmieszają.

Czy kolacja, czy obiadek,

to wesołe minki mają.

A gdy muszę wracać

i mówię dziadkom: cześć!

To wołają mnie, to wołają mnie:

podają ręce w parach, wykonują
obroty w małych kołach, w prawą
stronę,
wykonują zwrot przodem do N.,
stają w lekkim rozkroku z rękami
opartymi na biodrach,
ręce trzymają blisko twarzy i głoś-
no wołają: *Chodź tu i ciasteczko
weź!*,

wykonują taneczne ruchy
ramionami,
wykonują taneczne ruchy
biodrami,
wykonują podskok, na słowo *mam*
wyrzucają ręce do przodu,
wykonują taneczne ruchy
ramionami,
wykonują taneczne ruchy
biodrami,
wykonują podskok, na słowa:
nie oddam wykonują przeczący
ruch palcem,

stają w lekkim rozkroku, ręce
wyciągają w bok, następnie
w górę,
wykonują dwa przysiady,
pokazują bicepsy,
naśladują ruchy wykonywane
podczas pływania żabką,

podają sobie ręce w parach,
wykonują obroty w podskokach,

tak samo jak wcześniej,

podają sobie ręce w parach,
tworzą koła i maszerują po ich
okręgu,
przechodzą do ustawienia
w półkolu,

maszerują w miejscu,
wykonują obrót wokół siebie,

– *Dobry humor od nas weź!*

wyciągają energicznie ręce
przed siebie,
tak samo jak po pierwszej zwrotce.

Refren:

- Zabawa *Promyki dla babci i dziadka* – rozwijanie zdolności samodzielnego muzykowania, rozbudzanie śmiałości podczas działania.

Dwa duże żółte koła z papieru, papierowe żółte paski – promyczki – z przyklejonym rzepem (dla każdego dziecka).

N. wiesz na tablicy dwa duże żółte koła (słoneczka dla babci i dla dziadka). Każde dziecko otrzymuje żółty papierowy pasek (promyczek) z przyklejonym rzepem.

Dzieci są podzielone na dwie grupy.

N. wybiera dzieci, które podchodzą do słoneczek. Przymocowują promyczki, a następnie każde z nich śpiewa wymyślane przez siebie zdanie na temat swojej babci lub swojego dziadka. Np.

- *Moja babcia ma na imię Ela.*
 - *Z moim dziadkiem chodzę do kina.*
- Zaśpiewane zdanie powtarza cała grupa.

- Zabawa *Kolorowe guziki* – reagowanie na przerwę w muzyce, rozwijanie zdolności koncentracji uwagi.

Kolorowe guziki, szarfy (po jednej dla każdego dziecka), skakanka do ułożenia koła, nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD, bębenek.

Na środku sali N. ułożył koło z długiej skakanki. W nim rozrzuca różne guziki. W dowolnych miejscach sali każde dziecko formuje z szarfy swoje koło i zajmuje miejsce obok niego. W rytmie muzyki dzieci biegną w określonym kierunku między szarfami. Na przerwę w muzyce i sygnał *Stop!* zatrzymują się. Jedno uderzenie w bębenek oznacza, że do koła podchodzą dziewczynki. Chłopcy przechodzą do siadu skrzyżnego obok swoich szarf. N. trzyma w rękach kartoniki (6 sztuk). Ile kartoników uniesie w górę, tyle guzików podnosi każda z dziewczynek, a następnie przenosi je do swojego koła z szarfy. Ponownie gra muzyka. Przerwa w muzyce i dwa uderzenia w bębenek to znak, że do koła podchodzą chłopcy i wybierają guziki w liczbie równej ilości kartoników. Zabawę powtarzamy kilka razy. Po zakończeniu zabawy dzieci zajmują miejsca przed swoimi szarfami. Przeliczają swoje guziki. W kołach z szarf układają z guzików dowolne kompozycje.

- • Ćwiczenie aparatu mowy – *Powtórz za mną.*

Dzieci nabierają powietrze nosem. Na wydechu wypowiadają całe zdania:

Kocham babcię, kocham dziadka.

Dabadam, dziadków mam.

- • Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Goście – do stołów.*

Tamburyn, obręcze, duża kostka do gry.

Dzieci są gośćmi. Poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie, omijając obręcze (stoły) porozkładane na podłodze. Podczas przerwy w grze N. rzuca dużą kostką. Dzieci przeliczają, ile oczek wskazała kostka. Dobierają się w grupy po tyle osób, ile oczek ona wskazała, i siadają przy wybranym stole. N. wspólnie z dziećmi sprawdza poprawność wykonania zadania. Pojawienie się akompaniamentu jest sygnałem do ponownego ruchu.

Zajęcia 2. Wykonanie laurki dla babci i dziadka – *Piękne tulipany*.

- Słuchanie wiersza Doroty Gellner *Dla babci*.

Znajdź utwór
we własnych zasobach

- Rozmowa na temat wiersza.
 - Kto rozmawiał z babcią?
 - Dlaczego wnuczka z wiersza nie mogła spać?
 - Jakie prezenty wymyśliła dla babci?
 - Który prezent najbardziej się wam podobał?
- Zabawa słowna – *Gdybym był(a) czarodziejem (czarodziejką), to...*
Kończenie zdań przez dzieci (w odniesieniu do swoich babć).

- Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.

Wyprawka, karta 14, kwadratowe karteczki do notatek w kolorach: różowym, czerwonym lub pomarańczowym, nożyczki, klej dla każdego dziecka.

Dzieci składają karteczki według instrukcji N. Przyklejają wykonane główki tulipanów do łodyg na karcie pracy według instrukcji. (N. lub dzieci odcinają z karty części z instrukcją wykonania pracy). Laurki zostaną wręczone podczas spotkania z babciami i z dziadkami.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer – obserwowanie zimowego krajobrazu.
Podczas spaceru dzieci przyglądają się drzewom, krzewom w zimowej szacie, dostrzegają piękno zimowego krajobrazu.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Zaspa*.
Dzieci spacerują po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Na hasło: *Zaspa*, wykonują skok – naśladują przeskok przez zaspę śnieżną.

III

- Karty pracy, cz. 2, s. 76, 77.
Oglądanie obrazków. Opowiadanie, jak Olek i Ada pomagają babci i dziadkowi. Rysowanie w pustych polach, jak dzieci pomagają swoim babciom i dziadkom.
- Słuchanie wiersza Małgorzaty Ćwiek *Dla babci i dziadka* oraz fragmentu wiersza Marii Terlikowskiej *Nasza babcia*. Uczenie się ich na pamięć, z pomocą N., fragmentami, metodą ze słuchu.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Goście – do stołów* (przewodnik, cz. 3, s. 68).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Wyklaskiwanie podanego rytmu i powtarzanie tekstu za N. Omawianie drogi Olka, Ady, babci i dziadka do kina. Rysowanie strzałek w zaznaczonych polach, określanie kierunków. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19.		IV 2, IV 8, IV 14 I 5
II.1. Nauka wiersza Jadwigi Koczanowskiej <i>Dziadek</i> . Cele: rozwijanie mowy i pamięci; docenianie wpływu dziadka na wychowanie wnuków. Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Co robią babcia i dziadek?</i>		III 8, IV 5 I 5, IV 20
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 10. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy na śniegu; zabawa bieżna – <i>Dotknij drzewa</i> .		I 8 I 5
III. Rysowanie po śladach – od kół z krążkami do pól. Rysowanie w nich odpowiedniej liczby kwiatów. Dekorowanie sali serpentynami i balonami na jutrzejsze spotkanie karnawałowe z babciami i dziadkami.		IV 8, IV 15 III 5, III 8

Cele główne

- rozwijanie mowy i pamięci,
- docenianie wpływu dziadka na wychowanie wnuków,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat wiersza; recytuje go,
- cieszy się z kontaktów z dziadkami,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 78.
Wyklaskiwanie podanego rytmu i powtarzanie tekstu za N. Omawianie drogi Olka, Ady, babci i dziadka do kina. Rysowanie strzałek w zaznaczonych polach, określanie kierunków. Dorysowywanie kolejnym kwiatkom dla babci o jeden płatek więcej.
- Zabawa rozwijająca sprawność palców i dłoni – *Paluszki*.
Nagranie muzyki o spokojnym charakterze, odtwarzacz CD.
Dzieci siadają w kole w siadzie skrzyżnym, zwrócone przodem do pleców kolegi/koleżanki. W rytmie muzyki o spokojnym charakterze wykonują masaż na plecach kolegi/koleżanki (według polecenia N.):
 - uderzają opuszkami palców w plecy kolegi,
 - całą dłonią pocierają o plecy, wykonując ruchy okrężne,
 - klepią po plecach,
 - wykonują pojedyncze dotknięcia palcem wskazującym.
- Zabawa w kole – *Życzenia dla babci i dziadka*.
Nagranie muzyki do marszu, odtwarzacz CD.

Dzieci podają sobie ręce i maszerują po okręgu w rytmie muzyki. Wybrane dziecko maszeruje w środku koła w przeciwnym kierunku. Na przerwę w muzyce dzieci zatrzymują się i zwracają twarzami do środka koła. Dziecko ze środka koła staje przed dowolnie wybraną osobą i rozpoczyna recytację wiersza Bożeny Formy.

*Sto lat, babciu, sto lat, dziadku,
wszystkie wnuki życzą wam.*

Wybrane dziecko kończy recytację wiersza.

*Me serduszko i buziaka
tobie, babciu, chętnie dam.*

Potem zajmuje miejsce dziecka w środku koła. Zabawę powtarzamy kilka razy.

Po opanowaniu tekstu wiersza dzieci prezentują go w całości, śpiewając na wymyślonej przez siebie melodii.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19 (przewodnik, cz. 3, s. 54).

II

Zajęcia 1. Nauka wiersza Jadwigi Koczanowskiej *Dziadek*.

- *Rytm z serduszek* – odtwarzanie struktur rytmicznych według wzoru.

Papierowe serduszka.

N. układa z papierowych serduszek na tablicy pewien układ rytmiczny. Np.:

♡♡ ♡ ♡♡ ♡ ♡♡ ♡

♡♡♡ ♡ ♡♡ ♡♡♡ ♡ ♡♡

Najpierw rytm wyklaskuje N., a dzieci słuchają. Następnie same dzieci klaszczą w dłonie, próbując odtworzyć ułożony rytm.

Można ułożyć tylko początek rytmu, który wyklaskuje N., a dzieci będą go kontynuowały.

- Wypowiadanie się dzieci na temat: *Za co kocham swojego dziadka?*
- Słuchanie wiersza.

*Dziadek ma takie dobre oczy
i uśmiech ciepły jak słońeczko,
wszystko potrafi, wszystko umie,
więc dziadka kocha każde dziecko.*

*Z dziadkiem wędrować, dziadka słuchać
to dla każdego wnuka szczęście,
dlatego Cię prosimy, dziadku,
bądź z nami dłużej, więcej, częściej.*

*Dziadek zna wszystkie drzewa w parku
i tak ciekawie opowiada
o dinozaurach, o kosmosie,
o samochodach i owadach.*

- Rozmowa na temat wiersza.
 - *Jakie oczy i uśmiech ma dziadek?*
 - *Za co kocha dziadka każde dziecko?*
 - *O co proszą dziadka wnuki?*
- Zabawa *Dokończ zdanie*.

N. rozpoczyna zdania o dziadku, a dzieci je kończą. Np.:

 - *Mój dziadzio jest...*
 - *Mój dziadzio potrafi...*
 - *Dziadzio jest potrzebny, bo...*
 - *Kocham dziadka za to, że...*
 - *Kocham dziadka, bo...*

- Zabawa muzyczno-ruchowa – *Szukam kwiatów dla dziadka*. Sylwety kwiatów (znane dzieciom) przecięte na połowę (dla każdego dziecka), nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.

N. rozdaje dzieciom połówki sylwet kwiatów. Dzieci tańczą przy muzyce, trzymając połówki sylwet kwiatów tak, żeby były widoczne. Gdy muzyka cichnie, każde dziecko szuka swojej pary, aby powstał cały kwiat. Dzieci nazywają swoje kwiaty.

- Ponowne słuchanie wiersza *Dziadek*. Klaskanie po usłyszeniu słów: *dziadek, dziadka, dziadkowi...*

Dzieci słuchają wiersza. Na każde słowo: *dziadek, dziadka, dziadkowi...* klaszczą.

- Nauka wiersza *Dziadek* fragmentami, metodą ze słuchu. Wspólne recytowanie wiersza.
- Rysowanie obrazka do koperty (obok obrazka dla babci).

Koperta z obrazkiem dla babci, kartki, kredki dla każdego dziecka.

Dzieci rysują drugi obrazek – tym razem dla dziadka. Gotowe obrazki wkładają do kopert.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Co robią babcia i dziadek?* (przewodnik, s. 63).

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 10 (przewodnik, cz. 3, s. 63).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawy na śniegu.
Dzieci wydeptują na śniegu szlaczki, których wzory pokazuje N. Lepią ze śniegu figurki zwierząt. Rzucają śnieżkami do celu.
- Zabawa bieżna – *Dotknij drzewa*.
Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach, naprzeciwko wyznaczonych drzew. Zadaniem każdego dziecka jest bieg do drzewa, dotknięcie go i powrót biegiem na koniec rzędu. Następne dziecko biegnie dopiero wtedy, gdy kolega stanie na końcu rzędu.

III

- Karta pracy, cz. 2, s. 79.
Rysowanie po śladach – od kół z kropkami do pól. Rysowanie w polach odpowiedniej liczby kwiatów.

Dorysowywanie kolejnym kwiatom dla babci o jeden płatek mniej.

- Dekorowanie sali serpentynami i balonami na jutrzejsze spotkanie karnawałowe z babcią i dziadkami.

Serpentyny, balony, sznurki, papier samoprzylepny, nożyczki.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rysowanie po śladach, bez odrywania kredki od kartki. Zabawa balonami. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19.	IV 8 IV 8, IV 11 I 5
II.	Bal karnawałowy z babcią i z dziadkiem. Cele: aktywne uczestniczenie w proponowanych zabawach; obserwowanie swoich możliwości na tle innych.	I 5, III 8, IV 1
III.	Rozmowy indywidualne na temat balu. Dzielenie się swoimi wrażeniami dotyczącymi przebrań dzieci, atmosfery, muzyki, proponowanych konkursów. Ćwiczenia ruchowo-graficzne – <i>Spacer z dziadkiem</i> .	III 1, IV 2, IV 5 IV 1

Cele główne

- aktywne uczestniczenie w proponowanych zabawach,
- obserwowanie swoich możliwości na tle innych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- bawi się z dziadkami i z dziećmi,
- obserwuje i bada swoje możliwości podczas podejmowania różnych zadań.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 80.
Rysowanie po śladach, bez odrywania kredki od kartki. Rysowanie po śladach wzorów.
- Zabawa balonami.
Balony, markery dla każdego dziecka.
Dzieci nadmuchują balony. Ozdabiają je markerami według własnych pomysłów.
Układają balony względem siebie, zgodnie z poleceniem N. Np.: przed sobą, za sobą, z prawej strony, z lewej strony, nad sobą.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 19 (przewodnik, cz. 3, s. 54).

II

Zajęcia 1. Bal karnawałowy z babcią i z dziadkiem.

- Powitanie gości wierszykami, piosenką.
Dzieci witają gości, recytując wiersze: *Dziadek, Kocham babcię i dziadka, Dla babci i dziadka*, śpiewają piosenkę *Wesoła para*.
- Wręczenie przygotowanych prezentów: kopert z obrazkami, namalowanych portretów, laurek z tulipanami.
- Wspólne zabawy dzieci i dziadków.
- *Taniec na gazecie* – taniec w parach: dziadek (babcia) – wnuk (wnuczka), na rozłożonej gazecie, którą stopniowo składa się na coraz mniejsze kawałki. Wygrywa para, która nie spadnie z gazety, wykonując ruchy taneczne.

Gazety.

- *Baśniowe zagadki* – wspólne rozwiązywanie zagadek o baśniowych postaciach.

Na podwórku je tępiono.

Kto powie dlaczego?

Gdy dorosło, to łabędzie

przyjęły je tak jak swego. (brzydkie kaczątko)

Lata na miotle

i dziwne strawy

gotuje w swym kotle. (czarownica)

Jak miała na imię

panieneczka mała,

co w łupinie orzeszka

pod płatkami spała? (Calineczka)

- *Usiądź na krześleku.*

Krzeselka (o jedno mniej niż liczba uczestników zabawy), dowolne nagranie muzyczne, odtwarzacz CD.

Dzieci, babcie, dziadkowie poruszają się przy muzyce, wokół krzesełek ustawionych w kole. Na przerwę w muzyce jak najszybciej muszą usiąść na najbliższym krześleku. Liczba krzesełek jest zawsze mniejsza o jedno niż liczba uczestników. Kto nie usiądzie na krześleku, odpada z zabawy. Przy kolejnych powtórzeniach zawsze jedno krzeselko zostaje zabrane.

- *Rozpoznamy znane głosy.*

Nagranie odgłosów z płyty CD, odtwarzacz CD.

Rozpoznawanie głosów zwierząt z wiejskiego podwórka lub głosów postaci z dziecięcych dobranoczek.

- *Rysujemy z zasłoniętymi oczami.*

Duży arkusz papieru, flamastry (dla każdego uczestnika zabawy).

Rysowanie siebie flamastrem na dużym arkuszu papieru z zasłoniętymi oczami, oglądanie powstałego dzieła.

- *Poruszamy się za źródłem dźwięku.*

Dzwoneczki.

Kilku dziadków spaceruje po sali, poruszając dłonią zaciśniętą w pięść. Niektórzy z nich mają w dłoni ukryte małe dzwoneczki wydające dźwięk. Dzieci poruszają się za tymi osobami, które mają dzwoneczki wydające dźwięk.

- *Kto szybciej?*

Samochody zabawki z doczepionymi sznurkami przywiązanymi do patyków (dla każdego uczestnika zabawy).

W pewnej odległości od dzieci znajdują się samochody zabawki, do których zostały doczepione sznurki przywiązane do patyków. Zadanie dzieci (dziadków) polega na jak najszybszym przyciągnięciu samochodu do siebie poprzez nawijanie sznurka na patyk.

- *Nasze prezentacje.*

Mikrofon, nagrania piosenek (znanych dzieciom), odtwarzacz CD.

Śpiewanie do mikrofonu poznanych piosenek lub recytowanie wierszy przez dzieci, chętne babcie lub chętnych dziadków.

- *Czarodziejskie pudełko.*

Pudełko z zabawkami (owocami lub warzywami), opaska do zasłonięcia oczu.

Wyciąganie z pudełka, z zasłoniętymi oczami, małych zabawek, owoców lub warzyw, rozpoznawanie ich i nazywanie.

- *Pocięty obrazek.*

Obrazek pocięty na części (dla każdego uczestnika zabawy).

Jak najszybsze ułożenie obrazka pociętego na części.

- *Kto szybciej wypije?*
Napój ze słomką dla każdego uczestnika zabawy.
Picie napoju przez słomkę. Wygrywa osoba, która zrobi to najszybciej.
- *Odszukaj podpis.*
Obrazki, kartoniki z wyrazami dotyczącymi obrazków (dla każdego uczestnika zabawy).
Odczytywanie podpisów, układanie ich pod obrazkami wspólnie: dziecko z babcią lub z dziadkiem.
- *Wędrująca piłka.*
Piłka, nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.
Dzieci są ustawione w kręgu z chętnymi dziadkami lub babciami. Podają sobie piłkę przy muzyce. Na przerwę w grze osoba, która trzyma piłkę, odpada z zabawy.
- Pożegnanie gości okłaskami i piosenką *Wesoła para*.

III

- Rozmowy indywidualne na temat balu. Dzielenie się swoimi wrażeniami dotyczącymi przebrań dzieci, atmosfery, muzyki, proponowanych konkursów.
- Ćwiczenia ruchowo-graficzne – *Spacer z dziadkiem*.
Opowieść ruchowa.
Dzieci kreślą w powietrzu kształty przedmiotów, o których opowiada N., i naśladują wymienione odgłosy i ruchy.
Pewnego zimowego dnia dziadek wybrał się na spacer. Wziął swoją laskę (kreślą kształt laski w powietrzu) i poszedł do parku. Słońce świeciło mocno jak na styczeń (rysują w powietrzu słońce). Nagle powiał mocny wiatr i zerwał mu z głowy kapelusz (rysują obiema rękami w powietrzu kapelusz). Wiatr szumiał mocno (naśladują odgłosy wiatru: wiju, wiju, wiju...). Zaczął padać śnieg. Jego płatki wirowały – jakby tańczyły (naśladują ruch płatków poruszanych wiatrem). Dziadek postanowił wrócić do domu. Szedł szybko, tylko śnieg chrząścił mu pod stopami (naśladują odgłos deptania zamrożonego śniegu: chrząst, chrząst...). Zamyślony, nie zauważył samochodu, który musiał zatrzeć (naśladują trąbienie samochodu). W końcu wszedł do ciepłego mieszkania, gdzie przywitał go szczekaniem Azor (naśladują szczekanie psa).

Projekt: Bezpieczeństwo zimą

Poniższe scenariusze zawierają propozycje aktywności z zakresu problematyki bezpieczeństwa dzieci na świeżym powietrzu w okresie zimowym, oparte na elementach strukturalnych projektu (siatka wiedzy, pytania, badanie, podsumowanie).

Cele ogólne projektu:

- ustalanie zasad i miejsca bezpiecznej zabawy na śniegu i lodzie;
- wdrażanie dzieci do przestrzegania zasad bezpieczeństwa i rozsądku podczas zabaw zimowych;
- zrozumienie przez dzieci konieczności wybierania bezpiecznych miejsc do zabawy;
- zapoznanie z pracą ratownika medycznego i podstawowymi formami udzielania pierwszej pomocy.

Czas realizacji: tydzień

Styczeń, tydzień 4

Dzień 1

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia usprawniające narząd mowy: język, wargi i żuchwę, autorstwa Iwony Zielińskiej – <i>Z górki na pazurki</i> . Zabawa ruchowa ze śpiewem, na podstawie wiersza Marii Konopnickiej <i>Zła zima</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20.	IV 2 IV 7, IV 18 I 5
II.1. Tworzenie siatki pytań na temat: <i>Z czym kojarzy mi się bezpieczeństwo zimą?</i> Cele: poszerzanie wiadomości na temat bezpieczeństwa zimą i zasad bezpiecznej zabawy zimą; odpowiadanie na zadane pytania, formułowanie własnych pytań, tworzenie siatki pytań do pojęcia <i>bezpieczeństwo zimą</i> . Zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Zaspa</i> .	III 5, IV 5, IV 18 I 5
2. Zabawa dydaktyczna <i>Bezpieczne zabawy na śniegu i lodzie</i> . Cel: zapoznanie z zimowymi sportami. Zabawy na świeżym powietrzu: <i>Wyścig zaprzęgów, Śnieżkowy zawrót głowy</i> .	III 5, IV 5, IV 18 I 5
III. Zagadki pantomimiczne – <i>W co można się bawić na śniegu i lodzie?</i> Praca plastyczna <i>Bezpieczne zabawy na śniegu i lodzie</i> (cz. 1). Ćwiczenia rozwijające szybką reakcję na sygnał – <i>Śnieżynka łąduje</i> .	IV 1 IV 8, IV 11 I 5

Cele główne

- odpowiadanie na zadane pytania, formułowanie własnych pytań, tworzenie siatki pytań do pojęcia *bezpieczeństwo zimą*,
- poszerzanie wiadomości na temat bezpieczeństwa zimą i zasad bezpiecznej zabawy zimą,
- zapoznanie z zimowymi sportami.

Cele operacyjne

Dziecko:

- poprawnie określa przyczyny i skutki bezpiecznych i niebezpiecznych zabaw, opisując prezentowane obrazki,
- wymienia zasady zachowania bezpieczeństwa w trakcie zimowych zabaw,
- wymienia nazwy sportów zimowych.

W pierwszym dniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu. Mają one na celu pobudzenie zainteresowania tematem, pokazanie N. stanu wiedzy i doświadczeń oraz zasobu słownictwa dzieci. Dzieci z pomocą N. budują siatkę pytań. Po jej zbudowaniu rozpoczyna się faza badawcza projektu, kontynuowana w kolejnych dniach. Na tym etapie dzieci dzielą się swoimi przeżyciami lub doświadczeniami dotyczącymi tematu realizowanego projektu. **W trakcie przebiegu pierwszych czterech dni N. zbiera materiały w postaci filmików i zdjęć.** Czwartego dnia montuje materiał, tworząc w ten sposób prezentację multimedialną. Prezentacja z przebiegu projektu odtworzona zostanie w jego piątym dniu, wspierając etap końcowy projektu – podsumowanie i ewaluację.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
 • Ćwiczenia usprawniające narządy mowy: język, wargi i żuchwę, autorstwa Iwony Zielińskiej – <i>Z górki na pazurki</i>.	

Lusterko dla każdego dziecka.

N. rozdaje dzieciom lusterka. Demonstruje poszczególne ćwiczenia, powtarzając je kilkakrotnie, po czym opowiada historyjkę.

Język wybrał się na saneczki. Bardzo się zdziwił, gdy po raz pierwszy w życiu przyszło mu wdrapywać się na wysoką górę (dzieci wysuwają wargi do przodu i wymawia głoskę o). Nie spodziewał się, że przyjdzie mu iść tak wysoko (dzieci wysuwają język do góry, w stronę nosa) i zjeżdżać z góry tak nisko (dzieci wysuwają język i opuszczają go w stronę brody). I tak kilka razy...

Po jakimś czasie stwierdził, że robi sobie slalom. Na stoku góry wbił patyczki i zaczął z niej zjeżdżać, omijając przeszkody (dzieci przesuwają język od jednego do drugiego kącika ust).

Nagle zgłodniał (dzieci wodzą językiem, okrężnym ruchem, po wargach, zataczając pełne koła, raz w jedną, raz w drugą stronę) i zorientował się, że zrobiło się bardzo zimno (dzieci starają się głośno i długo wydawać dźwięk brrrrrrr). To wszystko przez to, że zapomniał o czapce i szaliku. Galopem pognął do domu (dzieci klaskają, naśladując stukot kopyt końskich). Postanowił sobie, że już nigdy nie będzie taki lekkomyślny.

- Zabawa ruchowa ze śpiewem, na podstawie wiersza Marii Konopnickiej *Zła zima*.
Dzieci stoją w miejscu. Śpiewają piosenkę i ilustrują ją ruchem.

Dziecko spaceruje po okręgu:

Ref.: *Hu! Hu! Ha!*

Hu! Hu! Ha!

Nasza zima zła.

Szczypie w nosy,

szczypie w uszy,

mroźnym śniegiem

w oczy prószy,

wichrem w polu gna!

Nasza zima zła!

Nasza zima zła!

I. *Hu! Hu! Ha!*

Hu! Hu! Ha!

Nasza zima zła!

Plachta na niej długa, biała,

w rękę gałąź oszroniała,

a na plecach drwa...

Nasza zima zła!

Nasza zima zła!

klaszcze 3 razy,

klaszcze 3 razy,

uderza dłońmi 5 razy o uda,

wskazuje palcem nos,

wskazuje palcami uszy,

wachluje dłońmi w stronę

oczu (8 razy, rytmicznie),

unosí ręce w górę i kołysze

nimi na boki,

uderza dłońmi 5 razy o uda,

uderza dłońmi 5 razy o uda,

klaszcze 3 razy,

klaszcze 3 razy,

uderza dłońmi 5 razy o uda,

przeciąga ręce wzdłuż ciała –
od ramion po kolana,

wysuwa do przodu zaciśniętą
pięść,

wskazuje palcem na plecy,

uderza dłońmi 5 razy o uda,

uderza dłońmi 5 razy o uda,

II. <i>Hu! Hu! Ha!</i>	klaszcze 3 razy,
<i>Hu! Hu! Ha!</i>	klaszcze 3 razy,
<i>Nasza zima zła!</i>	uderza dłońmi 5 razy o uda,
<i>A my jej się nie boimy,</i>	kiwa przecząco palcem,
<i>dalej śnieżkiem</i>	udaje, że rzuca śnieżką,
<i>w plecy zimy,</i>	
<i>niech pamiątkę ma!</i>	unoszą ręce w geście radości,
<i>Nasza zima zła!</i>	uderza dłońmi 5 razy o uda,
<i>Nasza zima zła!</i>	uderza dłońmi 5 razy o uda.

- Ćwiczenia oddechowe – *Zmarznięte palce*.
Dzieci rozcierają dłoń o dłoń, chuchają w obie dłonie i na poszczególne palce, ogrzewają je, bo im zmarzły.

• Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20.

Woreczki, grzechotka.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Zawieja śnieżna*.
Dzieci dobierają się w pary i ustawiają w dowolnym miejscu w sali. Jedno z nich udaje drzewo liściaste – unosi ręce w górę jak gałęzie, lub iglaste – rozchyła ręce na boki. Na hasło: *Słonko świeci*, dzieci niebędące drzewami biegają na palcach po sali. Na hasło: *Zawieja śnieżna* – dziecko biegnie na piętach do swojego drzewa i staje za nim, chroniąc się przed śniegiem. Po 5 powtórzeniach dzieci zamieniają się rolami.
- Ćwiczenie z elementem równowagi – *Taniec na łyżwach*.
Dzieci poruszają się po sali, naśladując taniec na łyżwach. Na dźwięk bębna przybierają pozę łyżwiarza w tańcu, stojąc na jednej nodze.
- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych – *Odgarnianie śniegu*.
Dzieci naśladują odgarnianie śniegu: pochylają się do przodu, naśladując nabieranie śniegu na szufłę i odrzucanie go za siebie.
- Ćwiczenia rozwijające szybką reakcję na sygnał – *Śnieżynka ląduje*.
Dzieci otrzymują woreczki (umowne śnieżynki). Każde dziecko wskazuje woreczkiem częścią ciała, których nazwy N. wypowiada i które pokazuje. Na dźwięk grzechotki dzieci rozkładają ręce na boki i wirują po sali.
- Ćwiczenia uspokajające – dzieci maszerują po obwodzie koła z tupnięciem na *dwa*, po dźwięku bębna z tupnięciem na *cztery*.

II

Zajęcia 1. Tworzenie siatki pytań na temat: *Z czym mi się kojarzy bezpieczeństwo zimą?*

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Tworzenie siatki pytań na temat: <i>Z czym mi się kojarzy bezpieczeństwo zimą?</i> <i>Aparat fotograficzny lub telefon komórkowy z funkcją nagrywania, arkusz formatu A1, flamaster, klej, kartonik z napisem: bezpieczeństwo zimą.</i> N. recytuje rymowaną autorstwa Iwony Zielińskiej. <i>Nim na białym śniegu zabawę rozpocznesz, pomyśl, że to zima władzę w rękach trzyma.</i> <i>Zanim w puch się rzucisz, rozsądek uruchom. I wspomnij zasady znane mądrym zuchom.</i>	

• Rozmowa kierowana na temat rymowanki. N. pyta: – <i>O jakich zasadach należy pamiętać podczas zimowych zabaw?</i> – <i>Co nam daje przestrzeganie tych zasad?</i> Po krótkiej rozmowie prezentuje dzieciom napis bezpieczeństwo zimą. Na dużym arkuszu papieru wybrane dziecko przykleja wydrukowany napis: Bezpieczeństwo zimą. Następnie N. prosi dzieci, aby odpowiedziały na pytania: – <i>Co wiecie na temat bezpieczeństwa w zimie?</i> – <i>Czego chcielibyście się dowiedzieć o bezpieczeństwie w czasie zimy?</i> • Wypowiadane pytania zapisuje dookoła wyrażenia bezpieczeństwo zimą, tworząc z dziećmi wstępną siatkę pytań (słowa, zdania + symbole).	
• Zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Zaspa</i> (przewodnik, cz. 3, s. 69).	

Zajęcia 2. Zabawa dydaktyczna *Bezpieczne zabawy na śniegu i lodzie*.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa dydaktyczna <i>Bezpieczne zabawy na śniegu i lodzie</i>. Obrazki przedstawiające zabawy na śniegu i lodzie – zarówno bezpieczne, jak i niebezpieczne, 2 sztalugi, pinетки, spinacze do papieru, piktogramy ze smutną miną i z uśmiechniętą miną, kartoniki z literami (w ramach ułatwienia na kartonikach mogą być też obrazki pasujące do liter, np. o – osa, s – sanki). Dzieci siedzą w półkolu. N. ustawia na dywanie dwie sztalugi, na jednej z nich jest przyczepiony piktogram z wesołą miną, na drugiej – ze smutną miną. N. układa na dywanie obrazki prezentujące różne zabawy na śniegu i lodzie, np.: – dzieci zjeżdżające na sankach/nartach blisko jezdni, – dzieci rzucające do siebie śnieżkami na ulicy, – dzieci zjeżdżające na sankach i siedzące tyłem do kierunku jazdy, – dzieci jeżdżące na łyżwach na lodowisku, – dzieci jeżdżące na łyżwach po zamarzniętym jeziorze, – dzieci bawiące się w nieodpowiednich strojach, bez czapek, kurtek, rękawiczek, – dzieci zjeżdżające na sankach/nartach ze stoku, z daleka od ulicy, – dziecko, które zostało uderzone w twarz śnieżką, – dzieci lepiące bałwana, w odpowiednich strojach. • Do każdego obrazka przymocowany jest za pomocą spinacza jeden kartonik z literą, którą dzieci do tej pory poznały – o, O, a, A, t, T, e, E, m, M, y, i, l, k, K, r, R, d, D, l, L, S, s (litery pasujące do obrazków). Takie same kartoniki N. umieszcza w słoju.	

Wybrane dziecko losuje kartonik, a następnie stara się od- czytać zapisaną na nim literę. Ta litera to kod. Tę samą lite- rę (identyczny kartonik) dziecko wyszukuje na obrazkach przedstawiających zabawy. Po odszukaniu obrazka dziec- ko przygląda się mu, opisuje, co się na nim znajduje, i okre- śla, czy dane zdarzenie jest bezpieczne. Dany obrazek przypina do odpowiedniej sztalugi (tej z kartonikiem z we- solą miną – w przypadku zachowanego bezpieczeństwa, tej ze smutną miną – gdy bezpieczeństwo nie jest zacho- wane). Po skończonym zadaniu dziecko wskazuje kolejną osobę, która będzie losować ze słoja. Zabawa trwa aż do wyczerpania obrazków. • Na sztalugach dzieci tworzą wystawę pt. <i>Wiem, jak zimą bawić się bezpiecznie</i>.	Galeria będzie się rozbudo- wywać poprzez dodawanie innych prac z dalszej części projektu.
• Ustalanie zasad bezpiecznej zabawy na śniegu i lodzie. Dzieci wymieniają najważniejsze zasady bezpiecznej zaba- wy na śniegu i na lodzie, kończąc zdania: – <i>W czasie zabaw na śniegu należy...</i> (np.: pamiętać, by wybrać bezpieczne miejsce z dala od ulicy, dostosować strój do pogody). – <i>W czasie zabaw na lodzie należy...</i> (np.: pamiętać, by jeździć tylko w wyznaczonych do tego miejscach). – <i>W czasie zabawy śnieżkami...</i> (np.: należy rzucać miękkim śniegiem, nie rzucać w twarz, lepić kule tylko ze śniegu, bez dodatków – twardego lodu czy kamieni).	N. powinien zapisać je na ar- kuszach papieru w kształcie chmurek, które przytwierdzi do sztalug z ilustracjami przed- stawiającymi zabawy z zacho- waniem zasad bezpieczeń- stwa.
• Zabawa rozwijająca analizę i syntezę słuchowo-wzrokową – <i>Zimowe sprzęty</i>. Obrazki ze sprzętami zimowymi. Dzieci siedzą w półkołu. N. rozsypuje przed nimi poprze- cinane na połowy obrazki przedstawiające sprzęt, jakiego można używać do zabaw zimą: sanki, łyżwy, narty, skuter, kijki, kask, rękawice, gogle, wraz z podpisami. Dzieci: – dopasowują poszczególne elementy do siebie, – dzielą nazwy przedmiotów przedstawionych na obrazkach na sylaby, – określają głoskę w nagłosie w ich nazwach, – ustawiają pod ułożonym obrazkiem tyle klocków, z ilu sy- lab składa się nazwa przedmiotu.	
• <i>Sporty zimowe</i> – propozycja rozszerzenia ćwiczenia – karta pracy. N. przygotowuje dla każdego dziecka kartę pracy, na któ- rej znajdują się: narciarz, łyżwiarz, saneczkarz, narty, łyżwy, sanki (pod każdym obrazkiem jest ramka). Dziecko: – określa nazwy sportowców i nazwy sprzętów,	

- łączy sportowca ze sprzętem za pomocą linii (narciarz – narty, łyżwiarz – łyżwy, saneczkarz – sanki),
- dzieli nazwy na sylaby i w okienkach rysuje tyle kropek, ile jest sylab,
- wyjaśnia, jak musi się zachować dany sportowiec, by był bezpieczny podczas uprawiania sportu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Wyścig zaprzęgów*.
N. wyznacza linie – startu i mety. Dzieci dobierają się parami. Jedno staje za plecami drugiego, kładzie ręce na jego ramionach – w ten sposób tworzą zaprzęgi. Na linii startu ustawiają się po 4 pary. Na sygnał N. ruszają, starając się jak najszybciej dotrzeć do mety.
- Zabawa ruchowa *Śnieżkowy zawrót głowy* – uwrażliwianie na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa.

Skakanki.

- N. dzieli dzieci na dwie drużyny. Ustawia je po dwóch przeciwnych stronach. Skakankami wyznacza granicę, której nie może przekroczyć żaden członek drużyny. Zadaniem dzieci jest lepienie kulek i przerzucanie ich na stronę przeciwnika. Dziecko, które przekroczy wyznaczoną granicę, odpada z zabawy. Przed rozpoczęciem zabawy N. rozmawia z dziećmi na temat bezpiecznej zabawy śnieżkami i wspólnie ustalają zasady obowiązujące uczestników zabawy:
- lepimy miękkie kulki, wyłącznie ze śniegu,
 - nie rzucamy śnieżkami w twarz,
 - nie przekraczamy granicy dobrej zabawy,
 - sygnał gwizdka oznacza *Start* lub *Stop* (gdy zabawa trwa).

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zagadki pantomimiczne – <i>W co się można bawić na śniegu i na lodzie?</i> Obrazki z zabawami na śniegu i lodzie, np.: jazda na nartach, lepienie bałwana, bitwa śnieżkami, jazda na snowboardzie, jazda na łyżwach, budowa igloo. Dziecko losuje obrazek z zabawą na śniegu. Bez używania słów demonstruje ruchem zabawę. Pozostałe dzieci odgadują, co to za zabawa.	
• Praca plastyczna <i>Bezpieczne zabawy na śniegu i na lodzie</i> (cz. 1). Słoje (3 szt.), obrazki prezentujące proste elementy, które mają się znaleźć w pracy dziecka (np.: sanki, drzewo, łyżwy, narty, pies, bałwan), kartoniki z napisem oraz obrazkiem pomocy plastycznej (do losowania), arkusze białego brystolu formatu A1 (5 sztuk), kartki A4, materiały plastyczne, np.: kasza manna, mąka, sól, cukier, sznurek. N. przygotowuje wcześniej słoje z kartonikami i słoje z obrazkami, a także stół skarbow z niezbędnymi do pracy materiałami. Etap I N. dzieli dzieci na 5 zespołów. Każdy zespół siada przy odrębnym stoliku i wybiera swojego lidera. Lider losuje ze słoja 4 kartoniki (na kartonikach są napisy i obrazki) określające który musi	Obrazki powinny być tak przygotowane przez N., aby dziecko nie miało trudności z ich narysowaniem/wycięciem/wyklejeniem. Na stole skarbow N. umieszcza materiały i narzędzia plastyczne, z których dzieci materiał,

być wykorzystany podczas tworzenia pracy (np. kasza manna, sznurek, farba, cekiny), oraz 2 obrazki, które trzeba zaprezentować, czyli namalować/narysować/wykleić (np. drzewo, łyżwa).

Etap II

Dzieci otrzymują biały bryistol formatu A1, w *słoiku skarbów* wyszukują te materiały, które były przez nie wylosowane, i ze wszystkimi materiałami siadają przy swoich stolikach.

Etap III

Każdy zespół projektuje swoją pracę *Bezpieczne zabawy na śniegu i na lodzie* na kartkach A4. Powstały projekt przedstawia N. Do realizacji projektu i tworzenia pracy plastycznej dzieci przystępują w kolejnym dniu.

mogą korzystać w trakcie pracy plastycznej – obowiązkowo te, które były zapisane na kartonikach.

N. sprawdza, czy wszystkie elementy z wylosowanych przez zespół kartoników/obrazków znalazły się w planie projektu.

- Ćwiczenia rozwijające szybką reakcję na sygnał – *Śnieżynka ląduje* (przewodnik, cz. 3, s. 78).

Styczeń, tydzień 4

Dzień 2

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zagadki – <i>Czy to prawda?</i> Zabawa dydaktyczna – <i>Jaki strój założysz w zimową pogodę?</i> Tworzenie plakatu z wykorzystaniem kart pracy <i>Niebezpieczne skreśl</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20.	IV 2, IV 6 IV 12, IV 18 IV 8, IV 9 I 5
II.1. Słuchanie piosenki Ewy Chotomskiej <i>Po co jest zima?</i> Cele: wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa i rozsądku podczas zabaw zimowych, dostosowanie ubioru do temperatury. Zabawa ruchowa – <i>Taniec śnieżynek</i> .	III 5, IV 2, IV 5 I 5
2. Zajęcia matematyczne – <i>Zimowe zabawy</i> . Cele: rozwijanie umiejętności dodawania, dodawanie w zakresie 9. Zabawy na świeżym powietrzu. Spacer po okolicy z obserwacją bawiących się dzieci. Ocenianie, czy sposób ich zabawy jest bezpieczny i czy strój jest dostosowany do pogody. Zabawa ruchowa bieżna – <i>Wyścigi na śniegu</i> .	IV 15 I 5, IV 18
III. Ćwiczenia klasyfikacyjne – <i>Zimowe porządki</i> . Zabawa w rytmy – <i>Zimowy szyfr</i> . Praca plastyczna <i>Bezpieczne zabawy na śniegu i lodzie</i> (cz. 2) – zakończenie zespołowej pracy plastycznej. Tworzenie galerii prac.	IV 12, IV 18 IV 2, IV 9 IV 8, IV 11

Cele główne

- wdrażanie dzieci do przestrzegania zasad bezpieczeństwa i rozsądku podczas zabaw zimowych,
- dostosowanie ubioru do warunków pogodowych,
- rozwijanie umiejętności dodawania.

Cele operacyjne

Dziecko:

- ocenia, czy zabawa jest bezpieczna, czy nie; wymienia niebezpieczne sytuacje,
- wie, jaki strój należy założyć, planując zimową zabawę,
- dodaje w zakresie 9.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zagadki – <i>Czy to prawda?</i> Kartonik z napisem tak (kolor zielony), kartonik z napisem nie (kolor czerwony) – zestaw dla każdego dziecka. N. rozdaje dzieciom kartoniki z napisami tak i nie, po czym wypowiada różne zdania. Jeśli zdanie jest prawdziwe, dziecko unosi kartonik z napisem tak, jeśli zdanie jest nieprawdziwe – unosi kartonik z napisem nie. N. mówi np.: – <i>Zima to pora roku, w której bierzemy kąpiele słoneczne. Zimą z drzew spadają liście.</i> – <i>Śnieg jest koloru brązowego.</i> – <i>Zimą zbieramy w lesie grzyby.</i> – <i>Gdy temperatura spada poniżej 0, to woda zamarza.</i> – <i>Niedźwiedzie śpią zimą w gawrach.</i>	N. obserwuje dzieci.
• Zabawa dydaktyczna – <i>Jaki strój założysz w zimową pogodę?</i> Obrazki przedstawiające części garderoby z różnych pór roku, np.: sandały, kozaki, kalosze, czapkę, szalik, nauszniki, kapelusz plażowy, okulary przeciwsłoneczne, gogle narciarskie, kozuch, koszulkę, spodenki, spodnie narciarskie, klapki. N. najpierw prezentuje dzieciom obrazki. Dzieci nazywają części garderoby prezentowane na obrazkach, dzielą je na sylaby. Określają, czy jest to garderoba dostosowana do zimowej pogody, czy nie. Obrazki z elementami zimowej garderoby N. przypina do tablicy, tworząc w ten sposób tablicę tematyczną z ubiorem odpowiednim do zimowej aury. W trakcie przebiegu zabawy N. zadaje pytania rozszerzające, np.: – <i>Dlaczego zimą nosimy czapkę?</i> – <i>Dlaczego potrzebny jest szalik?</i> – <i>Dlaczego, idąc na narty, używamy gogli narciarskich, a nie okularów przeciwsłonecznych?</i>	
 • Ćwiczenia oddechowe – <i>Śnieżna chmura.</i> Woreczki z zapięciem strunowym, słomki, kawałek styropianu, srebrne cekiny. Każde dziecko otrzymuje woreczek z zapięciem strunowym, słomkę, kawałek styropianu i srebrne cekiny. Zadaniem dziecka jest rozdrobnić styropian na drobne kuleczki i włożyć wraz z cekinami do woreczka, zamykając go tak, by fragment słomki wystawał na zewnątrz. Następnie dziecko wdmuchuje powietrze do woreczka przez słomkę.	N. może zabezpieczyć woreczki przed ewentualnym otwarciem taśmą klejącą.

- Tworzenie plakatu z wykorzystaniem kart pracy *Niebezpieczne skreśl*.

Karty pracy z bezpiecznymi i niebezpiecznymi zachowaniami/sytuacjami z zabaw na śniegu i na lodzie, kolorowy brystol formatu A1 z ramką na tytułowy napis, marker, klej, sztaluga, pinezki.

N. dzieli dzieci na 6-osobowe zespoły. Każdy zespół dostaje kartę pracy, na której są narysowane scenki z bezpiecznymi i z niebezpiecznymi zachowaniami/sytuacjami związanymi z zimową zabawą na powietrzu. Zadaniem dzieci jest wykreślenie obrazków przedstawiających sytuacje zagrażające bezpieczeństwu.

N. uczyła dzieci, aby przed wykreśleniem niepoprawnych zachowań przedyskutowały między sobą sytuacje prezentowane na ilustracjach.

Po wykonaniu zadania wybrana osoba z zespołu opowiada, co zespół wykreślił ze swoich ilustracji i dlaczego scenki przedstawione na ilustracjach są niebezpieczne, a co zostawił i dlaczego te zachowania/sytuacje są bezpieczne.

- Każdy zespół przykleja swoją kartę do brystolu A1, na górze karty jest przyklejona pusta ramka. N. przypina pracę do sztalugi i prosi dzieci, aby zastanowiły się nad wymyśleniem tytułu do powstałego plakatu. Najbardziej ciekawy tytuł wpisuje w ramkę plakatu.

Po zakończeniu sztaluga z plakatem ustawiona zostaje przy innych sztalugach tworzących już część wystawy zatytułowanej *Wiem, jak zimą bawić się bezpiecznie*.

Przykładowe ilustracje z kart z bezpieczną zabawą:

- dziecko jeżdżące na sankach z dala od ulicy,
 - dziecko lepiące bałwana, w rękawiczkach,
 - dzieci zjeżdżające na sankach z dala od ulicy,
 - dziecko ubrane w kompletny strój zimowy.
- Przykładowe obrazki z kart *Niebezpieczne zabawy*:
- dziecko jeżdżące na sankach blisko ulicy,
 - dziecko zjeżdżające na nartach w stronę przepaści,
 - dziecko stojące pod dachem pełnym sopli,
 - dziecko zjeżdżające na sankach przyczepionych do psa,
 - spadający nawis śnieżny,
 - popychające się dzieci przy ulicy,
 - dzieci w niekompletnych strojach.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20 (przewodnik, cz. 3, s. 78).

II

• Zajęcia 1. Słuchanie piosenki Ewy Chotomskiej *Po co jest zima?*

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
Znajdź utwór we własnych zasobach	

Znajdź utwór
we własnych zasobach

- Rozmowa na temat piosenki.
N. wyjaśnia dzieciom pojęcie *słupek rtęci na termometrze* i zadaje pytania:
 - *Co jest niezbędne w waszej garderobie zimą?*
 - *Jakie zakładacie dodatkowe ubrania, aby było wam ciepłej, jak jest mróz na dworze?*
 - *Co możecie ulepić ze śniegu?*
 - *Jakie znacie zabawy na śniegu?*
 - *Jakie sporty uprawiacie najczęściej zimą?*
 - *Czy w każdym miejscu można jeździć na łyżwach i nartach?*
 - *Czy możecie chodzić blisko budynków, jak zwisają z dachów sople?*

- Zabawa ruchowa – *Taniec śnieżynek*.
Nagranie muzyki marszowej, odtwarzacz CD.
Dzieci maszerują w kole i naśladują ruchy pokazywane przez N.:
 - pada śnieg – naśladowanie rękami opadanie płatków śniegu,
 - wieje wiatr – podniesienie rąk do góry i pokazanie, jak wieje wiatr,
 - błyskawica, grzmot – klaśnięcie, tupnięcie,
 - słońce – rozchylenie ręce nad głowę.

Zajęcia 2. Zajęcia matematyczne – Zimowe zabawy.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zajęcia matematyczne – <i>Zimowe zabawy</i>. Obrazki z zimowym tłem, 4 sylwety dziewczynek, 5 sylwet chłopców, liczmany dla dzieci, kartoniki z cyframi od 0 do 9. N. mocuje do tablicy obrazek z zimowym tłem. Do obrazka przypina sylwety dzieci (chłopców, dziewczynek), opowiadając historię w zależności od wymagań zadania i zadając pytania matematyczne związane z przedstawioną historią. Np. – <i>Zosia i Krysia bawiły się na śniegu</i> (przypina sylwety dziewczynek), <i>po chwili dołączyli do nich Krzys i Wojtek, Kuba, Antek i Igor. Powiedz, ile dzieci bawiło się na śniegu. Przedstaw tę sytuację na liczmanach.</i> – <i>Do Zosi i Krysi dołączyły jeszcze Hania i Zuzia</i> (przypina sylwety dziewczynek). <i>Ile jest dziewczynek, a ile chłopców? Ile jest teraz wszystkich dzieci?</i> Gdy dzieci skończą obliczenia, nauczyciel prezentuje kartonik z cyfrą potwierdzającą odpowiedź.	
• Zabawa ruchowa z elementami liczenia – <i>Uwaga, uwaga!</i> Dwie duże kostki, jedna z sześcioma oczkami, druga z trzema oczkami.	

N. rzuca kostkami, dzieci sumują wyniki i wykonują polecenia N. – <i>Uwaga, uwaga, podskocz tyle razy, ile widzisz oczek.</i> – <i>Uwaga, uwaga, tupnij lewą nogą tyle razy, ile widzisz razem oczek.</i> – <i>Uwaga, uwaga, klaśnij tyle razy, ile widzisz razem oczek.</i> – <i>Uwaga, uwaga, zakracz tyle razy, ile widzisz razem oczek.</i>	
• Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 10 (przewodnik, cz. 3, s. 63).	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer po okolicy przedszkola, obserwowanie napotkanych dzieci bawiących się na śniegu. Ocenianie, czy sposób ich zabawy jest bezpieczny i czy strój jest dostosowany do pogody.
- Zabawa ruchowa bieżna – *Wyścigi na śniegu*.
Gwizdek, tyczki i skakanki do zaznaczenia linii startu i mety.
N. ustawia linię startu i linię mety i prosi, aby dzieci ustawiły się w dwóch rzędach (dwa wężę stojące obok siebie) przed linią startu. Na dźwięk gwizdka pierwsze dziecko z każdego rzędu biegnie do wyznaczonej linii mety przodem, tyłem, skacze do wyznaczonej linii mety obunóż.
Wygrywa osoba, która pierwsza przekroczyła linię mety.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Ćwiczenia klasyfikacyjne – <i>Zimowe porządki</i>. Obrazki: zestaw z sankami o różnej wielkości (od bardzo małych po duże), zestaw z czapkami o różnej wielkości (od bardzo małych po duże), zestaw szalików o różnej wielkości (od bardzo małych po duże). Dzieci siedzą w kręgu. N. każdemu z nich daje obrazek. Następnie prosi, aby dzieci, które mają dany obrazek, weszły do środka i ustawiły się w odpowiedniej kolejności, np.: – <i>Zapraszam sanki. Ustawcie się w kolejności od najmniejszych do największych sanek.</i> – <i>Zapraszam szaliki. Ustawcie się w kolejności od największych szalików do najmniejszych szalików.</i> W trakcie zabawy dzieci mogą się wymienić kartonikami.	
• Zabawa w rytmy – <i>Zimowy szyfr</i>. Obrazki, karty z rytmami. Dzieci siedzą w półkolu na dywanie. Każde dziecko dostaje obrazek. N. przyczepia do tablicy kartkę z wybranym rytmem i prosi, aby dzieci, które mają dane obrazki, wyszły na środek i ustawiły się zgodnie z danym rytmem, np.: – <i>sanki – sanki – czapka – sanki – sanki – czapka – sanki – sanki – czapka...</i> – <i>szalik – czapka – czapka – szalik – szalik – czapka – czapka...</i>	Wykorzystanie obrazków z zabawy <i>Zimowe porządki</i> .
• Praca plastyczna <i>Bezpieczne zabawy na śniegu i lodzie</i>. (cz. 2) – zakończenie zespołowej pracy plastycznej. Tworzenie galerii prac. Etap IV Tworzenie pracy z wykorzystaniem materiałów dostępnych na wyznaczonym <i>stoliku skarbów</i> – realizacja projektu przygotowanego dzień wcześniej. Etap V Tworzenie galerii prac.	

Etap VI Podsumowanie – omówienie powstałego efektu.	
--	--

Styczeń, tydzień 4

Dzień 3

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa słowna – <i>Lubię zimę, bo...</i> Zabawa dydaktyczna – <i>Czy ten strój jest odpowiedni?</i> Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20.	I 5, IV 5 IV 18 I 5
II.1. Teatrzyk cieni – <i>Do przedszkola w zimową pogodę</i> . Cel: odróżnianie bezpiecznych miejsc do zabaw zimowych od niebezpiecznych. Zabawa ruchowa – <i>Wyścig zaprzęgów</i> .	III 5, IV 5, IV 6 I 5
2. Zabawa badawcza – <i>Po co dzieciom są potrzebne odbłaski?</i> Cel: utrwalanie zasad bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym zimą. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer po okolicy przedszkola – utrwalanie bezpiecznego sposobu przechodzenia przez jezdnię w warunkach zimowych, zabawa integracyjna – <i>Piłka mrozi</i> .	III 5, IV 9 I 5, III 5
III. Zabawa ruchowa inhibicyjno-incytacyjna – <i>Na saneczkach</i> . Zabawa ruchowa przy piosence <i>Tak się zachmurzyło</i> . Zabawa konstrukcyjna – <i>Budujemy igloo</i> .	IV 1 IV 7 III 7, IV 12

Cele główne

- odróżnianie bezpiecznych miejsc do zabaw zimowych od niebezpiecznych,
- utrwalanie zasad bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym zimą.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wie, gdzie można się bawić zimą,
- wie, że w ruchu drogowym zimą należy zachować wzmożoną ostrożność wynikającą z warunków pogodowych (ograniczona widoczność, dłuższa droga hamowania itp.).

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa słowna – <i>Lubię zimę, bo...</i> Piłka. Dzieci stoją na dywanie w kręgu i rzucają do siebie piłkę. Dziecko, które złapie piłkę, ma za zadanie dokończyć zdanie <i>Lubię zimę, bo...</i> Następnie rzuca piłkę do następnego kolegi.	
• Zabawa dydaktyczna – <i>Czy ten strój jest odpowiedni?</i> Zestaw ubrań lub obrazki strojów. N. wyznacza jedno dziecko. Wręcza mu zestaw ubrań, które ma ono na siebie włożyć i zaprezentować się kolegom. • Zestaw 1: kurtka, gogle, czapka, szalik. N. pyta dzieci: – <i>Czy ten strój jest odpowiedni na jazdę na nartach? Czego brakuje, by strój był kompletny i chronił od chłodu?</i>	

• Zestaw 2: buty narciarskie, szalik, rękawiczki. N. pyta dzieci: – Czy ten strój jest odpowiedni do jazdy na łyżwach? Co należy zmienić?	
• Ćwiczenia grafomotoryczne – Zima płata figle. Karty pracy z rysunkiem zimowych zabaw dla każdego dziecka. N. wręcza każdemu dziecku kartę pracy z rysunkiem zimowych zabaw, gdzie brakuje pewnych elementów. Zadaniem dzieci jest dorysowanie ołówkiem brakujących elementów. Po uzupełnieniu luk kolorują obrazek kredkami. • Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20 (przewodnik, cz. 3, s. 78).	N. przygotowuje kolorowanki z lukami na temat zabaw na śniegu i lodzie, np. korektorem zamazuje pewne fragmenty kolorowanek i robi ich kopie lub przerabia rysunki w dostępnym mu programie komputerowym.

II

Zajęcia 1. Teatrzyk cieni – Do przedszkola w zimową pogodę.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Teatrzyk cieni – Do przedszkola w zimową pogodę. Sylwety (2 samochody, dziewczynka, mama, chłopiec, sygnalizator świetlny, pasy drogowe), prześcieradło, lampa. Dzieci wchodzi do zaciemnionego pomieszczenia i siadają na podłodze. Oglądają prezentowany przez N. teatrzyk. N. mówi: <i>To był zwykły poranek. Jak co dzień mama i Ada maszerowały do przedszkola (sylwety mamy i dziewczynki). Ada знаła tę drogę na pamięć. Nudziła się i było jej zimno, a padający śnieg prosił jej w oczy. Była zamyślona i smutna, bo – jak to określiła mama – „chyba wstała lewą nogą”. Nagle z posępnych rozmyślań wyrwała Adę ostra reprimenda mamy: – Uważaj! Tak nie można! „O rety, nie spojrzałam na ulicę – pomyślała Ada. Przecież na pasy nie można wejść bez upewnienia się, czy jest wolne przejście”. I w tym momencie przed jej nosem przemknęły samochody (sylwety samochodów i sygnalizatora świetlnego). – W dodatku jest czerwone światło! Ach... No to dałam popis... I ci-szej dodała: – Przepraszam, mamo, zagapiłam się.</i> N. zadaje pytania: – Dlaczego Ada dostała reprimendę od mamy? – Co by się stało, gdyby Ada weszła na jezdnię? N. mówi: <i>Światło się zmieniło i mama z Adą powędrowały dalej (sylweta mamy i dziewczynki). Przed nimi były dalsze wyzwania. Kolejne przejście dla pieszych. Tym razem nieoznakowane (sylweta pasów). Ale teraz Ada skoncentrowała się na spacerze i pamiętała, jak się należy zachować. Popatrzyła w lewo, popatrzyła w prawo i jeszcze raz w lewo. – Mamo, możemy przejść. Droga wolna – powiedziała z dumą (sylweta dziewczynki rozglądającej się na boki).</i>	

N. zadaje pytania: – Co takiego zrobiła Ada, że odczuła dumę? – Czy mama może ją pochwalić? N. mówi: <i>Spacerując, Ada obserwowała ruch uliczny. Już nie myślała o swoim złym nastroju. Chodnik był śliski i czasami mama musiała ją podtrzymać, żeby nie straciła równowagi (sylwety mamy i dziewczynki). Raptem stało się coś dziwnego... Ada usłyszała pisk i dźwięk klaksonu: piiiii, pipipp. Gdy spojrzała w kierunku hałasu, zobaczyła, że jakiś chłopczyk przebiega przez ulicę... a... a... samochód jedzie w jego kierunku (sylwety chłopca i samochodu).</i> <i>– Uf... chłopiec umknął... – odetchnęła dziewczynka z ulgą (pozostaje tylko sylweta samochodu). Ale pisk hamulców wciąż nie ustaje. Jak to??? Co się dzieje?! Prerażona Ada widzi, jak drugi samochód podjeżdża coraz bliżej tego, który właśnie zahamował przed chłopcem. Bach!!! (sylweta dwóch samochodów – zderzenie).</i> <i>Co za tragedia... Kraksa... Kierowca nie był w stanie zatrzymać samochodu.</i> <i>– Och, ta zima... Lubi płatać niezłe figle, a my, ludzie, jej w tym pomagamy – powiedziała, jakby do siebie mama.</i> N. zadaje pytania: – Co zrobił chłopiec, którego zauważyła Ada? – Czy zachował się rozsądnie? – Dlaczego mama powiedziała, że zima lubi płatać figle, a my, ludzie, jej w tym pomagamy? Co to może znaczyć? (Chodzi o brak rozwagi i niezachowanie ostrożności w warunkach zimowych). – Dlaczego drugi samochód nie wyhamował? Co mogło być tego powodem? (Śliska nawierzchnia i dłuższa droga hamowania). • Zabawa ruchowa <i>Wyścig zaprzęgów</i> (przewodnik, cz. 3, s. 81).	Należy pamiętać, że kierunki pokazywane dzieciom są odbiciem lustrzanym.
--	---

Zajęcia 2. Zabawa badawcza: Po co dzieciom są potrzebne odblaski?

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa dydaktyczna – Zebra. Białe i czarne arkusze papieru pocięte w pasy, krążki w kolorach: czerwonym, zielonym i żółtym. Wybrane dzieci budują z białych i czarnych arkuszy papieru przejście dla pieszych (pasy). Ustawiają się przed przejściem w długim szeregu. N. wskazuje kolory sygnalizacji, unosząc krążek w odpowiednim kolorze. Potem wyznacza dzieci, które kierują ruchem. Etap I Każde z nich trenuje przejście przez ulicę bez sygnalizacji, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa: spójrz w lewo, w prawo i znów w lewo.	

Etap II

Każde z nich trenuje przejście przez ulicę z sygnalizacją świetlną, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa: spójrz w lewo, w prawo, i znów w lewo.

- Zabawa badawcza: *Po co dzieciom są potrzebne odbłaski?*

Pasy, latarka, odbłaski.

Dzieci wchodzi do zaciemnionego pomieszczenia i siadają na podłodze. N. wyznacza dziecko do demonstracji. Pozostałe dzieci je obserwują.

- Dziecko przechodzi przez przygotowane przejście dla pieszych, bez założonych odbłasków. Nauczyciel oświetla je latarką.
- Dziecko przechodzi przez przygotowane przejście dla pieszych, z założonymi odbłaskami.

Próba wyciągnięcia wniosków z zaobserwowanej scenki i odpowiedzenie na pytanie: *Po co dzieciom są potrzebne odbłaski?*

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer po okolicy przedszkola. Utrwalanie bezpiecznego sposobu przechodzenia przez jezdnię w warunkach zimowych. Jeśli jest taka możliwość, dzieci przechodzą przez jezdnię w miejscach z: pasami, sygnalizacją świetlną oraz w miejscach nieoznakowanych.
- Przypomnienie głównych zasad, które powinien stosować każdy pieszy.
- Nie przechodź z marszu, zwolnij, a gdy nadjeżdża samochód, zatrzymaj się. Pamiętaj, zimą droga hamowania jest dłuższa ze względu na śnieg i lód na ulicy.
- Zanim postawisz krok na jezdni, zawsze upewnij się, czy nic nie nadjeżdża: spójrz w lewo, potem w prawo, znów w lewo.
- Szybko pokonuj jezdnię, ale jej nie przebiegaj.
- Pamiętaj o odbłaskach – w zimową pogodę często widoczność jest gorsza, pada śnieg, jest mgła. Odbłaski pomagają kierowcy w zobaczeniu pieszego.
- Nie wchodź nagle na jezdnię spoza przeszkody, np. zaparkowanego pojazdu, autobusu, który zatrzymał się na przystanku, żywopłotu. Kierowca może mieć problem z zahamowaniem. Takie zachowanie jest bardzo niebezpieczne.
- Zabawa integracyjna – *Piłka mrozi.*

Piłka.

Dzieci stają w kręgu, jedno wybrane przez N. dziecko staje w środku koła lub poza nim.

Dzieci stojące w kręgu podają sobie piłkę, osoba stojąca w środku koła mówi: *Piłka mrozi.*

Dziecko, które w tym momencie złapie piłkę, zamienia się miejscem z dzieckiem stojącym w środku koła i przejmuje jego rolę. Zabawa zaczyna się od nowa.

III

Propozycja aktywności

Wskazówki dla nauczyciela

- Zabawa ruchowa inhibicyjno-incytacyjna – *Na saneczkach.*

Tamburyn.

Dzieci ustawiają się w rozsypce po całej sali. Nauczyciel wygrywa na tamburynie tempo szybko – wolno i podaje hasła.

- *Biegnę pod górkę* – dzieci biegają po sali, wysoko unosząc kolana, zgodnie z wygrywanym tempem.

- *Jadę na sankach* – dzieci wystawiają ręce przed siebie, naśladując trzymanie sanek, przykucają i jadą zgodnie z wygrywanym tempem.

– <i>Idę pod górkę</i> – dzieci spacerują po sali zgodnie z wygrywanym tempem. Gdy N. przestaje grać, dzieci zatrzymują się w bezruchu. N. wręcza każdemu dziecku kolorowaną <i>Na saneczkach</i>. Kolorowanka o tematyce zimowej dla każdego dziecka, nagranie muzyczne, kredki, odtwarzacz CD. Dzieci ustawiają się w kole, kładąc przed sobą kolorowaną i kredki. Gdy panuje cisza, kolorują rysunek, gdy gra muzyka, spacerują bardzo powoli po okręgu. Gdy muzyka cichnie, kolorują najbliższy rysunek, który leży przed ich stopami.	N. przypomina o bezpiecznym posługiwaniu się kredkami. Spacer po kole ma być tak delikatny, by nie rozwiewać leżących kartek.						
• Zabawa ruchowa przy piosence <i>Tak się zachmurzyło</i> (autor nieznany, muz. Zofia Dyktor-Dąbrowska). Dzieci słuchają piosenki, zwracają uwagę na jej tempo i liczbę zwrotek. Powtarzają za N. wybrane fragmenty melodii na sylabach: <i>ta, ta, ta, na, na, na, la, la, la</i>. <table border="0"> <tr> <td data-bbox="123 659 425 818"> I. <i>Tak się zachmurzyło, słonko się ukryło.</i> <i>Pada, pada śnieżek biały, dawno go nie było.</i> </td><td data-bbox="425 624 770 818"> Dziecko: wskazuje ręką na niebo, trzyma obie ręce na głowie i kiwa nią na boki, porusza palcami z góry na dół, stopniowo przykucając, </td></tr> <tr> <td data-bbox="123 836 425 1047"> II. <i>Chodźmy na saneczki, chłopcy i dziewczeczki,</i> <i>pojedziemy wszyscy razem z wysokiej góreczki.</i> </td><td data-bbox="425 836 770 1083"> wykonuje ręką gest zapraszający, chłopcy wykonują ukłon, dziewczynki – dygają, tworzy z kimś w parze drużynę saneczkarską, jeżdżą po obwodzie koła, </td></tr> <tr> <td data-bbox="123 1100 425 1382"> III. <i>Pędzimy, pędzimy, nic się nie boimy.</i> <i>Aż tu naraz bęc na śnieżek i wszyscy leżymy!</i> <i>Potem już wstajemy, śnieg otrzepujemy i wsiadamy na saneczki, i dalej jedziemy.</i> </td><td data-bbox="425 1100 770 1330"> jw. przy słowie <i>bęc</i> – kuca, wstaje, otrzepuje rękami ubranie i dalej porusza się po kole. </td></tr> </table>	I. <i>Tak się zachmurzyło, słonko się ukryło.</i> <i>Pada, pada śnieżek biały, dawno go nie było.</i>	Dziecko: wskazuje ręką na niebo, trzyma obie ręce na głowie i kiwa nią na boki, porusza palcami z góry na dół, stopniowo przykucając,	II. <i>Chodźmy na saneczki, chłopcy i dziewczeczki,</i> <i>pojedziemy wszyscy razem z wysokiej góreczki.</i>	wykonuje ręką gest zapraszający, chłopcy wykonują ukłon, dziewczynki – dygają, tworzy z kimś w parze drużynę saneczkarską, jeżdżą po obwodzie koła,	III. <i>Pędzimy, pędzimy, nic się nie boimy.</i> <i>Aż tu naraz bęc na śnieżek i wszyscy leżymy!</i> <i>Potem już wstajemy, śnieg otrzepujemy i wsiadamy na saneczki, i dalej jedziemy.</i>	jw. przy słowie <i>bęc</i> – kuca, wstaje, otrzepuje rękami ubranie i dalej porusza się po kole.	
I. <i>Tak się zachmurzyło, słonko się ukryło.</i> <i>Pada, pada śnieżek biały, dawno go nie było.</i>	Dziecko: wskazuje ręką na niebo, trzyma obie ręce na głowie i kiwa nią na boki, porusza palcami z góry na dół, stopniowo przykucając,						
II. <i>Chodźmy na saneczki, chłopcy i dziewczeczki,</i> <i>pojedziemy wszyscy razem z wysokiej góreczki.</i>	wykonuje ręką gest zapraszający, chłopcy wykonują ukłon, dziewczynki – dygają, tworzy z kimś w parze drużynę saneczkarską, jeżdżą po obwodzie koła,						
III. <i>Pędzimy, pędzimy, nic się nie boimy.</i> <i>Aż tu naraz bęc na śnieżek i wszyscy leżymy!</i> <i>Potem już wstajemy, śnieg otrzepujemy i wsiadamy na saneczki, i dalej jedziemy.</i>	jw. przy słowie <i>bęc</i> – kuca, wstaje, otrzepuje rękami ubranie i dalej porusza się po kole.						
• Zabawa konstrukcyjna – <i>Budujemy igloo</i>. Różnego typu materiały konstrukcyjne, np.: duże klocki, kartony, wytłaczanki do jajek, pudełka kartonowe. N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Dzieci z różnych materiałów konstrukcyjnych budują igloo. Podczas tworzenia konstrukcji mają pamiętać o zasadach bezpieczeństwa. N. objaśnia, że ciężkie i duże elementy powinny znaleźć się na dole, a lekkie i mniejsze – na górze konstrukcji.	N. zwraca uwagę na pracę zespołową.						

Styczeń, tydzień 4

Dzień 4

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa ruchowa z chustą animacyjną – <i>Wesoła chusta</i> . Zabawa dydaktyczna – <i>Znam swoje imię i nazwisko, znam swój adres zamieszkania</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20.	IV 1 III 1, III 3 I 5
II.1.	Zapoznanie z zawodem ratownika medycznego – z jego zadaniami, ubiorem i sprzętem, którym posługuje się na co dzień. Cele: przedstawienie wizerunku ratownika medycznego; przybliżenie jego pracy; poznawanie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy. Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Zawieja śnieżna</i> .	II 7, III 9 IV 6, IV 20 I 5
2.	Zabawa dydaktyczna <i>Wypadki i zagrożenia</i> . Cel: uświadamianie dzieciom konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 10. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy z elementami rzutu i celowania – <i>Rzut do tarczy</i> ; zabawa z elementami skoku – <i>Na nartach</i> .	II 7, III 5, IV 6 I 8 I 5
III.	Zabawa dydaktyczna – <i>Opatrz ranę</i> . Zabawa dydaktyczna – <i>Znam swoje imię i nazwisko, znam swój adres zamieszkania</i> . Zabawa ruchowa z elementami rzutu – <i>Śnieżna bitwa</i> – do rymowanki Iwony Zielińskiej <i>Śnieżka</i> .	III 9, IV 1 III 1, III 3 IV 1

Cele główne

- przedstawienie wizerunku ratownika medycznego; przybliżenie jego pracy,
- poznawanie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy,
- uświadamianie dzieciom konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wie, na czym polega praca ratownika medycznego,
- wie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy,
- wie, jak należy zachować się w sytuacjach zagrożenia (odszukanie osoby dorosłej, udzielenie krótkiego i zwięzłego opisu wypadku),
- wie, jak należy wezwać pomoc, dzwoniąc pod numer 112,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa ruchowa przy piosence <i>Tak się zachmurzyło</i>. (przewodnik, s. 91). Po zakończeniu zabawy N. pyta: – <i>Co się mogło stać dzieciom, które upadły na śnieg?</i>	

- Zabawa ruchowa z chustą animacyjną – *Wesoła chusta*.
Chusta animacyjna, dowolne nagranie muzyki kalsycznej (o różnej dynamice i zmiennym nastroju), tamburyn, gazeta, odtwarzacz CD.
- Ćwiczenie zwinności i zręczności – *Ciepła kołderka*.
N. wskazuje dziecko, które kładzie się na skraju chusty. Wybrany zespół (3 lub 4 dzieci) zawija dziecko w chustę (jak roladę), pamiętając, że głowa musi być poza chustą. Zawinięte dziecko próbuje rozwinąć się samo.
- Zabawa integracyjna – *Kto się schował w igloo?*
N. wyjaśnia dzieciom, że chusta to igloo, które będzie schronieniem wskazanego dziecka. Dzieci stoją w kręgu, mają zamknięte oczy i trzymają chustę na wysokości pasa. N. wybiera osobę (lub 2, a nawet 3), która wchodzi pod chustę. Na dźwięk tamburynu pozostałe dzieci otwierają oczy i starają się odgadnąć, kto się schował do igloo.
- Zabawa ćwicząca współdziałanie – *Skaczące śnieżki*.
N. wrzuca na chustę kilka kulek z gazet (śnieżynek). Dzieci wachlują chustą, starając się utrzymać na niej wszystkie śnieżynki.
- Zabawa wprowadzająca odprężenie i relaks – *Wirujący płatek śniegu*.
N. włącza nagranie muzyki klasycznej (z różną dynamiką i ze zmiennym nastrojem). Dzieci trzymają rozciągniętą chustę. Poruszają się w takt melodii, dostosowując swoje tempo i ruch falowania chustą do nastroju w utworze muzycznym.

- Zabawa dydaktyczna – *Znam swoje imię i nazwisko, znam swój adres zamieszkania*.
Tamburyn.
Dzieci biegają po sali przy dźwiękach tamburynu. Gdy instrument przestaje grać, podchodzą do najbliższej koleżanki/najbliższego kolegi i przedstawiają się, podając swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania.

N. pyta dzieci, czy znają swoje adresy. Dzieci, które mają z tym trudność, zgłaszają się do N., by z dziennika podał im dane potrzebne do zabawy. Kilkakrotnie powtarzają swoje adresy.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20 (przewodnik, cz. 3, s. 78).

II

Zajęcia 1. Zapoznanie z zawodem ratownika medycznego – z jego zadaniami, ubiorem i sprzętem, którym posługuje się na co dzień.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zapoznanie z zawodem ratownika medycznego – z jego zadaniami, ubiorem i sprzętem, którym posługuje się na co dzień. Przywitanie ratownika okrzykiem radości. <i>Hip, hip, hura, hip, hip, hura, witamy pana ratownika!</i> • Omówienie zawartości apteczki pierwszej pomocy. <i>Apteczka ratownicza.</i>	

Ratownik prezentuje apteczkę, wyjmując z niej przedmioty. Dzieci starają się je nazywać. Ratownik podaje poprawną nazwę medyczną i wyjaśnia zastosowanie danego przedmiotu, np.: • folia termiczna – do okrycia poszkodowanego, by zapobiec jego wychłodzeniu, • opatrunek/bandaż/gaza – do opatrywania ran, • rękawiczki nitrylowe – do zabezpieczenia rąk osoby udzielającej pomocy, • nożyczki chirurgiczne – do rozcinania ubrań, • maseczka do sztucznego oddychania – pozwala zachować higienę i bezpieczeństwo w momencie zastosowania pomocy w formie sztucznego oddychania.	
• Zabawa badawcza – <i>Folia termiczna</i>. Folia termiczna. Etap I Ratownik jeszcze raz pokazuje folię termiczną. Wyjaśnia, że w trakcie ratowania ludzi, zwłaszcza w okresie zimowym, gdy temperatury są bardzo niskie, zastosowanie folii jest konieczne. Folia pomaga utrzymać stałą temperaturę ciała. Następnie ratownik demonstruje na dużym misiu, jak należy okryć człowieka folią. Dzieci zapoznają się z wyglądem folii, jej fakturą, dźwiękiem, który powstaje, gdy nią poruszamy. Etap II Ratownik dzieli dzieci na 4-osobowe lub 5-osobowe grupy. Każdej grupie daje folię termiczną. Zadaniem dzieci jest okrycie folią termiczną osoby znajdującej się w pozycji leżącej.	N. wspiera pracę dzieci. Pomaga im w poprawnym wykonaniu zadania.
• Zabawa dydaktyczna – <i>Wypadki i zagrożenia</i>. Obrazki/zdjęcia przedstawiające skutki wypadków mających miejsce zimą, np.: skaleczona noga, stłuczone kolano, nabity guz na głowie, zmarznięcie, utrata przytomności, złamana ręka, oraz przedmioty (lub zdjęcia i rysunki tych przedmiotów), które pomogą w udzieleniu pomocy w tych sytuacjach: bandaż, koc termiczny, kompres, apteczka itp. N. pyta: – <i>Jakie przedmioty lub sytuacje mogą stanowić zagrożenie?</i> (Dzieci wymieniają różne zagrożenia, np. oparzenie podczas pożaru, skaleczenie, zatrucie, skręcenie nogi, upadek, złamanie). – <i>A co niebezpiecznego może nas spotkać podczas zabawy na śniegu i na lodzie?</i> Następnie N. prosi dzieci, by się przyjrzały zdjęciom/obrazkom i przedmiotom leżącym na dywanie. Obrazki przedstawiają wypadki, które zdarzyły się w trakcie zabaw zimową porą. Zadaniem dzieci jest wyszukać przedmioty, które pasują do wybranej sceny na obrazku, np.: • skaleczona noga – bandaż, • złamana ręka – gips,	Zabawę prowadzi N.

- zmarznęte dziecko – koc/koc medyczny,
 - guz – kompres z lodu.
- N. pyta:
- *Co należy zrobić, gdy dziecko się przewróci i nie reaguje na słowa, ma zranioną rękę lub uderzyło się w głowę?*
- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Zawieja śnieżna* (przewodnik, cz. 3, s. 78).

Zajęcia 2. Zabawa dydaktyczna *Wypadki i zagrożenia*.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa dydaktyczna – <i>Numer alarmowy 112</i>. Kartonik z zapisanym numerem telefonu 112, zabawka – telefon komórkowy. Ratownik/N. pyta dzieci: – <i>Czy znacie ważny numer alarmowy, pod który możecie dzwonić, gdy potrzebna jest pomoc w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu?</i> Ratownik/N. pokazuje kartonik z numerem telefonu 112 i mówi: – <i>Pod numer alarmowy 112 dzwonimy, gdy trzeba wezwać na pomoc służby medyczne, policję, straż pożarną. Dzwonimy tylko wtedy, gdy nie ma w pobliżu osoby dorosłej, która mogłaby udzielić pomocy. Zawsze, gdy jest osoba dorosła, to ona podejmuje takie decyzje. Dzwoniąc pod ten numer, mówimy krótko i staramy się odpowiadać na pytania. Podajemy: miejsce zdarzenia (najlepiej dokładny adres) i punkt orientacyjny, powód wezwania, liczbę i stan poszkodowanych, dane poszkodowanego (czy to dziecko, osoba dorosła, mężczyzna, kobieta).</i> Ratownik opisuje sytuację: <i>Dzieci zjeżdżają na nartach, chłopiec się przewrócił i nie może ruszać nogą. Trzeba wezwać pomoc.</i> Zadaniem dzieci jest przysłuchiwanie się, jak wtedy wzywa się pomoc: <i>Halo! Dzwonię z góry przy przedszkolu (tu adres...). Mój kolega przewrócił się na nartach i nie może ruszać nogą. Bardzo go boli, płacze.</i> Dzieci ustawiają się w kręgu. Po kolei dostają w ręce telefon (zabawkę). Ich zadaniem jest wybrać na klawiaturze nr 112.	Forma telefonu komórkowego dowolna, np. plastikowa zabawka dla dzieci albo atrapa zrobiona z kartonu. Ważne jest, by na telefonie znajdowała się klawiatura z cyframi.
• Zabawa dydaktyczna – <i>Rozmowa z dyspozytorem</i>. Obrazki przedstawiające różne sytuacje do odegrania w formie scenek. • N. z ratownikiem medycznym odgrywa scenkę pokazową – rozmowę z dyspozytorem. N. jest osobą zgłaszającą, ratownik pracownikiem odbierającym zgłoszenie. Zadaniem dzieci jest obserwacja, dokładne przysłuchiwanie się rozmowie. • N. rozdaje czterem ochotnikom obrazki ze scenkami. Zadaniem dzieci jest wezwanie pomocy – dzwonią pod numer telefonu alarmowego 112. Przyjmującym zgłoszenie jest N. Przykładowe scenki do odegrania:	N. czuwa nad poprawnym wykonywaniem czynności.

– Jesteś w domu, widzisz, że twoja mama leży na podłodze i nie reaguje. – Zjeżdżasz z kolegą na sankach, spadacie z sanek. Kolega ma rozbite kolano. – Jesteś na spacerze z mamą. Mama upada i nie reaguje na twoje słowa. Nie ma osoby dorosłej w pobliżu. – Jesteś na spacerze i widzisz, że przez okna budynku wydostaje się dym i ogień.	
• Zabawa dydaktyczna – <i>Sprawdź przytomność.</i> Duża maskotka, np. miś. Pokaz prawidłowego sprawdzania przytomności, przeprowadzony przez ratownika. Na podłodze leży duży miś. Ratownik podchodzi do niego i woła: <i>Halo, czy coś się stało! Czy mnie słyszysz?</i> Miś nie reaguje. Ratownik potrząsa misia za ramiona. Miś wciąż nie reaguje. Ratownik wzywa pomocy. <i>Hallo, czy ktoś tu jest? Ktoś mi może pomóc?!</i> Ratownik sprawdza, czy miś jest przytomny. Jeśli nie reaguje, sprawdza, czy oddycha. Dzieci odpowiadają na pytanie: – <i>Jaką czynność należy wykonać jako pierwszą, kiedy osoba jest nieprzytomna?</i> (Wezwać pomoc). Ratownik medyczny wyjaśnia dzieciom, kiedy mamy do czynienia z osobą przytomną, a kiedy – z nieprzytomną. Chętne dzieci pod okiem ratownika odgrywają scenki sprawdzania przytomności poszkodowanego. Pozostałe dzieci bacznie wszystko obserwują. • Zabawa badawcza – <i>Kto dłużej wytrzyma bez oddechu?</i> Ratownik prosi dzieci, aby wzięły głęboki wdech i jak najdłużej postarały się wytrzymać bez wydechu i zacerpienia powietrza. Po chwili dzieci opisują, co czuły podczas próby nieoddychania. Ratownik pyta: – <i>W jakich sytuacjach człowiek może przestać oddychać?</i> • Demonstrowanie przez ratownika sposobu udrażniania dróg oddechowych, z pomocą chętnego dziecka lub pracownika przedszkola. Fantom. Kładziemy jedną rękę pod szyję ratowanego i unosimy ją do góry, jednocześnie drugą rękę układając na jego czole, po czym odchylamy głowę poszkodowanego maksymalnie do tyłu, zachowując ostrożność. Sposób I: Najczęściej w oddychaniu przeszkadza zapadnięty język. W takiej sytuacji odchylamy głowę poszkodowanego do tyłu (poszkodowany leży na plecach). Wówczas język przesuwamy się do góry i drogi oddechowe udrażniają się. Sposób II: Usunięcie ciał obcych z ust i gardzieli poprzez odwrócenie poszkodowanego na bok i otworenie jego ust. Pamiętajmy o pozycji bocznej ustalone • Zabawa dydaktyczna – <i>Pozycja boczna ustalona.</i> Folia termiczna.	W tym momencie ratownik/N. tłumaczy dzieciom, że udzielając pierwszej pomocy, należy pamiętać o własnym bezpieczeństwie. Tłumaczy, że ponieważ są mali, to ich głównym zadaniem jest wezwanie pomocy – czyli osoby dorosłej, jeśli jest w pobliżu, lub zadzwonienie pod numer 112. Pod numer telefonu alarmowego należy dzwonić tylko w sytuacjach koniecznych. Źródło: www.pierwszapo-moc.net.pl.

Pokaz, jak należy odpowiednio ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej. Krok 1: Jeśli poszkodowany nosi okulary – zdejmij mu je. Krok 2: Uklęknij przy poszkodowanym i upewnij się, że leży na plecach i obie nogi ma wyprostowane. Krok 3: Rękę poszkodowanego (bliższą tobie) ułóż pod kątem prostym w stosunku do ciała, a następnie zegnij w łokciu pod kątem prostym tak, aby dłoń tej ręki była skierowana do góry. Krok 4: Złap za dalszą kończynę dolną na wysokości kolana i zegnij nogę w kolanie, nie odrywając stopy poszkodowanego od podłoża. Krok 5: Złap rękę dalszą poszkodowanego w taki sposób, aby palce dłoni poszkodowanego przeplatały się z palcami twojej dłoni. Krok 6: Rękę dalszą poszkodowanego przełóż w poprzek klatki piersiowej i przytrzymaj stroną grzbietową przy bliższym tobie policzku. Krok 7: Przytrzymując dłoń dociśniętą do policzka, pociągnij za dalszą kończynę dolną tak, aby poszkodowany był odwrócony na bok w twoim kierunku. Krok 8: Odchyl głowę poszkodowanego do tyłu, aby poprawić drożność dróg oddechowych i ułatwić mu oddychanie. Krok 9: Po ułożeniu w pozycji bocznej ustalonej okryj poszkodowanego folią termiczną. • Ćwiczenia praktyczne w grupie. Ochotnicy są podzieleni na dwuosobowe zespoły. Pozostałe dzieci obserwują. Jedno dziecko odgrywa osobę nieprzytomną, drugie, koordynowane przez ratownika lub nauczyciela, wykonuje poszczególne czynności. Po ułożeniu i okryciu folią następuje zmiana ról.	N. czuwa nad poprawnością wykonywania czynności.
• Przeprowadzenie pokazowego procesu resuscytacji. Fantom. Wprowadzenie wszystkich elementów wykorzystanych wcześniej w zabawach. • Sprawdzanie, czy osoba potrzebuje pomocy (wołanie). • Nie reaguje, potrzebuje pomocy – głośne wołanie o pomoc. Jeśli w pobliżu jest osoba dorosła – powiadomienie jej o zdarzeniu. • Udrożnienie dróg oddechowych, sprawdzenie oddechu. • Wzywanie pomocy przez telefon – numer alarmowy 112. • Jeśli osoba jest przytomna, ułożenie jej w pozycji bocznej ustalonej i okrycie folią. • Jeśli osoba jest nieprzytomna, podjęcie dalszych działań (masaż serca/sztuczne oddychanie). • Pomocy przedmedycznej udzielamy do momentu przybycia służb ratowniczych.	W tym momencie ratownik/N. tłumaczy dzieciom raz jeszcze, że mali ratownicy muszą pamiętać, że są dziećmi i nie mogą się podjąć wszystkich zadań, które może wykonać osoba dorosła. Ich bezpieczeństwo jest również ważne. Dlatego dla nich najważniejsze jest upewnienie się, czy osoba potrzebuje pomocy, i powiadomienie osoby dorosłej lub – gdy nie ma takiej w pobliżu – zadzwonienie pod numer 112.

• Uhonorowanie dzieci odznaką <i>Mały ratownik</i>. Pożegnanie gościa. N. przygotowuje odznaki dla wszystkich dzieci.	
• Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 10 (przewodnik, cz. 3, s. 63).	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementami rzutu i celowania – *Rzut do tarczy*.
Dzieci na placu przedszkolnym rzucają śnieżkami do tarczy lub do wyznaczonego pola, np. namalowanego na śniegu okręgu lub do wybranego drzewa.
- Zabawa ruchowa z elementami skoku – *Na nartach*.
Dzieci naśladują jazdę na nartach (przykucają, ręce wyciągają lekko do tyłu, na hasło N.: *Zaspa!* podskakują obunóż do góry.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa dydaktyczna – <i>Opatrz ranę</i>. Gumowe rękawiczki, bandaże. Dzieci dobierają się w pary. Otrzymują gaziki i bandaż. N. objaśnia, jak należy prawidłowo opatrzyć ranę. Zadaniem dzieci jest opatrzyć skaleczoną rękę.	N. czuwa nad poprawnym wykonywaniem czynności.
• Zabawa dydaktyczna – <i>Znam swoje imię i nazwisko, znam swój adres zamieszkania</i> (przewodnik, cz. 3, s. 93).	N. przysłuchuje się dzieciom, dokonuje korekt lub przypomina poprawne adresy.
• Zabawa ruchowa z elementami rzutu – <i>Śnieżna bitwa</i> – do rymowanki Iwony Zielińskiej <i>Śnieżka</i>. Gazety. Dzieci siedzą w kręgu i uczą się rymowanki recytowanej przez N.: <i>Lepię w rękach biały puch, potem rzucam: buch, buch, buch. Rzucam ja, rzucasz ty, policz śnieżki: raz, dwa, trzy.</i> Etap I Za pomocą metody echa rytmicznego dzieci wyklaskują rytm wskazany przez N. Etap II Zgniatają gazetę w kulkę i powtarzają tekst rymowanki. Pierwszą kulkę (śnieżynkę) zgniatają oburącz, drugą kulkę – prawą ręką, trzecią kulkę – lewą ręką. Etap III Rzucają kulkami w stronę środka kręgu, recytując w trakcie zabawy rymowankę. Etap IV Recytują rymowankę i wyklaskują rytm rymowanki, spacerując po sali i omijając śnieżynki. Po zakończeniu każde dziecko stara się zebrać jak najwięcej kulek. Gdy wszystkie śnieżynki zostaną zebrane, każde dziecko przelicza swoją zdobycz. Po przeliczeniu kulek dzieci wyrzucają je na dywan i zabawa zaczyna się od nowa (etap IV).	N. uwrażliwia na bezpieczeństwo zabawy i nadzoruje przeliczanie.

Styczeń, tydzień 4

Dzień 5

Przykładowy zapisy w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa słowna, rozwijająca umiejętność logicznego myślenia – <i>Ciągi skojarzeń</i> . Zabawa tradycyjna – <i>Głuchy telefon</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20.	III 5, IV 2 IV 2 I 5
II.	Zajęcia otwarte z rodzicami – <i>Bawię się bezpiecznie</i> . Cele: utrwalanie zasad bezpiecznej zabawy w warunkach zimowych, rozwijanie umiejętności współpracy w zespole. Zabawy na świeżym powietrzu: <i>Zimowa spartakiada</i> – zabawy na śniegu z rodzicami.	I 5, III 2, III 5, III 8, IV 6 I 5, III 7
III.	Zabawa konstrukcyjna – <i>Zbuduj najwyższą wieżę</i> . Zabawa ruchowa ze śpiewem – na podstawie wiersza Marii Konopnickiej <i>Zła zima</i> . Rozmowa na temat wrażeń związanych z realizacją projektu.	IV 11 IV 7 IV 2, IV 6

Cele główne

- utrwalanie zasad bezpiecznej zabawy warunkach zimowych,
- rozwijanie umiejętności współpracy w zespole,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas zabawy na śniegu,
- współdziała i wykonuje zadania zespołowe, czerpie radość z osiągniętych sukcesów,
- aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych na śniegu.

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa słowna, rozwijająca umiejętność logicznego myślenia – <i>Ciągi skojarzeń</i>. N. wypowiada słowo, a dzieci mówią inne słowa łączące się z nim w logiczną całość, np.: <i>zima – śnieg – biel – bałwan – kula – lepienie – śnieżka – zabawa</i>.	N. czuwa, by skojarzenia łączyły się ze sobą w logiczną całość.
• Zabawa tradycyjna – <i>Głuchy telefon</i>. Dzieci siedzą w kręgu. N. szepcze na ucho jednemu dziecku jakieś wyrażenie lub krótkie zdanie. Zadaniem dzieci jest przekazanie sobie szeptem informacji. Ostatnie dziecko głośno wypowiada informację, która do niego dotarła.	
• Ćwiczenia emisyjne – <i>Zima biała</i>. Dzieci śpiewają zdanie: <i>Przyszła zima biała, zaspy usypała</i>, na coraz wyższych dźwiękach, a potem na dźwiękach coraz niższych.	N. wymyśla melodię i rytm.
• Ćwiczenia poranne – zestaw nr 20 (przewodnik, cz. 3, s. 78).	

Zajęcia otwarte z rodzicami – *Bawię się bezpiecznie.*

100

• Zabawa <i>Raz, dwa, trzy, Baba-Jaga patrzy</i>. Dwie skakanki. Zabawa powtarzana jest 4 razy, tak aby Babą-Jagą była za każdym razem osoba z innego zespołu, wytypowana przez jej członków. Baba-Jaga stoi odwrócona do uczestników tyłem w wyznaczonym przez N. miejscu (np. pod drzewem). Uczestnicy zabawy stoją po przeciwnej stronie za linią startu (np. wyznaczoną skakankami). Baba-Jaga mówi rymowaną <i>Raz, dwa, trzy, Baba-Jaga patrzy</i>, a uczestnicy starają się podejść do niej jak najbliżej, tak aby jak najszybciej dotknąć jej pleców. Po skończonej rymowance Baba-Jaga się odwraca, a uczestnicy przyjmują postawę w bezruchu. W tym czasie Baba-Jaga eliminuje z gry osoby, które się poruszyły. Następnie odwraca się i ponownie mówi rymowaną. Osoba, której pierwszej uda się dotrzeć do pleców Baby-Jagi, zdobywa medal dla swojej drużyny. • Zabawa zręcznościowa na czas – <i>Slalom saneczkarski</i>. 4 sanki, 16 pachołów. Nauczyciel wyznacza 4 tory, ustawiając 4 tyczki. Zawodnicy dobierają się w pary: rodzic i dziecko. Zadaaniem rodzica jest jak najszybsze przeciągnięcie (slalomem) dziecka na sankach. • <i>Zgaduj-zgadula</i>. Zespoły typują po 3 dzieci – reprezentantów drużyny. Każde z dzieci losuje dla siebie pytanie. Jeśli poprawnie odpowie na wszystkie pytania, jego drużyna zdobywa medal. Pytania czyta wyznaczony przez N. rodzic. • Każda drużyna zlicza medale, drużyna z największą liczbą medali wygrywa zawody. N. wręcza upominki. Zwycięska drużyna zdobywa złoty puchar. Wszystkim uczestnikom zabawy N. wręcza dyplomy i drobne upominki (np. odbłaski). Puchar, dyplomy, upominki (np. odbłaski).	Przed rozpoczęciem konkurencji N. przypomina, by zachowywać w zabawie zasady bezpieczeństwa i uczciwej rywalizacji. Drużyna, która poprawnie wykona zadanie, dostaje od N. medal. Zwycięska osoba zdobywa medal dla drużyny.
• Swobodne zabawy na śniegu dzieci z rodzicami, np. rzucanie śnieżkami do celu, lepienie bałwana, jazda slalomem na sankach, zabawa w zaprzęgi. Sanki, pachołki do zaznaczania trasy slalomu.	
• Pamiątkowe fotografie. Pożegnanie gości. Aparat fotograficzny.	

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa konstrukcyjna – <i>Zbuduj najwyższą wieżę</i>. Minutnik, 30 rolek po papierze toaletowym. N. na dwóch stolikach kładzie po 15 rolek po papierze toaletowym. Dzieci siadają w rzędach przed stolikami. Pierwsze osoby z rzędu starają się wybudować jak największą wieżę. Mają na to określony czas, np. 20 sekund.	N. odmierza czas minutnikiem.
• Zabawa ruchowa ze śpiewem, na podstawie wiersza Marii Konopnickiej <i>Zła zima</i> (przewodnik, cz. 3, s. 77).	

• Rozmowa na temat wrażeń związanych z realizacją projektu. N. pyta dzieci: – Co wam się podobało podczas zajęć z tematu: Bezpieczne zabawy zimową porą? – Co wam sprawiło największą radość? – Co wam sprawiło największą trudność? – Do jakich zabaw wróciłybyście jeszcze raz?	
---	--

Łuty, tydzień 1

Dzień 1

Baśnie, bajki, bajeczki

Stare baśnie

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Słuchanie piosenki <i>Bajkowe marzenia</i> . Rozmowa na temat piosenki. Rozwiązywanie zagadek o bohaterach baśniowych. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21.		IV 5, IV 7 IV 3, IV 5 I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby <i>Stare baśnie</i> . Cele: rozwijanie mowy; rozpoznawanie bohaterów znanych baśni. Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Baśniowe postacie</i> – reagowanie odpowiednimi ruchami na wysokość dźwięków: niskich, średnich i wysokich.		IV 5 I 5, IV 7
2. Odkrywanie litery g , G . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszej głoski w słowie <i>garnek</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery g : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>garnek</i> , <i>Gala</i> . Cele: rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słuchowej; poznawanie małych liter i wielkich liter.	IV 2, IV 4, V 8
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy na śniegu; zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Krasnoludki i wielkoludy</i> .		I 5, IV 11
III. Zabawa pantomimiczna – <i>Co to za postać?</i> Opowiadanie historyjki o kopcuszu. Zabawa ruchowa – <i>Raz, dwa, trzy, Baba-Jaga patrzy!</i>		IV 1 IV 2, IV 15 I 5
Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.	Utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.	I 6, IV 8, IV 15

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- rozpoznawanie bohaterów znanych baśni,
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słuchowej,
- poznawanie małych liter i wielkich liter.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- rozpoznaje i nazywa baśniowe postacie,

- ozdabia litery **g, G**; rysuje po śladach rysunków,
- układa schematy i modele słów o prostej budowie fonetycznej,
- rozpoznaje i nazywa literę **g**: małą i wielką, drukowaną i pisaną.

Przebieg dnia

I

- Słuchanie piosenki *Bajkowe marzenia* (śl. i muz. Krystyna Gowik).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Są baj-ki i ba-śnie, cu - do-wny świat, gdzie ży - ją kra-sna - le i wróż-ki. I
czy masz pięć la - tek, czy du - żo lat, to lu - bisz tak śnić do po - dusz-ki.
Tam mo-żesz być, kim tyl - ko chcesz, i speł - nić swo - je ma - rze - nia. Bieg -
nij - my więc tam, do baj - ko-wych bram, po - wiedz - my swo - je ma - rze - nia.

I. Są bajki i baśnie, cudowny świat,
gdzie żyją krasnale i wróżki.
I czy masz pięć latek, czy dużo lat,
to lubisz tak śnić do poduszki.
Tam możesz być, kim tylko chcesz,
i spełnić swoje marzenia.
Biegnijmy więc tam, do bajkowych bram,
powiedzmy swoje marzenia.

II. Gdy smutno na dworze, gdy pada deszcz,
to w bajkach jest zawsze pogoda.
I nawet gdy złego coś dzieje się,
to zaraz ktoś uśmiech znów doda!
Bajkowy świat, inny niż nasz,
wszystko na dobre wciąż zmienia.
Biegnijmy więc tam, do bajkowych bram,
powiedzmy swoje życzenia.

- Rozmowa na temat piosenki.
Określanie tempa (czy piosenka jest szybka, czy wolna) i nastroju (czy jest wesoła, czy smutna).

N. pyta:

- Czy lubicie słuchać baśni? Dlaczego?
- Czy w życiu jest podobnie jak w baśniach i wszystko dobrze się kończy?
- Czy wy też macie „bajkowe marzenia”?
- Rozwiązywanie zagadek o bohaterach baśniowych.

Obrazki – rozwiązania zagadek (Kopciuszek, Jaś i Małgosia, Czerwony Kapturek, Śnieżka, Brzydkie Kaczątko).

N. umieszcza na tablicy obrazki przedstawiające bohaterów różnych baśni. Dzieci rozwiązują zagadki, wskazują odpowiednie obrazki i podają nazwy bohaterów, z podziałem na sylaby.

Co to za dziewczynka
w pośpiechu bal opuściła,
a na dodatek –
pantofelek zgubiła? (Kopciuszek)

Jakie imiona mają
braciszek i siostrzyczka,
którzy w lesie znajdują
chatkę całą z piernika? (Jaś i Małgosia)

Kiedy szła do babci
to wilka spotkała.
I choć nie powinna,
to z nim rozmawiała. (Czerwony Kapturek)

Za jej urodę –
macocha ją wygnała
do lasu ciemnego.
Tam spotkała krasnoludki
i królewicza młodego. (Śnieżka)

Na podwórku je tępiono
– nie wiedziało dlaczego.
Gdy dorosło, łabędzie
przyjęły go jak swego. (Brzydkie Kaczątka)

• **Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21.**

Tamburyn.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Naśladujemy przyjaciół Kubusia Puchatka.*
Dzieci biegają w różnych kierunkach sali przy dźwiękach wystukiwanych na tamburynie. Podczas przerwy w grze zatrzymują się w wymyślonej przez siebie pozie.
- Ćwiczenia głowy – *Kubuś Puchatek kiwa głową.*
Dzieci siadają w siadzie skrzyżnym. Wykonują skłony głowy do przodu i do tyłu, w lewo i w prawo – zgodnie z ruchem ręki N.
- Ćwiczenia tułowia – *Gimnastyka Puchatka.*
Dzieci wykonują skłony do przodu oraz skłony boczne.
- Podskoki – *Brykanie Tygrysa.*
Dzieci podskakują do przodu, do tyłu i na boki.
- Czworakowanie – *Kłapouchy szuka ogonka.*
Dzieci chodzą na czworakach wokół własnej osi i wykonują skręty głowy w prawo i w lewo.
- Ćwiczenia równowagi – *Prosiaczek rysuje nogę.*
Dzieci stoją na jednej nodze, a drugą nogą rysują w powietrzu małe koła i duże koła (zmiana nogi).
- Marsz parami w różnych kierunkach z rytmicznym powtarzaniem tekstu: *Kubuś Puchatek to wesoły miś. Lubi swych przyjaciół – jednym z nich jest Krzyś.* Potem – zmiana partnerów.

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby *Stare baśnie.*

- Zabawa ruchowa – *Czerwony Kapturek i wilk.*

Bębenek.

N. wybiera spośród dzieci wilka, który odchodzi na bok. Dzieci są czerwonymi kapturkami. Poruszają się swobodnie po sali. Co pewien czas schylają się i naśladują zbieranie kwiatów. Na dźwięk bębna wbiega wilk, a kapturki zastygają w bezruchu. Który z nich się poruszy, zostaje zamieniony w wilka. Podczas powtórzenia zabawy wilki szukają kapturków, które się poruszają. Zwycięża to dziecko, które najdłużej się nie poruszy.

- Wymienianie znanych bohaterów baśni.

N. pyta:

- *Do jakiej baśni nawiązywała zabawa?*
- *Jakich innych bohaterów baśniowych znacie?*
- *Z jakich baśni oni pochodzą?*

- • Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby *Stare baśnie.*

Książka, (s. 40–41) dla każdego dziecka.

Dzieci słuchają opowiadania i oglądają ilustracje w książce.

Było to bardzo, bardzo dawno temu... albo całkiem niedawno. Szedł sobie Czerwony Kapturek przez las, niósł koszyczek pełen smakołyków dla chorej babci i wesoło podśpiewywał. Na głowie miał kapturek, oczywiście czerwony. Koszyczek był przykryty białą serwetą, spod której wydobywały się wspaniałe zapachy: wędzonej kielbasy, pieczonej kaczki i ciasta drożdżowego. No – po prostu jeść i palce lizać!

W tym samym lesie, na odległym krańcu, błękała się królowna Śnieżka. Zła królowa – macocha – wyrzuciła ją z domu, więc nie miała dokąd wracać. Królowna, mimo zmęczenia, wyglądała przepięknie. Miała skórę białą jak śnieg, usta czerwone jak korale jarzębiny, włosy czarne jak heban, i była już bardzo głodna. Kiedy poczuła zapach ulubionego ciasta drożdżowego, nogi same poniosły ją na drugi kraniec lasu.

Nie tylko ona miała nosa do zapachów. Właśnie leśnym traktem jechała karetą. Podróżował nią Kot w butach, wystrojony jak na pierwszego ministra przystało, ponieważ był właśnie pierwszym ministrem. Jego pan, niegdyś biedny chłopiec, młynarczyk, a dziś król nad królami, postanowił wydać wielki bal, o którym wszyscy będą pamiętać. Kot poszukiwał najpiękniejszych dam, aby swym przybyciem uświetniły królewską imprezę. Kiedy wyczuł wędzoną kielbasę i pieczoną kaczkę, aż mu wąsiki zadrżały. Kazał zatrzymać konie i ruszył prosto za zapachem. Gdy zbliżał się do leśnej polany położonej nad jeziorem o wodach błękitnych jak niebo, usłyszał dziewczęce głosy. Nadstawił uszy. Cichutko – koty potrafią chodzić bezszelestnie nawet wtedy, gdy mają buty na łapach – zszedł aż na sam brzeg jeziora. Rozchylił pałki tataraku i... co zobaczył?

Na zielonej trawie siedziały dwie piękności: rumiana dziewczynka w czerwonym kapturku i druga, o cerze białej jak śnieg. Ta druga zajadała ciasto drożdżowe, aż się jej uszy trzęsły. Kot w butach był czytany kotem. Rozpoznał Czerwonego Kapturka i królową Śnieżkę – bohaterki ulubionych baśni.

„Byłoby wspaniale, gdyby przyszedł na bal. Ich obecność rozślawiłaby nasze królestwo na cały świat” – pomyślał kot. Już chciał wyjść z ukrycia, kiedy usłyszał ciche wilcze kroki i poczuł słodki zapach zatrutego jabłka w koszu złej królowej. Zrozumiał, że zanim zacznie się bal, wilk połknie Czerwonego Kapturka, a królową Śnieżkę uśpi macocha zatrutym jabłkiem. Hm, co tu robić?

„Gdyby tak wilk połknął królową wraz z jej zatrutym jabłkiem? Wszyscy uniknęliby kłopotów, a ja zyskałbym wdzięczność obu piękności. Na pewno nie odmówiłyby udziału w balu” – rozstrzygnął kot i pospieszenie wziął się do dzieła.

Podkrał się do koszyka Czerwonego Kapturka i pożyczył sobie pęto kielbasy. Odszukał w lesie królową w przebraniu wieśniaczki handlującej jabłkami. Wsunął jej do kosza pod jabłką wonną kielbasę. Niestety, plan Kota w butach trochę się skomplikował. Wprowadził wilk zboczył z obranej drogi i zaczął się na królową, ale nie był zainteresowany połknięciem kościstej kobiety. Wolał kielbasę. A że był zachłanny, zżarł ją razem z jabłkami. I zaraz padł jak martwy, ponieważ pośród jabłek leżało i to zatrute.

– O jednego łobuza mniej – pocieszył się Kot w butach. Jednak co zrobić z macochą?

Sprytny kot stanął przed złą królową, skłonił się głęboko i powiedział: – Pani, ukryję cię w domu siedmiu krasnoludków, a gdy Śnieżka zaśnie, będziesz mogła rzucić na nią każdy czar. Królowa nie domyśliła się podstępu. Weszła do chaty krasnoludków.

– Zdrzemnij się na fotelu, Śnieżka wróci pod wieczór. Obudzę cię we właściwym czasie – obiecał kot – minister.

Cisza uśpiła złą królową. Kot w butach przyniósł do chaty naręczę łubinu, którego zapach ma moc zsyłania stuletniego snu i, zadowolony z siebie, pomknął nad jezioro. Czerwony Kapturek i najedzona Śnieżka wiły właśnie wianki z leśnych kwiatów. Kot ukłonił się im nisko i z nieskrywaną dumą powiedział, co dla nich zrobił. Oczekiwał okrzyków wdzięczności albo chociaż skromnych braw.

– Nie zasną i nie uratuje mnie piękny królewicz? To jak znajdę męża? – Śnieżka była wyrażnie zawiedziona.

– Nie spotkam wilka? – Czerwony Kapturek zmarszczył groźnie brwi z niezadowolenia.

– Dzieci nie zechcą słuchać bajki, w której wilk nie zjada babci! – krzyknęła.

Kot w butach milczał zaskoczony. Po raz pierwszy w życiu nie wiedział, co powiedzieć. Dopiero gdy wszystko przemyślał, rzekł ze zrozumieniem: – Macie rację, nie wolno zmieniać starych baśni.

Wyjął wilkowi z pyska zatrute jabłko i obudził złą królową. I znowu wszystko potoczyło się tak, jak powinno: Czerwony Kapturek spotkał wilka, a macocha uśpiła Śnieżkę. Tylko królewicz pomylił do niej drogę i długo błąkał się po lesie. Ale to już jego wina, nie Kota w butach.

- Rozmowa na temat opowiadania.
N. pyta:
 - Kogo spotkał Czerwony Kapturek?
 - Co zrobił Kot w butach? Dlaczego?
 - Co się stało z wilkiem?
 - Co kot zrobił ze złą królową?
 - Jak na działania Kota w butach zareagowały Śnieżka i Czerwony Kapturek? Dlaczego?
 - Co zrobił Kot w butach?

• Słuchanie tekstu czytanego przez 6-latkę.	• Czytanie tekstu znajdującego się pod ilustracjami w książce.

- Zabawa ruchowa – *Znane tytuły.*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze N. podaje pierwszą część tytułu baśni, a dzieci dopowiadają jego dalszą część.

Np. *Kubuś... (Puchatek)*

Kot... (w butach)

Dziewczynka... (z zapalkami)

Czerwony... (Kapturek)

O rybaku i złotej... (rybce)

Brzydkie... (kaczętko)

Lampa... (Aladyna)

Jaś i... (Małgosia)

Śpiąca... (królowna)

- Zabawa muzyczno-ruchowa – *Baśniowe postacie* – reagowanie odpowiednimi ruchami na wysokość dźwięków: niskich, średnich i wysokich.

N. zamienia dzieci w baśniowe postacie, które reagują określonym ruchem na dźwięki odpowiedniej wysokości: smoki – poruszają się na czworakach przy niskich dźwiękach, koty w butach – maszerują przy średnich dźwiękach, a Baby-Jagi latają na miotłach – biegają na palcach, ręce mają wyciągnięte przed siebie, naśladują trzymanie miotły – przy wysokich dźwiękach.

- Baśniowy bohater – pozytywny, negatywny.
N. pyta:
 - Co to znaczy: bohater pozytywny, a co – bohater negatywny?
 - Jakich znacie dobrych (pozytywnych) bohaterów baśni? (Śnieżka, Kopciuszek, krasnoludki...).
 - Jakich znacie złych (negatywnych) bohaterów baśni? (Wilk, Baba-Jaga, macocha Śnieżki, macocha Kopciuszka).
 - Jakich kolorów użylibyście, malując kogoś dobrego, a jakich – kogoś złego?
- Malowanie wybranego bohatera baśni z użyciem barw: ciepłych lub zimnych.

N. wymienia barwy ciepłe: żółta, pomarańczowa, czerwona... Wszystkie zawierają kolor żółty. Wyjaśnia, że wywołują one w nas wrażenie ciepłoty przez skojarzenie ze słońcem, rozżarzonym żelazem.

Potem wymienia barwy zimne: niebieska, fioletowa, zielona... Kojarzą się one z chłodem poprzez podobieństwo do wody morskiej, cienia na śniegu.

- Malowanie wybranego bohatera.

Dla każdego dziecka: kartki, farby, pędzle.

Zadaniem dzieci jest namalowanie wybranego przez siebie bohatera z poznanych baśni. Po wykonaniu prac dzieci nazywają bohaterów, których namalowały. Określają też, jakie barwy miały farby, których użyły – ciepłe czy zimne.

- Porządkowanie miejsc pracy.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **g, G**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **g**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 49. Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *garnek* i w nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie liter **g, G** w wyrazach.

B+

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **garnek**.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 2, s. 10.

N. pyta:

- *Co robią Olek i tata w kuchni?*
- *Po co jest im potrzebny jeden garnek, a do czego potrzebują drugiego garnka?*

- Analiza i synteza słuchowa słowa *garnek*. Dzieci dzielą słowo *garnek* na sylaby, a potem – na głoski. Liczą, ile w słowie *garnek* jest sylab, a ile – głosek. Określają pierwszą głoskę. Wymieniają inne słowa rozpoczynające się głoską *g* (głowa, gra, groch...), kończące się nią (róg, próg, twaróg...), mające ją w środku (cegła, waga, noga...).

- Budowanie schematu słowa *garnek*.

Dla każdego dziecka białe kartoniki.

Dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *garnek*. Wymawiają głoski głośno, dotykając kolejnych kartoników.

- Budowanie schematu słowa *Gala*.

Dla każdego dziecka białe kartoniki.

N. dzieli imię *Gala* na głoski, dzieci mówią całe imię. Potem dzielą samodzielnie słowo *Gala* na głoski. Układają z kartoników schemat imienia *Gala*.

- Budowanie modeli słów: *garnek, Gala*.

Dla każdego dziecka kartoniki: niebieskie, czerwone.

Dzieci głośno dzielą słowa: *garnek, Gala*, na głoski. Określają, czy głoska *g* jest spółgłoską, czy samogłoską. Pod schematami słów: *garnek, Gala*, zaznaczają niebieskimi kartonikami miejsca spółgłoski *g*. Potem wskazują pozostałe spółgłoski i zaznaczają je niebieskimi kartonikami. Samogłoski oznaczają na czerwono. Porównują liczbę spółgłosek i samogłosek w tych słowach.

- Odkrywanie liter **g, G**.
Litery g, G, modele słów: garnek, Gala.
N. umieszcza na tablicy modele słów: *garnek, Gala*. Pokazuje litery **g, G**. Dzieci omawiają ich wygląd. Następnie umieszczają litery **g, G** w odpowiednich miejscach pod modelami słów: *garnek, Gala*.
Dzieci przypominają, kiedy używamy wielkiej litery.
- Uzupełnianie wyrazów wcześniej poznanymi literami.
Dla każdego dziecka kartoniki z literami: r, n, k, l, e, a, obrazki (wyprawka).
Dzieci umieszczają pod modelami słów: *garnek, Gala*, kartoniki z odpowiednimi literami. Czytają wyrazy: **garnek, Gala**.
- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 2, s. 10–13.
- Rysowanie pod obrazkami tyłu kresek, z ilu głosek składają się ich nazwy.
- Zaznaczanie na niebiesko liter **g, G** w wyrazach.
- Czytanie sylab, wyrazów, tekstu.
- Czytanie zilustrowanego tekstu.
- Rozwiązywanie krzyżówki – naklejanie w odpowiednich miejscach liter tworzących nazwy obrazków. Rysowanie rozwiązania.
- Wodzenie palcem po literze **g** – małej i wielkiej, pisanej. Pisanie liter **g, G** po śladach, a potem – samodzielnie.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawy na śniegu.
Dzieci lepią różne figury ze śniegu. Nazywają swoje dzieła.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Krasnoludki i wielkoludy*.
Na hasło: *Krasnoludki*, dzieci biegają leciutko, na palcach, po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Gdy usłyszą hasło: *Wielkoludy* – chodzą ciężko, na całych stopach.

III

- Zabawa pantomimiczna – *Co to za postać?*
Dzieci naśladują ruchem znanych im bohaterów baśni. Pozostałe odgadują, jaka postać była przedstawiona.
- Karta pracy, cz. 3, s. 3.
Oglądanie obrazków historyjki. Opowiadanie, co się na nich dzieje. Opowiadanie całej historyjki o Kopciuszku. Skreślanie w każdym polu obrazków tak, aby było ich siedem.

- Zabawa paluszkowa – *Krasnoludki* (zabawa popularna).

*Są gdzieś w lesie krasnoludki –
duże, średnie i malutkie.
Pod grzybkami gdzieś mieszkają,*

*co dzień mnóstwo pracy mają.
Rażno idą po jagódki.
Naprawiają ptaszkom budki.*

*Wiewióreczkom pomagają
i orzeszki im zbierają.
Dla języka grabią liście,
by miał ciepło oczywiście.
Kiedy już po pracy są –
wszystkie sobie smacznie śpią.*

Dzieci (za N.):

trzymają dłonie jedna nad drugą i zbliżają je do siebie,
lewą dłoń ustawiają palcami w górę, prawą układają na niej, tworząc kapelusz,
poruszają swobodnie palcami obu dłoni,
wędrują po udach palcami obu dłoni,
obie dłonie składają w piąstki, prawą dłonią uderzają o lewą,
wykonują ruchy chwytne palcami obu dłoni,

palcami prawej dłoni drapią lewą dłoń,

nakładają dłonie na siebie i przytulają je do policzka, zamykają oczy.

- Wymyślanie rymów do nazw baśniowych postaci.

N. podaje nazwy baśniowych postaci, a dzieci układają do nich rymy.

Np.

krasnoludki – *ufołudki, malutki, smutki...*

smok – *krok, rok, bok...*

Baba-Jaga – *flaga, waga, plaga...*

królowa – *głowa, sowa...*

Śnieżka – *mieszka, reszka...*

Kopciuszek – *łańcuszek, kwiatuszek...*

Brzydkie Kaczętko – *słoniętko, cielętko...*

- Zabawa ruchowa – *Raz, dwa, trzy, Baba-Jaga patrzy!*

Dzieci ustawiają się w szeregu, w jednym końcu sali. W drugim końcu sali, twarzą do ściany, staje N. (później chętne dziecko), który odgrywa rolę Baby-Jagi. Baba-Jaga uderza dłonią o ścianę i mówi: *Raz, dwa, trzy, Baba-Jaga patrzy!* W tym czasie dzieci próbują zbliżyć się do niej. Gdy Baba-Jaga skończy mówić, odwraca się i wyszukuje dzieci, które nie zdążyły znieuchomieć. Jeżeli takie znajdzie, dziecko to wraca na miejsce startu. Potem znowu odwraca się do ściany i powtarza zakłęcie. Ten, kto pierwszy dotrze do ściany, zajmuje miejsce Baby-Jagi.

- Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.

- Utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.

**Dla każdego dziecka: kartoniki z poznany-
mi zapisami cyfrowymi liczb, koraliki, cien-
kie, elastyczne nici.**

Dzieci losują kartoniki z zapisami cyfrowymi liczb. Następnie nawlekają na nitkę (bez igły, nitki są dostatecznie grube i sztywne) odpowiednią liczbę koralików. N. sprawdza poprawność wykonania ćwiczenia.

- Zabawa *Postacie z baśni* – reagowanie na ustalone hasła.

Nagranie piosenki *Bajkowe marzenia*, marakas, bębenek, tamburyn, odtwarzacz CD.

Dzieci, w rozsypane, maszerują w określonym kierunku, w rytmie piosenki *Bajkowe marzenia*. Na przerwę w muzyce i hasło:

- *Czerwony Kapturek* – słysząc dźwięki marakasu, dzieci poruszają się płynnie, wykonują drobnymi krokami obroty: raz w lewą stronę, raz – w prawą stronę;
- *Trzy świnki* – dzieci dobierają się trójkami i w rytmie wystukiwanym na bębenku maszerują w dowolnych kierunkach;
- *Wilk* – dzieci skradają się w rytmie dźwięków tamburynu, wykonując dowolne improwizacje ruchowe.

Luży, tydzień 1

Dzień 2

Baśnie, bajki, bajeczki

Nasi ulubieńcy

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Słuchanie wiersza Barbary Szelągowskiej <i>Moje bajki</i> . Ćwiczenia klasyfikacyjne – <i>Komu zginęły te przedmioty?</i> Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21.	IV 5 IV 5, IV 12 I 5
II.1.	<i>Zabawy figurami</i> – ćwiczenia w liczeniu. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia; utrwalanie znajomości poznanych figur geometrycznych. Szeregowanie figur pod względem wielkości, natężenia ich barw, ilości elementów.	IV 12, IV 15
	Część wspólna zbiorów. Cel: określanie, dlaczego dany element należy do jednego zbioru i do drugiego zbioru.	
	Zabawa ruchowa – <i>Raz, dwa, trzy, Baba-Jaga patrzy!</i>	I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 11. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.	I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola; zabawy na śniegu.	I 5, IV 18
III.	Rozmowa na temat powstawania książek dla dzieci.	IV 5, IV 19
	Ocenianie wartości logicznej wysłuchanych zdań o baśniach.	IV 2, IV 5
	Zabawa ruchowa <i>Spotkanie</i> – rozwijająca koncentrację uwagi.	I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- utrwalanie znajomości poznanych figur geometrycznych,
- określanie, dlaczego dany element należy do jednego zbioru i do drugiego zbioru,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy w dostępnym zakresie,
- rozpoznaje i nazywa: ○, □, ▢, △,
- wie, co to jest część wspólna zbiorów,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

T Tablica 16 – CZERWONY KAPUTREK – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 3, s. 197).

- Słuchanie wiersza Barbary Szelągowskiej *Moje bajki*.

*Gdy wieczór nadchodzi,
z książkami się witam,
siadam cichutko,
a mama mi czyta.
I czyta mi bajki
o dzielnych rycerzach,
smokach, czarownicach
i zaklętych wieżach.*

*O śpiącej królewnie
i o rybce złotej,
i o tym, jak młynarz
przyjaźnił się z kotem.
Choć jestem przy mamie,
to mi się wydaje,
że widzę naprawdę
te postacie z bajek.*

N. pyta:

- Co mama robi wieczorem?
- O czym mama czyta dziecku?
- Czy wam też czytają wieczorem rodzice?
- Co wam czytają?
- Ćwiczenia klasyfikacyjne – *Komu zginęły te przedmioty?*

Obrazki różnych przedmiotów z baśni.

N. wieszka na tablicy obrazki kojarzące się tematycznie z różnymi baśniami. Dzieci nazywają to, co przedstawiają obrazki. Podają nazwy baśniowych postaci kojarzących się z tymi przedmiotami. Np. pantofelek – Kopciuszek; nadgryzione jabłko – Śnieżka; buty – Kot w butach; wrzeczono – śpiąca królewna; koszyk z jedzeniem – Czerwony Kapturek...

- Zabawa pantomimiczna – *Nasi ulubieńcy*.
Dzieci – ruchem, gestem, mimiką – przedstawiają baśniowe postacie. Pozostałe osoby odgadują, co to za postacie.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21 (przewodnik, cz. 3, s. 104).

II

Zajęcia 1. Zabawy figurami – ćwiczenia w liczeniu.

- Segregowanie figur geometrycznych według kształtu.
Dla każdego dziecka: figury geometryczne, pętle, kartoniki z krążkami lub liczbami.
Dzieci segregują klocki w kształcie figur geometrycznych według kształtu. Umieszczają figury tego samego kształtu w tej samej pętli.
- Porównywanie liczby figur geometrycznych w pętlach.
Dla każdego dziecka: figury geometryczne, pętle, kartoniki z krążkami lub liczbami.
Dzieci liczą figury w każdej pętli. Umieszczają przy nich kartoniki z krążkami (5-latki) lub z liczbami (6-latki). Określają, których figur jest więcej (mniej), o ile więcej (mniej).
- Uzupełnianie figur w pętlach do dziewięciu.
Dla każdego dziecka: figury geometryczne, pętle, kartoniki z krążkami lub z liczbami.
Dzieci uzupełniają liczbę figur w pętlach do dziewięciu, uzasadniając swoje decyzje. Np. w pętli jest sześć figur, dziecko dodaje trzy figury, wyjaśniając, że sześć dodać trzy to dziewięć (5-latki), albo układając działanie: $6 + 3 = 9$ (6-latki).
Potem dzieci zmieniają kartoniki z krążkami (5-latki) lub z liczbami (6-latki) przy pętlach.

- Szeregowanie pod względem liczby figur.
Dla każdego dziecka figury geometryczne i kartki z różną liczbą figur.

Dzieci liczą figury na kartkach. Potem układają je od tej z najmniejszą liczbą elementów, do tej, gdzie liczba elementów jest największa. N. sprawdza poprawność wykonania ćwiczenia.

- Szeregowanie figur pod względem wielkości.
Dla każdego dziecka koła różnej wielkości.

Dzieci dostają koła różnej wielkości. Ich zadaniem jest ułożenie kół od najmniejszego do największego. N. sprawdza poprawność wykonania zadania.

- Szeregowanie kolorowych kwadratów pod względem natężenia ich barwy.

Dla każdego dziecka kwadraty w zielonym kolorze, o różnym natężeniu barwy.

Dzieci układają kwadraty, zaczynając od tego kwadratu, który ma największe natężenie barwy, do tego z najmniejszym natężeniem barwy. N. sprawdza poprawność wykonania zadania.

- Tworzenie części wspólnej zbiorów.

Dla każdego dziecka figury geometryczne w różnych kolorach (w tym czerwone, niebieskie) i różnej wielkości, rysunki pętli (po dwie dla każdego dziecka).

W jednej pętli dzieci kładą czerwone figury geometryczne, w drugiej – prostokąty (wśród nich czerwone).

N. pyta:

- *Gdzie położycie czerwone prostokąty?*

W jednej pętli dzieci kładą duże figury, a w drugiej – trójkąty.

N. pyta:

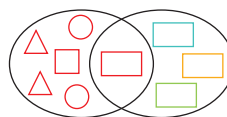
- *Gdzie położycie duże trójkąty?*

W jednej pętli dzieci kładą niebieskie figury, w drugiej – koła (wśród nich niebieskie).

N. pyta:

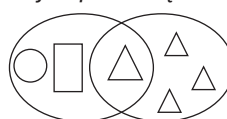
- *Gdzie położycie niebieskie koła?*

- Omówienie przez N. na tablicy poszczególnych przypadków.

N. wyjaśnia:

Czerwony prostokąt należy do jednej pętli i do drugiej pętli: do jednej, bo jest czerwony, do drugiej – bo jest prostokątem.

N. wyjaśnia:

Duży trójkąt należy do jednej pętli i do drugiej pętli: do jednej, bo jest duży, do drugiej – bo jest trójkątem.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 2, s. 14–15.
- Otaczanie niebieską pętlą obrazków kłujących przedmiotów, roślin, zwierząt. Otaczanie czerwoną pętlą tylko obrazków zwierząt. Odpowiadanie na pytanie: *W której pętli znajduje się jeź?*
- Otaczanie niebieską pętlą kwadratów, a zieloną – żółtych figur. Określanie, gdzie znajduje się żółty kwadrat.
- Otaczanie niebieską pętlą kół, a czerwoną – dużych figur. Określanie, gdzie znajduje się duże koło.

- Zabawa ruchowa – *Raz, dwa, trzy, Baba-Jaga patrzy!* (przewodnik, cz. 3, s. 109).

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 11.

Szarfa gimnastyczna dla każdego dziecka.

- Ćwiczenia orientacyjno-porządkowe – *Maszerują dzieci w kole.*
Dzieci chodzą po obwodzie koła w rytm muzyki, zaznaczając akcent taktu tupnięciem/kłaśnięciem/podskokiem (w zależności od polecenia N.).
- Ćwiczenia zwinnościowe – *Śnieżny tunel.*
Dzieci przekładają przez siebie szarfy – najpierw od głowy do kostek, potem od stóp po głowę – udając przeciskanie się przez śnieżny tunel. Ćwiczenie powtarzają 3 razy.
- Ćwiczenia z elementami podskoku i biegu, z reakcją na sygnał – *Podskoki i bieg po śnieżnym puchu.*
Dzieci trzymają szarfy w dłoniach i rytmicznie biegają po całej sali, dopasowując rytm biegu do rytmu wygrywanego na tamburynie przez N. Na hasło: *Stój!* rozkładają szarfy na dywanie, tworząc z nich pętelki. Gdy N. wróci do gry na tamburynie, wskakują do kolorowych szarf i wyskakują z nich w rytmie wygrywanego dźwięku. Na hasło: *Start!* chwytają szarfy w dłonie, biegając po sali.
- Ćwiczenia zręcznościowe – *Łap śnieżkę.*
Dzieci dobierają się w pary. Stoją naprzeciwko siebie w pozycji wyprostowanej i przerzucają do siebie zwiniętą szarfę.
Wariant I: rzucają i łapią dwiema rękami równocześnie.
Wariant II: rzucają i łapią na przemian: raz jedną ręką, raz drugą.
Wariant III: maszerują po kole ze śpiewem znanej piosenki i podrzucają zwiniętą szarfę w górę, najpierw oburącz, potem na przemian: raz jedną ręką, raz drugą ręką.
- Ćwiczenia kształtujące postawę ciała – *Machanie nartą.*
Wariant I: dzieci stoją w lekkim rozkroku, trzymają rozciągniętą szarfę oburącz (wyciągniętą w górę) i przechylają ręce raz w prawo, raz w lewo, starając się nie poruszać głową.
Wariant II: dzieci w siadzie skrzyżnym na dywanie, trzymają napiętą szarfę na wysokości ramion. Na sygnał nauczyciela wstają, starając się dalej trzymać szarfy.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola.
Dzieci spacerują i przyglądają się, jak ludzie chronią się przed zimnem i czy są odpowiednio ubrani.
- Zabawy na śniegu.
Dzieci budują mur ze śniegu; rzucają śnieżkami do celu; chodzą po śladach N.

III

- Karta pracy, cz. 3, s. 4.
Rysowanie po śladach dróg świnek do ich domów. Kolorowanie ubranka każdej świnki na taki kolor, jaki ma jej domek. Kolorowanie rysunków przedmiotów. Określanie, z jakiej baśni pochodzą.
- Rozmowa na temat powstawania książek dla dzieci.
Dla każdego dziecka dowolna książeczka.
Dzieci oglądają książeczki. Potem N. pokazuje książeczkę, omawia jej budowę: okładkę, stronę redakcyjną, kolejne strony. Zwraca uwagę na nazwisko autora, grafika.
N. pyta:
 - *Co musi zrobić pisarz, aby powstała książka?*
 - *Jeżeli mamy już tekst książeczki, to kto wtedy się nią zajmuje?*
 - *Co robi grafik?*
 - *Gdy potrzebne są zdjęcia do książki, to kto je robi?*

- *Gdzie oddajemy napisaną książkę, aby powstała w wielu egzemplarzach?*
- *Jak nazywa się osoba w drukarni, która zajmuje się drukowaniem książek?*
- *Gdzie trafiają książki po wydrukowaniu?*
- *Kto jest odbiorcą książek?*
- Ocenianie wartości logicznej wysłuchanych zdań o baśniach.
N. mówi zdania. Jeżeli dzieci uznają, że są one prawdziwe – klaszczą, jeżeli nieprawdziwe – tupią.

Kopciuszek mieszkał w chatce z krasnoludkami.

Śnieżka zjadła pierniki z domu Baby-Jagi.

Brzydkie kaczątko zamieniło się w łabędzia.

Czerwony Kapturek spotkał w lesie lisa.

Kot w butach chodził w butach i nosił kapelusz z piórem.

Jaś i Małgosia nie spotkali Baby-Jagi.

Calineczka zgubiła na balu pantofelek.

Baba-Jaga to zła kobieta.

- Utrwalanie refrenu piosenki *Bajkowe marzenia*. Nauka zwrotki piosenki.
Próby nucenia piosenki murmurando.

- Ćwiczenie emisyjne *Wesoła zabawa* – utrwalające pojęcia: *cicho, głośno*.

Dzwonki chromatyczne.

N. gra na dzwonkach chromatycznych. Dzieci śpiewają na odpowiednich dźwiękach sylaby: *do, re, do, re, do;*

do, do, re, re, mi – mi, mi, re, re, do – z różnym natężeniem głosu.

- Zabawa ruchowa *Spotkanie* – rozwijająca koncentrację uwagi.

Grzechotka.

W wyznaczonym miejscu sali znajduje się domek Baby-Jagi. Wybrane dziecko jest Babą-Jagą, która śpi w swoim domku. N. potrząsa grzechotką. Dzieci spacerują po lesie. Podchodzą do domku, chcą urwać kawałek piernikowego dachu. Baba-Jaga budzi się i goni dzieci. Kto nie zdąży uciec w wyznaczone miejsce i zostanie dotknięty, odchodzi na bok (omija go jedna kolejka zabawy).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Dzielenie nazw obrazków na sylaby i na głoski. Układanie baśniowych postaci z figur geometrycznych. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21.	IV 2, IV 8 IV 12 I 5
II.1.	Zabawy przy piosence <i>Bajkowe marzenia</i> . Cele: reagowanie na ustalone sygnały; wykonywanie układu ruchowego do piosenki. Zabawa ruchowa – <i>Baśniowe postacie</i> .	IV 7 I 5
2.	Wykonywanie pracy plastycznej <i>Kapelusz czarodzieja, kapelusz dla wróżki</i> . Cele: rozwijanie sprawności manualnej; rozwijanie umiejętności posługiwania się instrukcją. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem podskoku – <i>Skoki pajaca</i> ; zabawa ruchowa – <i>Kto dłużej wytrzyma?</i>	IV 3, IV 8 I 5
III.	Oglądanie obrazka. Określanie, z jakich baśni pochodzą bohaterowie ukryci w zaczarowanych kulach. Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Baśniowe postacie</i> .	IV 3, IV 5 I 5, IV 7
	Zabawy swobodne w wybranych kącikach.	Utrwalanie poznanych liter. Układanie wyrazów – nazw obrazków. I 6, IV 4

Cele główne

- reagowanie na ustalone sygnały,
- wykonywanie układu ruchowego do piosenki,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- rozwijanie umiejętności posługiwania się instrukcją.

Cele operacyjne

Dziecko:

- reaguje na ustalone sygnały,
- uczestniczy w układzie ruchowym do piosenki,
- wykonuje kapelusz (dla wróżki lub czarodzieja),
- posługuje się instrukcją podczas wykonywania pracy plastycznej.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 3, s. 5.
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Dzielenie nazw obrazków na sylaby i na głoski (jeśli dzieci potrafią).

- Układanie baśniowych postaci z figur geometrycznych.

Dla każdego dziecka: papierowe figury geometryczne, kartki, klej.

Dzieci układają z papierowych, kolorowych figur geometrycznych (przygotowanych przez N.) wybrane baśniowe postacie. Przyklejają je na kartkach.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21 (przewodnik, cz. 3, s. 104).

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Bajkowe marzenia*.

- Zabawa utrwalająca sygnały dźwiękowe.

Bębenek, marakas.

Dzieci maszerują, wykonują przysiad, krok w tył, biegają na palcach drobnymi krokami ze zmianą kierunku.

N. układa przed sobą kilka instrumentów. Dzieci poruszają się zgodnie z ustaleniami:

- bębenek – maszerują po okręgu,
- mocne uderzenie w bębenek – zatrzymują się,
- kolejne uderzenie w bębenek – wykonują skok w tył,
- potrząsanie marakasem – biegają drobnymi krokami, na hasło: *W tył zwrot* – biegną w przeciwnym kierunku.
- Śpiewanie, zbiorowe i indywidualne, piosenki *Bajkowe marzenia*.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Dzieci zajmują miejsca na okręgu. N. wskazuje dzieci, które mają wykonywać kolejne fragmenty piosenki. Na zakończenie wszystkie dzieci razem wykonują piosenkę.

- Ćwiczenia oddechowe – *Baba-Jaga się śmieje*.

Nagranie piosenki *Bajkowe marzenia*, odtwarzacz CD.

Dzieci swobodnie maszerują w dowolnych kierunkach sali w rytmie piosenki *Bajkowe marzenia*. Podczas przerwy w muzyce, na hasło: *Baba-Jaga* N. śmieje się na jednej z sylab: *ha, hi, ho, he*. Dzieci wciągają nosem powietrze, po czym na wydechu naśladują śmiech Baby-Jagi.

- Zabawa przy piosence.

Szyfonowe chusty, po dwie dla każdego dziecka, piosenka *Bajkowe marzenia*, odtwarzacz CD.

Dzieci tworzą dwa koła. W rękach trzymają szyfonowe chusty.

Zwrotka I

*Są bajki i baśnie, cudowny świat,
gdzie żyją krasnale i wróżki.*

*I czy masz pięć latek, czy dużo lat,
to lubisz tak śnić do poduszki.*

Refren:

*Tam możesz być, kim tylko chcesz,
i spełnić swoje marzenia.*

*Biegnijmy więc tam, do bajkowych bram,
powiedzmy swoje życzenia.*

Repetycja:

*Tam możesz być, kim tylko chcesz,
i spełnić swoje marzenia.*

*Biegnijmy więc tam, do bajkowych bram,
powiedzmy swoje życzenia.*

Dzieci (w kołach):

w kole pierwszym: drobnymi kroczkami biegną po jego okręgu, ręce mają wyciągnięte w tył, w kole drugim: w przysiadzie, w kole pierwszym: w przysiadzie, w kole drugim: drobnymi kroczkami biegną po jego okręgu, ręce mają wyciągnięte w tył,

tworzą dwa koła, biegną drobnymi kroczkami; w kole wewnętrznym: dzieci mają ręce w górze, w kole zewnętrznym – ręce wyciągnięte w tył, zmieniają kierunek ruchu, w dalszym ciągu biegną drobnymi kroczkami,

zatrzymują się, wykonują przysiad, następnie przechodzą do pozycji stojącej, wyrzucają ręce w górę (koło wewnętrzne w przysiadzie, koło zewnętrzne w pozycji stojącej, i tak na zmianę),

biegną drobnymi kroczkami, powracają do pozycji wyjściowej (dwa koła), ręce mają wyciągnięte w tył,

Zwrotka II

*Gdy smutno na dworze, gdy pada deszcz,
to w bajkach jest zawsze pogoda.*

*I nawet gdy złego coś dzieje się,
to zaraz ktoś uśmiech znów doda!*

Refren:

*Bajkowy świat, inny niż nasz,
wszystko na dobre wciąż zmienia.*

*Biegnijmy więc tam, do bajkowych bram,
powiedzmy swoje życzenia.*

Repetycja:

*Bajkowy świat, inny niż nasz,
wszystko na dobre wciąż zmienia.*

*Biegnijmy więc tam, do bajkowych bram,
powiedzmy swoje życzenia.*

ustawienie w dwóch kołach, dzieci w zwracają się twarzami do siebie,
opuszczają ręce, biegną w miejscu,
unoszą ręce w górę, kołyszą chustami raz w lewą, raz w prawą stronę,
opuszczają ręce, biegną w miejscu,
unoszą ręce w górę, kołyszą chustami raz w lewą, raz w prawą stronę,

w parach wykonują przysiady, naprzemiennie, dziecko przechodzące do stania unosi ręce w górę,
wykonują obrót w lewo, obrót w prawo, kołyszą chustami nad głowami,

tworzą dwa koła, biegną drobnymi krokami; w kole wewnętrznym: dzieci mają ręce w górę, w kole zewnętrznym – ręce wyciągnięte w tył, zmieniają kierunek ruchu, w dalszym ciągu biegną drobnymi krokami.

- Zabawa *Czarodziejski taniec* – reagowanie na zmiany rytmu i dynamiki.

Tamburyn.

N.:

- cicho potrząsa tamburynem – *elfy śpią*,
 - potrząsa tamburynem coraz mocniej – dźwięki stają się coraz głośniejsze – *elfy budzą się, przeciągają, przechodzą do stania*,
 - rytmicznie uderza w instrument – *elfy maszerują do pracy* – dzieci wykonują przeskoki z nogi na nogę,
 - rytmicznie potrząsa tamburynem – *elfy pakują prezenty* – dzieci naśladową dowolny sposób pakowania zabawek,
 - bardzo powoli potrząsa instrumentem – *zmęczone elfy wracają do domu* – dzieci idą powoli, ociężałym krokiem,
 - cicho potrząsa tamburynem – *elfy śpią* – dzieci przechodzą do leżenia i przez chwilę pozostają w bezruchu.
- Zabawa pobudzająco-hamująca – *Różne kolory*.

Szarfy, kartoniki w różnych kolorach, dla każdego dziecka kartonik do zawieszenia na szyi (różne kolory), tamburyn.

W kole utworzonym z szarf N. umieszcza kartoniki w różnych kolorach. Dzieci są podzielone na grupy. Członkowie każdej grupy mają zawieszone na szyjach kartoniki w innym kolorze i wyznaczone miejsce w sali. Kolory kartoników zawieszonych na szyjach odpowiadają kolorom kartoników w kole. W rytmie tamburynu dzieci swobodnie biegają w ustalonym kierunku. Na sygnał – uderzenie w tamburyn – podbiegają do koła, wybierają kartonik w kolorze odpowiadającym kolorowi kartonika na szyi. Zajmują wcześniej wyznaczone miejsce, ściągają kartonik z szyi, obok kładą kartonik z koła.

- Zabawa ruchowa – *Baśniowe postacie* (przewodnik, s. 106).

Zajęcia 2. Wykonanie pracy plastycznej *Kapelusz czarodzieja, kapelusz dla wróżki.*

- Rozmowa na temat czarodziejów i wróżek.

N. pyta:

- *Co robi czarodziej? Co robi wróżka?*
- *Gdzie spotkaliście te postacie?*
- *Jak wygląda kapelusz czarodzieja, a jak kapelusz wróżki?*
- *Co oni trzymają w dłoniach?*

- Zabawa ruchowa *Czary-mary*.

Różdżka.

N. ma czarodziejską różdżkę. Zamienia dzieci w różne postacie, zwierzęta. Dzieci naśladują ich ruchy. Np. N. mówi: *Czary-mary, czary-mary, jasne jak słońce, zamieniam was w zające*. Dzieci naśladują skoki zające.

- Wykonanie prac przez dzieci.

Dla każdego dziecka: wyprawka, karta 15, klej, nożyczki, paski kolorowej bibuły, naklejki, gumki pasmanteryjne.

- Dzieci wycinają z karty pracy półkola.
- Wybierają półkola w kolorze, jaki im bardziej odpowiada – czarnym lub różowym. Przyklejają w zaznaczonym miejscu paski bibuły w wybranych kolorach.
- Składają i skleją kapelusz według instrukcji.
- Dekorują gotowy kapelusz naklejkami, według własnego pomysłu.
- Robią po bokach kapelusza otwory i przeciągają przez nie gumkę.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem podskoku – *Skoki pajaca*.
Dzieci ustawiają się w rozsypce. Podskakują jak pajace, zwarto-rozkrocznie w miejscu. Na hasło: *Hop!* obracają się tyłem i powtarzają skoki pajaca.
- Zabawa ruchowa – *Kto dłużej wytrzyma?*
Dzieci znajdują się w rozsypce. Na sygnał N. wykonują wcześniej określoną pozycję i starają się ją jak najdłużej utrzymać. Dzieci, które tego wymogu nie spełnią, odpadają z zabawy i odchodzą na bok.
Przykładowe zadania:
Skakanie na jednej nodze.
Stanie we wspięciu na palcach, z podniesionymi rękami.

III

- Karty pracy, cz. 3, s. 6–7.
Oglądanie obrazka. Określanie, z jakiej baśni pochodzą bohaterowie ukryci w zaczarowanych kulach. Rysowanie po śladach drogi królewicza do śpiącej królowny.

- Zabawa muzyczno-ruchowa – *Baśniowe postacie* (przewodnik, cz. 3, s. 106).

- Zabawy swobodne w wybranych kącikach.

- Utrwalanie poznanych liter.

Dla każdego dziecka: obrazki, litery z kart wyprawki.

Zadaniem dzieci jest ułożenie nazw wylosowanych obrazków.

Przykładowe obrazki z wyprawki:

ser, mak, osa, dom, dym, waga, lalka, narty, sroka, sarna, sanki, seler, baran, kot, indyk, tygrys.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego. Podawanie tytułu baśni. Dopowiadanie jej zakończenia. Zabawa <i>Słyszę kroki</i> – rozwijanie aparatu słuchu. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21.	IV 4, IV 5 IV 7 I 5	
II.1. Wokół baśni <i>Śnieżka</i> . Cele: rozwijanie aktywności werbalnej; przedstawianie słowami uczuć i nastroju. Zabawa ruchowa ze śpiewem – Krasnoludki.	II 4, IV 5 IV 7	
2. Zabawa badawcza – <i>Co dzieje się z lodem?</i> Cele: zapoznanie ze zjawiskiem topnienia; poznawanie substancji, które topnieją. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Czerwony Kapturek i wilk</i> ; zabawa ruchowa – <i>Bal zabawek</i> .	IV 13, IV 18, IV 19 I 5	
III. Rozmowa na temat dbania o książki. Zabawa relaksacyjna – <i>Czarodziejski dywan</i> .	IV 2, IV 19 IV 1	
Segregowanie obrazków na te, których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską.	Ćwiczenia w czytaniu – czytanie wyrazów z poznanymi literami i ich ilustrowanie.	IV 2, IV 4

Cele główne

- rozwijanie aktywności werbalnej,
- przedstawianie słowami uczuć i nastroju,
- zapoznanie ze zjawiskiem topnienia,
- poznawanie substancji, które topnieją.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- mówi zdanie z różnymi emocjami,
- wie, na czym polega topnienie,
- wymienia substancje, które topnieją.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 3, s. 8.
Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego. Podawanie tytułu baśni. Dopowiadanie jej zakończenia. Rysowanie w ramach przedmiotów, które pasują do postaci z baśni. Liczenie kapeluszy, rysowanie po ich śladach.
- Utrwalanie melodii i tekstu piosenki *Bajkowe marzenia* (przewodnik, cz. 3, s. 103).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
- Zabawa w echo – rozwijanie pamięci muzycznej.
Dzieci zajmują miejsca przed N. Powtarzają prezentowane przez niego fragmenty piosenki:
 - wolniej, szybciej,
 - coraz wolniej, coraz szybciej,
 - cicho, głośno, szeptem.
- Zabawa *Słyszę kroki* – rozwijanie aparatu słuchu.

Nagranie spokojnej muzyki, odtwarzacz CD.

Dzieci zajmują dowolne miejsca na podłodze, w równych odległościach od siebie. Przechodzą do leżenia na plecach, zamykają oczy. N. spaceruje między dziećmi podczas nagrania spokojnej muzyki. Podczas przerwy w muzyce N. zatrzymuje się przed wybranym dzieckiem i zaczyna tupać. Dziecko otwiera oczy i przechodzi do siadu skrzyżnego. N. ponownie zaczyna przemieszczać się między dziećmi w rytmie muzyki, powtarzając zabawę.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21 (przewodnik, cz. 3, s. 104).

II

Zajęcia 1. Wokół baśni Śnieżka.

- Zabawa *Przedtem – potem*.

Ilustracje do baśni Śnieżka, przygotowane przez N.

N. umieszcza na tablicy jedną ilustrację z baśni Śnieżka. Obok tablicy kładzie dwie inne ilustracje do tej baśni. Dzieci opowiadają, co dzieje się na ilustracji. Następnie dobierają ilustracje, które przedstawiają to, co wydarzyło się przedtem, i to, co wydarzyło się potem, względem ilustracji z tablicy. Z pomocą N. umieszczają te ilustracje na tablicy.

Chętne dziecko opowiada baśń.

N. pyta:

- Co pomyślała Śnieżka, gdy zobaczyła wewnątrz domu krasnoludków?
- Co pomyślały krasnoludki, gdy zobaczyły królową Śnieżkę?
- Dzielenie na sylaby (i na głoski) słów związanych z baśniami.
- Określanie cech Śnieżki, krasnoludków, złej królowej, królewicza.

Np.:

Śnieżka – dobra, spokojna, uczynna...

krasnoludki – pracowite, sympatyczne...

królowa – zazdrosna, zła...

królewicz – wesoły, mądry...

- Zabawa *Co robi krasnoludek*.

Napisy – wyrazy oznaczające czynności, np.: **gotuje, je, pracuje**, nagranie wesołej muzyki, odtwarzacz CD.

N. przygotowuje napisy – wyrazy oznaczające czynności, jakie może wykonywać krasnoludek, np. **gotuje, je, pracuje**. Odczytuje napisy wspólnie z dziećmi. Dzieci są krasnoludkami. Poruszają się po sali w dowolny sposób, przy nagraniu wesołej muzyki. Podczas przerwy w muzyce zatrzymują się, patrzą na napis pokazywany przez N. i naśladują daną czynność.

- Analiza spotkań królowej Śnieżki z królową. Odniesienie sytuacji z baśni do życia codziennego dzieci.

N. pyta:

- Czy królowa była dobra?
- Czy wszyscy ludzie są dobrzy?
- Czy Śnieżka powinna wpuszczać do domu nieznaną? Dlaczego?
- Dlaczego nie powinniśmy wpuszczać do domu obcych, jeżeli jesteśmy sami?

- Zabawa *Śmiejące się krasnoludki*.

Dzieci dobierają się w grupy czteroosobowe. Naśladują za N. śmiech krasnoludków:

pierwsza grupa – ha, ha, ha...

druga grupa – hi, hi, hi, hi...

trzecia grupa – he, he, he, he...

czwarta grupa – ho, ho, ho, ho...

Grupy krasnoludków śmieją się kolejno, a potem śmieją się wszyscy razem. N. jest dyrygentem.

- Dialogi między Śnieżką a królową pod tytułem *Proszenie i odmowa*. Inscenizowanie sytuacji. Jedno dziecko jest Śnieżką, drugie królową przemienioną w staruszkę. Śnieżka odmawia przyjęcia jabłka od staruszki.
- Każda z osób używa własnych argumentów, aby przekonać drugą stronę.
- Przedstawianie emocji za pomocą zdania.
Dzieci wypowiadają zdanie: *Czy mieszka tu Śnieżka?* z radością, ze smutkiem, złością i ze strachem.
- Układanie sylwet krasnoludków według wielkości.
Siedem sylwet krasnoludków różniących się wielkością.
Dzieci układają na tablicy sylwety krasnoludków według wielkości. Określają, jak wygląda pierwszy, drugi... siódmy krasnoludek.
- Zabawa ruchowa ze śpiewem – *Krasnoludki* (melodia popularna, autor tekstu nieznany).

*My jesteśmy krasnoludki,
hopsa-sa, hopsa-sa.
Pod grzybkami nasze budki.
Hopsa-sa, hopsa-sa.*

*Jemy mrówki, żabie łapki,
oj, tak, tak, oj, tak, tak.
A na głowach krasne czapki,
to nasz znak, to nasz znak.*

*Gdy ktoś skrzywdzi krasnoludka,
ojoj, ojoj!
To zapłacze niezabudka,
ojoj, ojoj!*

*Gdy ktoś zbłądzi, to trąbimy:
tru-tu-tu, tru-tu-tu!
Gdy ktoś senny, to uspiemy,
lu, lu, lu, lu, lu, lu.*

Dzieci:
pokazują na siebie,
podskakują w miejscu,
robią nad głowami daszek z rąk,
podskakują w miejscu,

naśladują jedzenie,
kiwają głowami,
tworzą z rąk nad głowami kształt czapki,

grożą palcem,
grożą palcem,
naśladują płacz,
naśladują płacz,

naśladują trąbienie,
naśladują trąbienie,
naśladują kołysanie,
naśladują kołysanie.

Zajęcia 2. Zabawa badawcza Co się dzieje z lodem?

Kubek, woda, czekolada, klocek drewniany (plastikowy), kostki lodu, woreczki do lodu lub foremki, sól kuchenna, śnieg, 2 szklanki.

- Wprowadzenie.
- Przypomnienie informacji na temat stanów skupienia.
N. pokazuje kubeczek z wodą i pyta:
 - *Czy woda to ciało stałe, czy ciecz?*
Potem pokazuje kamienie i pyta:
 - *Czy kamienie to ciała stałe, czy gazowe?*
Następnie wciąga mocno nosem powietrze i pyta:
 - *Powietrze w sali ładnie pachnie. Czy powietrze to gaz, czy ciało stałe?*
- Część właściwa (badawcza).
- Zapoznanie ze zjawiskiem topnienia.

Ćwiczenie 1.

N. częstuje dzieci kawałkami czekolady (lub innymi, łatwo topiącymi się, słodyczami). Prosi dzieci, żeby przez kilka minut pottrzymały je w dłoniach (obiecuje, że po zjedzeniu zaraz umyją ręce).

Dzieci, trzymając w prawych dłoniach swoje kawałki czekolady, biorą do lewych dłoni drewniane lub plastikowe klocki (każde dziecko jeden klocek) i wykonują krótką rozgrzewkę (np. kilka przysiadów i podskoków). Następnie pokazują dłonie z czekoladą i z klockiem. N. pyta:

- *Co się stało z czekoladą? Co się stało z klockiem?*
(Dzieci zjadają czekoladę, odkładają klocki i myją ręce).

Wniosek

Czekolada stopiła się, a drewno (plastik), z którego był wykonany klocek – nie stopiło się.

Topnienie jest to zmiana stanu skupienia ze stałego w ciekły. W przypadku ciał stałych, np. metali, mówimy o temperaturze topnienia – czyli tej, w której dany metal, np. żelazo, zamienia się w ciecz. Czasami są to bardzo wysokie temperatury.

Ćwiczenie 2.

N. przygotowuje kostki lodu (dzień wcześniej umieszcza w lodówce woreczki do lodu z wodą). Daje każdemu dziecku kostkę lodu umieszczoną w kubeczku. Dzieci dotykają kostek lodu, liżą je, wachają.

N. pyta:

- *Czy lód to ciało stałe, czy ciecz?*
- *Co dzieje się z waszym lodem?*
- *Co powoduje topnienie lodu?*
- *Jak nazywa się ciecz, która powstaje ze stopionego lodu?*

Lód, śnieg topią się, czyli zmieniają stan skupienia ze stałego w ciekły – a nie rozpuszczają się.

Ćwiczenie 3.

N. napełnił wcześniej dwie szklanki (do $\frac{3}{4}$ objętości) śniegiem. Do pierwszej, oznaczonej np. napisaną cyfrą 1, wsypał łyżkę soli kuchennej. Obie szklanki umieścił na parapecie nad kaloryferem.

Dzieci obserwują, w której szklance śnieg stopi się pierwszy.

Wniosek

Szybciej stopniał śnieg wymieszany z solą.

N. wyjaśnia, że to zjawisko jest wykorzystywane zimą na naszych drogach. Posypuje się je solą, aby nie pokrywały się warstwą lodu.

Śnieg topnieje szybciej, gdy jest wymieszany z solą, ponieważ obniża ona temperaturę krzepnięcia (zamarzania) wody. Roztwór wody z solą zamarza w temperaturze -21°C (a sama woda 0°C).

- Rozmowa podsumowująca.
 - *Co to znaczy, że coś się stopiło?*
 - *Co oprócz lodu, śniegu i czekolady może się stopić?*
 - *Dlaczego coś się topi?*
- Praktyczne zastosowanie zjawiska topnienia.
 - Wypowiedzi dzieci.
 - Odpowiedzi N.
 - Wylewanie asfaltu na ulicach.
 - Odlewanie rzeźb z metalu.
 - Lutowanie, spawanie metalu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Czerwony Kapturek i wilk*.

Bębenek.

N. wybiera spośród dzieci wilka, który odchodzi na bok. Dzieci są czerwonymi kapturkami. Poruszają się swobodnie po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Co pewien czas schylają się i naśladują zbieranie kwiatów. Na dźwięk bębenka wybiega wilk, a kapturki zastygają w bezruchu. Ten z nich, który się poruszy, zostaje zamieniony w wilka. Podczas powtórzenia zabawy wilki szukają kapturków, które się ruszają. Zwycięża to dziecko, które najdłużej się nie poruszy.

- Zabawa ruchowa – *Bal zabawek*.

Gwizdek.

Dzieci poruszają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym, biegając, podskakując lub maszerując. Na sygnał gwizdka zatrzymują się i czekają na hasło – nazwę zabawki, którą będą odtwarzać.

Pajac: rytmiczne rozkroki i łączenie nóg, połączone z wyrzucaniem rąk w górę i klaśnięciem nad głową.

Półka: podskoki obunóż – 3 razy w miejscu – i obrót dookoła własnej osi.

Lalka: lekki rozkrok, ręce rozłożone w bok; lekkie przemieszczanie się z nogi na nogę w rytmie słowa *ma-ma*.

III

- Rozmowa na temat dbania o książki.

Dwie książki: nowa i zniszczona.

- Porównanie wyglądu książek – zadbanej i zniszczonej.

N. pokazuje dzieciom dwie książki – zadbaną, nową, oraz zniszczoną (zagięte rogi, poplamiona, z porysowanymi kartkami, rozdartymi kartkami...). Dzieci oglądają je i porównują. Wypowiadają się, co sądzą o ludziach, którzy z nich korzystali. Mówią, w jaki sposób należy dbać o książki.

- Zabawa relaksacyjna – *Czarodziejski dywan*.

Dzieci kładą się na dywanie, zamykają oczy i słuchają N., który mówi: *Wyobraźcie sobie, że macie czarodziejski dywan. Taki duży, że możecie na nim wygodnie siedzieć lub leżeć. Czarodziejski dywan z miękkiej wełny i o przepięknych kolorach. Może on was zabrać wszędzie tam, gdzie chcielibyście teraz być. Możecie zdecydować, czy ma was zabrać bardzo szybko, czy też może tak wolno, żebyście mogli rozkoszować się podróżą. Dokąd ma was zabrać ten czarodziejski dywan? Gdzie chcielibyście teraz być? Jak tam jest? Gdzie się teraz znajdujcie?*

- Segregowanie obrazków na te, których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską.

- Ćwiczenia w czytaniu – czytanie wyrazów z poznanymi literami i ich ilustrowanie.

Dla każdego dziecka: wyraz (np.: gitara, grabie, gile, nogi, balon, smok, banan, ananas, maliny, sikora, sroka, sanki), kartki, kredki, klej.

Dzieci losują wyrazy i je odczytują. Następnie przyklejają wyrazy na kartkach i rysują odpowiednie obrazki.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rysowanie w ramce ulubionego bohatera (bohaterów) baśni lub bajki. Utrwalanie nazwy miesiąca – luty. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21.	IV 5, IV 8 IV 16 I 5
II.1. Historyjka obrazkowa na podstawie baśni <i>Śpiąca królewna</i> . Cele: rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego; rozwijanie mowy. Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Baśniowe postacie</i> .	IV 5, IV 6 I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 11. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zimowej pogody; zabawy na śniegu.	I 8 I 5, IV 18
III. Rysowanie drogi Jasia i Małgosi do chatki z piernika. Liczenie cukierków spotkanych na drodze. Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Krasnoludki i olbrzymy</i> . Ćwiczenia relaksacyjne przy dźwiękach spokojnej muzyki. Słuchanie książeczki (lub jej fragmentów) czytanej (czytanych) przez chętnego rodzica.	IV 8, IV 15 I 5 IV 1 III 8, IV 19

Cele główne

- rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego,
- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- układa obrazki historyjki według kolejności zdarzeń,
- opowiada historyjkę,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie książeczek przyniesionych przez dzieci do przedszkola.

Książeczki.

Dzieci oglądają książeczki, wypowiadają się na temat swoich ulubionych bohaterów.

- Karta pracy, cz. 3, s. 9.
Rysowanie w ramce bohatera (bohaterów) ulubionej baśni lub bajki. Opowiadanie o nim (o nich). Rysowanie w ramach przedmiotów, które pasują do postaci z baśni.
- Utrwalanie nazwy miesiąca – luty.
N. pyta:
 - Czy pamiętacie nazwy miesięcy? Wymieńcie je.
 - Jaki miesiąc się rozpoczął?
 - Którym z kolei miesiącem jest luty? Jaki miesiąc był przed nim, a jaki będzie po nim?
 - Posłuchajcie, jaki jest luty (fragment wiersza A. Nosalskiego *O dwunastu braciach*).

*Następny z braci to srogi luty,
w lodową zbroję cały zakuty.*

*Na białym koniu pędzi po świecie,
a za nim tabun śnieżnych zamieci.*

Wyjaśnianie znaczenia zwrotów poetyckich: *w lodową zbroję cały zakuty, na białym koniu pędzi po świecie.*

- Wyjaśnienie znaczenia nazwy *luty* (srogi). Wymienianie nazw wszystkich miesięcy.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 21 (przewodnik, cz. 3, s. 104).

II

Zajęcia 1. Historyjka obrazkowa na podstawie baśni *Śpiąca królewna*.

- Syntezowanie słów (związanych z baśniami) wypowiedzianych przez N. lub dzieci z podziałem na sylaby lub na głoski.

N. lub dzieci mówią słowa z podziałem na sylaby (5-latki) lub na głoski (6-latki).

Przykładowe słowa: korona, tron, smok, pantofelek, myszka, jaskółka, wróżka, buty, królewna, kołyska...

- Ćwiczenia z wykorzystaniem historyjki obrazkowej.
Dla każdego dziecka: wyprawka, karta C, kartki, klej, nożyczki.

- Dzieci wycinają obrazki historyjki.
- Układają obrazki według kolejności zdarzeń, przyklejają je na kartkach.
- Opowiadają, co się dzieje na kolejnych obrazkach.
- Opowiadają całą historyjkę.

- Zabawa muzyczno-ruchowa – *Królewicze i królewny*.

Tamburyn, kołatka, grzechotka, bębenek.

Dziewczynki to królewny, a chłopcy – królewicze. Przy dźwiękach tamburynu poruszają się królewny – chodzą powoli, wyprostowane, drobnymi, lekkimi krokami (stawianymi z palców). Dźwięki kołatki zapraszają królewiczów do marszu sprężystym krokiem. Przy dźwiękach grzechotki spacerują pary: królewna – królewicz. Królewicz wyciąga lekko ugiętą rękę, a królewna opiera na niej swoją rękę (jak w polonezie).

- Rysowanie królewny lub królewicza.

Dla każdego dziecka: kredki, kartki.

N. pyta:

- *Jak wygląda królewna? Jak wygląda królewicz?*
- *Co mają na głowach?*

Dzieci rysują wybraną postać: królewnę lub królewicza.

- Zabawa muzyczno-ruchowa – *Baśniowe postacie* (przewodnik cz. 3, s. 106).

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 11 (przewodnik, cz. 3, s. 113).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola.

Dzieci określają, jaka według nich jest pogoda. Przyglądają się mijanym drzewom, krzewom, obserwują zimową przyrodę.

- Zabawy na śniegu.

Dzieci lepią śniegowe kulki na czas. Kto ulepi najwięcej kulek w tym samym czasie, zdobywa okłaski kolegów. Potem rzucają kulkami do celu (pnia drzewa).

Wspólnie lepią dużego bałwana. Po ulepieniu bałwana poruszają się wokół niego w kole i śpiewają piosenki o tematyce zimowej.

III

- Karta pracy, cz. 3, s. 10.

Rysowanie drogi Jasia i Małgosi do chatki z piernika. Liczenie cukierków spotkanych na drodze. Rysowanie po śladach rysunków, bez odrywania kredki od kartki.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Krasnoludki i olbrzymy*.
Na hasło: *Krasnoludki* – dzieci biegają na palcach w różnych kierunkach sali, na hasło: *Olbrzymy* – poruszają się powoli, ciężko, uderzając o podłogę całymi stopami.

- Karta pracy, cz. 3, s. 11.
Kolorowanie jednakowo rysunków pierniczków o tym samym kształcie. Otaczanie pętlami obrazków pierniczków takiej samej wielkości. Kolorowanie rysunków pierniczków po prawej stronie karty na takie same kolory, jakie mają pierniczki po lewej stronie karty.
- Ćwiczenia relaksacyjne przy dźwiękach spokojnej muzyki.

Nagranie spokojnej muzyki.

Dzieci kładą się na dywanie, zamykają oczy, słuchają muzyki. N. łagodnym głosem wydaje polecenia: *Unieście powoli prawą rękę do góry. Zataczajcie nią najpierw małe kółeczka, potem duże koła. Opuśćcie rękę, połóżcie ją delikatnie wzdłuż ciała. Teraz podnieście do góry drugą rękę. Kręćcie nią małe kółeczka, dużo małych kółeczek. Teraz zataczajcie lewą ręką duże koła. Lekko i delikatnie opuśćcie rękę, ułóżcie ją wzdłuż ciała. Unieście obie nogi do góry. Kręćcie nimi małe koła i duże koła. Opuśćcie nogi wzdłuż ciała. Zataczajcie koła lewą nogą. Wolno zataczajcie koła prawą nogą. Teraz wolno i spokojnie usiądźcie. Czy podobały się wam ćwiczenia?*

- Powtórzenie wybranych zabaw muzycznych z całego tygodnia.
- Słuchanie książeczki (lub jej fragmentu) czytanej (czytanego) przez rodzica (czytanie odbywa się co tydzień).

Łuty, tydzień 2

Dzień 1

Muzyka wokół nas

Wykonujemy instrumenty

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa <i>Muzyczne powitanie</i> . Zabawa rozwijająca inwencję twórczą – <i>Szukamy dźwięków</i> . Słuchanie piosenki <i>Czarodziejski koncert</i> . Rozmowa na temat piosenki. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22.		III 1, IV 5, IV 7 IV 1 IV 5, IV 7 I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej <i>Franek</i> . Cele: rozwijanie mowy; dostrzeganie piękna muzyki. Zabawa muzyczno-ruchowa <i>Muzyczny dywan</i> .		IV 2, IV 5, IV 7 I 5, IV 7
2. Odkrywanie litery w, W . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszych głosek w słowie <i>waga</i> i nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery w : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>waga, Wanda</i> . Cele: rozwijanie analizy i syntezy słuchowej; rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – zwracanie uwagi na dochodzące dźwięki, określanie ich źródła; zabawy na śniegu.		I 5, IV 7
III. Rysowanie po śladach rysunków instrumentów. Nazywanie ich. Naśladowanie dźwięków instrumentów. Rytmiczne wymawianie rymowanki o muzyce. Zabawa rozwijająca szybką reakcję na umówione sygnały. Wykonanie instrumentów muzycznych.		IV 7, IV 8 IV 2 IV 7 III 5, IV 7, IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- dostrzeganie piękna muzyki,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie analizy i syntezy słuchowej,**
- **rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat opowiadania,
- słucha muzyki, dostrzega jej piękno,
- **rysuje po śladach rysunków,**
- **wymienia głoski w słowach: waga, Wanda; układa schematy i modele tych słów,**
- **rozpoznaje i nazywa poznane litery.**

Przebieg dnia

I

T Tablica 17 – KURKI TRZY – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 3, s. 199).

- Zabawa *Muzyczne powitanie*.

Piłka.

N. rzuca do dzieci piłkę i śpiewa, zadając im krótkie pytania. Dzieci odrzucają piłkę i odpowiadają na pytania, również śpiewając. Starają się udzielać odpowiedzi całymi zdaniami. Np. *Jak się dzisiaj czujesz? Z kim przyszedłeś do przedszkola? Co jadłeś w domu na śniadanie?...*

- Zabawa rozwijająca inwencję twórczą – *Szukamy dźwięków*.

Dla każdego dziecka gazeta.

Dzieci siedzą w kole na dywanie. N. gromadzi na środku gazety. Kolejne dzieci próbują wydobyć z gazet jakiś dźwięk, ale w inny sposób niż ich poprzednicy.

- Słuchanie piosenki *Czarodziejski koncert* (śl. i muz. Krystyna Gowik).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

In - stru - men - ty już cze - ka - ją, za - raz bę - dą ra - zem
gra - ły, wy - cza - ru - ją pię - kne nut - ki i za - bio - rą wszy - stkie smu - tki. Pan dy -
ry - gent już go - to - wy, chce, by wszy - stkie go słu - cha - ły, a na -
stro - je są go - rą - ce, za - raz bę - dzie pię - kny kon - cert.

fis cis E fis cis E fis cis
 Pa - trzą in - stru - men - ty na dy - ry - gen - ta swe - go, bez ba - tu - ty
 D A H E CODA
 w je - go rę - ce wszys-tko bę-dzie do ni - cze - go... DO NI - CZE - GO!

- I. *Instrumenty już czekają, zaraz będą razem grały,
wyczarują piękne nutki i zabiorą wszystkie smutki.
Pan dyrygent już gotowy, chce, by wszystkie go słuchały,
a nastroje są gorące, zaraz będzie piękny koncert.*

Ref.: *Patrz instrumenty na dyrygenta swego,
bez batuty w jego ręce wszystko będzie do niczego...*

- II. *Smyczki głaszczą struny skrzypiec, ocierają się jak kotki,
wiolonczela i altówki dają dźwięk jak lizak słodki.
Z boku harfa i gitara ze strunami do szarpania.
Wszyscy chcą tu być najlepsi, wszyscy chcą mieć szóstkę z grania.*

Ref.: *Patrz instrumenty...*

- III. *Z tyłu siedzą srebrne flety; gdy w nie dmuchać, pięknie grają.
Za fletami złote trąbki – trąbią, ile siły mają.
Saksofony i klarnety tak dmuchają, że o retę!
Razem z nimi buczy tuba – bardzo duża, bardzo gruba.*

Ref.: *Patrz instrumenty...*

- IV. *A pośrodku wielki, czarny – to fortepian z klawiszami,
kiedy palce w nie uderzą, płyną dźwięki ponad nami.
Całkiem z tyłu wielkie bębny dudnią tak, że drży powietrze.
Jaki wielki, cudny koncert. Grajcie jeszcze, grajcie jeszcze!*

Ref.: *Do niczego!!! (okrzyk)*

- Rozmowa na temat tekstu piosenki.
N. zadaje dzieciom pytania:
 - Co to jest orkiestra?
 - Kogo nazywamy dyrygentem?
 - Co to jest batuta?
 - O jakich instrumentach jest mowa w piosence?
- Nauka refrenu piosenki za zasadzie echa muzycznego. Osluchanie z pierwszą zwrotką piosenki.
Określenie metrum piosenki. Zaznaczenie kłaśnięciem pierwszej miary taktu.
Przypomnienie określeń: *przygrywka, zwrotka, refren*.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22.

Tamburyn i woreczek dla każdego dziecka.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Omiń woreczki*.
Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie, omijając rozłożone na podłodze woreczki. Na przerwę przykucają obok wybranego woreczka.

- Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Woreczek pokazuje*. Dzieci wskazują woreczkiem trzymanym w ręce różne części ciała, których nazwy wypowiada i pokazuje N. Czasem N. wprowadza dzieci w błąd, pokazując inną część ciała niż ta, której nazwę mówi.
- Ćwiczenie równowagi – *Nie zgub woreczka*. Dzieci poruszają się po sali w różnych kierunkach, wykonując pięć kroków z woreczkiem na głowie. Co pewien czas przykucają, wstają i zmieniają kierunek ruchu.
- Ćwiczenie rzutu i chwytu – *Podrzuć i złap*. Dzieci chodzą po sali, podrzucając i łapiąc woreczki dwiema rękami, a następnie jedną ręką.
- Podskoki – *Przeskocz przez woreczek*. Dzieci przeskakują przez woreczek leżący na podłodze – do przodu, do tyłu i na boki.
- Zabawa *Zmień miejsce*. Dzieci maszerują w rytmie tamburynu w przeciwnych kierunkach, w dwóch kołach współśrodkowych. Na przerwę w grze zatrzymują się i zamieniają woreczkami i miejscami z dzieckiem stojącym naprzeciwko. Utrzymują kierunek ruchu (koło wewnętrzne w lewo, koło zewnętrzne – w prawo).

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Franek*.

- Omówienie wyglądu skrzypiec, porównanie ich do wiolonczeli i kontrabasu.

Zdjęcia: skrzypiec, wiolonczeli, kontrabasu.

N. wyjaśnia, że:

To są instrumenty smyczkowe. Każdy z nich ma cztery struny i pudło rezonansowe. Dźwięki powstają przez pociąganie smyczkiem po strunach (można też szarpać struny). Najmniejszym instrumentem smyczkowym są skrzypce, a największym jest kontrabas.

- Dowolna improwizacja ruchowa przy nagraniu utworu Antonia Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*.

Nagranie utworu Antonia Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*, odtwarzacz CD, dla każdego dziecka: paski białej lub niebieskiej bibuły.

Dzieci biorą paski bibuły i tańczą w dowolny sposób przy nagraniu utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*.

- ■ • Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Franek*.

Książka (s. 42–43) dla każdego dziecka.

Kiedy Ada jak co dzień przyszła do przedszkola, drzwi były otwarte na oścież, a po specjalnym podjeździe wybudowanym zamiast schodów jakaś pani pchała wózek z dzieckiem. Ada bardzo się zdziwiła, ponieważ dziecko nie wyglądało na dzidziusia i powinno już dawno samodzielnie chodzić. Przyjrzała mu się jeszcze dokładniej, żeby sprawdzić, czy nie ma w buzi smoczka. Nie miała. Wózek też różnił się od wózków, które do tej pory widziała.

Kiedy przedszkolaki usiadły, żeby zjeść śniadanie, do sali wjechała nauczycielka z tym samym chłopcem.

– Przedstawiam wam nowego kolegę. To jest Franek. Mam nadzieję, że pomożecie mu zapoznać się z przedszkolem i będziecie mu we wszystkim pomagać – powiedziała z uśmiechem pani.

Wszystkie dzieci przyglądały się Frankowi. Był bardzo chudy, a jego nienaturalnie wygięte nogi opierały się o podstawę wózka. Miał piękne zielone oczy i jasne kręcone włosy. „Gdyby mu dodać skrzydła, wyglądałby jak anioł” – pomyślała Ada.

– Ten Franek jest jakiś powykrzywiany – szepnęła Kasia.

– Ja nie będę się z nim bawił – stwierdził Tomek. – On na pewno nie gra w piłkę nożną.

– Na pewno nic nie potrafi. Jest jakiś dziwny – dodał Paweł.

– Ciekawe, czy będą go karmić jak małą dzidzię.

Nauczycielki przeniosły Franka na specjalne krzesółko przy stoliku i okazało się, że chłopiec samodzielnie je śniadanie. Potem posadziły go na dywanie, żeby mógł swobodnie bawić się samochodami i klockami. Jeśli Franek chciał się przedostać do innej części sali, wtedy bardzo sprawnie pęzał, przesuując bezwładne nogi po dywanie. Miał w tym wielką wprawę i na pewno wygrałby zawody w pęzaniu, gdyby takie istniały. Poza tym robił to, co robiły inne dzieci: malował, budował wieże, a nawet samodzielnie zawiązał sznurowadło, które rozwiązało się w jego dziwnym, skórzanym bucie. Jedyne, co odróżniało Franka od innych dzieci, to to, że nie był w stanie chodzić.

Tego dnia Ada opowiedziała Olkowi o nowym koledze.

– On jest niepełnosprawny – stwierdził Olek.

– A co to znaczy?

– To znaczy, że chciałby, żeby jego nogi chodziły, ale one nie mogą tego zrobić. Nie słuchają go.

– Może powinien mówić do nich głośniej – wpadła na pomysł Ada.

– Coś ty! Nogi nie mają uszu. On ma na pewno uszkodzony kręgosłup i jego nogi nic nie czują.

Ada spojrzała na swoje nogi, a potem pomachała nimi i uszczypnęła się w udo. Czula wszystko. „Jak dobrze jest fikać nogami!” – pomyślała.

– Moim zdaniem najważniejsza jest głowa – powiedział Olek.

– Dlaczego?

– Bo w głowie jest okno na świat – wyjaśnił Olek.

Ada wzięła sobie to zdanie do serca, a następnego dnia od razu podeszła do Franka.

– Cześć! Jestem Ada i za rok pójdę do szkoły – przywitała się.

– A ja jestem Franek i też za rok pojadę do szkoły.

– Czy twoje nogi kiedyś wyzdrowieją? – zapytała Ada.

– Nie, nigdy. Taki już zostanę.

– Jest ci smutno?

– Czasami.

– Ja też czasem jestem smutna.

– Jak będzie ci smutno, ciesz się swoimi nogami – powiedział Franek.

Ada spojrzała w jego zielone oczy i powiedziała:

– Wiesz co? Najważniejsza jest głowa i ona powinna być wesola. Pogramy w warcaby?

Od tamtej pory zostali przyjaciółmi i codziennie opowiadali sobie ciekawe historie. Jednak nie wszystkie dzieci bawiły się z Frankiem. Niektóre nie odezwały się do niego ani słowem, tylko obserwowały każdy jego ruch, a niekiedy nazywały go „ślimakiem”.

– Ślimak, ślimak, pokaż nogi, dam ci sera na pierogi – mówiły.

Adzie bardzo się to nie podobało.

Zbliżał się Dzień Kobiet i z tej okazji dzieci przygotowały koncert piosenek. Oprócz śpiewów, przedszkolaki prezentowały grę na różnych instrumentach. Niespodziewanie pojawił się Franek razem ze swoim tatą. Obaj trzymali w rękach skrzypce: tata duże, Franek małe. Zanim ktokolwiek zdał sobie sprawę z tego, co się dzieje, smyczki poszły w ruch, a salę wypełniły cudowne dźwięki. Franek przesuwał smyczkiem po strunach i wydobywał ze skrzypiec tkliwą melodię, która unosiła się pod sufit, osiadała na parapetach i lądowała w uszach zachwyconych słuchaczy. Wszyscy zapomnieli, że ten mały wirtuoz siedzi na wózku inwalidzkim i nie potrafi się samodzielnie poruszać. Za to jak poruszał smyczkiem! Nikt tak nie potrafił. To było wzruszające i piękne, a wszyscy otworzyli buzie ze zdziwienia i z zachwyty. Publiczność nagrodziła muzyków wielkimi brawami i owacją na stojąco, a Franek został bohaterem dnia.

Ada odkryła piękno muzyki i z wypiekami na buzi opowiedziała o koncercie rodzicom i Olkowi. Zdecydowała, że chce się nauczyć gry na skrzypcach.

– Kochanie, nauka gry na instrumencie wymaga wiele pracy i codziennych ćwiczeń – powiedział tata.

– To ja sobie kupię paczkę waty, żeby zatkać uszy – stwierdził Olek.

– Skoro Franek potrafi grać, to ja też – nie poddawała się Ada. – Też chcę mieć taką super-głowę jak on.

– Głowę? – zdziwiła się mama.

– Tak. Bo głowa to „okno na świat” – powiedziała Ada i poszła do pokoju, żeby pograć na plastikowej trąbce.

- Rozmowa na temat opowiadania.

N. pyta:

- Kto dołączył do grupy Ady?
- Co to znaczy, że ktoś jest niepełnosprawny?
- Co Olek powiedział Adzie na temat ważności głowy?
- Czy Ada zaprzyjaźniła się z Frankiem?
- Czy wszystkie dzieci zaakceptowały Franka?
- Co wydarzyło się na koncercie?
- Jak odebrała muzykę Ada?

- Słuchanie utworu Antonia Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*.

Nagranie utworu Antonia Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*, odtwarzacz CD.

Dzieci leżą na dywanie z zamkniętymi oczami i słuchają w ciszy nagrania. Po wysłuchaniu otwierają oczy, siadają i dzielą się swoimi wrażeniami.

- ✚ • Zabawa muzyczno-ruchowa *Muzyczny dywan*.

Skakanki, nagranie spokojnej muzyki, odtwarzacz CD.

N. układa na podłodze ze skakanek duży prostokąt (symbolizuje on dywan). Przy nagraniu spokojnej muzyki dzieci poruszają się w obrębie prostokąta – muzycznego dywanu. Podczas przerwy w muzyce dzieci szybko opuszczają muzyczny dywan.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **w, W**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **w**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

B

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 50–52.
- Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *waga* i nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków.
- Zaznaczanie liter **w, W** w wyrazach.
- Łączenie rysunków, których nazwy kończą się taką samą głoską. Kolorowanie wybranego rysunku.
- Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **waga**.

Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 2, s. 16.

N. pyta:

- Co robi Ada?
- Kogo waży na wadze?

Dzieci określają pierwszą głoskę w słowie *waga*. Wymieniają inne słowa, w których głoskę *w* słyszą na początku (worek, wagon, wozy...) i w środku (rower, gawron, sowa...).

- Budowanie schematu słowa *waga*.

Dla każdego dziecka białe kartoniki.

Dzieci dzielą słowo *waga* na sylaby. Układają dwa białe kartoniki, wyklaskują sylaby i jednocześnie je wymawiają. Potem mówią całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *waga*. Wymawiają głoski głośno, dotykając kartoników.

B+

- Budowanie schematu słowa *Wanda*.
Dla każdego dziecka białe kartoniki.
N. pyta:
– *Jak miały na imię lalki Ady, które ona ważyła?*
Dzieci dzielą słowo *Wanda* na sylaby i na głoski. Następnie układają z kartoników schemat imienia *Wanda*, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy (jak wyżej).
- Określanie rodzaju głoski *w*.
Dzieci wypowiadają głoskę *w*:
długo: *wwwyyyy...*
krótko: *w, w, w, w, w...*
Głoski *w* nie możemy wypowiadać długo, bo wtedy zmienia brzmienie. To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.
- Budowanie modeli słów: *waga, Wanda*.
Dla każdego dziecka niebieskie i czerwone kartoniki.
Dzieci głośno wymieniają głoski w słowach: *waga, Wanda*. Pod schematami słów: *waga, Wanda*, zaznaczają niebieskimi kartonikami miejsca spółgłoski *w*. Następnie wskazują samogłoski w słowach: *waga, Wanda*, i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Pozostałe głoski zaznaczają niebieskimi kartonikami – to spółgłoski.
- Odkrywanie litery **w, W**.
Dla każdego dziecka kartoniki z literami w, W.
N. pokazuje litery **w, W**. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają kartoniki z tymi literami we właściwych miejscach pod modelami słów: *waga, Wanda*. Wyjaśniają, dlaczego umieściły wielką literę na początku imienia. Przypominają, kiedy jeszcze używamy wielkiej litery.
- Uzupełnianie wyrazów wcześniej poznanymi literami.
Dla każdego dziecka kartoniki z literami: g, a, n, d, oraz napisy: waga, Wanda.
Dzieci umieszczają kartoniki z poznanymi literami pod modelami słów: *waga, Wanda*. Odczytują wyrazy.
- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 2, s. 16–19.
- Oglądanie obrazków, nazywanie ich. Rysowanie pod nimi tyłu okienek, z ilu głosek składają się ich nazwy.

- Zaznaczanie na niebiesko liter **w**, **W** w wyrazach.
- Czytanie sylab, wyrazów, tekstu.
- Czytanie tekstu i odpowiadanie na pytania.
- Skreślanie niepotrzebnych liter w nazwach obrazków.
- Czytanie wyrazów powstałych z połączenia sylab.
- Wodzenie palcem po literze **w**: małej i wielkiej, pisanej. Pisanie liter **w**, **W** po śladach i samodzielnie.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola.
Dzieci spacerują, zwracają uwagę na dochodzące do nich dźwięki (np.: odgłosy jadących pojazdów, szczekanie psa, rozmowy ludzi...). Starają się określić ich źródło.
- Zabawy na śniegu.
Dzieci chodzą za N. po śladach; oglądają inne ślady, określają, kto je zostawił. Lepią bałwana i murek wokół niego. Biegają, podskakują na śniegu.

III

- Karta pracy, cz. 3, s. 12.
Rysowanie po śladach rysunków instrumentów. Nazywanie ich. Słuchanie odczytanych przez N. dźwięków, jakie wydają instrumenty przedstawione na zdjęciach. Dotykanie kolejnych zdjęć i naśladowanie tych dźwięków.
- Rytmiczne wymawianie rymowanki o muzyce.
Dzieci powtarzają rytmicznie tekst za N., klaszcząc.

Muzyka, muzyka wszędzie jest.

Słyszymy ją w lesie i na łące też.

Słyszymy ją w domu, gdy cicho jest.

Słyszymy ją także, gdy pada deszcz.

Muzyka, muzyka wszędzie jest.

- Zabawa rozwijająca szybką reakcję na umówione sygnały.
Krzeselka, nagranie piosenki *Czarodziejski koncert*, odtwarzacz CD.
Dzieci siedzą na krzesłkach ustawionych na obwodzie koła, oparciami do wewnątrz. N. wyznacza w sali miejsce, w którym dzieci będą się ustawiały i odtwarzały proponowane przez niego rytmy. Śpiewa głośno i wyraźnie piosenkę *Czarodziejski koncert*, jednocześnie chodząc wewnątrz koła. W pewnym momencie wtrąca do słów piosenki polecenie, np. *pary, trójki, szeregi* itp., po czym kontynuuje śpiew, a dzieci ustawiają się w wyznaczonym miejscu, zgodnie z poleceniem. N. przerywa śpiewanie, klaszcze wymyślony przez siebie przebieg rytmiczny. Dzieci powtarzają go kilka razy, po czym ponownie zajmują miejsca na krzesłkach. Zabawę powtarzamy, zmieniając polecenie i proponowany przebieg rytmiczny.
- Wykonanie instrumentów muzycznych.
Puszki po napojach, kamyczki, żołądźcie, mak, groch, samoprzylepny papier kolorowy, koraliki, kapsle z dziurkami (po 6 sztuk dla każdego dziecka), paski bibuły, drobne elementy z papieru samoprzylepnego.
N. pokazuje, jak wykonać poszczególne instrumenty. Potem dzieli dzieci na trzy grupy.
- Pierwsza grupa napełnia puszki po napojach wybranym materiałem, np.: kamyczkami, żołądźkami, makiem lub grochem. Dzieci zaklejają otwór i ozdabiają puszki samoprzylepnym papierem kolorowym.

- Druga grupa nawleka korale lub klocki z otworem na drut izolowany. Na końcu dzieci łączą końcówki drutu, zakręcając je.
- Trzecia grupa (6-latki) okleja kapsle elementami z papieru samoprzylepnego oraz wykonuje sznureczki ze zrolowanego paska bibuły. Przewleka sznureczki przez otwory w kapslach i zawiązuje (kapsle muszą się swobodnie poruszać).
- Akompaniowanie na wykonanych instrumentach do wybranej piosenki.
- Umieszczenie wykonanych instrumentów w kąciaku muzycznym.

Luży, tydzień 2

Dzień 2

Muzyka wokół nas

Liczymy instrumenty

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa w rytmie marsza – rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej. Zabawa <i>Wspólne oddychanie</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22.	IV 7 IV 2 I 5
II.1.	<i>Liczymy instrumenty</i> – ćwiczenia w liczeniu. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia; utrwalanie nazw wybranych instrumentów. Rozwiązywanie zadań na odejmowanie.	IV 15
	Układanie i odczytywanie zapisów działań. Zapoznanie ze znakiem odejmowania.	
	Zabawa ruchowa – <i>Uważnie słuchamy</i> .	I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 11. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.	I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Gramy na instrumentach</i> ; zabawa <i>Hej, idziemy!</i>	I 5
III.	Słuchanie nagrań głosu: kobiety, mężczyzny i dziecka. Dostrzeganie różnic między głosami. Nauka kroku walca.	IV 2, IV 7 IV 7
	Zabawa <i>Dyrygent</i> .	III 5, IV 7

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- **zapoznanie ze znakiem odejmowania**,
- utrwalenie nazw wybranych instrumentów muzycznych,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy w dostępnym zakresie,
- **odejmuje w zakresie 9**,
- rozpoznaje i nazywa wybrane instrumenty muzyczne,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Zabawa w rytmie marsza – rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.

Bębenek.

Dzieci maszerują w rozsypce, w rytmie bębenka, w określonym przez N. kierunku. Podczas przerwy w muzyce dzieci, w pozycji stojącej, zwracają się przodem do N., który recytuje tekst Bożeny Formy.

Dziś orkiestra marsza gra:

bum, bum, bum, tra, la, la.

Dzieci powtarzają tekst za N. (najpierw wszystkie razem, następnie indywidualnie wskazane przez N. dzieci) i wykonują proponowane ruchy.

Dziś orkiestra marsza gra:

bum, bum, bum,

tra, la, la.

Dzieci:

maszerują w miejscu,

wykonują trzy miarowe uderzenia o uda,

klaszczą trzy razy.

Następnie powtarzają tekst za N., równocześnie maszerując.

Równó dzieci maszerują,

raz i dwa, raz i dwa,

i wesoło przytupują,

raz i dwa, raz i dwa.

W trakcie marszu N. dodaje dodatkowe zadanie:

Równó dzieci maszerują,

raz i dwa, raz i dwa,

i wesoło przytupują,

raz i dwa, raz i dwa.

klaszczą, skrzyżują ręce na piersiach, klaszczą,
uderzają o uda,

zatrzymują się i tupią.

- Zabawa Wspólne oddychanie.

N. mówi: *Utwórzcie duże koło i złapcie się za ręce. Czy będziemy potrafili oddychać w jednakiem rytmie? Nawet kiedy jest nas tak dużo? Za chwilę spróbujemy wspólnie nabrać powietrza głęboko aż do płuc. I złapiemy się mocno za dłonie. A kiedy będziemy wydychać powietrze, powiemy głośno: Ach... – aż wypłynie ono całe z naszych płuc. Wtedy rozluźnimy ucisk dłoni. Uwaga! Gotowi! Start!*

- Karta pracy, cz. 3, s. 13.

Naklejanie zdjęć instrumentów w pustych polach tak, żeby poziomo i pionowo występowały cztery różne instrumenty.

Nazywanie zwierząt przedstawionych na obrazkach. Śpiewanie ulubionej piosenki głosami tych zwierząt.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22 (przewodnik, cz. 3, s. 128).

II

Zajęcia 1. Liczymy instrumenty – ćwiczenia w liczeniu.

Skakanki, instrumenty muzyczne, np.: kołatki, grzechotki, dzwonki, trójkąty, bębenki, tamburyny, dla każdego dziecka: kartoniki z krążkami (lub liczbami), kartoniki ze znakami: >, <.

- N. układa na dywanie pętle ze skakanek. W pętlach umieszcza instrumenty perkusyjne – w każdej – jednego rodzaju. Np. 8 kołatek, 6 grzechotek, 7 dzwonków, 9 trójkątów, 5 bębenków, 4 tamburyny.

- Liczenie instrumentów.
Dzieci nazywają instrumenty znajdujące się w pętłach, liczą je. Umieszczają obok nich kartoniki z krążkami (5-latk), lub z liczbami (6-latk).
- Porównywanie liczby instrumentów w pętłach.
- Dzieci wskazują pętle z największą liczbą instrumentów i z najmniejszą liczbą instrumentów. Dzieci 6-letnie układają odpowiednie znaki pomiędzy liczbami, przy pętłach. Odczytują zapisy, np. $8 > 6$, $6 < 7$, $7 < 9$, $9 > 5$, $5 > 4$.

Dzieci liczą instrumenty po odebraniu ich przez N. Podają ich liczbę, mówiąc: <i>Było tyle instrumentów, N. wziął tyle... i zostało tyle....</i> Określają każdy przypadek.	N. zabiera z każdej pętli instrumenty: 2 kołatki 4 trójkąty 3 grzechotki 1 bębenek 5 dzwonków 2 tambury. Układa przy pętłach kartoniki z liczbami. Dzieci liczą, ile instrumentów pozostało w pętłach. 8 2 6 9 4 5 6 3 3 4 2 2 7 5 2 Potem N. układa przy pętłach znaki: -, =: $8 - 2 = 6$ Odczytuje działanie i wyjaśnia, że znak - to znak odejmowania i czyta się go: <i>odjąć</i>. Dzieci układają znaki i odczytują działania w pozostałych przypadkach. $6 - 3 = 3$ $9 - 4 = 5$ $7 - 5 = 2$ $4 - 2 = 2$
--	--

- Zabawa ruchowa – *Uważnie słuchamy*.
Dowolny instrument perkusyjny.
Dzieci uważnie poruszają się po sali z zamkniętymi oczami. Kiedy usłyszą dźwięk dowolnego instrumentu perkusyjnego, siadają skrzyżnie. Hasło: *Idziemy*, zaprasza do ponownego poruszania się.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 11 (przewodnik, cz. 3, s. 113).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Gramy na instrumentach*.
Tamburyn.
Dzieci poruszają się po wyznaczonym miejscu ogrodu przedszkolnego w rytmie tamburynu. Podczas przerwy w grze naśladową grę na wybranym przez siebie instrumencie.
- Zabawa *Hej, idziemy!*
Dzieci maszerują po wyznaczonym miejscu ogrodu przedszkolnego, pokazując odpowiednie nogi, według rymowanki mówionej przez N.

*Hej, idziemy naprzód żwawo,
nózką lewą, nóżką prawą.
Hej, maszerujemy drogą,
prawą nogą, lewą nogą.*

*I klaszczemy wciąż rękami
nad głowami, nad głowami.
Potem z lewej, z prawej strony.
No i podskok. Już zrobiony?*

III

- Słuchanie nagranych głosów: męskiego, żeńskiego i dziecka. Dostrzeganie różnic między głosami.

Nagranie śmiechu: kobiety, mężczyzny i dziecka, odtwarzacz CD.

- Nauka kroku walca.

Nagranie melodii walca (przygotowuje N.), kolorowa wstążka, odtwarzacz CD.

Dzieci stoją na obwodzie koła. Przed nimi znajduje się mniejsze koło ułożone przez N. z kolorowej wstążki. Na *raz* dzieci wykonują prawą nogą krok do przodu, stając na wstążce, na *dwa*, *trzy* dostawiają lewą nogę. Na kolejne *raz* wykonują lewą nogą krok do tyłu, a na *dwa*, *trzy* dostawiają prawą nogę. (Po osłuchaniu się z melodią i opanowaniu prostego kroku można dołączyć wspięcie na palce na *trzy*). To samo wykonują w kole wiązonym, trzymając się za ręce, dołączając ruch rąk do góry, kiedy wykonują krok do środka, i ruch rąk do dołu, kiedy wychodzą ze środka. Dzieci wykonują ruchy jak wyżej, poruszając się w prawą stronę po obwodzie koła. Na sygnał zmieniają kierunek. Tańczą w parach, obracając się w kółeczko.

- Zabawa *Dyrygent*.

Jedno dziecko opuszcza na chwilę salę (z woźną), a pozostałe dzieci ustalają w tym czasie, kto będzie dyrygentem, czyli osobą narzucającą, zmieniającą rodzaj czynności (sposobu gry na instrumencie).

Dziecko wraca do sali, staje i obserwuje siedzące w kręgu dzieci, które wykonują jednako-
we czynności – naśladują grę na jakimś instrumencie. Jego zadaniem jest wykryć dyrygenta. Uczestnicy zabawy powinni bacznie obserwować siebie nawzajem, by szybko dostrzec zmianę. Nie powinni natomiast patrzeć jednocześnie w stronę dyrygenta. Przy powtórzeniu zabawy dzieci mogą wykonywać różne inne czynności – nie tylko naśladować grę na instrumentach.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenie umożliwiające znalezienie indywidualnej wypowiedzi na instrumencie. Zabawa <i>Tajemniczy dźwięk</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22.		IV 7 III 5, IV 7 I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Czarodziejski koncert</i> . Cele: rozwijanie umiejętności grania na instrumentach perkusyjnych; rozwijanie umiejętności poruszania się w rytm muzyki.		IV 7
2. Wykonanie papierowego akordeonu. Cele: rozwijanie sprawności manualnych; zapoznanie z akordeonem. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – wsłuchiwanie się w dźwięki przyrody, naśladowanie ich; zabawa <i>Niema orkiestra</i> .		IV 7, IV 8 I 5, IV 18
III. Tworzenie domowej muzyki. Oglądanie zdjęcia. Nazywanie przedstawionego miejsca. Nazywanie instrumentów i muzyków, którzy na nich grają. Zabawa ruchowa – <i>Odszukaj instrument</i> .		IV 7 IV 5, IV 7 I 5
Zabawy swobodne w wybranych kącikach.	Uzupełnianka literowa.	I 6, IV 4, IV 8

Cele główne

- rozwijanie umiejętności grania na instrumentach perkusyjnych,
- rozwijanie umiejętności poruszania się w rytm muzyki,
- rozwijanie sprawności manualnych,
- zapoznanie z akordeonem.

Cele operacyjne

Dziecko:

- gra na instrumentach perkusyjnych,
- uczestniczy w zabawie przy piosence,
- wykonuje papierowy akordeon,
- rozpoznaje i nazywa akordeon.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenie umożliwiające znalezienie indywidualnej wypowiedzi na instrumencie.
Bębenek.
Dzieci siedzą w kręgu. Przekazują sobie z rąk do rąk bębenek. Każde dziecko stara się zdemontować na nim jakiś inny rodzaj gry.
- Zabawa *Tajemniczy dźwięk*.
Instrumenty perkusyjne, np.: bębenek, grzechotka, kołatka, tamburyn, talerze.
Dzieci, podzielone na pięć grup, siadają w pięciu kołach. W środku każdego koła znajduje się inny instrument perkusyjny, np.: bębenek, grzechotka, kołatka, tamburyn, talerze. N. siada tak, aby dzieci nie widziały, na jakim instrumencie gra. Ma przed sobą pięć takich samych instrumentów perkusyjnych jak dzieci w poszczególnych kołach. Gra na in-

strumentach, zmieniając je co jakiś czas. Gdy dzieci usłyszą dźwięki swojego instrumentu, wstają i poruszają się zgodnie z wystukiwanym na nim rytmem.

- Kolorowanie rysunków wybranych instrumentów.

Rysunki instrumentów (przygotowane przez N.).

Dzieci wybierają sobie rysunki instrumentów. Nazywają je i kolorują.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22 (przewodnik, cz. 3, s. 128).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Czarodziejski koncert*.

- Ćwiczenia ruchowe przy akompaniamencie instrumentu.

Dowolny instrument muzyczny.

Marsz, skoki obunóż, utrwalanie podstawowego kroku krakowiaka, cwał boczny.

- Ćwiczenia oddechowe – *Wrony*.

Dzieci wdychają powietrze nosem, następnie wydychają i mówią: *kra, kra, kra, kra...*

- Ćwiczenie dykcji – *Różne instrumenty*.

N. śpiewa dzieciom fragmenty popularnych melodii na wymyślonych przez siebie sylabach. Dzieci starają się je powtórzyć.

Bum, bum, bum... – na melodii *Mam chusteczkę haftowaną*.

Dzyń, dzyń... – na melodii *Pojedziemy na łów*.

Tra-ta-ta-ta... – na melodii *Gdzieżeś ty bywał, czarny baranie*.

- Ćwiczenie rozwijające słuch muzyczny i poczucie rytmu – *Jaki to instrument?*

Instrumenty perkusyjne, utwory z płytoteki N., odtwarzacz CD.

N. ma rozłożone przed sobą instrumenty perkusyjne. Przypomina dzieciom ich budowę i sposób wydobywania z nich dźwięków.

Następnie prezentuje krótkie, wybrane przez siebie, utwory z płytoteki. Podczas ich trwania dzieci odgadują, jakie słyszą instrumenty. Określają metrum w utworach. Wypowiadają się na temat nastroju melodii.

- Instrumentacja piosenki *Czarodziejski koncert*.

Instrumenty perkusyjne: bębni, tamburyny, trójkąty, marakasy, kastaniety, drewnianka.

Dzieci są podzielone na dwie grupy:

- dzieci śpiewające są przebrane za nutki – stoją z jednej strony sali,
- dzieci grające na instrumentach zajmują miejsce w półkolu, trzymając instrumenty w rękach. Przed orkiestrą jest wyznaczone miejsce dla dyrygenta.

Zwrotka I

Śpiewają wszystkie dzieci.

Instrumenty już czekają, zaraz będą razem grały,

wyczarują piękne nutki i zabiorą wszystkie smutki.

Pan dyrygent już gotowy,

chce, by wszystkie go słuchały,

a nastroje są gorące, zaraz będzie piękny koncert.

Dzieci:

trzymające instrumenty stoją w półkolu na środku sali,

nutki w podskokach, jedna za drugą, zajmują miejsca po obydwu stronach orkiestry,

wchodzi dyrygent, zajmuje miejsce przed orkiestrą, wyciąga ręce przed siebie i stoi w bezruchu,

nutki miarowo klaszczą,

Refren:

Grają dzieci z instrumentami – orkiestra.

Patrz instrumenty

w rytmie ćwierćnut grają marakasy i bębni,

na dyrygenta swego,

*bez batuty w jego ręce
wszystko będzie do niczego...*

Zwrotka II

*Śpiewają dzieci, które są nutkami.
Smyczki głaszczą struny skrzypiec,
ocierają się jak kotki,
wiolonczela i altówki dają dźwięk jak lizak słodki.
Z boku harfa i gitara ze strunami do szarpania.
Wszyscy chcą tu być najlepsi,
wszystcy chcą mieć szóstkę z grania.*

Refren

Patrz instrumenty...

Zwrotka III

*Z tyłu siedzą srebrne flety;
gdy w nie dmuchać, pięknie grają.
Za fletami złote trąbki – trąbią, ile siły mają.
Saksofony i klarnety tak dmuchają, że o retę!
Razem z nimi buczy tuba
– bardzo duża, bardzo gruba.*

Refren:

Zwrotka IV

*A pośrodku wielki, czarny –
to fortepian z klawiszami,
kiedy palce w nie uderzą,
płyną dźwięki ponad nami.
Całkiem z tyłu wielkie bębny
dudnią tak, że drży powietrze.
Jaki wielki, cudny koncert.
Grajcie jeszcze, grajcie jeszcze!*

Refren:

*w rytmie ćwierćnut grają drewnienka
i kastaniety,
w rytmie półnut gra tamburyn,
w rytmie melodii piosenki gra jeden
bębenek,*

w rytmie ćwierćnut gra jeden trójkąt,

*w rytmie ćwierćnut grają kastaniety,
tremolo na tamburynie, w rytmie półnut
grają (po jednym instrumencie): marakas,
bębenek, drewnienka, kastaniet, trójkąt,
tamburyn,
dwie półnuty, grają wszystkie instrumenty
razem,*

tak samo jak po pierwszej zwrotce,

tak samo jak zwrotka II,

tak samo jak po pierwszej zwrotce,

tak samo jak zwrotka II,

*tak samo jak po pierwszej zwrotce,
przy słowach **Do niczego!!!** instrumenty
przestają grać, wszyscy razem wykonują
rytmicznie okrzyk.*

Zajęcia 2. Wykonanie papierowego akordeonu.

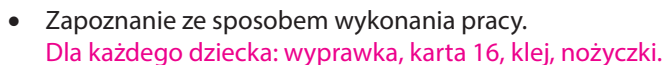
- Słuchanie melodii granej na akordeonie.

Nagranie melodii granej na akordeonie (z do pozyskania przez N.), odtwarzacz CD.

Dzieci słuchają melodii granej na akordeonie. Rozpoznają instrument, naśladują grę na nim.

Akordeon jest rodzajem harmonii, opartym na stroikach przelotowych. Powietrze, wytworzone przez poruszanie miechem, wprawia w drgania stroik, który wytwarza dźwięki. Z prawej strony instrumentu znajduje się klawiatura klawiszową, z lewej są guziki (dźwięki basowe, akordy).

- Wycięcie z karty gotowych elementów.
- Złożenie w harmonijkę części akordeonu (miecha).
- Sklejenie elementów według instrukcji: doklejanie szarych elementów z obu stron harmonijki.

- Zabawa *Niemą orkiestra*.

Każde dziecko wymyśla sobie instrument, na jakim chciałoby zagrać w orkiestrze, a następnie gestem odzwierciedla jego charakter przed pozostałymi członkami grupy. Jedno dziecko – dyrygent – poznawszy członków orkiestry, ustawia ich przed sobą, a potem unosi w górę batutę (kijek, słomkę...), wzywając wszystkich do gotowości. Muzycy przybierają postawy, w których uwidaczniają, że trzymają gotowe do gry instrumenty (wyciągnięte ręce, ułożenie palców itp.). Zadaniem muzyków jest bacznie obserwować ruch dyrygenta i w ślad za nim wykonywać ruchy własne w milczeniu i w powadze. Dyrygent usiłuje złać powagę muzyków, robiąc śmieszne miny. Muzykom nie wolno się śmiać i wydawać żadnych innych dźwięków.

- Spacer w pobliżu przedszkola.

Dzieci, spacerując, wsłuchują się w dochodzące do nich odgłosy przyrody (szum wiatru, skrzypienie śniegu...), naśladują je.

- Tworzenie *domowej muzyki*.

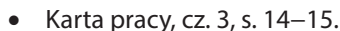
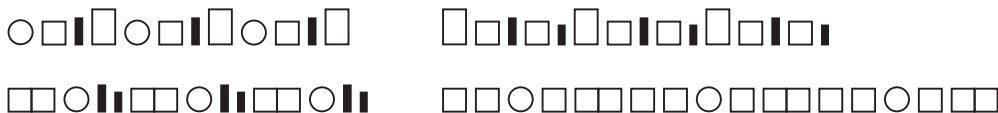
Dla każdego dziecka: garnek, duża łyżka, gazeta, pokrywka, łyżeczka, tarka.

N. przygotował: garnek, dużą łyżkę, gazetę, pokrywkę, łyżeczkę, tarkę.

Dzieci próbują w różny sposób wydobyć dźwięki z tych przedmiotów.

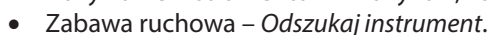
□ – garnek (uderzenia dłońmi)	▮ – duża łyżka (stukanie w podłogę)	▮ – łyżeczka (uderzenie w stolik)
□□ – gazeta (gniecenie)	○ – pokrywka (uderzenie w stolik)	□ – tarka (pocieranie drewnianym klockiem)

Próbują zagrać na nich według ułożonego przez N. zapisu muzycznego, np.:

Oglądanie zdjęcia. Nazywanie przedstawionego miejsca. Nazywanie muzyków i wskazywanie dyrygenta.

Nazywanie instrumentów i muzyków, którzy na nich grają.

Instrumenty perkusyjne.

Dzieci poruszają się po sali. W różnych miejscach sali są poukładane instrumenty perkusyjne – w taki sposób, aby były niewidoczne. Co pewien czas N., odwrócony tyłem do dzieci lub ukryty za parawanem, wydobywa dźwięki z dowolnego instrumentu. Zadaniem dzieci jest jak najszybciej rozpoznać instrument, nazwać go i odszukać miejsce, w którym się znajduje.

• Zabawy swobodne w wybranych kąciach.	• Uzupełnianka literowa. Dla każdego dziecka: wyrazy z brakującymi literami, litery, nożyczki, klej. Dzieci dostają wyrazy z brakującymi literami i brakujące litery. Wycinają litery i przyklejają w lukach. Odczytują wyrazy: sowa, wilk, sroka, sarna, kret, wilga, komar.
--	--

Luży, tydzień 2

Dzień 4

Muzyka wokół nas

Malowanie nastroju utworu muzycznego

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa <i>Wysokie dźwięki, niskie dźwięki</i> . Odszukiwanie dwóch takich samych grzechotek. Rysowanie po śladach rysunków instrumentów. Nazywanie ich. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22.	IV 7 IV 8 I 5
II.1. Łączenie ekspresji muzycznej z plastyczną – <i>Malujemy nastrój utworu muzycznego Fryderyka Chopina</i> . Cele: rozwijanie sprawności manualnej; próby wyrażania nastroju utworu muzycznego barwną plamą. Zabawa muzyczno-ruchowa – <i>Muzyczny dywan</i> .	II 1, IV 1, IV 7 I 5, IV 7
2. Ćwiczenia słuchowe – <i>Instrumenty</i> . Cele: rozwijanie słuchu fonematycznego; utrwalanie nazw wybranych instrumentów. Zabawy na świeżym powietrzu: obserwowanie śniegu błyszczącego w słońcu; zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Kto skoczył dalej?</i>	IV 2, IV 7 I 5, IV 18
III. Zabawy z gamą C-dur. Zabawa <i>Instrumenty</i> – rozwijająca reakcję na ustalone sygnały. Śpiewanie znanej piosenki głosem wybranego zwierzęcia – śpiewanie solo, w duecie, w tercecie i w chórze.	IV 7 IV 7 IV 2, IV 7

Cele główne

- rozwijanie sprawności manualnej,
- próby wyrażania nastroju utworu muzycznego barwną plamą,
- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- utrwalanie nazw wybranych instrumentów.

Cele operacyjne

Dziecko:

- maluje, wykorzystując różne przybory, techniki,
- wyraża nastrój wysłuchanego utworu muzycznego poprzez działania plastyczne,
- dzieli słowa na sylaby i na głoski,
- rozpoznaje i nazywa wybrane instrumenty.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *Wysokie dźwięki, niskie dźwięki*.
Instrument perkusyjny, skakanki.

Kiedy N. gra niskie dźwięki, wszystkie dzieci poruszają się jak najniżej (czołgają się, chodzą na czworakach...), a gdy gra wysokie dźwięki, wszystkie dzieci wyciągają się do góry (chodzą na palcach, unoszą ręce...).

N. za pomocą skakanek dzieli salę na części – wysoką i niską. Kiedy dzieci usłyszą wysokie dźwięki, poruszają się w wysokiej części sali, chodząc na palcach. Kiedy usłyszą niskie dźwięki, poruszają się w niskiej części – czołgając się.

- • Karta pracy, cz. 3, s. 16.
Odszukiwanie na rysunku takich samych grzechotek. Kolorowanie ich jednakowo. Rysowanie po śladach rysunków instrumentów. Nazywanie ich. Wyklaskiwanie podanego rytmu i wypowiedzanie tekstu za N.
- • Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22 (przewodnik cz. 3, s. 128).

II

Zajęcia 1. Łączenie ekspresji muzycznej z plastyczną – *Malujemy nastrój utworu muzycznego Fryderyka Chopina.*

- Rozmowa na temat Fryderyka Chopina.

N. pyta:

- *Kim był Fryderyk Chopin?*
- *Co komponował?* (Walce, nokturny, mazurki, etiudy, sonaty, polonezy, koncerty...).

Fryderyk Chopin był polskim kompozytorem i pianistą. Urodził się w Polsce, w Żelazowej Woli, a zmarł we Francji, w Paryżu. W wieku 7 lat wydał swój pierwszy utwór i zaczął koncertować w domach bogatych ludzi. Jako pianista był samoukiem i muzycznym geniuszem. Gdy miał 20 lat, wyjechał do Francji, gdzie koncertował, uczył gry na pianinie i pisał nowe utwory (w jego utworach pojawiają się elementy muzyki ludowej).

- Odszukanie Warszawy i Paryża na mapie Europy.

Mapa Europy.

N. pokazuje mapę Europy, wskazuje na niej Polskę i Francję. Wspólnie z dziećmi odszukuje stolice tych państw – Warszawę i Paryż.

- Oglądanie zdjęć lub pocztówek przedstawiających pomnik Fryderyka Chopina w Warszawie.

Zdjęcia lub pocztówki przedstawiające pomnik Fryderyka Chopina.

N. informuje dzieci, że przy pomniku, od wiosny do jesieni, w każdą środę i niedzielę odbywają się koncerty muzyki Chopina.

- Słuchanie wybranego utworu Fryderyka Chopina, np. *Nokturnu Des-dur, op. 27, nr 2* lub *Preludium e-moll*.

Nagranie utworu *Preludium e-moll* lub *Nokturn Des-dur, op. 27, nr 2*, odtwarzacz CD.

- Ilustrowanie ruchem utworu Fryderyka Chopina, z wykorzystaniem pasków bibuły.

Dla każdego dziecka pasek bibuły, nagranie utworu Fryderyka Chopina, odtwarzacz CD.

Dzieci poruszają się przy nagraniu utworu, ruszając paskami bibuły w sposób, jaki podpowiada im muzyka.

- Wypowiedzi dzieci na temat wysłuchanego utworu Fryderyka Chopina.

- *Do czego zachęcała was ta muzyka?*
- *Czy poruszaliście się szybko, czy wolno? Dlaczego?*
- *Czy to była wesoła muzyka, czy smutna muzyka?*
- *Jakich barw użylibyście, żeby przedstawić nastrój tego utworu?*

- Karta pracy, cz. 3, s. 18.

Dzieci malują swoje odczucia wywołane nastrojem wysłuchanego utworu Fryderyka Chopina za pomocą barwnych plam powstałych przez maczanie palców w rozrobionej farbie i odbijanie ich na karcie.

- Prezentowanie powstałych prac, nadawanie im tytułów; zachęcanie przez N. do dzielenia się wrażeniami z ich powstania.
- Zabawa muzyczno-ruchowa – *Muzyczny dywan* (przewodnik, cz. 3, s. 131).

Zajęcia 2. Ćwiczenia słuchowe – Instrumenty.

- Czytanie nazw instrumentów i wskazywanie ich na zdjęciach.

Zdjęcia instrumentów: klarnetu, gitary, kontrabas, wyrazy – ich nazwy.

N. umieszcza na tablicy zdjęcia: klarnetu, gitary i kontrabas. Ma przygotowane wyrazy – nazwy tych instrumentów. Dzieci 6-letnie czytają wyrazy samodzielnie, a dzieci 5-letnie – z N., a potem umieszczają je pod odpowiednimi zdjęciami instrumentów. Wspólnie je odczytują.

- Podział nazw instrumentów na sylaby i na głoski.

Zdjęcia instrumentów: fletu, puzonu, tamburynu, kołatki, harfy, perkusji.

N. umieszcza na tablicy zdjęcia innych instrumentów: fletu, puzonu, tamburynu, kołatki, harfy, perkusji. Dzieci nazywają instrumenty, dzielą ich nazwy na sylaby (5-latki) oraz na głoski (6-latki).

- Zabawa z rymowanką.

*Różne dźwięki są dokoła.
Raz coś stuka, raz coś woła.*

*Nasze uszy ich słuchają,
dzięki temu świat poznają.*

- Wypowiadanie tekstu rymowanki staccato, czyli z wyraźnym dzieleniem na sylaby.
- Wypowiadanie tekstu legato – w sposób ciągły, płynny, niemal śpiewnie.
- Zabawa *Naśladujemy instrumenty*.

Instrumenty perkusyjne, np.: trójkąt, kołatka, grzechotka, bębenek.

Dzieci dzielą się na kilka 5-osobowych lub 6-osobowych grup. Każda grupa dostaje jeden instrument perkusyjny, np.: trójkąt, kołatkę, grzechotkę, bębenek.

Członkowie danej grupy naśladują dźwięki wydawane przez ich instrument, a dzieci z pozostałych grup są echem i powtarzają podane dźwięki, ale ciszej.

Dźwięki instrumentu i echa, jakkolwiek różnią się głośnością, to są wyraźne.

Bębenek – *bum, bum...*

Kołatka – *pam, pam...*

Trójkąt – *dzyń, dzyń...*

Grzechotka – *grum, grum...*

- Ćwiczenia słuchowe – rozpoznawanie wybranych instrumentów po dźwiękach, jakie wydają.
- Nagrania dźwięków różnych instrumentów (np.: trąbki, pianina, gitary, skrzypiec, fletu), odtwarzacz CD.**

- Słuchanie wypowiedzi N., liczenie w niej zdań.

N. opowiada o swoim pobycie w filharmonii.

Np.

- *Kilka dni temu wybrałam się na koncert. Odbyszał się w filharmonii. W dużej sali, na podwyższeniu była orkiestra. Muzycy, ubrani odświętnie, uklonili się i rozpoczęli koncert. To było coś zachwycającego. Dźwięki instrumentów mieszały się, dając wspaniały efekt. To był udany koncert.*

- Liczenie słów w wybranych zdaniach.

Np.

Kilka dni temu wybrałam się na koncert. (7)

Muzycy, ubrani odświętnie, uklonili się i rozpoczęli koncert. (8)

- Karta pracy, cz. 3, s. 17.

Słuchanie nazw instrumentów. Łączenie liniami takich samych napisów. Kolorowanie rysunków tych instrumentów, których nazwy podano wcześniej. Wyklaskiwanie podanego rytmu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Obserwowanie śniegu błyszczącego w słońcu. Próby zrozumienia tego zjawiska.

Dla każdego dziecka lupa.

Dzieci obserwują przez lupę śnieg skrzący się od słońca. Porównują wygląd śniegu w cień (nie skrzy się) z tym w słońcu.

Śnieg tworzą śnieżynki – kryształki lodu powstałe w chmurze. Najczęściej są sześcioramienne. Opadając na ziemię, śnieżynki łączą się, sklejają, upadają jedna na drugą. Śnieg opadły na ziemię nie tworzy płaskiej powierzchni, bo śnieżynki układają się w różny sposób. Tworzą powierzchnię niejednorodną, chropowatą, od której światło odbija się w różnych kierunkach, co daje wrażenie, jakby śnieg świecił.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Kto skoczy dalej?*
Dzieci ustawiają się w szeregu, w jednej linii. Kolejno skaczą jak najdalej. N. wskazuje osobę, która skoczyła najdalej. Potem dzieci skaczą nadal, ale już od miejsca, do którego skoczyły poprzednio.

III

- Zabawy z gamą C-dur.
Dzwonki lub nagranie gamy C-dur, odtwarzacz CD.
- Słuchanie wiersza Iwony Róży Salach *Nutki*.

*Na pięciolinii siedzą nutki.
Wysunęły nóżki, pokazały butki.
A te butki czarne, małe,
do zabawy doskonałe.*

*Skoczyły czarne butki,
uciekle nocą z piosenki nutki.
Do – dobrze tańcowało,
re – w stawie rechotało,
mi – gawędziło miło,*

*fa – fasolę i groch sadziło,
sol – malowało parasol,
la – lato pozdrowiało,
si – po włosku gadało,
do – wszystko dokładnie powtórzyło
i na pięciolinie wróciło.*

- Powtórzenie nazw nut za N. Oglądanie pięciolinii z nutami i kluczem wiolinowym.
Dowolny zapis nutowy utworu muzycznego, drewnianka.
N. śpiewa i gra gamę C-dur na dzwoneczkach. Dzieci za pomocą rąk pokazują, jak wzrastają lub obniżają się dźwięki.

- Karta pracy, cz. 3, s. 19.
Śpiewanie gamy C-dur razem z N.
Rysowanie szlaczka po śladach, a potem – samodzielnie.
- Zabawa *Instrumenty* – rozwijająca reakcję na ustalone sygnały.
Instrumenty perkusyjne: kastaniety, tamburyny, marakasy, drewnianka, oraz ich obrazki, szarfy, nagranie piosenki *Czarodziejski koncert*, odtwarzacz CD.
Dzieci, podzielone na cztery grupy, zajmują miejsca w wyznaczonych przez N. miejscach (kołach utworzonych z szarfy). Każda grupa ma inny rodzaj instrumentów:

I grupa – kastaniety,
II grupa – tamburyny,

III grupa – marakasy,
IV grupa – drewnianka.

Dzieci śpiewają piosenkę *Czarodziejski koncert* i maszerują między szarfami przy nagraniu piosenki. Kiedy melodię piosenki zastępują dźwięki bębna, przestają śpiewać, w dalszym ciągu maszerując. N. unosi obrazek z wybranym instrumentem, np. kastanietem.

Grupa, która ma w swoim kole kastaniety, zajmuje w nim miejsce. Pozostałe dzieci ustawiają się wokół swoich kół. Wszyscy zaczynają śpiewać. I grupa gra na kastanietach, pozostałe grupy maszerują wokół swoich kół.

- Zabawa *Refren* – utrwalanie pojęcia *refren*.
Dzieci maszerują za prowadzącym dzieckiem w dowolnych kierunkach sali. N. wykonuje piosenkę *Czarodziejski koncert*, dzieci starają się śpiewać razem z nim. Kiedy usłyszą melodię i słowa refrenu, zatrzymują się i, śpiewając, miarowo klaszczą. Po zakończeniu zabawy N. gromadzi dzieci przed sobą i zadaje pytanie:
– *Jak nazywa się fragment piosenki, który powtarza się po każdej zwrotce?*
Przy okazji utrwalą pojęcia: *przygrywka, zwrotka*.
- Śpiewanie znanej piosenki głosem wybranego zwierzęcia – śpiewanie solo, w duecie, w tercecie, w chórze.
N. wyjaśnia nazwy: *solo, duet, tercet, chór*.
Dzieci śpiewają wybraną piosenkę głosem zwierzęcia, którego nazwę przegłoskował N. Śpiewają indywidualnie, kolejno, jedno za drugim. Potem, po dobraniu się w pary, śpiewają w duecie. Następnie dobierają się w trójki i śpiewają w tercecie. Na koniec śpiewają wszyscy razem – w chórze.

Luty, tydzień 2

Dzień 5

Muzyka wokół nas

Muzyka jest wszędzie

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia oddechowe. <i>Prawda – fałsz</i> – utrwalanie wiadomości o muzyce. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22.		IV 2 IV 2, IV 5 I 5
II.1. Słuchanie wiersza Ewy Żylińskiej <i>Muzyka</i> . Cele: rozwijanie mowy; rozwijanie aktywności twórczej. Zabawa muzyczno-ruchowa <i>Muzyczny dywan</i> .		IV 2, IV 5 I 5, IV 7
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 11. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna – <i>Dogoń swoją parę</i> ; ryśowanie na śniegu.		I 8 I 5, IV 8
III. Zabawa z wykorzystaniem tekstu o muzyce – wypowiedzanie go z różnymi emocjami. Zabawa <i>Koncert</i> – uwrażliwiająca na różne gatunki muzyki. Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Kołatka, grzechotka, tamburyn</i> .		II 4 III 5, IV 7 IV 7
Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.	Układanie nazw obrazków.	I 6, IV 4

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie aktywności twórczej,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat wiersza,
- tworzy własną muzykę,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie fletu. Słuchanie, jakie dźwięki można na nim zagrać.

Flet.

N. pokazuje flet. Dzieci go oglądają. Słuchają, jak N. gra na flecie. Przyglądają się ruchom dłoni.

- Ćwiczenia oddechowe.

Dzieci stoją, palcami rąk naśladują grę na flecie. Nabierają powietrze nosem i wydychają je ustami, przebijając jednocześnie palcami dłoni po nieistniejącym flecie.

- *Prawda – fałsz* – utrwalanie wiadomości o muzyce.

Napisy: tak, nie (pisane).

N. umieszcza na tablicy napisy: **tak, nie** (pisane). Dzieci zapisują wyrazy na kartce rozciętej na pół. Umawiają się, że gdy informacja, według nich, będzie prawdziwa, podniosą napis **tak**, a gdy będzie fałszywa – napis **nie**.

Przykładowe wypowiedzenia:

- *Bębenek to instrument perkusyjny.*
- *Na puzonie gra trębacz.*
- *Fryderyk Chopin był kompozytorem i pianistą.*
- *Na fortepianie gra pianista.*
- *Saksofon to instrument strunowy.*
- *Piosenka ma zwrotki, może mieć też refren.*
- *Filharmonia to miejsce, gdzie odbywają się koncerty.*
- *Wiolonczela jest mniejsza od skrzypiec.*
- *W duecie śpiewają dwie osoby.*
- *Basem śpiewają kobiety.*

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 22 (przewodnik, cz. 3, s. 128).

II

Zajęcia 1. Słuchanie wiersza Ewy Żylińskiej *Muzyka*.

- Czytanie całościowe wyrazu muzyka.
- Próby określania, co to jest muzyka.

Obrazki: grająca orkiestra, śpiewająca pani, padający deszcz, drzewa pochylone wiatrem, pianista...

N. przygotował obrazki (grająca orkiestra, śpiewająca pani, padający deszcz, drzewa pochylone wiatrem, pianista...).

Dzieci starają się określić, co jest, a co nie jest muzyką. Podają też własne propozycje.

- Tworzenie listy słów kojarzących się z muzyką.
Dzieci podają słowa, np.: koncert, dyrygent, batuta, instrumenty. Dzielą je na sylaby (5-latków) i na głoski (6-latków).
- Śpiewanie rymów do podanych słów, np.:
instrumenty – *okręty*...
batuta – *kajuta*...
- Słuchanie wiersza.

Znajdź utwór
we własnych zasobach

- Rozmowa na temat wiersza.
- Czy wymienione rzeczy, zwierzęta wykonujące dane czynności tworzą muzykę?
- Czy dowiemy się z wiersza, gdzie chowa się muzyka?

- Zabawa w echo melodyczne.

N. śpiewa różne rytmy na sylabie *la*, a dzieci je powtarzają.

- Tworzenie melodii do podanego tekstu.

N. podaje tekst, np.:

*Muzyka, muzyka, piękna jest,
każdy ma ją w sobie –
i ty też.*

Dzieci uczą się tekstu z pomocą N. Słuchają, jak go śpiewa. Potem próbują zaśpiewać go na własną, wymyśloną melodię. Następnie dzieci dobierają *akompaniament* do swoich *piosenek* z użyciem instrumentów perkusyjnych.

- Zabawa muzyczno-ruchowa *Muzyczny obrazek* (przewodnik, cz. 3, s. 131).

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 11 (przewodnik, cz. 3, s. 113).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna – *Dogoń swoją parę*.

Dzieci dobierają się w pary. Jedna osoba z każdej pary biegnie za uciekającym partnerem. Gdy go złapie, zamieniają się rolami.

- Rysowanie na śniegu.

Patyk.

Każde dziecko wybiera sobie miejsce, gdzie śnieg jest mało naruszony, i rysuje prostokąt, który wyznacza ramy obrazka. Potem patykiem (lub ręką w rękawiczce) rysuje obrazek na śniegu.

III

- Zabawa z wykorzystaniem tekstu o muzyce – wypowiedzanie go z różnymi emocjami.

Rysunki buzi dzieci wyrażające: smutek, radość, złość, strach.

Słuchanie tekstu czytanego przez N. Wymawianie przez dzieci słów: *Jestem muzyką. Chowam się w wierszach, wietrze, strumykach* tak, jak wskazują miny dzieci przedstawionych na rysunkach (ze smutkiem, z radością, ze złością, ze strachem). Określanie, który sposób wypowiedzania tekstu podobał im się najbardziej.

- Nazywanie muzyków grających na określonych instrumentach:

na fortepianie – pianistka, pianista,
na wiolonczeli – wiolonczelistka, wiolonczelista,
na trąbce – trębacz,
na kontrabasie – kontrabasista,
na klarnecie – klarnecista,
na saksofonie – saksofonista.

- Zabawa w echo rytmiczne.

Dla każdego dziecka instrument perkusyjny (po 2 każdego rodzaju).

Dzieci dostają instrumenty perkusyjne (muszą być przynajmniej po 2 każdego rodzaju). Siadają w dwóch szeregach, zwrócone do siebie plecami. W obu szeregach znajdują się takie same instrumenty. Wskazane dzieci z jednego szeregu kolejno wystukują na swoich instrumentach proste rytmy, a dzieci z drugiego szeregu, mające takie same instrumenty, wystukują podany rytm.

- Śpiewanie wybranej piosenki sztafetowo, tzn. kolejno – jedno dziecko przerywa, a drugie rozpoczyna od tego samego miejsca, na którym poprzednie skończyło.

- Zabawa *Koncert* – uwrażliwiająca na różne gatunki muzyki.
Nagrania ciekawych utworów muzycznych (muzyka poważna, ludowa, rozrywkowa), odtwarzacz CD.

N. prezentuje dzieciom wybrane fragmenty ciekawych utworów muzycznych (muzyka poważna, ludowa, rozrywkowa). Rozmawia z nimi na temat występujących w utworach instrumentów, zwraca uwagę na barwy głosu (śpiew operowy, chór, zespół ludowy).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Kołatka, grzechotka, tamburyn.*

Kołatka, grzechotka, tamburyn.

Dzieci poruszają się w dowolnych kierunkach sali. Na dźwięki kołatki ustawiają się w rzędach (po 5, 6 lub 7 osób). Gdy usłyszą grzechotkę, ustawiają się w szeregu, a przy dźwiękach tamburynu ustawiają się w kole. Przerwy w grze instrumentów są sygnałem do dowolnego poruszania się po sali.

• Zabawy swobodne w wybranych kącikach.	• Układanie nazw obrazków. Dla każdego dziecka obrazki (np.: worek, wilki, trawa, dywan, pawie, rower), koperty z poznanymi literami. Dzieci losują po dwa obrazki, dostają koperty z literami. Układają z liter pod obrazkami wyrazy – ich nazwy.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Słuchanie piosenki <i>Kosmiczny sen</i> . Zabawa <i>Kosmici</i> – rozwijająca szybką reakcję na przerwę w muzyce. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23.		IV 7 IV 7 I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej <i>Mikrusek</i> . Cele: rozwijanie mowy; zapoznanie z nazwami planet Układu Słonecznego. Zabawa ruchowa połączona z ćwiczeniami wyobraźni – <i>Przybysz z obcej planety</i> .		IV 2, IV 5 IV 1
2. Odkrywanie litery p, P . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszej głoski w słowie <i>planety</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery p : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>planety, Pola</i> . Cele: rozwijanie analizy i syntezy słuchowej; rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Obserwujemy niebo</i> ; zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Przylecieliřmy na Marsa</i> .		I 5
III. Zabawa <i>Zgadnij, jaki to pojazd</i> – rozwijanie aparatu słuchu, reagowanie na dźwięki o różnym natężeniu. Odwzorowywanie rakiety, kwiatka i kotka. Zabawa ruchowa połączona z ćwiczeniami wyobraźni – <i>Przybysz z obcej planety</i> . Rozmowa na temat wyglądu kosmitów. Lepienie z plasteliny ufoludka – <i>kosmicznego ludka</i> .		IV 2, IV 7 IV 8 I 5 IV 3, IV 6, IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- zapoznanie z nazwami planet Układu Słonecznego,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie analizy i syntezy słuchowej,**
- **rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat opowiadania,
- wymienia nazwy planet Układu Słonecznego,
- **rysuje po śladzie rysunków,**
- **układa schematy i modele słów: *planety, Pola*,**
- **rozpoznaje i nazywa poznane litery.**

Przebieg dnia

I

- Słuchanie piosenki *Kosmiczny sen* (sł. i muz. Krystyna Gowik).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Czterej kosmi - ci przy - le - cie - li, w mo - im po - ko - ju przy - sta -
wiel - kim jest le - niusz - kiem i czę - sto cho - wa się pod
nę - li. Mó - wią: „Dzień do - bry, my prze - pra - sza - my, a - le pew - ne - go chło - pca szu -
łóz - kiem. Nie słu - cha ta - ty, na bra - ta krzy - czy i nie chce ma - mie swej po - móc
ka - my. Ten chło - piec w ni - czym”. A prze - cież trze - ba do - brym być,
sło - dką mi - nę mieć, bo i - na - czej tro - chę wstyd... Być le - niusz - kiem? Nie!
Być kłam - czusz - kiem? Nie! Le - piej iść do ma - my i przy - tu - lić się.

I. Czterej kosmici przylecieli,
w moim pokoju przystanęli.
Mówią: „Dzień dobry, my przepraszamy,
ale pewnego chłopca szukamy.
Ten chłopiec wielkim jest leniuszkiem
i często chowa się pod łóżkiem.
Nie słucha taty, na brata krzyczy
i nie chce mamie swej pomóc w niczym”.

II. Czterej kosmici odlecieli,
bo porozmawiać z kim nie mieli.
A ja, czerwony jak pan buraczek,
pod łóżkiem leżę, ze wstydu płacę...
A potem bardzo się zdziwiłem,
bo się po prostu obudziłem.
To tylko sen był, och, wspaniale!
Już nigdy zły nie będę wcale.

Ref.: A przecież trzeba dobrym być,
słodką minę mieć,
bo inaczej trochę wstyd...
Być leniuszkiem? Nie!
Być kłamczuszkiem? Nie!
Lepiej iść do mamy i przytulić się.

Ref.: A przecież trzeba...

- Rozmowa na temat charakteru melodii, określenie jej metrum.
- N. zadaje dzieciom pytania dotyczące tekstu piosenki.
- Kto to jest kosmita?
- Kogo szukali kosmici w naszej piosence?
- Jaki jest chłopiec, którego szukali kosmici?
- Czy zachowanie chłopca jest odpowiednie?
- Czy kosmici przybyli naprawdę?
- Co pomyślał chłopiec, kiedy się obudził?

- Nauka refrenu na zasadzie echa muzycznego.
- Zabawa *Kosmici* – rozwijająca szybką reakcję na przerwę w muzyce.
Piktogramy z narysowanymi kropkami, w liczbie od jeden do sześć, nagranie piosenki *Kosmiczny sen*, bębenek, odtwarzacz CD.

Dzieci są kosmitami. Swobodnie spacerują w określonym kierunku sali w rytmie piosenki *Kosmiczny sen*. Na przerwę w muzyce zatrzymują się i ustawiają się w rzędach, zgodnie z liczbą kropek na piktogramie. Następnie maszerują w rytmie bębna. Kiedy słyszą ponownie nagranie piosenki, powracają do swobodnego marszu.

• **Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23.**

Ćwiczenia z piłeczkami.

Lekkie piłeczki, gwizdek.

- Dzieci biegają po sali, trzymając piłeczki pod prawymi pachami. Na sygnał (dźwięki gwizdka) zatrzymują się i umieszczają piłeczki pod lewymi pachami, a potem kontynuują bieg.
- Dzieci stoją, stopy mają złączone, wykonują skłon tułowia w przód i toczą piłeczki dookoła swoich stóp w prawą stronę, a na sygnał – w lewą stronę.
- Odbijają piłeczki oburącz o podłogę i naśladują odbicie piłki, wykonując podskoki obunóż.
- W siadzie prostym toczą piłeczki po nogach w stronę stóp i z powrotem do pozycji wyjściowej.
- W siadzie skrzyżnym wykonują skręt tułowia w prawo i kładą piłeczki za plecami, wracając do pozycji wyjściowej, wykonują skręt tułowia w lewo i podnoszą piłeczki.

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Mikrusek*.

- Karta pracy, cz. 3, s. 20.
Oglądanie obrazka przedstawiającego Układ Słoneczny. Słuchanie nazw planet. Liczenie ich. Rysowanie po śladzie drogi rakiety na Ziemię.
- Określanie, jak nazywaliby się mieszkańcy planet Układu Słonecznego.
N. nazywa planety, a dzieci próbują nazywać ich ewentualnych mieszkańców. Np. Merkury – Merkurianie, Wenus – Wenusjanie, Ziemia – Ziemianie, Mars – Marsjanie, Jowisz – Jowiszanie, Saturn – Saturnianie, Uran – Uranianie, Neptun – Neptunianie.
N. pyta:
– Czy istnieją inne planety, w innych galaktykach?

- Słuchanie opowiadania.
Książka (s. 44–45) dla każdego dziecka.

Ada miała wysypkę i nie mogła zasnąć. Dzień wcześniej wzięła na ręce rudego kota, który przybłąkał się do ogrodu i wyglądał na głodnego. Był taki milutki. Zapomniała o tym, że jest uczulona na sierść zwierząt. Natychmiast zaczęła kichać, a na jej ciele pojawiły się czerwone swędzące krostki. Mama podała córeczce wapno i posmarowała wypryski łagodzącą maścią, mimo to Ada nie mogła zasnąć. Wierciła się i marudziła. Olek postanowił pomóc siostrze i zaczął opowiadać zmyśloną bajkę.

– Niedawno, niedawno temu, przed górami, przed lasami wylądował statek kosmiczny...

– A nie powinno być: „dawno, dawno temu, za górami?” – zdziwiła się Ada.

– Nie, w mojej bajce jest inaczej. Słuchaj dalej... – powiedział Olek. – Ze statku wysiadł ufo-ludek Mikrusek, który marzył o tym, żeby spotkać pewną dziewczynkę. Jego mama opowiadała mu o planecie zwanej Ziemią, na której mieszkają ludzie, a wśród nich Ada z rudymi włosami i piegami na nosie. Mikrusek wylądował nocą w środku lasu i pierwszą rzeczą, jaką zobaczył, były latające światelka. Pomyślał, że to gwiazdy spadły z nieba i teraz bawią się w berka. Jednak te gwiazdy potrafiły mówić i wyjaśniły:

– Cześć! Jesteśmy świetlikami. A ty, kim jesteś?

– Jestem Mikrusek. Przybywam z planety Mikro, najmniejszej ze wszystkich planet. Szukam małej dziewczynki o imieniu Ada.

– Nie znamy nikogo takiego. Poczekaj aż wstanie słońce, może wtedy ją zobaczysz.

Ufoludek położył liść topianu na ziemi, tuż pod kapeluszem dorodnego prawdziwka. „Osłoni mnie przed deszczem” – pomyślał. Rankiem wyruszył w dalszą drogę. Dotarł na łąkę. Tam zachwycił się pszczołami, bąkami, ważkami, a przede wszystkim – kolorowymi motylami. „Ależ tu mają piękne latające statki kosmiczne!” – pomyślał.

I znowu szedł przez pagórki, doliny, przedzierał się przez krzaki jagód i odpoczywał na poduszczykach mchu. Nagle na jego drodze stanęła wielka góra czarnej ziemi, a ze środka wynurzył się pyszczek dziwnego stworza.

– Kim jesteś? – zapytał ufoludek.

– Jestem kretem. Powiedz mi, kim ty jesteś – odpowiedział kret.

– Mam na imię Mikrusek i przyjechałem z planety Mikro. Szukam rudej dziewczynki.

– Nie widziałem jej, bo ja niczego nie widzę. Żyje pod ziemią w całkowitej ciemności. Może ptaki będą coś wiedziały, bo one latają wysoko i z góry widzą wszystko.

Mikrusek nacisnął guzik na swoim srebrnym pępku i – fruując! – unosił się wysoko w górę. Wyładował na gałęzi przy gnieździe mądrej sowy.

– Dzień dobry! Jestem Mikrusek i szukam rudej dziewczynki, Ady – przywitał się.

– Uhu, uhu! – odezwała się sowa. – Tutaj, w lesie, rude są tylko wiewiórki i lisy. Musisz polecieć do miasta, tam gdzie jest najwięcej ludzi.

W tej samej chwili podbiegła do niego wiewiórka i dała mu na drogę kilka orzeszków laskowych. Mikrusek podziękował, włączył silnik na swojej lewej nodze i wystartował.

Kilka sekund później siedział już w tramwaju numer osiem. Nie miał biletu, więc schował się pod fotelem motorniczego. Wysiadł na przystanku o nazwie Park Radości, przy którym znajdowało się przedszkole. Mikrusek po raz pierwszy w życiu zobaczył dzieci. Nawet maluszki z pierwszej grupy były od niego dziesięć razy większe i musiał bardzo uważać, żeby nie nadepnęły na niego albo nie włożyły do buzi. Uważnie rozglądał się w poszukiwaniu rudowłosej dziewczynki.

– Ada! Ada! Ada! – wołał piskliwym głosem, ale nikt go nie słyszał. Nagle podniósł głowę do góry i zobaczył, że niebo jest pokryte sierścią!

– Miau! – mruknęło niebo, które okazało się kotem. Kot położył się na ziemi i zamruczał:

– Wiem, gdzie jest Ada. Mieszka w tamtym bliźniaku z ogrodem. Nie ma jej dzisiaj w przedszkolu, bo jest uczulona na moją sierść. Niestety, wczoraj nosiła mnie na rękach, chociaż się bardzo wrywałem. Nakarmiła mnie kocimi przysmakami, a do zabawy dostałem mysz zrobotyzowaną z włóczki. Całe szczęście, że nie założyła mi sukienki i nie wsadziła do wózka dla lalek, bo niektóre dziewczynki tak robią. Miau!

– Wygląda na to, że Ada ma dobre serce – stwierdził ufoludek.

– Jeszcze jak! Biegnij do niej, ooo, tam – wąsami wskazał kierunek.

– Dziękuję! – krzyknął Mikrusek i po chwili zaglądał przez okno do pokoju Ady. Dziewczynka leżała w łóżku, ale nie mogła zasnąć, więc postanowił jej pomóc. Nacisnął srebrny guzik na swoim nosie, a nos natychmiast zamienił się w fujarkę, która sama zagrała gwiazdną kołysankę:

Eee, gwiazdki dwie,
szczerozłote obydwie,
sennie będą mru-ga-ty,
małą Adę lu-la-ty.

Eee, gwiazdki dwie,
szczerozłote obydwie,
sennie będą mru-ga-ty,
małą Adę lu-la-ty...
małą Adę lu-la-ty...

Olek śpiewał coraz wolniej i ciszej, a kiedy wyszeptał ostatni raz słowo „lulały”, usłyszał spokojny i miarowy oddech siostry.

„Uff, nareszcie zasnęła” – pomyślał. „Ciekawe, kto tak naprawdę ją uspił: Mikrusek czy ja?”

- Rozmowa na temat opowiadania.
- *Co stało się Adzie?*
- *Jak Olek chciał jej pomóc?*
- *O czym była bajka?*
- *Kogo szukał Mikrusek?*
- *Kogo napotkał na swojej drodze?*
- *Czy odnalazł Adę?*
- *Kto uśpił Adę – Olek czy Mikrusek?*

- Zabawa ruchowa *Ufoludki*.

Dzieci dobierają się w grupy, których liczbę określa N., podnosząc kartkę, na której z jednej strony jest liczba, a z drugiej – odpowiednia ilość krążków. Ustawiają się w rzędach i kolejno odliczają. Przy nagraniu piosenki *Kosmiczny sen* dzieci w rzędach – latające spodki – poruszają się w dowolnych kierunkach sali. Na przerwę w nagraniu – zatrzymują się.

- Zabawa z kołysanką z opowiadania.

N. śpiewa kołysankę (melodia popularna), a dzieci naśladują jego ruchy.

*Eee, gwiazdki dwie,
szczerozłote obydwie,
sennie będą mrugały,
małą Adę lulały.*

*Eee, gwiazdki dwie,
szczerozłote obydwie,
sennie będą mrugały,
małą Adę lulały...*

Dzieci:

pokazują dwa palce,
wyciągają ręce go góry,
poruszają palcami wyciągniętych dłoni,
naśladują kołysanie dziecka,

tak samo jak przy pierwszej zwrotce.

- Zabawa ruchowa połączona z ćwiczeniami wyobraźni – *Przybysz z obcej planety*.

Dzieci siedzą w kole. Kolejno opuszczają swoje miejsca, obiegają wokół pozostałe dzieci (*lecą statkiem kosmicznym*). Wbiegają do środka koła i przedstawiają się, wymyślając swoje imię i nazwę planety – jednej z Układu Słonecznego, z której przybyły. Np. *Jestem Uran. Przybyłem z Uranu i najbardziej lubię robić...* Pokazują czynności. Pozostałe dzieci odgadują, co robi pokazujące dziecko, i naśladują tę czynność.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **p, P**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **p**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 53. Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *planety* i w nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie litery **p, P** w wyrazach.

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **planety**.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 2, s. 20.

N. pyta:

- *Co robią Olek i tata?*
- *Gdzie się znajdują? Co ma tata, a co Olek?*
- *Czy przez teleskop można zobaczyć planety, np. Wenus, Mars?*
- *Co słyszymy na początku słowa planety?*

Dzieci określają pierwszą głoskę w słowie *planety*. Wymieniają inne słowa, w których głoskę **p** słychać na początku (*parasol, por, pasek...*) i w środku (*kropka, kapelusz, mapa...*).

B+

- Budowanie schematu słowa *planety*.
Dla każdego dziecka białe kartoniki.
Dzieci dzielą słowo *planety* na sylaby. Układają trzy białe nakrywki, wyklaskują sylaby i jednocześnie je wymawiają. Potem mówią całe słowo. Następnie dzielą słowo *planety* na głoski i układają odpowiednią liczbę nakrywek. Wymawiają głośno kolejne głoski, dotykając kolejnych nakrywek.
- Budowanie schematu słowa *Pola*.
Dla każdego dziecka białe kartoniki, obrazki (parasola, osy, lalki, ananasa).
Dzieci łączą pierwsze głoski z nazw obrazków (parasol, osa, lalka, ananas) i podają powstałe imię. Dzielą słowo *Pola* na sylaby i na głoski. Następnie układają z kartoników schemat słowa *Pola*, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy (jak wyżej).
- Określanie rodzaju głoski *p*.
Dzieci wypowiadają głoskę *p*:
długo: ppppyyyy...
krótco: *p, p, p, p, p...*
Głoski *p* nie możemy wypowiadać długo, bo wtedy zmienia brzmienie. To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.
- Budowanie modeli słów: *planety, Pola*.
Dla każdego dziecka kartoniki: niebieskie, czerwone.
Dzieci głośno wymieniają głoski w słowach: *planety, Pola*. Pod schematami słów zaznaczają niebieskimi kartonikami miejsca spółgłoski *p*. Następnie wskazują samogłoski w słowach: *planety, Pola*, i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Pozostałe głoski zaznaczają niebieskimi kartonikami – to spółgłoski. Kolejno je wybrzmiewają.
- Odkrywanie litery **p, P**.
Dla każdego dziecka litery **p, P**, kartoniki z napisami: *planety, Pola*.
N. pokazuje litery **p, P**. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają kartoniki z tymi literami we właściwych miejscach pod modelami słów: *planety, Pola*. Przypominają, kiedy jeszcze używamy wielkiej litery.
- Uzupełnianie wyrazów: **planety, Pola**, wcześniej poznanymi literami.

Dla każdego dziecka kartoniki z literami: **o, l, a, e, n, t, y**.

Dzieci umieszczają kartoniki z wcześniej poznanymi literami pod modelami słów: *planety, Pola*. Odczytują wyrazy.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Liter y i liczby*, cz. 2, s. 20–23.

Rysowanie pod obrazkami modeli ich nazw.

- Kolorowanie na niebiesko liter **p, P** w wyrazach.
- Czytanie sylab, wyrazów, tekstu.
- Czytanie tekstu.
- Rozwiązywanie krzyżówki. Odczytanie hasła (*kosmos*).
- Wodzeniem palcem po literze **p** – małej i wielkiej. Pisanie liter **p, P** po śladach, a potem – samodzielnie.

B+

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Obserwujemy niebo*.

Bębenek.

Dzieci spacerują po wyznaczonym miejscu ogrodu przedszkolnego. Na dźwięk bębna przykładają do oczu na niby lunetę i obserwują niebo. Gdy dźwięk bębna milknie – ponownie spacerują.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Przylecieliśmy z Marsa*.

Dzieci naśladowują lot rakiety – tworzą rzędy i poruszają się po wyznaczonym miejscu ogrodu przedszkolnego. Potem następuje *lądowanie na Marsie* – dzieci poruszają się w rozsypce, podskokami, po ogrodzie. Następnie *powracają na Ziemię* – ponownie tworzą rzędy i szybko poruszają się po ogrodzie.

III

- Zabawa *Zgadnij, jaki to pojazd* – rozwijanie aparatu słuchu, reagowanie na dźwięki o różnym natężeniu.

Nagrania charakterystycznych dźwięków pojazdów (powietrznych, lądowych, wodnych), tamburyn, odtwarzacz CD.

Dzieci rozpoznają nagrane charakterystyczne dźwięki pojazdów (powietrznych, lądowych, wodnych). Następnie maszerują w parach po okręgu w rytmie piosenki *Kosmiczny sen*. Na dźwięk tamburynu biegną w dowolnych kierunkach, naśladowując lot rakiety:

- ciche dźwięki – *rakieta zapala silnik* – dzieci w przysiadzie,
- coraz głośniejsze dźwięki – powoli przechodzą do stania,
- głośne dźwięki – przemieszczają się w określonym kierunku drobnymi krokami,
- przerwa w muzyce – nagle się zatrzymują.

- Karta pracy, cz. 3, s. 21.

Odwzorowanie rakiety, kwiatka, kotka. Czytanie z N. lub samodzielnie wyrazu **teleskop**. Określanie, do czego on służy.

- Zabawa ruchowa połączona z ćwiczeniami wyobraźni – *Przybysz z obcej planety* (przewodnik, cz. 3, s. 154).

- Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.
Dzieci dobierają się parami, stają naprzeciwko siebie, powtarzają za N. rymowankę, uderzając raz w swoje dłonie, raz w dłonie partnera.

*Ufoludek, ufoludek
to malutki, śmieszny ludek.
Ma dwie ręce, nogi dwie,*

*oczy wielkości spodka,
no i buzia jak u kotka.*

- Rozmowa na temat wyglądu kosmitów. Lepienie z plasteliny ufoludka – *kosmicznego ludka*.
N. pyta:

- *Jak wygląda kosmita z rymowanki?*
- *Jak inaczej mogą wyglądać kosmici?*
- *Czy muszą być podobni do nas?*

- Indywidualne wypowiedzi dzieci na temat wyglądu kosmitów.

- Lepienie z plasteliny ufoludka – *kosmicznego ludka*.

Dla każdego dziecka: plastelina, kwadrat z kartonu (o wymiarach 5 x 5 cm).

Dzieci wyrabiają plastelinę. Lepią z niej ufoludka. Umieszczają na kartonowym kwadracie. Nadają imiona swoim kosmitom.

Luty, tydzień 3

Dzień 2

Nie jesteśmy sami w kosmosie

10 ufoludków

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Oglądanie albumów, książek o kosmosie, kosmonautach, pojazdach kosmicznych. Swobodne wypowiedzi dzieci na ich temat. Utrwalanie refrenu piosenki <i>Kosmiczny sen</i> , nauka zwrotek. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23.	IV 3, IV 5, IV 19 IV 7 I 5
II.1.	10 ufoludków – ćwiczenia w liczeniu. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia; rozwijanie umiejętności odejmowania. Rozwiązywanie zadań na dodawanie metodą symulacji. Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 10.	IV 8, IV 15
	Układanie i odczytywanie zapisów działań. Cel: zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 10.	
	Zabawa na opanowanie i przezwyciężenie złości i agresji – <i>Start rakiety</i> .	II 4, IV 1
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 12. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie przyrody; ćwiczenia – <i>Jak sprężynka</i> ; wykonanie na śniegu rysunku związanego z kosmosem.	I 8 I 5, IV 18
III.	Zabawy <i>Pojazdy kosmiczne</i> – rozwijanie koncentracji uwagi podczas działania, kształtowanie poczucia rytmu. Konstruowanie gry planszowej <i>Podróż na Marsa</i> . Zabawa ruchowa <i>Kosmita jest wśród nas</i> .	III 5, IV 7, IV 12 III 5, IV 11, IV 15 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- **rozwijanie umiejętności dodawania i odejmowania,**
- **poznawanie zapisów cyfrowych liczb,**
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy w dostępnym zakresie,
- **dodaje i odejmuje w zakresie dziesięciu,**
- **rozpoznaje i nazywa liczbę 10,**
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie albumów, książek o komosie, kosmonautach, pojazdach kosmicznych. Swobodne wypowiedzi dzieci na ich temat.
- Utrwalanie refrenu, nauka zwrotek piosenki *Kosmiczny sen*.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
N. śpiewa kolejne zwrotki, dzieci wspólnie wykonują refren.
- Zaznaczanie pierwszej miary taktu kłaśnięciem.
- Próby taktowania w metrum czterodzielnym. Łączenie marszu z taktowaniem.

Dzieci:

na raz trzymają ręce wzdłuż tułowia,
na dwa mają ręce skrzyżowane przed sobą, na wysokości klatki piersiowej,
na trzy rozkładają ręce na boki,
na cztery mają ręce równolegle uniesione lekko w górę.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23 (przewodnik, cz. 3, s. 152).

II

Zajęcia 1. 10 ufoludków – ćwiczenia w liczeniu.

10 różnych ufoludków, dla każdego dziecka: kartonik z dziesięcioma krążkami lub liczbą 10, 10 liczmanów.

- Liczenie ufoludków.
N. umieścił na tablicy sylwety 10 różnych ufoludków. Dzieci liczą ufoludki i umieszczają obok nich kartonik z dziesięcioma krążkami (5-latki) lub z liczbą 10 (6-latki). N. wyjaśnia, że każdy ufoludek przyleciał swoim UFO.
- Liczenie UFO.
Dzieci umieszczają sylwety UFO pod sylwetami ufoludków. Liczą UFO i kładą obok nich kartonik z dziesięcioma krążkami (5-latki) lub z liczbą 10 (6-latki).

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 10.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 10.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisanie, liczenie.*
- Rysowanie na nitce 10 koralików.
- Kolorowanie rysunku rakiety według podanego kodu.
- Rysowanie pod raketą dziesięciu małych ufoludków.

N. wyjaśnia, że przyleciało jeszcze jedno UFO z jednym ufoludkiem. Dokłada do UFO jedną sylwetę. Dzieci układają działanie:

$$9 + 1 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \end{array}$$

To samo robią przy ufoludkach – dokładają jedną sylwetę ufoludkowi i układają działanie:

$$9 + 1 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \bullet & \bullet & \bullet \\ \hline \end{array}$$

- Pokaz liczby 10.

Dla każdego dziecka kartonik z liczbą 10.

Dzieci oglądają liczbę, zauważają, że składa się z dwóch cyfr: **1, 0**. Kreślą jej kształt w powietrzu, na dywanie.

Umieszczają kartonik z liczbą **10** zamiast

. Odczytują zapis:

$$9 + 1 = 10$$

$$9 + 1 = 10$$

- Karty pracy *Litery i liczby*, cz. 2, s. 24–27.
- Łączenie liczby **10** z pętlami, w których jest 10 elementów.
- Pisanie liczby **10** po śladach, a potem – samodzielnie.
- Otaczanie pętlami po 10 dowolnych figur.
- Łączenie liniami liczb od najmniejszej do największej.
- Dopisywanie brakujących liczb.
- Oglądanie obrazka. Wpisywanie odpowiednich liczb i znaków. Odczytanie zapisu.
- Skreślanie w każdej ramce po prawej stronie takiej liczby elementów, żeby było to zgodne z podanym działaniem. Odczytanie działań.

B+

- Zabawa na opanowanie i przezwyciężenie złości i agresji – *Start rakiety*.
Dzieci:
 - bębnią palcami po blacie stołu, najpierw cicho i powoli, a potem coraz szybciej i głośniej; uderzają płaskimi dłońmi o stół lub klaszczą, również z narastającą głośnością i we wzrastającym tempie;
 - tupią nogami – także zaczynają cicho i powoli, a potem coraz głośniej i szybciej, cicho naśladują brzęczenie owadów przechodzące aż do głośnego wrzasku,
 - hałas i szybkość wykonywanych ruchów stopniowo wzrastają, dzieci wstają gwałtownie ze swoich miejsc, wyrzucają z krzykiem ramiona do góry – *rakieta wystartowała*,
 - powoli siadają na swoich miejscach, ich ruchy robią się spokojniejsze; hałas przebrzmiewa, słychać już tylko cichutkie *brzęczenie owadów*, które stopniowo zanika, aż wszystko ucichnie – *rakieta zniknęła za chmurami*.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 12.

Szarfy, piłki dla każdego dziecka – większa i dwie małe, linia wyznaczona przez N., prowizoryczna bramka, pojemnik.

- Część wstępna**
Dzieci maszerują po obwodzie koła. N. rozdaje im szarfy.
 - Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Do domu! Do pracy!***
Dzieci układają przed sobą kształt koła (miejsca pracy) i przykucają w nim. Na hasło: *Do domu!* – biegną do N. Hasło: *Do pracy!* jest sygnałem do ponownego przykucnięcia w środku szarfy.
- Część główna**
 - **Ćwiczenia tułowia – *Rozgrzewka piłkarska*.**
Dzieci w siadzie klęcznym, trzymają w obu dłoniach piłkę. Podnoszą ją w górę, wykonują skłon w przód (nie unosząc się z pięt), starając się sięgnąć jak najdalej, a następnie ponownie przechodzą do siadu.
 - **Ćwiczenia mięśni brzucha – *Sięgamy po piłkę*.**
Dzieci leżą na brzuchu i próbują, unosząc lekko tułów, dosięgnąć piłki, która leży w pewnym oddaleniu.

- Ćwiczenia nóg – *Turlanie piłki*.
Dzieci, leżąc na plecach, opierają stopę (nogi ugięte w kolanach, jedna noga na podłodze) na piłce. Przechodzą do delikatnego turlania piłki w przód i w tył. Następnie zmieniają stopę, która turla piłkę.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Przejsie z piłką*.
Dzieci trzymają dwie małe piłki w dłoniach i próbują przejść prosto po wyznaczonej linii, z rękami ułożonymi po bokach.
- Zabawa bieżna – *Gol*.
Dzieci ustawiają piłki naprzeciwko prowizorycznej bramki i z rozbiegu starają się wcelować nimi w światło bramki.
- Skrętoskłony – *Patrzę na piłkę*.
Dzieci trzymają piłki w wyprostowanych rękach, a następnie wykonują skrętoskłony w różnych kierunkach.
- Rzuty do celu.
Dzieci próbują trafić wybraną piłką (mniejszą lub większą) do pojemnika.

III. Część końcowa

- Ćwiczenia stóp.
Dzieci, używając raz jednej, raz drugiej stopy, zginają i prostują palce stóp.
- Ćwiczenie wyprostne.
Dzieci maszerują po obwodzie koła na palcach, a następnie na piętach.
- Ćwiczenie rytmiczne.
Dzieci wyklaskują rytm podany przez N.
- Ćwiczenie uspokajające.
Dzieci maszerują po obwodzie koła w rytmie wyklaskiwanym przez N. Następnie odkładają pomoce użyte podczas zajęć.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie drzew i krzewów, obserwowanie przyrody, szukanie oznak kończącej się zimy.
- Ćwiczenia – *Jak sprężynki*.
Bębenek.
Dzieci stoją w rozsypcie, w wyznaczonym miejscu ogrodu przedszkolnego. N. uderza w bębenek, a dzieci podskakują obunóż w rytmie uderzeń.
- Wykonanie na śniegu rysunku związanego z kosmosem.
Dzieci dostają patyki. Wyznaczają sobie liniami obszar rysunku i rysują wewnątrz niego na temat związany z kosmosem.

III

- Zabawa *Pojazdy kosmiczne* – rozwijanie koncentracji uwagi podczas działania, kształtowanie poczucia rytmu.

Obręcz, figury geometryczne wycięte z kolorowego brystolu.

Dzieci zajmują miejsce w półkolu, przodem do N. W środku, w obręczy, są rozrzucone figury geometryczne wycięte z kolorowego brystolu: koło, prostokąt, kwadrat, trójkąt. Wybrane dziecko maszeruje przed dziećmi. Pozostałe dzieci recytują tekst Bożeny Formy.

*Ufoludki przybywają,
do zabawy zapraszają.
Wszystkie całe są zielone
i zerkają w naszą stronę.*

*Pojazd każdy ma bajkowy.
Prostokątny, kwadratowy,
w kształcie koła i trójkąta,
pięknie każdy z nich wygląda.
Raz, dwa, trzy, teraz pojazd wybierz ty.*

Maszerujące dziecko wskazuje osobę, która wybiera sześć figur z obręczy i układa na środku w taki sposób, żeby widziały je wszystkie dzieci.

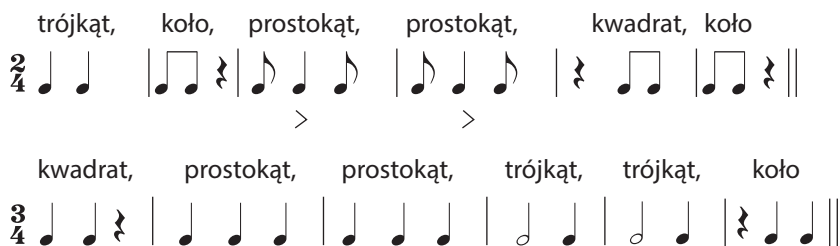
N. wskazuje kolejno figury. Dla każdej figury ustala określony rytm. Dzieci wymieniają ich nazwy w podanym rytmie. W trakcie zabawy N. zmienia kolejność figur. Zabawę powtarzamy kilka razy.

Propozycja 1.

trójkąt, koło, prostokąt, prostokąt, kwadrat, koło.

Propozycja 2.

kwadrat, prostokąt, prostokąt, trójkąt, trójkąt, koło.

- Konstruowanie gry planszowej *Podróż na Marsa* (praca w grupach).

Kartki szarego papieru, białe, niebieskie i zielone kwadraty (o wymiarach 10 x 10 cm), kostki do gry, napisy: meta, start, nakrętki na słoiki, kolorowy papier, nożyczki, klej.

Dzieci w grupach układają kwadraty i przyklejają je na szarym papierze, tworząc szkielet gry. Potem ustalają reguły gry. N. doradza, pomaga w razie potrzeby.

Dzieci wykonują pionki z nakrętek na słoiki i kolorowego papieru (przyklejają wycięte wzory na wieczkach).

Następnie dzieci w grupach grają w swoje gry, przestrzegając ustalonych wcześniej zasad.

- Karta pracy, cz. 3, s. 22.

Rysowanie drogi ufoludka do statku kosmicznego. Kończenie rysowania ufoludka według wzoru.

- Zabawa ruchowa *Kosmita jest wśród nas*.

Wstążki.

N. jest kosmitą naładowanym promieniami. Gdy kogoś dotknie, ten natychmiast nieruchomieje. Rozładować niebezpieczne promieniowanie może każdy swobodnie poruszający się uczestnik zabawy. Kosmita stara się unieruchomić jak największą liczbę osób. Natomiast dzieci dążą do uwolnienia znieruchomiałych kolegów oraz starają się obezwładnić kosmitę. Może to nastąpić przez wyłączenie przewodów, które zwisają mu z tyłu. Są nimi zaczepione za pasek wstążki. Jeśli kosmita obezwładni wszystkich i ocali choć jeden przewód, staje się niepokonany. Gdy jednak zostanie bez żadnego przewodu w otoczeniu osób nieobezwładnionych – przegrywa.

- Zabawa na opanowanie i przezwyciężenie złości i agresji – *Start rakiety* (przewodnik, cz. 3, s. 159).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Wymyřłanie języka kosmitów. Zabawa <i>Powitanie kosmitów</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23.		IV 3, IV 6 IV 1 I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Kosmiczny sen</i> . Cele: rozwijanie umiejętności wokalnych; kształtowanie poczucia rytmu. Zabawa ruchowa – <i>Rakiet</i> .		IV 7 I 5, III 5
2. <i>Obrazek o kosmosie</i> – wycinanka uzupełniona rysunkiem. Cele: rozwijanie sprawności manualnej; korzystanie w pracy plastycznej z dwóch technik. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Tańczące roboty</i> ; ćwiczenia ruchowo-graficzne – <i>Rakiet</i> .		IV 8 I 5
III. Improwizacja słowna – <i>Rozmowa robotów</i> . Zabawa twórcza – <i>Na nieznanym planecie</i> . Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Przylecieliřmy na Marsa</i> .		IV 2, IV 6 IV 1 I 5
Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.	Zabawa <i>Kalambury</i> .	I 6, IV 2, IV 4

Cele główne

- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- kształtowanie poczucia rytmu,
- korzystanie w pracy plastycznej z dwóch technik,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- porusza się rytmicznie przy muzyce,
- wykonuje wycinankę połączoną z rysunkiem,
- wykonuje obrazek o kosmosie.

Przebieg dnia

I

T **Tablica 18 – KOSMOS – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 3, s. 201).**

- E** • Karta pracy, cz. 3, s. 23.
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Okreřłanie, czym się różnią, a w czym są podobne przedstawione obrazki ufoludków.
- Wymyřłanie języka kosmitów.
Dzieci próbują wymyřlić sposób, w jaki mogą rozmawiać kosmici, np.:
– wymawiają słowa, dzieląc je na sylaby; na końcu kařdey sylaby dodają *t* – *mat-mat* (mama), *rat-kiet-tat* (rakiet),
– dodają *a* przed kařdą sylabą danego słowa – *ama-ama* (mama), *ara-akie-ata* (rakiet)...
- Zabawa *Powitanie kosmitów*.
Nagranie wersji instrumentalnej piosenki *Kosmiczny sen*, odtwarzacz CD.

Dzieci poruszają się po sali przy nagraniu wersji instrumentalnej piosenki *Kosmiczny sen*. Na przerwę w grze zatrzymują się i witają w wymyślony przez siebie sposób, np. dotykają się nosami, piąstkami, skaczą na jednej nodze, trzymając się rękami...
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23 (przewodnik, cz. 3, s. 152).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Kosmiczny sen*.

- Zabawa *Rozgrzewka* – rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.

Tamburyn.

Dzieci maszerują po okręgu w rytmie wystukiwanym na tamburynie.

Miarowe uderzenia w tamburyn

uderzenia mocniejsze, w wolniejszym tempie
tremolo
przerwa w muzyce

Dzieci:

wykonują skoki na lewej, następnie
na prawej nodze,
naśladują unoszenie ciężkich nóg,
biegną na palcach,
zatrzymują się.

- Ćwiczenia emisyjne na zgłoskach: *uf, fo, fu, fa, fi, fe*.
- Utrwalanie piosenki *Kosmiczny sen* na zasadzie echa muzycznego.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Zwrotki śpiewa N., dzieci wykonują refren. Po opanowaniu tekstu i melodii dzieci wspólnie śpiewają, z zastosowaniem zmian dynamicznych (głośno, cicho).

- Ćwiczenie oddechowe z elementem współzawodnictwa – *Kosmici*.

Podczas działań plastycznych dzieci w grupach otrzymują duże szablony UFO, po jednym na każdy stolik. Ozdabiają je w dowolny sposób. Następnie każde dziecko dostaje mały szablon kosmity i wycina go.

Dzieci zajmują miejsca przy stolikach. Szablon UFO zostaje przyklejony do stolika za pomocą taśmy dwustronnej. Przed każdym dzieckiem znajduje się mały szablon kosmity. Zadaniem dzieci jest dmuchanie w małe szablony w taki sposób, żeby znalazły się na szablonie UFO. Wygrywa grupa, w której kosmici pierwsi znajdą się na szablonie UFO. Nie wolno pomagać sobie rękami.

- Zabawa przy piosence *Kosmiczny sen* (przewodnik, cz. 3, s. 150).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Zwrotka I

Ustawienie: dzieci tworzą dwa koła, w każdym kole zajmują miejsca jedno za drugim.

Czterej kosmici przylecieli,

w moim pokoju przystanęli.

Mówią: „Dzień dobry, my przepraszamy,
ale pewnego chłopca szukamy.

Ten chłopiec wielkim jest leniuszkiem
i często chowa się pod łóżkiem.

Nie słucha taty, na brata krzyczy

i nie chce mamie swej pomóc w niczym”.

Dzieci:

podskakują: raz na jednej, raz na drugiej nodze,
po okręgu,
zatrzymują się,
miarowo klaszczą,
robią daszek nad oczami, spoglądają: raz w lewą,
raz w prawą stronę,
grożą palcem,
zakrywają głowy rękami,
trzymają ręce na biodrach, wykonują dwa
tupnięcia,
rozkładają ręce przed sobą, wykonują głową
ruch przeczący,

Refren:

*A przecież trzeba dobrym być,
słodką minę mieć,
bo inaczej trochę wstyd...
Być leniuszkiem? Nie!*

Być kłamczuszką? Nie!

Lepiej iść do mamy i przytulić się.

Zwrotka II

*Czterech kosmici odlecieli,
bo porozmawiać z kim nie mieli.
A ja, czerwony jak pan buraczek,
pod łóżkiem leżę, ze wstydu płaczę...*

A potem bardzo się zdziwiłem,

*bo się po prostu obudziłem.
To tylko sen był, och, wspaniale!
Już nigdy zły nie będę wcale.*

Refren:

podają ręce w parach, wykonują obroty w małych kółeczkach, w prawą stronę, wykonują obroty w parach, w lewą stronę, zatrzymują się, wykonują zwrot do środka koła, maszerują w miejscu, na słowo *nie* wykonują tupnięcie, maszerują w miejscu, na słowo *nie* wykonują tupnięcie, maszerują w miejscu, na słowa *przytulić się* krzyżują dłonie na klatce piersiowej,

z pierwszego koła wykonują podskoki po okręgu, z drugiego koła – przechodzą do przysiadu, zmiana: dzieci z pierwszego koła przechodzą do przysiadu, z drugiego koła wykonują podskoki po okręgu, w obu kołach zatrzymują się, przechodzą do rozkroku, przecierają oczy, energicznie kołysz rękami nad głowami, wykonują obrót wokół siebie, ręce mają w dalszym ciągu nad głowami,

tak samo jak po pierwszej zwrotce.

- Zabawa *Statki kosmiczne* – wyrabiająca umiejętność skupienia uwagi podczas działania. **Małe obręcze, figury geometryczne wycięte z kolorowego papieru, szablony kosmity (dla każdego dziecka), nagranie piosenki *Kosmiczny sen*, odtwarzacz CD.**

Podczas działań plastycznych N. rozdaje każdemu dziecku szablon kosmity oraz rysunki figur geometrycznych umieszczone na kolorowych kartkach papieru. Dzieci je wycinają. Postać kosmity ozdabiają w dowolny sposób.

N. rozkłada obręcze. Dzieci wkładają do ich środka wycięte figury geometryczne i sylwetę kosmity. Maszerują swobodnie, w rytmie piosenki *Kosmiczny sen*, między obręczami. Na przerwę w muzyce zajmują miejsca przed najbliższą leżącą obręczą i z figur układają pojazd. Gdy słyszą piosenkę, ponownie maszerują w rytmie jej muzyki. Na przerwę w muzyce każde dziecko zajmuje miejsce przed swoją obręczą. Zgodnie z poleceniem umieszcza postać kosmity w odpowiednim miejscu ułożonego pojazdu: nad, pod, obok, w środku.

- Zabawa *Kosmiczny taniec* – rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej. **Nagranie piosenki *Kosmiczny sen*, odtwarzacz CD.**
W rytmie nagrania piosenki *Kosmiczny sen* dzieci, które są kosmitami, wykonują następujące zadania:
 - poruszają się, przenosząc ciężar ciała z lewej nogi na prawą,
 - trzymając się za kolana, naśladują unoszenie ciężkich nóg,
 - wykonują obroty na sztywnych nogach,
 - wykonują dowolne figury taneczne.

- Zabawa ruchowa – *Rakieta*. **Nagranie spokojnej muzyki, odtwarzacz CD.**

Dzieci tańczą przy nagraniu spokojnej muzyki. Podczas przerwy w muzyce dobierają się w 6-osobowe lub 7-osobowe grupy i układają ze swoich ciał na dywanie kształt rakiety.

Zajęcia 2. Obrazek o kosmosie – wycinanka uzupełniona rysunkiem.

- Kończenie rymowanek.

N. mówi niedokończone zdania, dzieci dopowiadają słowa, które rymują się wypowiedzianymi przez N. Np.:

Nocą ciemną, nocą głuchą nad mój dom przeleciało... (UFO)

Zielone nogi, zielona główka, cała zielona postać... (ufoludka)

Oto ufoludek, calutki zielony, z przodu, z tyłu, z prawej i z lewej... (strony)

Latający spodek – UFO przez nas zwany – wygląda jak talerz... (niepomalowany)

Gdy taki spodek zobaczysz w ogródku, pamiętaj, że to pojazd... (ufoludków)

- Rozmowa na temat kosmosu.

Zdjęcie/obrazek kosmosu.

N. pyta:

- Co to jest kosmos?

Kosmos to olbrzymia przestrzeń, która nas otacza; inaczej zwana wszechświatem.

Dzieci dzielą słowo kosmos na sylaby (5-latki) lub na głoski (6-latki).

- Jak powstał wszechświat?

Balon, mazak.

N. nawiązuje do Wielkiego Wybuchu, mówiąc:

Na początku wszechświat był mały, ściśnięty. Dopiero wybuch sprawił, że wszechświat się rozszerzył, powstały nowe ciała niebieskie – planety, gwiazdy... Kosmos jest cały czas w ruchu, rozszerza się.

N. rysuje na lekko napompowanym balonie (małej kulce) kilka gwiazd i planet blisko siebie. Pompuje balon. Dzieci widzą, że gwiazdy i planety oddalają się od siebie.

- Zabawa ruchowa – *Ruchy planet.*

N. dzieli dzieci na cztery grupy – planety: Merkury, Wenus, Ziemia, Mars. Przypomina ich położenie w Układzie Słonecznym. Chętne dziecko pełni rolę Słońca. Słońce stoi na środku dywanu. Na hasło: *Merkury*, po małym okręgu wokół Słońca poruszają się dzieci tworzące planetę Merkury. Na hasło: *Wenus* – po trochę większym okręgu poruszają się wokół Słońca dzieci tworzące planetę Wenus. Analogicznie poruszają się dzieci tworzące planety Ziemia i Mars, z tym że ich odległości od Słońca są coraz większe.

- Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.

Dla każdego dziecka: kolorowy papier, kredki, nożyczki, klej, kartoniki z imionami dzieci.

N. mówi, że tematem pracy będzie kosmos widziany oczami dzieci. Do przedstawienia swojej pracy mają papier kolorowy i kredki (wycinanka uzupełniana rysunkiem).

Po wykonaniu prac dzieci wybierają kartoniki ze swoimi imionami i przyklejają je na pracach.

- Omówienie prac.

Dzieci siedzą w kole. Trzymają swoje prace. Autorzy prac opowiadają o nich.

Dzieci wybierają najciekawsze, ich zdaniem, prace.

N. wieszka prace w kąciку dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Tańczące roboty.*

Tamburyn.

N. pyta:

– Jak poruszają się roboty?

Dzieci demonstrują ruchy robotów. Potem, przy dźwiękach tamburynu, naśladują ruchy robotów.

- Ćwiczenia ruchowo-graficzne – *Rakieta.*

Bębenek.

Dzieci biegają po wyznaczonym miejscu ogrodu przedszkolnego. Na dźwięki bębienka zatrzymują się i obiema rękami kreślą w powietrzu kształt rakiety.

III

- Improwizacja słowna – *Rozmowa robotów*.
Dwoje dzieci naśladuje sposób porozumiewania się robotów: wymawiają słowa, dzieląc je na sylaby, mówiąc szeptem, głośno, grubym głosem itp. Mogą przy tym wykonywać nieskoordynowane ruchy rękami, głową.
- Zabawa twórcza – *Na nieznannej planecie*.
N. opowiada, zachęcając dzieci do wypowiedzi.
- *Lądujecie na nieznannej planecie, gdzieś w galaktyce w gwiazdozbiórze Oriona. Przyrządy wskazują, że w powietrzu jest tlen, więc macie czym oddychać. Wychodźcie, wasze buty zapadają się w grząskim piasku. Co wtedy robicie?*
- *Nagle pojawiają się kosmici, mówią do was, ale w tym języku nie rozumiecie. Co wtedy robicie? Oni też nie rozumieją waszej mowy, a wy chcielibyście opowiedzieć im jak najwięcej o Ziemi. Co wtedy robicie?*
- *Jesteście głodni, a nigdzie nie widać roślin ani żadnych domów. Co wtedy robicie?*
- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Przylecieliśmy z Marsa* (przewodnik, s. 156).

• Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań	• Zabawa <i>Kalambury</i>. Dla każdego dziecka kartoniki z wyrazami (np.: planety, rakieta, samolot, balon). Chętne dzieci losują kartoniki z wyrazami. Odczytują wyrazy po cichu. Muszą za pomocą ruchów, gestów, min (pantomimicznie) przedstawić te wyrazy.
---	---

- Karta pracy, cz. 3, s. 24.
Słuchanie, co mówią o sobie ufoludki i ich wskazywanie. Kolorowanie gwiazdek.

Luży, tydzień 3

Dzień 4

Nie jesteśmy sami w kosmosie

Dzień Kosmosu

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa ruchowa rozwijająca aparat mowy – <i>Dziwni goście</i> . Liczenie i porównywanie liczby elementów w parach. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23.	IV 2, IV 7 IV 8, IV 15 I 5
II. Dzień Kosmosu w przedszkolu. Cele: utrwalanie wiadomości na temat kosmosu, Układu Słonecznego; rozwijanie aktywności twórczej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Rakiety</i> ; zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność rozpoznawania muzyki szybkiej i muzyki wolnej – <i>Wesołe spotkanie na nieznannej planecie</i> .	III 5, IV 1, IV 5, IV 6 I 5, IV 1
III. Ćwiczenia sprawnościowe – <i>Zabawy kosmonautów</i> . Zabawa słowna rozwijająca twórcze myślenie – <i>Gwiazdka</i> . Kolorowanie i wycinanie gwiazdek.	I 5, III 7 IV 2, IV 6 IV 8

Cele główne

- utrwalanie wiadomości na temat kosmosu, Układu Słonecznego,
- rozwijanie aktywności twórczej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy wybranych planet Układu Słonecznego,
- aktywnie uczestniczy w zabawie.

Przebieg dnia

I

- Śpiew, zbiorowy i indywidualny, piosenki *Kosmiczny sen* (przewodnik, cz. 3, s. 150).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
- Zabawa ruchowa rozwijająca aparat mowy – *Dziwni goście*.
Nagranie piosenki *Kosmiczny sen*, bębenek, marakas, tamburyn, odtwarzacz CD.
Dzieci maszerują w rytmie piosenki *Kosmiczny sen*, w określonym przez N. kierunku. N. zwraca się do nich:
– *Za chwilę dowiemy się, jak brzmi mowa kosmitów.*
Kiedy muzyka staje się cicha, N. gra na wybranym instrumencie. Dzieci reagują zgodnie z ustaleniami.

bębenek – N. pociera dłonią o membranę

marakas

bębenek

tamburyn

Zabawę powtarzamy kilka razy (można wymyślić jeszcze inne dźwięki).

- Karta pracy, cz. 3, s. 25.
Liczenie w każdym szeregu elementów po prawej i po lewej stronie karty. Kolorowanie przy każdej parze kwadratu obok większej liczby elementów (5-latki) lub wpisywanie odpowiednich liczb i znaku (6-latki).
Kończenie rysowania rakiet według wzoru.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23 (przewodnik, cz. 3, s. 152).

II

Zajęcia 1, 2. Dzień Kosmosu w przedszkolu.

Dzieci w tym dniu przychodzą do przedszkola przebrane za ufoludki.

- Przedstawianie się dzieci.
Każde przebrane dziecko siada w kole. Potem dzieci kolejno wchodzi do środka koła i przedstawiają się, mówiąc swoje kosmiczne imię. Pozostałe dzieci je powtarzają. Np. *Jestem Urtynos...*
- Zabawa ruchowa – *Start rakiety* (przewodnik, cz. 3, s. 159).
- Zawody kosmiczne.
- *Tor przeszkód.*

Ławeczka, krzesółka, szarfy, krążki.

N. dzieli dzieci na kilka grup. Dzieci stoją w rzędach przed przygotowanymi torami przeszkód. Zadaniem dzieci w każdej grupie jest przejście pod krzesółkiem, po ławeczce, przeciągnięcie się przez szarfę, przeskoczenie przez krążek i przebiegnięcie na koniec swojego rzędu. Grupa, która zrobi to pierwsza, jest nagradzana brawami.

- **Ćwiczenia oddechowe – dmuchanie na kulki z folii aluminiowej.**
Kulki z folii aluminiowej.
Grupy dostają kulki z folii aluminiowej (większe). Kolejno dmuchają na kulki, a N. mierzy czas dotarcia kulki do wyznaczonego miejsca – mety. Grupa, która zrobi to najszybciej, zostaje nagrodzona brawami.
- **Układanie kształtu rakiety z figur geometrycznych.**
Duże figury geometryczne dla każdej grupy (zestaw, np.: cztery kwadraty, duży trójkąt, dwa mniejsze trójkąty, dwa koła).
Każda grupa dostaje zestaw dużych, kolorowych figur geometrycznych. Dzieci w grupach równocześnie zaczynają układać sylwetę rakiety. Muszą użyć wszystkich figur. Grupa, która zrobi to najszybciej, zostaje nagrodzona brawami.
- **Odpowiadanie na pytania.**
N. przygotował pytania i polecenia, które losują kolejno liderzy grup. Zasada jest taka, że odpowiada jedno dziecko z każdej grupy.
Przykładowe pytania i polecenia
 - Wymieńcie nazwy przynajmniej trzech planet Układu Słonecznego.
 - Podzielcie na sylaby (lub na głoski) nazwy: *Merkury, Wenus, Mars, Uran, Saturn, Neptun.*
 - Wyjaśnijcie, kto to jest kosmonauta, kim są Marsjanie.
 - Wskażcie 6 różnic między obrazkami rakiety.
 - Co krąży wokół Ziemi?
 - Czy na Księżycu ktoś mieszka?
 - Dlaczego na Słońcu nie mieszkają ludzie?
 - Jak mówimy na latające spodki?
 - Czy ludzie byli na Księżycu?
 - Co widzimy na niebie nocą?
- **Kosmiczny taniec.**
Nagranie muzyki elektronicznej, odtwarzacz CD.
Dzieci tańczą przy nagraniu muzyki elektronicznej.

Zabawy na świeżym powietrzu

- **Zabawa ruchowa – Rakieta.**
Tamburyn.
Dzieci tworzą sześciuosobowe rzędy. Każdy taki rząd to rakieta, która porusza się w rytmie granym na tamburynie przez N. Podczas przerwy w grze zmienia się kosmonauta prowadzący rakiety (pierwsze dziecko przechodzi na koniec rzędu). Zabawę powtarzamy sześciokrotnie, aby każde dziecko było kosmonautą kierującym rakiety.
- **Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność rozpoznawania muzyki szybkiej i muzyki wolnej**
– **Wesołe spotkanie na nieznanym planecie.**
N. gra na tamburynie. Przy muzyce wolnej dzieci niepewnie poruszają się po nieznanym planecie, muzyka szybka symbolizuje spotkanie z innym kosmonautą i wspólny taniec w kółeczko, w parze. Przy muzyce wolnej dzieci poruszają się już z przyjacielem, poszukując innych kosmonautów. Gdy ich znajdą, to tańczą już w czwórkach itd., aż do utworzenia jednego wspólnego koła.

III

- **Karta pracy, cz. 3, s. 26.**
Liczenie elementów po lewej stronie i po prawej stronie karty. Dodawanie ich. Rysowanie w pustym polu tyłu elementów, ile jest ich razem (lub napisanie liczby). Kolorowanie rysunków słońca i księżyca – dostrzeganie rytmiczności nocy i dnia.
- **Ćwiczenia sprawności – Zabawy kosmonautów** (podkreślenie znaczenia sprawności fizycznej kosmonautów przygotowujących się do lotów w przestrzeń kosmiczną).
Nagranie muzyki marszowej, odtwarzacz CD.

Dzieci maszerują po sali przy dźwiękach muzyki marszowej. Podczas kolejnych przerw w muzyce wykonują polecenia N., np.:

- *Stań na jednej nodze.*
- *Leżakuj na plecach, złączone nogi unoś ku górze.*
- *Podskakuj obunóż w miejscu.*
- *Przeskakuj z nogi na nogę.*
- *Naprzemiennie dotykaj łokciem przeciwległego kolana.*
- *Przełóż rękę pod kolanem i złap się za nos.*
- *Przejdź po odwróconej ławeczce.*
- *Przeczołgaj się pod ławeczką.*
- Zabawa słowna rozwijająca twórcze myślenie – *Gwiazdka.*

Maskotka w kształcie gwiazdki.

Dzieci siedzą w kole na dywanie. Kolejno podają sobie maskotkę w kształcie gwiazdki i kończą zdanie: *Gwiazdka jest (ma, lubi)...* – wyszukując jak największą liczbę skojarzeń.

- Wycinanie i kolorowanie gwiazdek.

Dla każdego dziecka rysunki gwiazdek różnej wielkości, kredki.

Dzieci dostają rysunki gwiazdek różnej wielkości. Kolorują je w dowolny sposób, a potem i wycinają.

Łuty, tydzień 3

Dzień 5

Nie jesteśmy sami w kosmosie

Mikołaj Kopernik

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa ze śpiewem – <i>Części ciała.</i> Dodawanie w zakresie dziesięciu. Kończenie rysowania rytmu słońce – księżyc. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23.		IV 7, IV 14 IV 8, IV 12, IV 15, IV 16 I 5
II.1. Słuchanie wiersza Iwony Róży Salach <i>W Toruniu żył Kopernik...</i> Cele: rozwijanie mowy; przybliżenie postaci Mikołaja Kopernika. Zabawa ruchowa – <i>Krążenie po orbicie.</i>		IV 2, IV 5 I 5, III 7
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 12. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa <i>Zwinne roboty</i> , zabawa ruchowa – <i>Krążymy po orbitach</i> , zabawa <i>Kosmiczne echo.</i>		I 8 I 5, IV 14
III. <i>Księżycowe wzory</i> – stemplowanie dowolnych układów na paskach niebieskiego kartonu. Budowanie z klocków stacji międzyplanetarnej. Zabawa ruchowa – <i>Jesteśmy w stanie nieważkości.</i>		IV 8 IV 6, IV 11 I 5
Zabawy swobodne w wybranych kąciach.	Zabawa <i>Bingo wyrazowe.</i>	I 6, IV 2, IV 4

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- przybliżenie postaci Mikołaja Kopernika,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wzbogaca słownictwo o słowa związane z kosmosem,
- wie, kim był Mikołaj Kopernik i o czym mówiła jego teoria,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Zabawa ze śpiewem – *Części ciała*.
Dzieci słuchają rymowanki i pokazują wymienione części ciała. N. śpiewa rymowankę na melodię piosenki *Mam chusteczkę*.

*Ręka lewa,
ręka prawa,
tutaj głowę mamy.*

*Prawa noga,
lewa noga,
kolan dotykamy.*

*Oko lewe,
oko prawe,
między nimi nos.*

*Lewe ucho,
prawe ucho,
a tu mamy włosy.*

*Prawą rękę
ci podaję
i do tańca proszę.*

*Lewą rękę
ci podaję,
pokręcmy się troszkę.*

- Chodzenie po sali według podanego rytmu.

Bębenek.

N. wystukuje rytm na bębnie. Dzieci poruszają się odpowiednio do wystukanego rytmu.

- Karta pracy, cz. 3, s. 27.

Czytanie zapisu graficzno-literowego z N. (5-latk) lub samodzielnie (6-latk). Uzupełnianie zapisów – rysowanie odpowiedniej liczby kropek. Pisanie działania pod każdą sytuacją przez chętne dzieci (6-latk). Kończenie rysowania słoneczek i księżyców według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 23 (przewodnik, cz. 3, s. 152).

II

Zajęcia 1. Słuchanie wiersza Iwony Róży Salach *W Toruniu żył Kopernik...*

- Oglądanie albumów o kosmosie oraz sposobach jego obserwowania.
N. pyta:
 - *Co to jest obserwatorium astronomiczne?*
N. wyjaśnia, że obserwatorium astronomiczne to budynki z przyrządami służącymi do prowadzenia obserwacji astronomicznych ciał niebieskich.
 - *Jakie znacie przyrządy służące do obserwacji astronomicznych?*
 - *Czym różni się teleskop od lunety?*
N. pokazuje zdjęcia i wyjaśnia różnicę.
 - *Czym zajmuje się astronomia?*

Astronomia to jedna z najstarszych nauk przyrodniczych zajmujących się badaniem ciał niebieskich (np.: gwiazd, planet, komet, mgławic, gromad i galaktyk) oraz zjawisk, które zachodzą poza Ziemią, jak również tych, które oddziałują w jej atmosferze, wewnątrz lub na powierzchni, a są pochodzenia pozaplanetarnego. Wynalezienie teleskopu sprawiło, że astronomia przekształciła się w nowoczesną naukę.

Astronomią zajmują się astronomowie. Znanym polskim astronomem był Mikołaj Kopernik.

- Słuchanie wiersza *W Toruniu żył Kopernik...*

*W Toruniu żył Kopernik
i obserwował niebo.
Chciał poznać nowe gwiazdy,
choć nie wiedział dlaczego.*

*On dowiódł, że nasza Ziemia
podąża wokół Słońca,
choć uczeni mężowie
nie chcieli mu wierzyć do końca.*

*W czarnym bezkresnym kosmosie
jego myśl jak sputnik świeci.
Nie śniło mu się wcale,
że człowiek tutaj doleci.*

*Oglądał złote Słońce
i srebrny Księżyc badał.
Często nocował nad Wisłą,
o gwiazdach opowiadał.*

*Rozstawił Kopernik Polskę
na całym wspólnym świecie.
Dlaczego wszyscy go znają,
pytajcie, jeśli chcecie.*

- Rozmowa na temat wiersza.

N. pyta:

- *W jakim mieście żył Mikołaj Kopernik?*
- *Co oglądał Kopernik? Dlaczego?*
- *Czego dowiedział Mikołaj Kopernik?*

N. wyjaśnia, że dawniej oglądano niebo gołym okiem. Z czasem pojawiły się lunety. Teleskopy to urządzenia współczesne, chociaż pierwsze, prymitywne powstały w XVII wieku.

- Zabawa ruchowa – *Krążenie po orbicie*.

Dzieci siedzą w parach, naprzeciwko siebie, z wyprostowanymi nogami. Jedno z nich trzyma nogi umieszczone nad podłogą, na wysokości 20–30 cm. Drugie, złączonymi i wyprostowanymi nogami, wykonuje krążenia wokół nóg partnera, tak jak krążą planety po orbitach. Po chwili następuje zmiana ról. Ćwiczenie można wykonać w formie rywalizacji, kto więcej razy okrąży nogi partnera w określonym czasie lub kto szybciej wykona określoną liczbę okrążeń.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 12 (przewodnik, cz. 3, s. 159).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa *Zwinne roboty*.

Drewniane kločki.

Na głowie lub na grzbiecie wyciągniętej przed siebie ręki kładziemy dzieciom drewniane kločki. Dzieci są robotami. Chodzą po wyznaczonym miejscu ogrodu przedszkolnego na sztywnych nogach, wykonują obrót, klęk prosty, siad skrzyżny i wracają do pozycji wyjściowej. Muszą to robić w taki sposób, aby klocek nie spadł na ziemię. Te dzieci, którym spadnie klocek, już nie mogą być robotami. Stają się dziećmi, lecz dalej uczestniczą w zabawie. Nie mogą jednak poruszać się jak roboty.

- Zabawa ruchowa – *Krążymy po orbitach*.

Małe obręcze, duże obręcze.

W wyznaczonym miejscu ogrodu przedszkolnego N. rozkłada kilka małych obręczy. W środku każdej z nich staje jedno dziecko – Słońce. Wokół słońca dzieci układają z dużych obręczy orbity. Na umówiony sygnał dzieci, które są planetami, krążą po utworzonych orbitach. Dziecko, które jest Słońcem, stojące w środku, nie porusza się.

- Zabawa *Kosmiczne echo*.

Dzieci stoją w kręgu. Dla każdego dziecka N. wystukuje, wyklaskuje, wytupuje jakiś rytm. Zadaniem dziecka jest powtórzyć ten rytm w taki sposób, jak wykonał go N.

III

- Zabawa *Który ufoludek zniknął?*

Sylwety ufoludków, karton.

N. zawiesił na tablicy sylwety ufoludków. Dzieci odwracają się na chwilę, a N. zakrywa kartonem jedną sylwetę (np. trzecią) i pyta, który z kolei ufoludek zniknął. Czynność powtarza kilka razy, każdorazowo zakrywając inną sylwetę ufoludka.

- *Księżycowe wzory* – stemplowanie dowolnych układów na paskach niebieskiego kartonu. **Dla każdego dziecka: pasek niebieskiego kartonu, stemple z marchewek (w kształcie koła lub półksiężyca), talerzyki z farbą (żółtą, białą lub srebrną).**

Dzieci otrzymują paski niebieskiego kartonu oraz stemple wycięte z marchewek – w kształcie koła (księżyc w pełni) lub półksiężyca. Na płaskich talerzykach mają rozrobioną farbę (żółtą, białą lub srebrną). Przy użyciu stempli wypełniają paski kartonu dowolnym układem wzorów w kształcie kół lub półksiężyców.

- Budowanie z klocków stacji międzyplanetarnej.

Dla wszystkich dzieci – klocki.

N. mówi:

Stacje międzyplanetarne znajdują się w przestrzeni kosmicznej między planetami; wykonuje się w nich różnorodne badania i doświadczenia dotyczące życia na innych planetach.

- Układanie przez dzieci nazw, jakie mogą mieć stacje międzyplanetarne przez nich zbudowane.

- Zabawa ruchowa – *Jesteśmy w stanie nieważkości.*

Dzieci w parach klękają naprzeciwko siebie. Odpychają się dłońmi tak, aby nie przewrócić się do tyłu.

• Zabawy swobodne w wybranych kąciach.	• Zabawa <i>Bingo</i> wyrazowe. Dla każdego dziecka: kartki z wyrazami, zestaw wyrazów (takich samych jak na kartkach), białe kartoniki. Każde dziecko dostaje kartkę z kilkoma wyrazami. N. ma takie same wyrazy ze wszystkich zestawów. Czyta wyrazy, a dzieci odszukują je na swoich kartkach. Jeżeli mają taki wyraz, to zasłaniają go białym kartonikiem.

Projekt *Mój wymarzony zawód*

Poniższe scenariusze zawierają propozycje aktywności z zakresu preorientacji zawodowej oraz kształtowania wyobraźni, a także elementy strukturalne projektu (siatka wiedzy, pytania, badanie, podsumowanie). Pozwalają zagospodarować pięć dni zajęć w przedszkolu z wykorzystaniem elementów metody projektów.

Cele ogólne projektu:

- rozwijanie preorientacji zawodowej,
- poznanie różnego typu zawodów,
- wzbogacenie słownictwa o słowa związane z omawianymi zawodami,
- wyposażenie dzieci, poprzez różnorodne wzorce i własną działalność plastyczną, w podstawowe umiejętności w zakresie warsztatu plastycznego, co umożliwi im rozwój wyobraźni,
- wzmocnienie poczucia własnej wartości i wiary w swoje możliwości,
- rozwijanie umiejętności formułowania pytań,
- prezentowanie zdobytej wiedzy i nowych umiejętności związanych z realizacją projektu,
- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie.

Czas realizacji: tydzień

Łuty, tydzień 4

Dzień 1

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa dramowa <i>Co robię?</i> Ćwiczenie logorytmiczne <i>U weterynarza</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24.	IV 1 IV 2 I 5
II.1. Słuchanie wiersza Wiesławy Żaby-Żabińskiej <i>Rodzinny wiersz</i> . Cel: tworzenie dłuższych wypowiedzi na temat zawodów. Zabawa ruchowa przy muzyce – <i>Nasze zawody</i> .	IV 5, IV 20 I 5, IV 7
2. Tworzenie siatki pytań na temat zawodów. Cel: usystematyzowanie wiedzy dzieci na temat znanych im zawodów. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Wyszukujemy przedmioty</i> ; spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie pogody.	IV 2, IV 5, IV 20 I 5, IV 18
III. Układanie zdań ze słowami: <i>lekarz, marynarz, ogrodnik, pilot, piekarz</i> . Burza mózgów <i>Dzięki komu...?</i> Zabawa ruchowa z elementem równoważnym – <i>Kelnerzy</i> .	IV 2, IV 5, IV 20 IV 5, IV 6 I 5

Cele ogólne:

- usystematyzowanie wiedzy dzieci na temat znanych im zawodów,
- tworzenie dłuższych wypowiedzi na temat zawodów.

Cele operacyjne

Dziecko:

- gromadzi informacje na temat pracy osób w wybranych zawodach,
- prezentuje na forum swoją wiedzę na temat znanych mu zawodów.

W pierwszym dniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu. Mają one na celu pobudzenie zainteresowania tematem, a także pokazanie N. stanu wiedzy i doświadczeń oraz zasobu słownictwa dzieci. Dzieci z pomocą N. budują siatkę pytań.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Oglądanie zawartości <i>skrzyni skarbów</i>. Skrzynia, grzebień, klocek, długopis, kartka papieru, lusterko, plastikowy talerzyk. N. przynosi skrzynię z przedmiotami. Chętne dzieci wybierają po jednym przedmiocie ze skrzyni, mówią, co wyjęły, do czego służy ten przedmiot i wymyślają dla niego nowe zastosowanie (np. grzebień służy do czesania włosów, a nowe zastosowanie to robienie nim wzorków na piasku). • Zabawa dramowa <i>Co robię?</i> Skrzynia skarbów z dowolnymi przedmiotami. Chętne dziecko losuje przedmiot ze skrzyni i przedstawia innym wybraną przez siebie czynność, którą można wykonać z wykorzystaniem tego przedmiotu. Zadaniem pozostałych dzieci jest nazwanie tej czynności.	N. może umieścić w skrzyni obrazki zamiast przedmiotów.

- Ćwiczenie logorytmiczne *U weterynarza*.
Po pięć obrazków: kot, pies, ryba, świnia.
N. zadaje dzieciom pytanie o to, czym się zajmuje weterynarz. Następnie układa przed sobą obrazki w ustalonym przez siebie rytmie (np. kot – pies – ryba – świnia – kot – ...). Do każdego obrazka musi zostać przyporządkowany *dźwięk*, jaki wydaje dane zwierzę (np. kot – *miau*, pies – *hau*, ryba – *plum*, świnia – *chrum*). Następnie N. wskazuje kolejne obrazki, a zadaniem dzieci jest naśladować wydawany *dźwięk*.

Kolejne rytmy może układać także chętne dziecko.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Nasze zawody*.
Obrazek z wybranym zawodem dla każdego dziecka (obrazki mogą się powtarzać, ale ich rodzajów powinno być tyle, ile jest szarf/obręczy) oraz zestaw dla N., szarfy gimnastyczne/obręcze z przyporządkowanymi do nich obrazkami przedstawiającymi zawody.
N. rozdaje dzieciom obrazki. Po usłyszeniu hasła: *Spacerujemy!* dzieci swobodnie chodzą po sali. Kiedy usłyszą: *Nasze zawody!* ich zadaniem jest stanąć w szarfy/obręczy, zgodnie z kodem (np. dzieci z obrazkiem murarza – stają w obręczy, gdzie jest obrazek murarza).
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych *Ogrodnik*.
Dzieci spacerują po sali, na sygnał N. (np. kłaśnięcie) schylają się i naśladowują ruch ścinania nożycami kwiatów/strzyżenia żywopłotu.
- Ćwiczenie równowagi *Rybacy*.
Ławeczka gimnastyczna (lub wyznaczona przez N. linia ze sznurka/skakanki), krążki.
N. prosi, aby dzieci ustawiły się w rzędzie przed ławeczkę, a następnie kolejno przeszły po niej – stopa za stopą, z rękami uniesionymi po bokach.
- Ćwiczenia ruchowe z elementami podskoku *Piłki*.
Tamburyn.
N. mówi, że dzieci są piłkami, które uciekły piłkarzowi. Dzieci wykonują drobne skoki obu nóg w różnych kierunkach w rytm uderzeń w tamburyn przez N.
- Ćwiczenie uspokajające *Marsz żołnierzy*.
Nagranie muzyki do marszu, odtwarzacz CD.
Dzieci maszerują za N. w wybranych przez niego kierunkach. Następnie chętne dziecko jest osobą prowadzącą, a N. wydaje polecenia, gdzie ma się kierować maszerująca kolumna (np. w prawo, w lewo, prosto).

II

Zajęcia 1. Słuchanie wiersza Wiesławy Żaby-Żabińskiej *Rodzinny wiersz*.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Słuchanie wiersza Wiesławy Żaby-Żabińskiej <i>Rodzinny wiersz</i>. Obrazki: lekarz, marynarz, ogrodnik, lotnik, kolejarz, piekarz, pisarz, kierowca, zawiadowca, kelnerka, tancerka, malarz, betoniarz. N., czytając wiersz, w odpowiednich miejscach pokazuje obrazek, a wtedy dzieci wypowiadają nazwę przedstawionego na nim zawodu. <i>Tata Ani jest lekarzem, tata Janka – marynarzem. Tata Ewy – ogrodnikiem, a Michała jest lotnikiem.</i>	

Tata Asi – kolejarzem, a Marcela jest piekarzem. Mama Uli smaży pączki, a Szymona pisze książki. Mama Eli jest kierowcą, a Karola – zawiadowcą. Mama Leny jest kelnerką, a Renaty jest tancerką. Mama Kajtka jest malarzem, tata Olka – betoniarzem. • Rozmowa na temat wiersza. Dzieci wymieniają i opisują zawody wymienione w wierszu. N. pyta: – Które zawody są według was najczęściej/najrzadziej wykonywane? – Czy chcielibyście wykonywać któryś z tych zawodów jak dośrobie?	
• Zabawa ruchowa przy muzyce – Nasze zawody. Dowolne nagranie muzyczne, odtwarzacz CD. Dzieci spacerują po sali przy nagraniu dowolnej piosenki, gdy N. wyłączy nagranie, wykonują ruchy ilustrujące zawód podany przez niego (np. fryzjer – palcem wskazującym i środkowym naśladują ruch nożyczek przy stryżeniu).	

Zajęcia 2. Tworzenie siatki pytań na temat zawodów.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Tworzenie siatki pytań na temat zawodów. Arkusz papieru; obrazki z podpisanymi przedstawicielami zawodów, których będzie dotyczył projekt (malarz, konstruktor, kucharz/kucharka), klej, flamastry w trzech kolorach. N. rozkłada arkusz papieru z umieszczonym na górze napisem Zawody, chętne dzieci nakleją trzy obrazki w pewnej odległości (tak, aby zmieściły się opisy i pytania). N. prosi, aby dzieci udzieliły odpowiedzi na pytania dotyczące każdego obrazka (N. zapisuje to przy obrazku): – Co wiecie o... (kucharzu, malarzu, konstruktorze)? – Po czym poznać, że ktoś wykonuje ten zawód? – Co chcielibyście się dowiedzieć o...?	
• Zabawa słownikowa z obrazkami dotyczącymi wiersza <i>Rodzinny wiersz</i>. Obrazki dotyczące wiersza. Wybrane dziecko losuje obrazek. Zadaje pozostałym dzieciom (nie pokazując obrazka) pytanie o to, kto co robi (np. <i>Kto pracuje w ogrodzie?</i>). Zadaniem dzieci jest podanie w odpowiedzi nazwy zawodu.	

• Zabawy z literami – wykonanie kart ilustracyjnych. Dla każdego dziecka kartka formatu A3 z napisem konturowym: zawody, kredki, flamastry, papier kolorowy, klej, zdjęcia z gazet/obrazki z przedstawicielami zawodów. N. rozdaje dzieciom kartki z napisem zawody. Zadaniem dzieci jest obrysowanie każdej litery i narysowanie/naklejenie w jej środku postaci przedstawicieli zawodów, które zaczynają się daną głoską (np. Z – zapaśnik, zegarmistrz; A – archeolog, aktor, architekt; W – weterynarz, wulkanizator; O – okulista, operator koparki; D – dentysta, dyrygent; Y – nie ma żadnego zawodu, można więc pokolorować tę literę ulubionym kolorem.	Kartki z pracami powinny zostać w przedszkolu do ostatniego dnia projektu. Każda litera napisu jest konturowa, aby w jej środku dziecko mogło umieścić rysunek.
---	---

Zabawy na świeżym powietrzu.

- Zabawa ruchowa *Wyszukujemy przedmioty*.
Zadaniem dzieci jest wyszukanie i dotknięcie przedmiotów, których nazwy zostaną powiedziane przez N. sylabami (np. pias-kow-ni-ca).
- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie pogody.
Dzieci określają, jaka jest pogoda (czy wieje wiatr, czy świeci słońce, czy jest pochmurno itd.).

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Układanie zdań ze słowami: <i>lekarz, marynarz, ogrodnik, pilot, piekarz</i>. Zadaniem dzieci jest ułożenie zdań ze słowami: <i>lekarz, marynarz, ogrodnik, pilot, piekarz</i>. Pierwsze zdanie układa N., potem propozycje zdań podają dzieci. Np.: – <i>Ogrodnik pracuje w ogrodzie.</i> – <i>Tata Oli jest z zawodu piekarzem.</i> – <i>Marynarz pływa statkiem.</i>	
• Burza mózgów <i>Dzięki komu mamy...?</i> Obrazki atrybutów związanych z zawodami: obraz, spodnie, chleb, dom. Wersja I: N. prosi dzieci, aby rozejrzały się po sali. Następnie wymienia wybrane przez siebie przedmioty, które znajdują się w sali, i prosi, by dzieci powiedziały, dzięki komu te przedmioty powstały. Np. <i>pomalowana ściana (malarz), wasze ubrania (krawcowa)</i>. Jeśli dzieci mają trudności w podawaniu nazw, przedmioty mogą pochodzić z innych miejsc, np. <i>jedzenie – kucharz, piekarz, węgiel – górnik, papier – drwal</i>. Wersja II: N. pokazuje kolejno obrazki (obraz, spodnie...) i zadaje dzieciom pytanie: <i>Dzięki komu mamy...?</i>	

- Zabawa ruchowa z elementem równoważnym – *Kelnerzy*
Dla każdego dziecka: plastikowy talerz/krążek gimnastyczny, mała piłeczka.
Dzieci kolejno naśladują ruch kelnera trzymającego tacę (talerzyk) i niosącego ją do wyznaczonego punktu – np. do N.

Luży, tydzień 4

Dzień 2

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Wypowiedzi na podstawie historyjki obrazkowej <i>Co wcześniej? Co później?</i> Zabawa w grupach – <i>Konstruktorzy</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24.	IV 5 III 5, IV 12 I 5
II.1.	Dostrzeganie różnic i podobieństw wokół nas – <i>Co by było, gdyby nie było...?</i> Cel: rozumienie wagi pracy ludzkiej. Zabawa ruchowa przy muzyce – <i>Nasze zawody</i> .	IV 5, IV 6 IV 7
2.	<i>Co robi malarz?</i> – zapoznanie z akcesoriami malarskimi. Cele: poznanie specyfiki pracy malarza. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – przeliczanie i/lub określanie cech mijanych pojazdów, zwierząt, budynków; zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Księgowy</i> .	IV 8, IV 20 I 5, IV 15
III.	Zabawa twórcza w zespołach – <i>Nasze geometryczne obrazy</i> . Ćwiczenia oddechowe <i>Studzimy zupę</i> . Zabawa ruchowa <i>Moje ciało rysuje</i> .	III 5, IV 12 IV 2 I 5

Cele ogólne:

- rozumienie wagi pracy ludzkiej,
- poznanie specyfiki pracy malarza.

Cele operacyjne

Dziecko:

- określa rolę różnych zawodów w życiu społecznym,
- tworzy eksperymenty plastyczne.

Tego dnia następuje dalsze doskonalenie zasobu słownictwa związanego z projektem. Dzieci poszerzają swoją wiedzę. W miarę wzrostu wiedzy wykonują nowe wersje rysunków i opisów. W trakcie pracy tworzona jest kolekcja dotycząca projektu.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Wypowiedzi na podstawie historyjki obrazkowej <i>Co wcześniej? Co później?</i> Historyjka przedstawiająca: dziecko z zaniedbanymi włosami, przestraszoną mamę patrzącą na dziecko, dziecko siedzące na fotelu fryzjerskim, dziecko z piękną fryzurą.	

• Dzieci omawiają co dzieje się na każdym obrazku, a następnie chętne dziecko porządkuje obrazki chronologicznie i opowiada historię. Dzieci powinny wspólnie odpowiedzieć na pytanie <i>Jaki zawód wykonuje osoba widoczna na obrazku?</i>	
• Tworzenie wyrazów na podstawie sylab. Obrazki z zawodami wykorzystywane np. dzień wcześniej. N. rozkłada w rozsypce na dywanie obrazki, a następnie podaje wybraną przez siebie sylabę. Dzieci powtarzają sylabę i dodają dalszy ciąg, tworząc nazwę zawodu. Np. <i>le-</i> (<i>lekarz</i>), <i>kraw-</i> (<i>krawcowa</i>), <i>ap-</i> (<i>aptekarz</i>).	
• Zabawa w grupach – <i>Konstruktorzy</i>. Kartonik z obrazem graficznym cyfry/znaku dla każdej grupy. N. dzieli dzieci na np. pięć grup. Każda grupa dostaje obrazek z cyfrą/znakiem, a zadaniem dzieci w grupie jest ułożenie cyfry/znaku z własnych ciał. Pozostałe dzieci odgadują, co to za cyfra/znak.	
• Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24 (przewodnik, cz. 3, s. 174).	

II

Zajęcie 1. Dostrzeganie różnic i podobieństw wokół nas – *Co by było, gdyby nie było...?*

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Wypowiedzi dzieci na temat <i>Co by było, gdyby nie było...?</i> Dwa zestawy obrazków z przedstawicielami zawodów (np. piekarz, fryzjer). • N. dzieli dzieci na dwie grupy. Pierwszej rozdaje kilka obrazków. Jej zadaniem będzie rozpoczęcie zdania: <i>Co by było, gdyby nie było...?</i> i pokazanie obrazka, a druga grupa ma podać nazwę zawodu przedstawionego na obrazku i udzielić odpowiedzi na pytanie. Po kilku pytaniach może dojść do zamiany grup.	Podczas tej rozmowy wnioskiem końcowym powinno być podsumowanie, że przedstawiciel każdego zawodu jest tak samo ważny.
• Zabawa logiczna <i>Segregujemy obrazki</i>. Obrazki/zdjęcia z przedstawicielami zawodów (np. lekarz, piekarz, aptekarz, kierowca, malarz, rzeźbiarz, fryzjer, nauczycielka, woźna/sprzątaczką, ekspedientka, piłkarz, piosenkarz). N. prosi, aby chętne dziecko wybrało obrazki/zdjęcia z przedstawicielami zawodów według podanego przez niego kryterium (np. zawody związane z ochroną zdrowia, zawody związane ze sztuką... . Następnie dziecko może podać kryterium wyboru zawodu, zadając pytanie kolegom z grupy.	Dobrze byłoby, gdyby wybór obrazków/zdjęć był jak największy. Dzięki temu można stopniować trudność segregowania.
• Zabawa ruchowa przy muzyce – <i>Nasze zawody</i> (przewodnik, s. 174).	

Zajęcie 2. *Co robi malarz?* – Zapoznanie z akcesoriami malarskimi.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Oglądanie filmu edukacyjnego dotyczącej pracy malarza – <i>Malarstwo</i>. Sztaluga, blejtram, paleta malarska, różne rodzaje pędzli, płyta multimedialna <i>Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska</i>, Tablica nr 24 – <i>Dzieła sztuki</i> (przewodnik, cz. 4, s. 201).	

N. wspólnie z dziećmi ogląda prezentację, a następnie zadaje pytania sprawdzające: – <i>Co to jest obraz?</i> – <i>Co to jest sztaluga, co to jest blejtram? Do czego służą malarzom?</i> (w odpowiednim miejscu N. zatrzymuje film, aby dzieci widziały ich obraz graficzny). – <i>Do czego służy pędzel artystyczny?</i> – <i>Czego potrzebuje malarz, żeby namalować obraz?</i> – Po obejrzeniu prezentacji i zadaniu pytań N. pokazuje przedmioty, o które pytał, i prosi dzieci, aby je nazwały.	
• Wykonanie jedno- i wielobarwnej pracy plastycznej. Dla każdego dziecka: farby, kredki, kartka. Dzieci na jednej stronie kartki wykonują rysunek kredkami – jednobarwny, w kolorze wskazanym jako ich ulubiony, a na drugiej stronie – obrazek farbami, wielobarwny. Tematyka ma dotyczyć zawodów, jakie dzieci chciałyby wykonywać w przyszłości. Wykonane prace zostają później umieszczone na sztalugach.	N. może narzucić również inną tematykę – np. ilustracja do wiersza.
• Zabawa w parach <i>Wesoły obraz</i>. Dla każdego dziecka pędzelek. Dzieci dobierają się w pary i stają naprzeciwko siebie. Zadaniem jednego dziecka z pary jest zrobienie śmiesznej miny, a drugie dziecko ma delikatnie przesunąć pędzelkiem po jego twarzy. Później następuje zamiana ról.	
• Zabawa na spostrzegawczość <i>Czym się różnią?</i> Kilka reprodukcji malarskich z przedstawicielami różnych zawodów. N. rozkłada przed dziećmi reprodukcje obrazów i pyta, czym się różnią od zawodów znanych dzieciom (np. wyglądem, ubraniami).	Proponowane reprodukcje: Samuel Luke Fildes <i>Lekarz</i>, Alexandria Ocasio-Cortez <i>Pisarz</i>, Jarosław Kosakowski <i>Baletnica</i>.

Zabawy na świeżym powietrzu.

- Spacer w pobliżu przedszkola – przeliczanie w różnych sytuacjach. Podczas spaceru zadaniem dzieci jest przeliczanie i/lub określanie cech mijanych pojazdów, zwierząt, budynków.
- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Księgowy*.
N. pyta, czy dzieci wiedzą, kto to jest księgowy (jeśli nie wiedzą – wyjaśnia). Następnie każde dziecko zamienia się w księgowego i podaje liczbę konkretnych przedmiotów (np. ławek, drzew, zjeżdżalni) wokół siebie. Następnie dzieci wykonują taką liczbę zaproponowanego przez N. ruchu/ćwiczenia, jaką liczbę podały, np. 5 drzew – 5 podskoków.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa twórcza w zespołach – <i>Nasze geometryczne obrazy</i>. Dla każdego dziecka zestaw figur geometrycznych (różnej wielkości i koloru).	

	N. prosi, aby dzieci nazwały figury geometryczne, które znajdują się w zestawach, a następnie dzieli dzieci (lub pozwala im się podzielić) na kilka zespołów. Zadaniem każdego zespołu jest stworzenie kompozycji i nadanie jej tytułu.	
💋	Ćwiczenia oddechowe <i>Studzimy zupę</i>. Dzbanek z ciepłą wodą, dla każdego dziecka miseczka. N. rozkłada miseczki na stolikach, przy których dzieci siedzą, i wlewa do nich ciepłą wodę (dzieci mogą sprawdzić dotykiem, czy woda jest ciepła, czy zimna). Następnie prosi, aby dzieci wyobraziły sobie, że jest to zupa, którą ugotował kucharz. Jest ona <i>gorąca</i>, więc trzeba ją ostudzić. N. prosi, aby dzieci delikatnie dmuchały na wodę w różnych kierunkach, a później sprawdziły, czy udało im się wykonać zadanie.	Ze względów bezpieczeństwa woda nie może być gorąca!
👤	Zabawa ruchowa <i>Moje ciało rysuje</i>. Dzieci chodzą swobodnie po sali. Na umówiony znak (np. klaśnięcie) wymieniona przez N. część ciała zamienia się w pędzel i rysuje według instrukcji N. (np. <i>głowa rysuje koło, ramiona rysują kwadraty</i>).	

Łuty, tydzień 4

Dzień 3

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Ćwiczenia grafomotoryczne <i>Dokończ...</i> Zabawy konstrukcyjne z wykorzystaniem klocków drewnianych – próby tworzenia dowolnych budowli. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24.	IV 8 I 6, IV 12 I 5
II.	Wycieczka do wybranego zakładu pracy. Cel: poszerzanie wiadomości na temat odwiedzanego miejsca pracy i wykonywanych tam zawodów. Zabawa ruchowa <i>Moje ciało rysuje</i> . Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa rozwijająca reakcję na sygnał dźwiękowy – <i>Jestem robotem</i> ; spacer w pobliżu przedszkola – wyszukiwanie starych i nowych elementów w najbliższym otoczeniu.	IV 5, IV 20 I 5 I 5
III.	Zabawa <i>Poznane zawody</i> . Wykonanie pracy plastycznej <i>Mój wynalazek</i> . Zabawa sensoryczna <i>Ścieżka</i> .	IV 7, IV 20 IV 3, IV 8 I 5, IV 11

Cele ogólne:

- poszerzanie wiadomości na temat odwiedzanego miejsca pracy i wykonywanych tam zawodów.

Cele operacyjne

Dziecko:

- poznaje wybrane miejsca pracy.

! Dzień trzeci to dalsza faza badawcza projektu. Tego dnia zmniejsza się aktywność N. (którego główną rolą jest dostarczenie materiałów do badań i dyskusji) na rzecz aktywności poznawczej dzieci. Dzieci podczas projektu zgłębiają swoją wiedzę, uczestnicząc np. w wycieczkach.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
Ćwiczenie grafomotoryczne <i>Dokończ...</i> Dla każdego dziecka karta z prostym wzorem grafometrycznym (np. linia prosta, łamana, falista) narysowanym szarą linią, ołówek, kredki dla każdego dziecka. Zadaniem dzieci jest poprawienie wzoru ołówkiem, a następnie takie dorysowanie wybranych przez siebie elementów, aby obrazek tworzył spójną całość.	
Przeglądanie i wycinanie wybranych obrazków z gazetek promocyjnych. Dla każdego dziecka gazetka promocyjna, nożyczki. N. informuje dzieci, że po południu wykonają pracę plastyczną dotyczącą wynalazków – takich, które jeszcze nie istnieją. Chętne dzieci mogą podać przykład takiego wynalazku, np. rozganiacz chmur, ołówek do jedzenia.	Wycięte elementy powinny zostać odłożone na II część dnia.
Zabawy konstrukcyjne z wykorzystaniem klocków drewnianych – próby tworzenia dowolnych budowli. Dla każdego dziecka drewniane klocki. N. zachęca dzieci do pracy w małych grupach. Potem dochodzi do prezentacji dzieł – dzieci nazywają je i określają ich przeznaczenie.	
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24 (przewodnik, cz. 3, s. 174).	

II

Zajęcia 1 i 2. Wycieczka do wybranego zakładu pracy.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
T - Wprowadzenie – porównywanie wyglądu i zastosowania przedmiotów wykonanych kiedyś i dziś. Tablica demonstracyjna 6, płyta multimedialna <i>Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, Tablica nr 6 – Dawne zawody</i> (przewodnik, cz. 2, s. 197). N. pokazuje obrazki parami i rozmawia z dziećmi, jak się zmieniły przedmioty i dlaczego (np. mniejsze telefony są wygodniejsze, laptop łatwiej przenieść, można go wziąć ze sobą). <i>Jak się nazywa osoba, która wymyśla nowy wygląd, nowe przeznaczenie znanych przedmiotów?</i> - Przygotowanie do wycieczki do wybranego zakładu pracy, według możliwości N. N. pyta: – <i>Jak się nazywają zawody wykonywane przez osoby pracujące w tym miejscu?</i> – <i>Czego chcecie się dowiedzieć podczas wycieczki do wybranego miejsca pracy?</i>	N. może poprosić rodziców o przyniesienie potrzebnych przedmiotów. Przed wyjściem warto przypomnieć zasady bezpieczeństwa podczas wycieczek, a także zasady dobrego wychowania. N. spisuje wszystkie pytania.

• Wycieczka. Wizyta w zakładzie pracy, rozmowa z jego przedstawicielem, który opowie o specyfice pracy, oprowadzenie po zakładzie.	Wycieczka może się odbyć do pobliskiego sklepu, na pocztę, do przychodni zdrowia itp.
• Zabawa ruchowa <i>Moje ciało rysuje</i> (przewodnik, cz. 3, s. 180).	

Zabawy na świeżym powietrzu.

- Zabawa ruchowa rozwijająca reakcję na sygnał dźwiękowy – *Jestem robotem*.
Dzieci stoją w rozсыпce. Na umówiony dźwięk stają się robotami i poruszają się jak one.
- Spacer w pobliżu przedszkola – rozmowy o starych i nowych przedmiotach.
Podczas spaceru dzieci wyszukują stare i nowe elementy w najbliższym otoczeniu (domy, samochody itp.).

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa <i>Poznane zawody</i>. Obrazki z przedstawicielami zawodów wykorzystywane podczas projektu. Chętne dziecko losuje obrazek, śpiewa nazwę zawodu na dowolnie wybraną przez siebie melodię i pokazuje ruchem czynności związane z danym zawodem. Zadaniem grupy jest odgadnąć jego nazwę.	
T • Pokazywanie ilustracji najważniejszych wynalazków w dziejach ludzkości. Tablica demonstracyjna 14, płyta multimedialna <i>Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska</i>, Tablica nr 14 – <i>Wynalazki</i> (przewodnik, cz. 3, s. 192). N. przedstawia kolejne wynalazki, a zadaniem dzieci jest wskazanie ich przeznaczenia i opowiedzenie, co by było, gdyby te przedmioty nie istniały.	
• Wykonanie pracy plastycznej <i>Mój wynalazek</i>. Dla każdego dziecka obrazki wycięte przez dzieci podczas I części dnia, klej, kartka, kredki, flamastry, plastelina, papier kolorowy. Oglądanie zgromadzonych obrazków, opowiadanie, co się na nich znajduje. Przy użyciu dostępnych materiałów dzieci przedstawiają w formie plastycznej swój własny wynalazek. Po wykonaniu pracy pokazują go innym, nazywają go i opowiadają o jego przeznaczeniu.	Prace stworzone podczas tej części powinny zostać zgromadzone na potrzeby ostatniego dnia projektu.
• Zabawa sensoryczna <i>Ścieżka</i>. Trasa składająca się z przedmiotów o różnych strukturach (np. kawałki tkanin, papiery, kamienie...). N. rozkłada na podłodze folię, a dzieci przygotowują na niej trasę składającą się z przedmiotów o różnych powierzchniach i przechodzą po niej boso.	

Łuty, tydzień 4

Dzień 4

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Składanie obrazka z części – <i>Zawody</i> . Zabawa logorytmiczna <i>Musztra wojskowa</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24.	IV 5, IV 20 IV 2 I 5
II.1. Przygotowanie dania według instrukcji obrazkowej. Cele: rozwijanie umiejętności planowania własnych działań, tworzenie wspólnie z rówieśnikami instrukcji obrazkowej.	I 3, IV 8, IV 9
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 12. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – <i>Salatka jarzynowa</i> ; spacer w pobliżu przedszkola – obserwacja przechodniów, opisywanie ich wyglądu.	I 8 I 5, III 8
III. Zabawa sensoryczna <i>Rysowanie na mące</i> . Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Przejście z piłką</i> . Zabawa ruchowa – <i>Rozgrzewka piłkarska</i> .	IV 8 I 5 I 5

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności planowania własnych działań,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- tworzy wspólnie z rówieśnikami instrukcję obrazkową,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Bardzo często N. podczas projektu nawiązuje współpracę z bliskimi dziećmi lub/i ze środowiskiem lokalnym. Osoby zaproszone przynoszą wyszukane rekwizyty, książki, modele, zdjęcia itp. Dzieci wraz z nauczycielem ustalają listę pytań do eksperta, którego zapraszają do siebie. Tym ekspertem może być każdy, kto dobrze zna badany temat.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Składanie obrazka z części – <i>Zawody</i>. Dla każdego dziecka obrazek z przedstawicielem danego zawodu (wyboru przedstawicieli zawodów dokonuje N.), pocięty na części w różny sposób: poziomo, pionowo lub po skosie, koperta na każdy obrazek. N. rozdaje dzieciom koperty z pociętymi obrazkami. Dzieci składają obrazki. Po odpowiednim złożeniu obrazka nazywają zawód na nim przedstawiony.	Praca może odbywać się w grupach lub indywidualnie (zależnie od liczby kopert i obrazków).

• Zabawa logorytmiczna <i>Musztra wojskowa</i>. N. prosi, aby język <i>maszerował</i> jak żołnierz: <i>Raz!</i> – czubek języka na górną wargę, <i>Dwa!</i> – czubek języka do lewego kącika ust, <i>Trzy!</i> – czubek języka na dolną wargę, <i>Cztery!</i> – czubek języka do prawego kącika warg.	Zabawę należy kilkakrotnie powtórzyć, aby dzieci złapały jej rytm. Zabawę można utrudnić, dodając do niej ruch całego ciała – tzn. dzieci wykonują ruchy językiem i równocześnie np. maszerują.
• Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Do domu! Do pracy!</i> Dla każdego dziecka szarfa. Dzieci układają przed sobą okrąg z szarf (miejsca pracy) i przykucają w nim. Na hasło <i>Do domu!</i> – dzieci biegną do N., hasło <i>Do pracy!</i> jest sygnałem do ponownego przykucnięcia w środku szarfy.	
• Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24 (przewodnik, cz. 3, s. 174).	

II

Zajęcia 1. Przygotowanie dania według instrukcji obrazkowej.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Rozmowa o zawodach związanych z żywieniem. Obrazki: dostawca produktów, hodowca zwierząt, rolnik, kucharz, dietetyk. N. pyta dzieci: – <i>Jakie zawody związane są z żywieniem człowieka?</i> Jeśli dzieci nie wiedzą lub podadzą niewiele rozwiązań, N. pokazuje obrazki i omawia ich treść – nazywa poszczególne zawody, wskazuje specyfikę ich wykonywania itp.	
• Wybór dania do wykonania. Kilka przepisów kulinarnych i ich symbole przedstawione na kartkach, pojemniki (tyle, ile jest przepisów), dla każdego dziecka mała piłeczka N. czyta nazwę i sposób wykonania każdego dania. Następnie nakleja jego symbol na pojemnik (robi tak z każdym daniem). Na zakończenie dzieci głosują poprzez wrzucenie piłeczki do odpowiedniego pojemnika, dokonując wyboru dania do wykonania.	N. przygotowuje wcześniej (w formie wydruku) propozycje dwóch–trzech prostych dań. Dobrze, aby były to dania, przy których wykonywaniu łatwo rozdzielić zadania i narysować instrukcję, np. sałatki.
• Rysowanie obrazkowej instrukcji. Kilka kartek formatu A5 (na instrukcje związane z przygotowaniem dania), kredki. N. dzieli dzieci na zespoły i daje każdemu zespołowi po jednej kartce. Dzieci wraz z N. omawiają wykonanie dania według przepisu, a następnie rysują po kolei etapy przygotowywania potrawy (rysują swoje wspólne ustalenia, np. pokrojenie ogórka, pokrojenie pomidora, mieszanie, polanie sosem). Po zakończeniu pracy w grupach dzieci prezentują swoje prace.	Najpierw powinno dojść do ustalenia i przypomnienia zasad związanych z higieną i bezpieczeństwem (mycie rąk, osobny talerzyk dla każdego dziecka itp.).

- Wykonanie dania. Produkty spożywcze potrzebne do wykonania dania, mi- ski, talerzyki, sztucze, deski do krojenia itp. N. prezentuje najpierw instrukcję dotyczącą higieny i bez- pieczeństwa, a następnie kolejne kroki wykonywania dania. - Wykonanie w zespołach dania. - Wspólna degustacja przygotowanego dania.	Warto, aby przed degustacją przypomnieć sobie zasady dobrego zachowania się przy stole. Po zjedzeniu można się podzielić swoimi wrażeniami dotyczącymi smaku potrawy, a także wrażeniami z działań podczas wykonywania pracy. Gotowym daniem dzieci mogą poczęstować pozostałe grupy lub zanieść je do domu. Należy wówczas pamiętać o odpowiednim miejscu i temperaturze do przechowywania.
--	---

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 12 (przewodnik, cz. 3, s. 159).

Zabawy na świeżym powietrzu.

- Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Salatka jarzynowa*.
Obrazki przedstawiające warzywa.
N. wręcza dzieciom obrazki. Dzieci swobodnie poruszają się po placu zabaw, a na sygnał N. przybiegają do niego wymienione warzywa. Po wykonaniu tego zadania N. sprawdza, czy wszystkie zgromadzone dzieci wykonały zadanie poprawnie. Na hasło *Salatka jarzynowa!* przybiegają wszystkie dzieci.
- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwacja przechodniów.
N. po minięciu grupy przez przechodnia pyta dzieci o szczegóły jego wyglądu.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
Zabawa sensoryczna <i>Rysowanie na mące</i>. Dla każdego dziecka tacka z mąką. Dzieci rysują rzeczy wymyślone przez N.	Proponowane rzeczy to np. figury geometryczne, domki, samochody, ale także rzeczy związane z tematem – atrybuty zawodów.
Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Przejście z piłką</i>. Dwie małe piłki, sznurek/taśma malarska. Dzieci ustawiają się w rzędzie. Pierwsze dziecko wyciąga ręce na boki, a N. kładzie mu na dłoniach piłki. Zadaniem dziecka jest przejść prosto po wyznaczonej linii. W ten sposób przechodzą kolejno wszystkie dzieci.	
Zabawa ruchowa – <i>Rozgrzewka piłkarska</i>. Piłka dla każdego dziecka. Dzieci w siadzie klęcznym trzymają w obu dłoniach piłkę. Podnoszą ją w górę, wykonują skłon w przód (nie unosząc się z pięt) i starają się sięgnąć jak najdalej, a następnie ponownie przechodzą do siadu.	

Luty, tydzień 4

Dzień 5

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Wypowiadanie tekstu z różnym natężeniem. Uporządkowanie zgromadzonych materiałów – przygotowanie do wydarzenia kulminacyjnego. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24.	IV 2 III 8, IV 20 I 5	
II. Opowiadanie o wymarzonym zawodzie na podstawie zgromadzonych prac. Zajęcia otwarte z rodzicami. Cele: podsumowanie działań podjętych w ramach projektu, podsumowanie wiedzy na temat poznanych zawodów. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwacje przyrodnicze; zabawa ruchowa <i>Jak dojść do...?</i>	III 8, IV 5, IV 20 I 5, IV 18	
III. Budowanie wypowiedzi na podstawie obrazków. Quiz dydaktyczny <i>Co wiem o zawodach?</i> Improwizacje ruchowe do piosenki <i>Bajkowe marzenia</i> .	IV 2, IV 5 IV 5, IV 20 IV 7	

Cele ogólne:

- podsumowanie działań podjętych w ramach projektu,
- podsumowanie wiedzy na temat poznanych zawodów.

Cele operacyjne

Dziecko:

- tworzy wypowiedzi kilkudzaniowe na podstawie zgromadzonych materiałów,
- odpowiada na pytania sprawdzające wiedzę dotyczącą zawodów,
- spędza czas wśród rówieśników i rodziny.

Piąty dzień to ostatni dzień projektu, jego zakończenie. Praca dzieci zmierza do wydarzenia kulminacyjnego. Podczas kulminacji prezentowane są prace dzieci z całego projektu. Dzieci podzielią się swoimi spostrzeżeniami oraz wiedzą z zaproszonymi rodzicami. Należy rozważyć, czy mają być nimi rodzice/rodzina czy osoby z przedszkola. Podczas tego dnia najłatwiej zaobserwować, że dzieci poszerzyły swą wiedzę.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Wypowiadanie tekstu z różnym natężeniem. N. prosi, aby dzieci powiedziały tekst: <i>Jeszcze nie wiadomo, kim zostaniemy, ale o zawodach dużo wiemy!</i> z różnym natężeniem, cicho (gest – ręka w dół) lub głośno (gest – ręka w górę).	N. powinien wyjaśnić, że wypowiadany tekst będzie również powitaniem gości w późniejszej części dnia.
• Uporządkowanie zgromadzonych materiałów – przygotowanie do wydarzenia kulminacyjnego. Materiały zgromadzone podczas trwania projektu. N. rozkłada materiały w różnych miejscach sali. Następnie prosi kolejne dzieci, aby usiadły przy materiałach, których według nich są autorami. Na zakończenie następuje sprawdzenie poprawności wykonania zadania poprzez sprawdzenie podpisów prac. Dzieci ponownie oglądają swoje prace.	
• Ćwiczenia poranne – zestaw nr 24 (przewodnik, cz. 3, s. 174).	

**Opowiadanie o wymarzonym zawodzie na podstawie zgromadzonych prac.
Zajęcia otwarte z rodzicami.**

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
Powitanie zgromadzonych gości. Dzieci witają gości słowami: <i>Jeszcze nie wiadomo, kim zostaniemy, ale o zawodach dużo wiemy!</i> z natężeniem głosu wskazanym przez N.	
- Prezentacja N. połączona z przedstawieniem prac przez dzieci. Zgromadzone prace, siatka pytań z początku projektu. N. wraz z dziećmi podsumowuje projekt, wskazując w odpowiednich miejscach na nazwę zawodu umieszczoną na siatce pytań oraz na pracach dzieci. N. mówi: – <i>Najpierw dzieci dowiedziały się, co to są zawody. Poznały z nich takie jak:</i> (tu dzieci wymieniają swoje skojarzenia). – <i>Później dzieci bawiły się w malarzy i wiedzą, że są to osoby, które...</i> (dzieci wymieniają czynności kojarzące się z malarzami). – <i>Przedszkolaki stworzyły wtedy jednobarwne</i> (dzieci pokazują swoje jednobarwne obrazy) <i>i wielobarwne obrazy, na których namalowały swoje wymarzone zawody</i> (dzieci przedstawiają swoje obrazy i mówią, kim chcą zostać). – <i>Ponieważ dzieci wiedzą, że różne przedmioty wyglądały kiedyś inaczej, same stały się także konstruktorami. Oto ich wynalazki</i> (tu następuje czas, żeby każde dziecko opowiedziało o swoim wynalazku). – <i>Wczoraj dzieci dowiedziały się wiele o odżywianiu i bawiły się w kucharzy, ale ich jedzonko było tak pyszne, że nic już nie zostało!</i> (dzieci pokazują swoje przepisy wykonane w grupach).	N. ustawia w widocznym miejscu sali siatkę pytań. Jeśli jakieś dziecko jest nieśmiałe, można poprosić o pomoc mu w opowiadaniu chętnego kolegę/koleżankę z grupy.
Ekspozycja prac. Dzieci z pomocą zaproszonych gości eksponują prace w wybranym wspólnie miejscu/miejscach (lub wskazanym przez N.) tak, aby mogły je oglądać dzieci i rodzice z pozostałych grup.	Eksponowanie prac ma polegać na odpowiednim ustawieniu ich wszystkich – tak, aby były widoczne, a praca każdego dziecka odpowiednio doceniona.
Wspólne przygotowanie dania zgodnie z instrukcją obrazkową. Obrazki zgodne z czynnościami wykonywanymi przez zespół, czyli: winogrona, brzoskwinia, ananas, kiwi, pomarańcza przekrojona na pół, sok pomarańczowy; 1,5 kg ciemnych winogron, pięć puszek brzoskwiń, puszka ananasa, 20 owoców kiwi, 10 dużych pomarańczy, sok z cytryny, 5–10 łyżek cukru, 6 średnich misek dla każdego zespołu, 1 duża miska, talerzyki, nożyki, deski, sitka	
N. dzieli zgromadzone osoby (i dzieci) na sześć zespołów – rozdaje im odpowiednie obrazki. Każdy zespół ma przydzielone zadanie:	

I zespół – odrywa winogrona od łodyżek, przekrąja winogrona na pół, wyjmując pestki, II zespół – odsącza brzoskwinie, kroci je na kawałki, III zespół – odsącza ananasa, kroci go na kawałki, IV zespół – obiera kiwi, kroci je na kawałki, V zespół – pięć pomarańczy (połowę) – obiera, dzieli na części, dokładnie obiera z białych błonek, VI zespół – pięć pomarańczy (połowę) – wyciska sok. - Następnie wszystkie przygotowane składniki zostają wymieszane w misce z sokiem z cytryny i cukrem, a potem przełożone na talerzyki. - Wspólne degustowanie przygotowanego dania.	
--	--

Zabawy na świeżym powietrzu.

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwacje przyrodnicze. Podczas spaceru dzieci starają się zaobserwować zmiany w przyrodzie, rozmawiają o pogodzie, o jej elementach.
- Zabawa ruchowa *Jak dość do...*?
Przepaska do zasłonięcia oczu.
Zadaniem chętnego dziecka jest dojście do wybranego miejsca/osoby, zgodnie z instrukcjami udzielanymi przez grupę.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
Budowanie wypowiedzi na podstawie obrazków. Obrazki z przedstawicielami zawodów wykorzystywane podczas projektu. Dzieci siedzą w kole. N. pokazuje obrazki, a wybrane dziecko mówi jedno słowo o pokazywanym obrazku. Kolejne dziecko powtarza to słowo i dodaje jeszcze jedno, kolejne dziecko – powtarza po swoich poprzednikach i dodaje inne słowo opisujące obrazek. Zabawa może się zakończyć w dowolnym momencie.	
Ćwiczenie mięśni brzucha – <i>Sięgamy po piłkę.</i> Piłka dla każdego dziecka. Dzieci leżą na brzuchu i próbują, unosząc lekko tułów, dosięgnąć piłkę, która leży w pewnym oddaleniu.	
Quiz dydaktyczny <i>Co wiem o zawodach?</i> N. tworzy listę pytań, a dzieci odpowiadają za pomocą kciuków uniesionych w górę („tak”) lub w dół („nie”). Np.: – <i>Czy żołnierz leczy ludzi?</i> – <i>Nauczyciel to osoba, która pracuje tylko w przedszkolu?</i> – <i>Ktoś, kto jest lekarzem, może leczyć zwierzęta?</i> – <i>Kucharz to osoba, która szyje ubrania?</i> – <i>Czy krawiec naprawia telefony?</i> – <i>Policjant to osoba, która pilnuje naszego bezpieczeństwa?</i> – <i>Jeśli zachoruje pies, to wyleczy go weterynarz?</i>	Można ustalić dowolny sposób udzielania odpowiedzi na pytania quizu.
Improwizacje ruchowe do piosenki <i>Bajkowe marzenia.</i> Nagranie piosenki, odtwarzacz CD. Dzieci w dowolny sposób poruszają się w rytm piosenki.	

Propozycje zabaw i aktywności z użyciem wybranych tablic demonstracyjnych (do wykorzystania według wyboru N.)

- ! • **Dodatkowe materiały do pracy z tablicą są dostępne na płycie multimedialnej *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.***

Tablica – ZIMA

Zima i zwierzęta

Cele główne:

- dostrzeganie zmian zachodzących w przyrodzie zimą (zasypianie zwierząt),
- poznawanie zwyczajów wybranych zwierząt leśnych.

- Zabawa ruchowa *Uwaga, zaspaa!*
Dzieci poruszają się po całej sali, z wysokim unoszeniem kolan.
- Rozmowa na temat obrazka.

Tablica demonstracyjna Zima (otwierane okienka).

N. pyta:

- Jaką porę roku przedstawia obrazek?
- *Co widzicie na obrazku?*

N. wskazuje na obrazku łosia i mówi:

- 💡 *Łoś jest największym przedstawicielem rodziny jeleniowatych, jest też największym ssakiem lądowym w Europie. To zwierzę roślinożerne. Ma bardzo silne nogi zakończone potężnymi, szeroko rozstawionymi racicami ułatwiającymi chodzenie po śniegu, bagnach i mokradłach bez zapadania się w nie.*

Następnie N. wskazuje na obrazku łasicę i pyta:

- *Ciekawe, czego łasica szuka w tej zaspie?* (Chętnie dziecko otwiera okienko i podaje nazwę zwierzątka, które tam się znajduje – mysz).

N. mówi:

- 💡 *Łasica jest najmniejszym ssakiem drapieżnym w Europie. Dzięki swym małym rozmiarom dostaje się bez trudu do kryjówek myszy, które są jej podstawowym pokarmem.*

- Wybrane przez N. dzieci odkrywają kolejne okienka i nazywają ukryte zwierzęta (niedźwiedź, mrówki, jeź, bóbr). N. tak kieruje rozmową, aby nawiązać do tematyki związanej z przygotowywaniem się zwierząt do zimy. Dodatkowo przekazuje dzieciom krótkie informacje dotyczące bobra i mrówek.

- 💡 *Bobry są roślinożercami i zjadają każdą dostępną część rośliny, ale zimą tylko korę z drzew liściastych oraz krzewy, cienkie gałązki i łyko. Bóbr ma charakterystyczny, duży i spłaszczony, pokryty łuską ogon, który podczas pływania pełni rolę steru, a na lądzie służy mu za podpórkę. Oczy bobra są małe, przykryte przezroczystą powieką, która podczas nurkowania, pełni funkcję ochronną. Siekacze bobra są bardzo silne i rosną przez całe życie, więc muszą być ścięte. Zimą bobry spędzają czas w żeremiu, gdzie temperatura nie jest niższa niż 0°C.*

- 💡 *Mrówki na zimę chowają się w głąb mrowiska, zbijają w kulę i przesypiają trudny czas. Żywią się pokarmem zarówno roślinnym, jak i zwierzęcym, na ogół z przewagą tego ostatniego.*

N. pyta:

- *Kto się ukrył w dziupli drzewa?* (dzięcioł)
- *Jak ludzie nazywają dzięcioła?* (lekarz drzew)

N. mówi:

Zimą dzięcioły zjadają nasiona drzew świerkowych oraz sosnowych, chętnie też pojawiają się w karmnikach z wyłożoną słoniną. Spod kory drzew dzięcioł wydobywa długim i lepkim językiem owady, które często szkodnikami (np. korniki). Potrafi zwisać głową w dół, gdy siedząc na cienkich gałązkach, stara się zerwać pożywienie (np. szyszkę).

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Uwaga, śpiący niedźwiedź!*

Dla połowy grupy krążki.

N. dzieli dzieci na dwie grupy. Jedna to *niedźwiedzie* – siadają skrzyżnie na krążkach, chowają głowy w ramionach i śpią. Druga grupa to dzieci, które chodzą na czworakach dookoła legowiska tak, aby nie zbudzić śpiących niedźwiedzi.

- Zabawa rozwijająca myślenie wyobraźniowe – *Mieszkańcy.*

N. wymienia nazwy mieszkań zwierząt, zadaniem dzieci jest nazwanie jego mieszkańca:

gawra – (niedźwiedź),

norka – (mysz),

żeremie – (bóbr),

mrowisko – (mrówki),

dziupla – (wiewiórka, dzięcioł).

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jesteś...*

Dzieci swobodnie biegają po sali. Na hasło *Jesteś gilem* naśladowują fruwnącego ptaka. Gdy usłyszą *Jesteś niedźwiedziem*, kładą się na boku i udają, że śpią, a na słowa: *Jesteś zajęcem*, naśladowują skoki зайца.

- Ćwiczenie słowotwórcze *Zdrobnienia.*

Podawanie zdrobnień do nazw zwierząt:

niedźwiedź – *niedźwiadek*,

jeż – *jeżyk*,

bóbr – *bobrzyk*,

mysz – *myszka*,

łasica – *łasiczka*,

mrówka – *mróweczka*,

dzięcioł – *dzięciołek*.

- Zabawa *Jestem...* – analogia personalna.

Dzieci podają nazwę któregoś zwierzęcia z tablicy i jedno z dzieci zaczyna opowiadać o nim tak, jakby opowiadało o sobie, wymieniając jego charakterystyczne cechy. Np.:

niedźwiedź – *jestem duży, mieszkam w lesie, lubię miód, jestem groźny.*

Tablica – ZIMA

Zima i zwierzęta

Cele główne:

- pomaganie zwierzętom w przetrwaniu zimy,
 - rozwijanie mowy i myślenia,
 - rozwijanie percepcji słuchowej,
 - ustalanie równoliczności zbiorów poprzez ich przeliczanie.
-
- Rozmowa na temat *Jak pomagamy leśnym zwierzętom w czasie zimy?*
Tablica demonstracyjna Zima (zwierzęta przy paśniku).

N. pyta:

- Czego się boją zwierzęta zimą?
- Kto i w jaki sposób im pomaga?
- Dlaczego człowiek pomaga zwierzętom?
- Co dzieci mogą zrobić, by pomóc zwierzętom żyjącym na wolności?
- Zabawa Ile jest zwierząt?

Dla każdego dziecka kartoniki z krążkami (lub liczbami) od 1 do 6.

Każde dziecko dostaje zestaw kartoników z krążkami (lub liczbami). N. wskazuje na obrazku wybrane zwierzę, dzieci je nazywają. Następnie chętne dziecko przelicza poszczególne zwierzęta, pozostałe dzieci podnoszą kartoniki z krążkami (liczbami), których liczba odpowiada liczbie danych zwierząt.

- Porównywanie liczby poszczególnych zwierząt.
Dzieci określają, o ile więcej/mniej jest zwierząt danego rodzaju (dzików jest tyle samo, ile gili; dzików jest dwa więcej niż saren; saren jest dwa mniej niż dzików...).
- ✿ • Zabawa ruchowa z elementem skoku *Skaczące zające*.
Dzieci wykonują przysiad podparty, dłonie mając ułożone na podłodze między kolanami, i wyskok do przodu – naśladują skaczące zające.
- Rytmiczny podział nazw zwierząt przedstawionych na obrazku. Określanie pierwszej głoski w nazwach zwierząt (6-latki).

Tablica demonstracyjna Zima (zwierzęta przy paśniku).

sar-ny, dzi-ki, za-jąc, lis, gi-le

- Zabawa Sylabowe zwierzęta.

Dwoje dzieci tworzy *most*, trzymając się za uniesione do góry ręce. Pozostałe dzieci tworzą szereg, trzymając się za ręce. Przechodzą pod *mostem*, mówiąc: *Znam różne zwierzęta i zimą o nich pamiętam*. Gdy rymowanka się kończy, *most* opada. Złapana osoba mówi nazwę wybranego zwierzęcia, dzieląc ją na sylaby (*sar-na, za-jąc, dzik, wie-wiór-ka, lis, gi-le, si-ko-ry, wro-ny...*).

Cele główne:

- dostrzeganie znaczenia różnych urządzeń technicznych w życiu człowieka,
- próba przyswojenia wyrażenia *postęp cywilizacyjny*,
- porównywanie różnych projektów tego samego urządzenia, np. aparatu fotograficznego, telefonu, żarówki.

- Zabawa rozwijająca myślenie wyobrazeniowe – *Ulepszanie*.

N. wybiera dowolny przedmiot znajdujący się w sali. Następnie zadaje pytanie:

- *W jaki sposób można byłoby go ulepszyć, aby był ciekawszy, bardziej użyteczny?*
Dzieci kolejno poddają swoje pomysły na ulepszenie przedmiotu.

- *Koło – najważniejszy wynalazek ludzkości*, rozmowa z wykorzystaniem zdjęć.

N. pyta:

- *Co to są wynalazki?* (dzieci wspólnie z N. próbują zdefiniować to pojęcie).

- Omówienie historii koła – materiałów, z których było wykonywane, dostrzeganie różnic w wyglądzie, podawanie zastosowania.

N. mówi:

Dziś wiemy, że wynalezienie koła było jedną z najważniejszych chwil w historii ludzkości.

N. pyta:

- *Gdyby nie koło, nie byłoby świata takiego, jaki znamy teraz. Dlaczego?* (Koło znajduje zastosowanie wszędzie: w samochodach, samolotach, różnego rodzaju maszynach).

Koło to jeden z najważniejszych wynalazków ludzkości. W dzisiejszych czasach znajduje zastosowanie niemal wszędzie – w samochodach, samolotach, różnych maszynach. Nie wiadomo, kto i kiedy wynalazł koło. Jedno z najstarszych zachowanych kół było zrobione z połączonych ze sobą drewnianych desek. Zastosowano je po raz pierwszy w wozach, używanych do transportu ciężkich ładunków. Najwcześniejsze drewniane i kamienne koła były wytrzymałe, ale ciężkie. Poczyniono wiele prób, by wyprodukować je lżejsze, a najskuteczniejszą metodą okazało się zastosowanie sprężyn.

- Zabawa ruchowa z elementem ortofonicznym – *Podróż pociągiem*.

Dzieci ustawiają się jedno za drugim – tworzą pociąg. N. ustala, jakie dźwięki wydaje pociąg: gdy rusza – *sz-sz-sz...* gdy jest rozpędzony – *cz-cz-cz...* gdy hamuje – *pss...* gdy przejeżdża przez tunel – *bu-bu...* Dzieci je powtarzają. Następnie *pociąg* porusza się po sali, a dzieci naśladują ustalone dźwięki, zgodnie z hasłami wypowiedzianymi przez N.

- Oglądanie zdjęć przedstawiających środki transportu – różnice i podobieństwa między nimi.

Zdjęcia/obrazki z różnymi środkami transportu z różnych okresów historycznych/Tablica demonstracyjna 14.

N. pyta:

- *Czy pociąg, który widzicie na zdjęciu, jest taki sam jak pociągi, którymi jeździmy obecnie?*
- *Czy samochód ze zdjęcia jest podobny do samochodów, które poruszają się po naszych drogach? Dlaczego?*
- *Czy dawne samoloty wyglądały tak samo jak obecne? Dlaczego?*

Pierwsze samoloty były drewniane i miały otwartą kabinę. Żaden z nich nie przekraczał prędkości 75 km na godzinę ani nie mógł się wznieść wyżej niż 150 metrów.

- Oglądanie zdjęć przedstawiających urządzenia codziennego użytku dawne i współczesne:

aparat fotograficzny, aparat telefoniczny, żarówka.

N. zachęca dzieci do wyrażania swoich spostrzeżeń.

N. pyta: *Czy dzieci mogą korzystać z telefonu bez zgody rodziców? Dlaczego?*

- Próby wyjaśnienia pojęcia *postęp cywilizacyjny*.

N. pyta:

- *Czy podczas oglądania zdjęć zwróciliście uwagę, że przedstawione na nich pojazdy i urządzenia zmieniały się?*
- *Czy zmiany te działy się szybko, czy powoli?*

N. wyjaśnia, że zmiany zachodziły w ciągu dłuższego czasu. Dzięki nim następował *postęp cywilizacyjny*.

Postęp cywilizacyjny jest związany z szybkim rozwojem między innymi transportu, komunikacji. Ludzie stanęli na Księżycu, wynaleziono komputery, pojawił się Internet łączący w kilka sekund najbardziej oddalone od siebie miejsca świata. Nagle wszystko stało się bliskie. Upowszechniły się samochody, podróże samolotami, a większość ludzi nie wyobraża sobie dziś życia bez telefonu komórkowego.

- Zabawa ruchowa *Pasażerowie w pociągu*.

Dzieci siedzą w siadzie skrzyżnym, ramiona mają opuszczone, ręce zgięte w łokciach. Okrężnymi ruchami rąk naśladują obracanie się kół pociągu i jednocześnie wypuszczanie pary i stukot kół. Następnie ruchy i odgłosy stają się coraz cichsze, a dzieci, jak pasażerowie w pociągu, zasypiają – pochylając głowę. Na hasło: *Stacja!* – pasażerowie budzą się, prostują głowy i plecy, rozglądają się wokoło, sprawdzając, czy to już stacja, na której mają wysiąść.

- Oglądanie filmu *Dzień i noc*.

Płyta multimedialna Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, Tablica nr 14 – Wynalazki.

Cele główne:

- rozwijanie mowy i koncentracji uwagi,
- rozwijanie umiejętności wyrażania i nazywania uczuć,
- rozwijanie umiejętności odczuwania radości z obdarowywania prezentami bliskich osób – babci i dziadka,
- utrwalanie przeliczania i porównywania liczby elementów w dostępnym zakresie; posługiwanie się określeniami: *tylko samo, o jeden mniej, o jeden więcej*.

- Słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Dzień babci i dziadka*.

Płyta multimedialna Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, Tablica nr 15 – Dzień babci i dziadka.

– *Jutro Dzień Babci i Dziadka – gorączkował się Tomek. – W przedszkolu robimy dla nich takie superkalendarze z naszymi zdjęciami!*

– *A my lepimy dzbanuszki z gliny – Ola oczywiście nie mogła być gorsza.*

– *Dobra, ale co wymyślimy W DOMU? – nie dawał za wygraną jej starszy brat.*

– *Może... tort? – zaproponowała mama. – Właśnie dostałam od cioci Basi fantastyczny przepis na lekki torcik owocowy.*

– *Brzmi pysznie... – uśmiechnął się tata, który właśnie przyszedł z pracy, głodny jak wilk. – Mogę pójść po zakupy – obiecał – ale najpierw zupa!*

– *Będę potrzebowała: mąki, cukru, jajek, borówek amerykańskich i malin – zaczęła wyliczać mama.*

– *A pomocników? – zapytała z nadzieją w głosie Ola.*

– *Pomocnicy też się przydadzą – usłyszała i natychmiast oboje z Tomkiem nabrali ochoty do pracy w kuchni. Potem przez cały wieczór dzielnie pomagali mamie piec biszkopty, ucierać krem i dekorować owocami słodkie arcydzieło.*

– *A czy na tortcie musi być wisienka? – zapytał nieoczekiwanie Tomek.*

– *Wisienkę na tortcie nazywamy taki drobiazg, dzięki któremu coś, co i tak jest dobre, staje się jeszcze lepsze – uśmiechnęła się mama. – Na naszym tortcie w roli wisienki wystąpi malinka.*

– *Będzie pięknie! – uśmiechnęła się Ola.*

– *A ja bym chciał, żeby było... wystrzałowo – zawołał Tomek. – Jak na sylwestra w Nowym Jorku!*

– *Świętowałaś kiedyś sylwestra w Nowym Jorku? – zdziwiła się mama.*

– *Nie, ale widziałem w telewizji taką wielką kulę, która zjeżdżała z góry w dół, a o północy wylatywało z niej konfetti i wszyscy się cieszyli.*

– *Takiej kuli jak tamta nie mamy, ale balon pewnie by się znalazł – podrapał się za uchem tato. – Gdybyście z Olą pocięli trochę kolorowych, błyszczących papierków, to moglibyśmy wsadzić je do środka i byłaby szansa na „wielkie bum”.*

– *Ekstra! – ucieszył się Tomek, a Ola pobiegła po dziurkacz do gwiazdek, kwiatków i serduszek. Jedyńą osobą, której jakoś nie udzielił się ogólny entuzjazm, była mama.*

– *Zgadzam się, ale pod warunkiem, że godzinę po imprezie nie będzie na dywanie najmniejszego śladu po waszym pomysle – powiedziała.*

– *Zgoda! – kiwnęły głowami dzieciaki i rzuciły się do wycinania.*

– *Ola z mama wnoszą tort, Tomek przebija balon z konfetti, a ja robię zdjęcia – tata porozdzielał role i poszedł oglądać mecz.*

Nazajutrz mama przykryła stół białym obrusem, zaparzyła kawę i herbatę, wyjęła z szafki najładniejsze talerzyki i zajrzała do lodówki, w której królował „Borówkowo-malinowy księżę”.

Jeśli ma się dla kogoś taką niespodziankę, bardzo trudno jest czekać. Nic dziwnego, że dzieciaki nie mogły usiedzieć na miejscu. Kiedy nareszcie usłyszały dzwonek do drzwi, co tchu pobiegły całować obie uradowane babcie i uśmiechniętych dziadków.

– Zdrowia, szczęścia i słodyczy
każdy swoim dziadkom życzy!

– wypalił Tomek i przebił szpilką balon, który pękł z wielkim hukiem, wypuszczając chmurę konfetti.

Dziadkowie z początku odskoczyli przestraszeni, ale zaraz zaczęli się śmiać, bo prawie całe konfetti, zamiast na nich, wylądowało na torcie, który dziewczyny wniosły do pokoju.

Mama koniecznie chciała oczyścić słodką niespodziankę z papierków, ale Tomek stwierdził, że dopiero teraz jest na co popatrzeć, i że domowej roboty konfetti to dopiero prawdziwa... wisienka na torcie.

- Rozmowa na temat opowiadania.

N. pyta:

- Jakie prezenty przygotowywała w przedszkolu Ola, a jakie przygotował – Tomek?
- Jakie prezenty postanowiły przygotować dzieci w domu?
- Co oznacza określenie „wisienka na torcie”?
- O jakim smaku był tort przygotowany przez Olę i jej mamę?
- Na czym polegało przygotowanie „wielkiego bum”?
- Jakie role zostały przydzielone poszczególnym członkom rodziny Oli i Tomka podczas przygotowywanego przyjęcia dla dziadków?
- Co zrobiła mama przed przyjściem dziadków?
- Czego życzył dziadkom Tomek?
- Jak zareagowali dziadkowie na przebiegu balon?

- Zabawa Pokaż i nazwij uczucia.

Chętne dzieci pokazują za pomocą mimiki, jak wygląda osoba: wesoła, przestraszona, smutna, zła. Pozostałe dzieci odgadują, jakie uczucia zostały przedstawione (radość, strach, smutek, złość).

- Zabawa muzyczno-ruchowa Smutek i radość.

Nagranie muzyki: wesołej i smutnej, odtwarzacz CD.

Kiedy dzieci usłyszą muzykę wesołą – tańczą, podskakują, zachowują się jak osoby radosne, szczęśliwe; kiedy usłyszą smutną muzykę – próbują pokazać, jak zachowują się osoby smutne, nieszczęśliwe.

- Ćwiczenia słuchowe Imię babci i imię dziadka.

Dowolna maskotka.

Dzieci siedzą na dywanie. Podają sobie kolejno maskotkę. Dziecko, które trzyma maskotkę, wypowiada imiona swoich babć z podziałem na sylaby, a pozostałe dzieci wymawiają je w całości. Np. Ba-sia (Basia), A-ne-ta (Aneta). Następnie tak samo wypowiadają imiona dziadków.

- Ćwiczenie matematyczne Policz ile.

Dla każdego dziecka kartoniki z krążkami 1–4, patyczki, klocki, Tablica demonstracyjna 15.

Dzieci układają w rzędzie kartoniki z krążkami 1–4. Przeliczają osoby na poszczególnych obrazkach. Układają obok kartoników z krążkami odpowiednią liczbę patyczków (klocków) odpowiadających liczbie osób na pierwszym, drugim... obrazku. Porównują liczbę osób na poszczególnych obrazkach. Np. Na pierwszym i drugim obrazku jest tyle samo osób. Na trzecim obrazku jest o jedną osobę mniej niż na czwartym. Na czwartym obrazku jest o jedną osobę więcej. Określają, kogo brakuje na trzecim obrazku.

Następnie przeliczają balony i chorągiewki na trzecim obrazku. Porównują ich liczbę.

- Zabawa ruchowa Zabieram babcię /dziadka w podróż.

Dzieci dobierają się w pary, stają jedno za drugim. Dziecko z przodu to wnuk, dziecko z tyłu

– babcia/dziadek. Wnuk wybiera formę podróży i pokazuje ją odpowiednim ruchem, babcia/dziadek naśladują ten ruch, np. lot samolotem – ręce rozpostarte szeroko jak skrzydła samolotu, jazda autem – ręce lekko zgięte w łokciach, dłonie zaciśnięte, pociągami – ręce oparte na ramionach kolegi/koleżanki. Zabawę powtarzamy ze zmianą ról.

- Zabawa rozwijająca umiejętność zadawania pytań i odpowiadania na nie – *Pytaj, a powiem ci o mojej rodzinie*.

Chętne do mówienia o swojej rodzinie dziecko siada na krzeselku, naprzeciwko pozostałych dzieci siedzących na dywanie. Dzieci zadają pytania, które dotyczyć mogą liczebności rodziny, rodziców, rodzeństwa, dziadków, wspólnie spędzanego czasu itp. N. dąży do tego, aby w prowadzonej rozmowie dzieci posługiwały się pojęciami: *rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, wnuki*.

Cele główne:

- rozwijanie mowy,
- poznawanie pojęć związanych z teatrem: *widownia, scena, kurtyna, rekwizyty, aktor, lalka teatralna*,
- uczulanie dzieci na zachowanie czujności w sytuacjach, które mogą stanowić zagrożenie,
- oglądanie filmów przedstawiających tematykę związaną z teatrem.

- Opowiadanie baśni *Czerwony Kapturek*.

Tablica demonstracyjna 16.

Dzieci opowiadają historyjkę obrazkową ilustrującą baśń *Czerwony Kapturek*, ułożoną według kolejności zdarzeń.

- N. przypomina o tym, że dzieci nie powinny rozmawiać z nieznajomymi ani przyjmować od nich żadnych prezentów.

- Zabawa ruchowa *Poruszam się jak...*

Dzieci naśladują ruchy postaci występujących w baśni, np. podskakują jak *Czerwony Kapturek*, skradają się jak wilk.

- Rozmowa na temat teatru.

N. pyta:

- *Gdzie możemy oglądać baśnie?* (Dzieci wymieniają baśnie, które oglądały w telewizji, w kinie).

N. mówi:

- Baśnie możemy oglądać w teatrze.

Pyta:

- Czy ktoś z was był w teatrze?

- Oglądanie filmu edukacyjnego *Teatr*.

Płyta multimedialna *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, Tablica nr 16 – Czerwony Kapturek*.

- Rozmowa na temat obejrzanego filmu.

N. pyta:

- *Co to jest teatr?* (Teatr – rodzaj sztuki widowiskowej, w której aktor lub grupa aktorów na żywo przedstawia sztukę dla zgromadzonej publiczności. Terminem teatr określa się też sam spektakl teatralny lub budynek, w którym odgrywane jest przedstawienie).

- *Jak się nazywa miejsce z fotelami przeznaczone dla widzów?* (widownia)

- *Co informuje o rozpoczęciu przedstawienia (spektaklu) teatralnego?* (gong)

- *Co to jest kurtyna? Jakie jest jej przeznaczenie?* (kotara oddzielająca widownię od sceny)

- *Jak się nazywa się miejsce, na którym występują aktorzy?* (scena)

- *Co to są rekwizyty?* (Rekwizyt to przedmiot lub sprzęt używany w przedstawieniu).

- *Co to jest teatr lalek?* (Jest to teatr, w którym zamiast aktorów w spektaklach grają lalki).

- *Kto występuje w teatrze lalek?* (Występuje lalka teatralna animowana przez aktora-lalkarza, najczęściej ukrytego za parawanem, czasem występującego razem z lalką na scenie. Lalki mogą też być poruszane przez specjalne mechanizmy).

- Oglądanie filmu edukacyjnego *Lalki*.

Płyta multimedialna *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, Tablica nr 16 – Czerwony Kapturek*.

- Rozmowa na temat rodzaju lalek teatralnych.

N. pyta:

- *Co to jest pacynka?* (Rodzaj lalki teatralnej nakładanej na dłoń jak rękawiczka i poruszanej palcami aktora-animatora).
- *Co to jest kukielka?* (Kukielka, bądź kukła, to lalka teatralna sztywno osadzona na kijku zwanym gabitem, którym porusza aktor animator).
- *Co to jest jawajka?* (To lalka teatralna, której głowę i korpus porusza ręka aktora umieszczona wewnątrz niej, a jej kończyny poruszane są za pomocą drutów i patyczków).
- *Co to jest marionetka?* (Lalka teatralna poruszana od góry za pomocą nitek lub drucików zawieszonych na tzw. krzyżaku. Każda linka jest przymocowana do innej, oddzielnej części ciała marionetki i przy ruchu krzyżaka są one poruszane).

- Ćwiczenia w zróżnicowanym tempie poruszania się.
N. opowiada o Czerwonym Kapturku, a dzieci naśladują jego ruchy.
Czerwony Kapturek biegł ścieżką przez las (dzieci biegają po sali). *Spacerował, przyglądając się drzewom, ptakom, kwiatom* (chodzą powoli, rozglądając się). *Dziewczynka, podskakując i podśpiewując sobie, szła do domu babci* (poruszają się podskokami, podśpiewują).
- Zabawa *Pomóż mi dojść do domu babci*.
Dzieci tworzą pary. Stają jedno za drugim. Dzieci z tyłu chwytają dzieci z przodu za ramiona i prowadzą je do domu babci. Gdy dziecko zdejmie prawą rękę z ramienia – dziecko skręca w lewo, gdy zdejmie lewą – skręca w prawo. Gdy położy obie ręce na ramionach – dziecko idzie prosto.
Pary stają w wyznaczonym miejscu sali i przemieszczają się do miejsca, które N. oznaczył jako dom babci. Zabawę powtarzamy ze zmianą ról.
- Zabawa w pytania i odpowiedzi *Rozmowa wilka z Czerwonym Kapturkiem*.
Chętne dzieci prowadzą między sobą dialog – rozmowa wilka i Czerwonego Kapturka podczas spotkania na w lesie i podczas spotkania w domu babci. Dialogi mogą być powieleniem tych z baśni lub wymyślone przez dzieci.
- Praca plastyczne *Moja lalka teatralna*.
Dzieci wykonują lalki teatralne według własnych pomysłów, z wykorzystaniem dostępnych materiałów plastycznych i materiałów odpadowych.

Cele główne:

- rozpoznawanie różnych instrumentów po ich dźwiękach,
- odtwarzanie proponowanego rytmu,
- poznawanie muzyki o różnych charakterze,
- oglądanie filmu przybliżającego tematykę opery.

- Zabawa *Muzyczne powitania*.

Piłka.

N. rzuca kolejno do dzieci piłkę i, śpiewając, zadaje im krótkie pytania. Dzieci odrzucają piłkę i odpowiadają na pytanie, również śpiewając. Starają się udzielić odpowiedzi na pytanie całymi zdaniami. Np. *Jaka jest twoja ulubiona zabawka? Z kim się lubisz bawić?...*

- Rozmowa kierowana – *Słucham i gram*.

Tablica demonstracyjna 17.

N. omawia z dziećmi, co się znajduje na tablicy 17:

- nazywanie instrumentów zakodowanych rysunkami schematycznymi i kolorów pól znajdujących się na dole tablicy,
- dzielenie nazw instrumentów na sylaby, wybrzmiewanie pierwszych i ostatnich głosek z ich nazw,
- całościowe czytanie nazw instrumentów,
- wyklaskiwanie rytmów poszczególnych wersów (samodzielnie lub za N.),
- wyklaskiwanie całego rytmu.

- Słuchanie nagrania muzyki do piosenki *Kurki trzy*.

Płyta multimedialna *Nowe przygody Olka i Ady*. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, tablica nr 17 – *Kurki trzy*, Tablica demonstracyjna 17.

N. włącza nagranie muzyki do piosenki *Kurki trzy* (płyta CD). Podczas nagrania wskazuje na tablicy poszczególne pola z rysunkami instrumentów.

- *Orkiestra perkusyjna*.

Instrumenty perkusyjne: marakasy, bębenki, kołatki, tamburyna, trójkąty, nagranie piosenki *Kurki trzy* – płyta multimedialna *Nowe przygody Olka i Ady*. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, Tablica nr 17 – *Kurki trzy*, Tablica demonstracyjna 17.

N. rozdaje dzieciom instrumenty perkusyjne: marakasy, bębenki, kołatki, tamburyna, trójkąty. Zwraca uwagę na prawidłowe trzymanie instrumentu i uderzanie w niego.

Następnie wskazuje pola na tablicy, a dzieci grają na poszczególnych instrumentach. Przy kolejnej próbie N. włącza nagranie muzyki do piosenki *Kurki trzy* i wskazuje pola na tablicy. Na zakończenie dzieci grają na instrumentach przy nagraniu muzyki do piosenki.

- Zabawa artykulacyjna *Posłuszne instrumenty*.

Instrumenty perkusyjne.

N. dzieli dzieci na poszczególne grupy instrumentów. Przed każdą z grup układa odpowiedni instrument. Następnie wskazuje na nie pałeczką w różnej kolejności i różną liczbę razy, a dzieci naśladują dźwięki danego instrumentu. Np. bębenek, bębenek (*bum, bum*), kołatka, kołatka, kołatka, kołatka (*klap, klap, klap, klap*), marakas, marakas, marakas, marakas (*szu, szu, szu, szu, szu*), tamburyn, tamburyn, tamburyn (*bam, bam, bam*). Przy powtórzeniu zabawy wskazywać instrumenty mogą chętne dzieci.

- Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Uważnie słuchamy*.

Dowolny instrument perkusyjny.

Dzieci ostrożnie poruszają się po sali z zamkniętymi oczami. Kiedy usłyszą dźwięk instrumentu perkusyjnego, siadają skrzyżnię. Hasło *Idziemy* zaprasza je do ponownego poruszania się.

- Oglądanie filmu edukacyjnego *Opera*.

Płyta multimedialna Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowisk, Tablica nr 17 – Kurki trzy.

- Rozmowa nawiązująca do tematu o teatrze.

N. pyta:

- *Jakie poznaliśmy teatry?* (teatr lalki, teatr aktora)

N. mówi:

- Obejrzymy film, który opowie nam o teatrze zwanym operą, w którym muzyka połączona jest ze słowem śpiewanym, z ruchem, gestem, plastyką i grą aktorską.

- Rozmowa na temat obejrzanego filmu.

- *Co to jest libretto?* (tekst opery)

- *Jak się nazywają części opery?* (akty)

- *Jak nazywamy aktorów występujących w operze?* (śpiewaczka, śpiewak)

- *Czy opera to tylko przedstawienie muzyczne?* (To również budynek, w których wystawiane są przedstawienia operowe).

- Zabawa muzyczno-rytmiczna *Różne dźwięki*.

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze podchodzą do dowolnego przedmiotu, rytmicznie wypowiadają rymowaną: *Kiedy uszy twe słuchają, różne dźwięki rozpoznają* i wystukują jej rytm, uderzając na przemian palcami wskazującymi obu dłoni w wybrany przedmiot.

- Wypowiedzi dzieci na temat ich ulubionych wykonawców i utworów, które im się podobają i których lubią słuchać. Próby uzasadniania swoich opinii. Uświadomienie dzieciom, dlaczego nie należy słuchać muzyki zbyt głośno.

- Zabawa dramatowa *Przekonujemy*.

Dzieci dobierają się parami – jedno jest rodzicem, a drugie dzieckiem, które bardzo chciałoby się uczyć gry na wybranym instrumencie. Dzieci układają krótkie dialogi, w których mają przekonać rodziców, jak bardzo im zależy na zdobyciu umiejętności gry na instrumencie. Prezentują swoje dialogi innym zespołom.

Cele główne:

- dostrzeganie rytmicznej organizacji czasu w stałych następstwach dni i nocy oraz pór roku,
- dowiadywanie się o roli człowieka w tworzeniu urządzeń technicznych, poznawanie roli rozwoju techniki w wybranych dziedzinach życia człowieka – w astronautyce,
- poznawanie w sposób pośredni zawodów związanych z kosmosem – kosmonauta,
- poznawanie nazw planet Układu Słonecznego,

- Oglądanie filmu edukacyjnego *Obrót Ziemi*.

Płyta multimedialna Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, Tablica nr 18 – Kosmos.

- *Co to jest Ziemia?* (planeta)
- *Wokół czego Ziemia wykonuje obroty?* (wokół własnej osi)
- *Jaki inny ruch wykonuje Ziemia?* (krąży wokół Słońca)
- *Jakie są następstwa tych ruchów?* (dzień i noc, pory roku)
- Oglądanie i omawianie zdjęć na temat kosmosu.

Tablica demonstracyjna 18, Płyta multimedialna Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, Tablica nr 18 – Kosmos.

N. wskazuje tablicę i mówi: *Porozmawiajmy o kosmosie.*

- *Co to jest kosmos?* (Dzieci z pomocą N. podejmują próbę wyjaśnienia tego pojęcia).
- *Co, waszym zdaniem, widać na tych zdjęciach?* (N. wskazuje zdjęcia zrobione w kosmosie, przedstawiające: kulę ziemską, światła na Ziemi, huragan; jeżeli dzieci nie wiedzą, wyjaśnia, co na nich widać).
- *Kto to jest kosmonauta?* (osoba odbywająca loty kosmiczne lub przygotowywana do odbywania takich lotów)
- *Co to są: rakieta, prom kosmiczny?* (pojazdy kosmiczne)
- *Co to jest stacja kosmiczna?*
- *Dlaczego ludzie w przestrzeni kosmicznej unoszą się swobodnie?* (N. wyjaśnia, że na Ziemi działa siła zwana przyciąganiem ziemskim lub grawitacją. W przestrzeni kosmicznej nie ma takiej siły i dlatego kosmonauci swobodnie się unoszą).
- *Po co ludzie lecą w kosmos i przebywają na stacjach kosmicznych?* (Lot rakieta na inne planety był i jest największym marzeniem ludzi. Kosmonauci latają w kosmos, aby prowadzić różne badania).
- *Dlaczego kosmonauci noszą skafandry kosmiczne?*

Skafandry kosmiczne chronią astronautów przed szkodliwym promieniowaniem słonecznym oraz przed poruszającymi się z potężną prędkością cząstkami pyłu kosmicznego, kiedy wychodzą poza statek kosmiczny. Wewnętrzna warstwa skafandra jest nadmuchiwa jak balon, chroni to organizm przed działaniem kosmicznej próżni. W wewnętrznej części są rurki z wodą, żeby ogrzewać lub chłodzić ciało astronauty, a także rurka dostarczająca napoje oraz inną, do której zbierany jest mocz. Plecaki astronautów kryją zapasy powietrza do oddychania oraz urządzenia podtrzymujące życie. Silikonowo-gumowe rękawice umożliwiają astronautom kontakt dotykowy z przedmiotami lub narzędziami.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Rakieta*.

Dzieci siadają w kręgu na piętach, dłonie trzymają na udach. Na słowa N.: *Uruchamiamy rakietę*, zaczynają uderzać rytmicznie w uda – najpierw powoli, potem coraz prędzej. Następnie kręcą rękami młynek – najpierw powoli, potem coraz prędzej. Na słowo *Start* wyciągają

ręce do góry i głośno krzyczą: *Uuuuu!* (rakieta odleciała). Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Omówienie obrazków z planetami Układu Słonecznego.
- *Jak się nazywa nasza planeta?*
- *Czy znacie nazwy innych planet?* (Dzieci wymieniają nazwy znanych im planet).
- *Która planeta jest największa, a która – najmniejsza?* (największa – Jowisz, najmniejsza – Merkury)
- *Czy istnieje życie na innych planetach? Dlaczego?*
- *Co to jest Układ Słoneczny?*

- Ćwiczenia ruchowo-graficzne połączone z ćwiczeniami artykulacyjnymi.

N. opowiada o podróży na nieznaną planetę, a dzieci rysują w powietrzu obiema rękami określone kształty lub naśladują odgłosy.

Kosmonauci mieli polecieć na nieznaną planetę w Układzie Słonecznym. Nadszedł dzień startu. Kosmonauci ubrali się w skafandry kosmiczne (dzieci naśladują wkładanie skafandra). Wsiedli do rakiety (kreślą w powietrzu kształt rakiety). Rakieta wystartowała (naśladują odgłos startu rakiety: szyszysz... od szeptu do krzyku). Kosmonauci podziwiali Ziemię – jej kolory i kształt. Nagle rakieta wpadła w strumień meteorytów, które uderzały w nią (naśladują odgłos: stuk-puk, stuk-puk), lecz na szczęście nie spowodowały dużych szkód. W przestrzeni kosmicznej zobaczyli gwiazdy (rysują w powietrzu kształty gwiazd). Podróż trwała bardzo długo – kilka miesięcy. Nareszcie zbliżyli się do nieznannej planety. Rakieta rozpoczęła hamowanie (naśladują odgłos hamowania) i... wylądowała na nieznannej planecie. Kosmonauci wysiedli z rakiety i rozpoczęli zwiedzanie planety (wykonują skoki obunóż do przodu).

- Zabawa *Co wiemy o kosmosie?*

Zadania dla dzieci:

- Wymieńcie kilka planet Układu Słonecznego.
- Podzielcie na sylaby nazwy planet Układu Słonecznego (nazwy podaje N.).
- Powiedzcie, co słychać na początku i na końcu nazw: Merkury, Wenus, Ziemia, Mars, Jowisz, Saturn, Uran, Neptun.

Odpowiedzcie na pytania:

- *Wokół czego krąży Ziemia?*
- *Czy na Księżycu ktoś mieszka?*
- *Dlaczego na Słońcu nie żyją ludzie?*
- *Co widzimy na niebie nocą?*
- *Kto to jest kosmonauta?*
- *Co to jest rakieta/prom kosmiczny?*
- *Co to jest stacja kosmiczna? itd.*

